Stats-Utskottets

Betänkanden

under

Lagtima Riksdagen i Stockholm

1828—1829.

FJERDE SAMLINGEN

FJERDE BANDET

af

Bihang till RiksStåndens Protocoll.

STOCKHOLM,
Tryckte hos JOHAN HÖRBERG, 1829.

N:o 235.

Utlåtande öfver gjorda anmärkningar vid Utskottets Betänkande N:o 124, i anledning af några i K. M:ts Nåd. Proposition, om StatsVerkets tillstånd och behof, förekomne Allmänna frågor. (U.-A.)

Uti 1:a Puncten af berörde Betänkande har, med anledning af K. M:ts Nåd. framställning om nödvändigheten, att, såsom en Allmän grund för StatsUtgifternes bestämmande, Myntvärdet skulle genom R. St:rs åtgärder vid denna Riksdag bevaras från ytterligare försämring, Utskottet yttrat den öfvertygelse, "att, då en Myntbestämning ännu icke blifvit afgjord, och i alla fall åtskillige omständigheter medverkade, att verkställigheten deraf icke genast kunde följa, förutsättningen deraf för närvarande icke kunde såsom grund för StatsUtgifternes bestämmande antagas."

Enligt från RiksStånden ankomne ProtocollsUtdrag, har hos H. *R. o. A.* Hr Grefve *von Schwerin, F. B.*, under åberopande af sin emot Utskottets Betänkande afgifne reservation, föreslagit: *att Utskottets Förslag till ökade StatsUtgifter icke måtte företagas till sluteligt afgörande, förr än den väckta frågan om värdet af det gångbara myntet blifvit afgjord*, hvilken motion, deruti andre Ledamöter, Hrr *von Hartmans-*

dorff, *Angust*, och *Tham*, *W.*, instämt, blifvit till Utskottet remitterad; hvarjemte V. *BorgareStåndet* uppskjutit pröfningen af Utskottets ofvanberörde yttrande, intill dess Stats- och Banco-Utskotten inkommit med Utlåtande i frågan om Myntbestämning, och beslut, i anledning deraf, blifvit fattadt; men deremot H. *PrästeStåndet* Betänkandet i det hela bifallit, och hos H. *BondeStåndet* ansetts, att Myntbestämningen icke inverkade på Statsregleringen, då derigenom någon rubbning uti nuvarande Myntvärde icke komme att äga rum, utan dermed blott åsyftades undanrödjandet af det hittills varande förhållandet af kastningar deruti.

Vid besvarandet af Hr Grefve *von Schwerins* ofvannämnde motion bör Utskottet anmäla, att, vid förehafvandet hos V. *BorgareStåndet* af Utskottets Förslag till reglering af RiksStatens 2:dra HufvudTitel, det blifvit yrkadt:

Dels af några Ledamöter, Hrr *Santesson*, *Leffler* och *Ståhle*, att *såsom ett uttryckligt vilkor för någon löneförhöjnings beviljande, borde förutsättas och förbehållas, att Myntvärdet vid denna Riksdag blefve bestämdt*, på det icke eljest, i fall af Myntets förbättring, skattebidragen skulle blifva drygare, och i händelse af Myntförsämring, ny fråga vid nästa Riksdag uppstå om löneförhöjning, som, öfverstigande Samhällets förmåga att kunna utgöras, det nu ålåge Representationen, att förekomma, och *tiden för löneförhöjningarnes vidtagande äfven blifva den, från hvilken realisationens verkställighet eller SilfverUtväx-*

lingen från Banken vidtoge; dels ock af andre Ledamöter, Hrr *Helsingius*, *Winberg*, *Lundman*, *Langenberg*, *Westman*, *Meijer*, *Löfvenius* och *Montan*, att *en löneförhöjning i helt nu icke måtte äga rum, utan blott provisoriskt, intill dess att en ny allmän lönereglering kunde verkställas*, emedan det ej vore möjligt för nu varande R. St:r att veta, huruvida en Myntbestämning skulle medföra följder, som inneburo Myntets försämring eller förbättring, och verkningarne af Myntbestämningen ej kunde erfaras förr än närmare nästa Riksdag.

Och har inom H. *BondeStåndet* en Ledamot äfven gjort, i afseende på löneförhöjningarne, sistnämnde förbehåll.

Enär, till grund för den Myntbestämning, som redan blifvit R. St:rs pröfning underställd, man antagit, hvad icke synts vara ogilladt, att 1 R:dr Silfver skall beräknas efter 128 sk. BancoSedlar, och genom samma bestämning således endast sökt vinnas en stadga i det förhållande emellan Silfver och Sedlar, som nu äger rum; anser Utskottet verkställigheten af en sådan bestämning icke förändra behofvet af de vid Statsregleringen föreslagne nya Anslag, desto mindre som just berörde Myntförhållande, i förening med andre vid hvarje serskildt fall uppgifne anledningar, påkallat deras tillstyrkande; hvadan Utskottet skolat tillkännagifva den öfvertygelse:

att, de nya StatsUtgifter, Utskottet tillstyrkt, äro nödvändige.

2:o I anledning af Utskottets tillstyrkande i 2:dra Puncten, att den indragning till StatsVerket af indeldta löningsräntorne, hvilken K. M:t i Nåder föreslagit, för verkställigheten af en Contant aflöning så väl för LandsStaterna som den indeldta Arméens Befäl, icke måtte åtminstone för närvarande äga rum, är hos H. *BondeStåndet* af *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län anfördt: att Utskottet af K. M:ts berörde förslag bordt begagna tillfället, att bereda Räntegifvares bästa och säkerhet, genom undanrödjandet af de lika betungade som obehagliga förhållanden hvilka emellan Räntegifvare och Räntetagare ägde rum; och då en förändring i nuvarande ojemnhet i beskattningen borde tillvägabringas blott efter hand och med försigtighet, samt således icke alla indeldta Räntor på en gång indragas, har *Anders Danielsson*, under åberopande af sin serskildta motion, om så beskaffade Räntor, begärt, att Utskottet ville taga i öfvervägande:

1:o Om icke de indelningshafvare, som vilja till Staten afstå indelningar och i stället taga lönerne i Contant, efter deras medelvärde af de 10 föregående årens Markegångar, må dertill lemnas öppen rätt?

2:o Om icke för de tjenster med de indeldta löner, som hädanefter blifva ledige, lönerne ovilkorligt må kunna till StatsVerket indragas och Contant aflöning, efter den i 1:a Puncten utsatte grund, i stället bestämmas, med vilkor, att lönerne till beloppet kunna förändras, när RiksStaten till alla delar varder reglerad?

3:o Huruvida det ej må kunna tillåtas ägare af FrälseRäntor, att afstå de samma till Staten mot erhållande af betalning derföre på det sätt, att de sista 10 årens medel-afkastning, efter 5 Procent räknadt, förvandlades i Capital, som utbetaltes i StatsObligationer, hvilka med derå löpande Ränta genom Bankens öfverskottsmedel efterhand kunde inlösas? och

4:o hvilka åtgärder lämpligen kunde vidtagas för att gifva Räntegifvare säkerhet, att de indeldta Räntor, som, till beredande af den förestående Allm. Regleringen och i sammanhang dermed af ett förbättradt Samhällsskick, efter hand kunde till StatsVerket indragas, för att med penningar betalas, icke skola öfver rätta värdet blifva uppstegrade, eller vid missväxtår en öfver måttan hög betalning derföre fordras?

Gemensamt med Allmänna Besvärs- och EkonomiUtskottet kommer Utskottet att yttra sig i den af *Anders Danielsson* väckta fråga om förmedlande åtgärders vidtagande emellan Räntegifvare och Räntetagare, samt angående den om ett förändradt sätt att utgöra Räntorne in natura.

Beträffande förenämnde af bemälde RiksdagsFullmägtig framställda frågor, anser Utskottet den *första* och *andra* af dem vara, genom hvad Utskottet i förra Betänkandet N:o 124 sid. 15, 16, 17 och 18 anfört, besvarade.

Den *Tredje* frågan, rörande FrälseRäntors afstående till StatsVerket, finner Utskottet, enär desse räntor bero på liqvidförhållanden enskilde personer emellan, utgöra ett för Statsregleringen främmande

ämne, och bör derföre under någon öfverläggning i sammanhang med berörde reglering icke förekomma.

Och som, då Utskottet föreslagit, att indeldta löner fortfarande böra, på sätt hittills skedt, utgöras, några åtgärder, till räntegifvares betryggande för räntornes uppstegrande öfver rätta värdet vid indelningarnes afstående till StatsVerket, för närvarande icke erfordras; så har, i anledning af den *Fjerde* frågan, Utskottet äfven funnit öfverflödigt, att ingå i någon undersökning om hvilka anstalter som till beredande af en skälig lindring för Räntegifvaren i omförmäldte fall må behöfva vidtagas.

3:o Då Utskottet i 3:dje Puncten tillstyrkt: att ej mindre 6 R:dr såsom minimivärdet å den under lönerne begripne Spannemål, än ock enahanda beräkningssätt af RiksMarkegången, som nu iakttages, äfven hädanefter bör äga rum, har hos H. *R. o. A.* Hr *Skogman, C. D.*, anmärkt såsom olämplig nu varande Spannemålsberäkning under lönerne, så vida den betraktades såsom ett correctiv emot Myntvärdets omväxling, och icke såsom en tillfällig löneförbätring; emedan, om äfven Spannemålens medelpris under en längre tiderymd utgjorde en tjenlig måttstock för andre värden, dess pris dock vore från det ena året till det andra underkastadt större föränderlighet, än sjelfva det pappersMynt, emot hvars ombytlighet Spannemålsberäkningen skulle trygga Löntagaren, och intet skäl funnes, hvarföre, endast i följd af några Riksdalers högre pris på en vahra, som föga verkade i Tjenstemannens UtgiftsSumma i det hela, hans aflö-

ning skulle från ett år till ett annat stiga 20 till 30 procent.

Utskottet finner väl äfven, att, när myntet varder en stadgad mätare af alla andra värden, det medel till lönernes rättande efter varuprisen och myntvärdet i allmänhet, hvilket blifvit sökt och användes i lönernes beräknande till en del i Spannemål, icke vidare behöfver begagnas; men så länge, icke genom ordning i Myntväsendet, förstnämnde mål uppnåtts, eller verkan af en Myntbestämning, i händelse den nu beslutas, icke hunnit erfaras, lärer för närvarande det icke böra anses lämpligt, att berörde Spannemålsberäkning upphör.

Någon vidare anmärkning i denna del har Utskottet icke funnit vara gjord, och anledning har således icke eller förekommit, att ofvanberörde tillstyrkande i någon måtto förändra.

4:o I den af K. StatsContoiret väckta fråga, om olämpligheten deraf, *att Embets- och Tjenstemän till Kronan erlägga Contribution af löner och derå vidkännas afdrag till förmån för vissa inrättningar*, hvilka afgifter Utskottet ansett tills vidare måste fortfara, har hos H. *R. o. A.* Hr Friherre *Sparre*, *Sixten*, anmärkt: att Utskottet bordt alternativt uppgöra Lönereglerings en sålunda, att, om grunderne för den blifvande Allm. Bevillningen skulle blifva oförändrade, Anslagen till Tjenstemännens netto-behållning på lönerne bordt ökas med Summan för Contributionerne 100,000 R:dr samt för Centonalen med 30,000 R:dr, oberäknadt Flottans löner, samt, för motsatt fall, lö-

neanslaget calculeras till minus desse Summor, hvarigenom R. St:r satts i tillfälle att härom besluta och genast kunnat gifva en ledning i detta afseende för BevillningsUtskottet:

Hvarjemte inom V. *BorgareStåndet* Hr *Montan*, dels af Utskottets tillstyrkande, att de under namn af dödsfalls- och Avancements besparingar på löner skeende innehållningar tills vidare måste fortfara, trott sig kunna draga den slutsatts, när Utskottet tillika ej inkommit med Utlåtande öfver K. M:ts Proposition ang:de bidrag af StatsVerket till Armé'ens Pensions-Cassa och AmiralitetsKrigsmansCassan, eller beräknat de till samma bidrag omförmäldte 28,000 R:dr såsom StatsVerket frångångne, att, om samma tillstyrkande bifölles, man i sjelfva Verket äfven på förhand afslog K. M:ts högstberörde Nåd. Proposition, emedan, om Afgifterne skulle utgå såsom hittills, de ej blefvo, såsom K. M:t föreslagit, StatsVerket fråntagne och till PensionsInrättningarne disponerade; dels ock bestridt *Centonalens* utgående af Städernes Embetsmäns löner, så länge de ej voro delägare i Civile Pensions-Fonden, hvilken årligen af Centonalen uppbure 10,000 R:dr.

I fråga om Bevillningen af löner, anser Utskottet dess yttrande icke hafva laggt något hinder för R. St:r, att, i följd af deras BevillningsUtskotts Förslag till grunder för den blifvande Allmänna Bevillningen, i hvilket ingått jemväl svar på Hr *Reutersvärds* i förevarande ämne väckta motion, gifva den ledning åt sistbemäldte Utskott, som erfordrats, för att vinna

upphörandet af i frågavarande afgifter, i händelse allmänna omdömet varit derom ense; men då Utskottet, å ena sidan, funnit sig icke kunna anvisa några StatsVerkets tillgångar till användande såsom ersättning för desse serskildte afgifter, och, å den andra åter, bordt bemöda sig, att tillökning i StatsbristSumman, utöfver hvad den vid sista Riksdag fastställtes, måtte, så vidt möjligt varit, undvikas, torde vid så beskaffade omständigheter Utskottets åtgärd, att icke föreslå afgifternes upphörande, böra anses riktig.

Hvad Hr *Montans* anmärkning hos V. *Borgare-Ståndet* vid Utskottets yttrande och lydelsen deraf angår, får Utskottet dels hänvisa till dess i sammanhang med Statsregleringen vid förslaget till 7:de HufvudTiteln bilaggde Utlåtande N:o 146, ang:de bidrag af StatsVerket till Arméens PensionsCassa och Amiralitets KrigsmansCassan, dels ock blott tillägga, att, så vida de ifrågakomne Afgifterne samt innehållningarne af löner icke tills vidare kommo att fortfara, det icke eller finnes några tillgångar att öfverlåta till nämnde Cassor för meddelandet af sådane bidrag K. M:ts Nåd. Proposition omförmäler och Utskottet tillstyrkt böra bifallas.

Vidkommande åter Hr *Montans* bestridande, att Centonal icke må utgå af Städernes Embetmäns löner, så länge de ej äro delägare i Civile PensionsFonden, så utgör frågan derom ett ämne, hvarom motion icke blifvit väckt inom den i RiksdagsOrdningen föreskrifne tid, och kan således icke till pröfning vid denna Riksdag förekomma. Börande Utskottet likväl upply-

sa, att den årliga inkomst, Civile PensionsCassan genom en viss andel af samma afgift uppbär, grundar sig på R. St:rs år 1823 fattade beslut samt K. M:ts i anledning deraf utfärdade Nåd. Bref den 27 April 1825.

5:o Ibland de anföranden som blifvit hos H. *R. o. A.* afgifne, vid granskningen af Utskottets Förslag till RiksStatens reglering under HufvudTitlarne, har Utskottet funnit ett af Hr Grefve *Gyllenborg, Johan Henning*, hvilket bordt till besvarande härstädes upptagas.

Bemälde Hr Grefve har nemligen anmärkt, att, i förening med nyssnämnde Förslag, bordt af Utskottet uppgöras en Tableau, som upptoge alla fordringsbeloppen, Utskottets yttranden derom, med Förslag till utgifterne och hänvisning till Utskottets Betänkanden i afseende på motiverne dertill, samt framställning af tillgångarne till uppfyllande af behofven, eller i ett sammanhang en så kallad StatsBudget; äfvensom att ordningen skulle fordrat, att Utskottet först ingått i pröfning af det utomordentliga större Anslag som fordrats för FörsvarsVerkets iståndsättande, samt derefter, under förutsättning att inga nya Anslag borde bereda Statens skuldsättning, taga i öfvervägande om och i hvad mohn tillökning i årliga StatsAnslagen nu borde kunna äga rum.

Genom det under N:o 153 afgifna Sammandrag af behofven för samtelige HufvudTitlarnes reglerande, hvarom specielle Förslager eller Betänkanden på en gång blifvit R. St:rs pröfning underställdta, tillika med en fullständig utredning, N:o 154, af förhållan-

det med Öfverskotten på StatsVerkets inkomster, och de disponible tillgångar som deruti kunna påräknas, tror Utskottet, under åberopande af dess förut afgifne Förslager, angående beräkningen af StatsVerkets inkomster, sig, kanske fullständigare än någonsin tillförene ägt rum, hafva för R. St:r framlaggt nödige beräkningar, Förslager och yttranden, för att tjena till grund vid beslutens fattande i desse ämnen, fastän, i sammanhang dermed, Utskottet icke upptagit eller uppräknat andra anspråk på bidrag af Allmänna Medel, af de mångfaldiga som vid Riksdagen väckts, än de som Utskottet funnit med StatsRegleringen äga gemenskap och bordt bifallas, och hvaröfver yttranden då kunnat afgifvas.

De svårigheter, som dessutom ännu möta för uppgörandet af en så beskaffad StatsBudget, hvilken Hr Grefve Gyllenborg äskat, och hvars beskaffenhet förutsätter nödvändigheten att Utlåtanden och Förslag, i alla de ämnen för hvilka densamma är föremål, tillika bör på en gång afgifvas, hafva till största delen blifvit af Utskottets Ordförande Hr Grefve *v. Schwerin* i dess reservation uppgifne; och Utskottet får således äfven nu till ofvanberörde handlingar hänvisa.

Utom det Utskottet ansett den rätta ordningen för upptagandet af de med Statens reglerande sammanhang ägande frågor vara, att i första rummet uppgöra och föreslå, hvad till StatsVerkets årliga utgifter och inkomster behöfvas, och att sedan pröfva, hvilka extra ordinarie Anslag derutöfver kunna er-

fordras samt medgifvas, har Utskottet till en sådan behandling hemtat anledning jemväl af K. M:ts Nådiga Proposition, hvaruti, helt och hållet afskild från regleringen af de årliga utgifterne och sedan behofven i afseende på desamma blifvit anmäldte, frågan rörande de serskildte anslagen till FörsvarsAnstalternes iståndsättande är framställd. Serskildta utvägar till desse extra behofs fyllande hafva ock af K. M:t blifvit föreslagne, så att, äfven af det skälet pröfningen af berörde behof kunnat serskildt företagas, och destohäldre bordt det, som undersökningar om Krigs-Materielens tillstånd varit nödvändige och bordt förslagen i detta hänseende förutgå, under verkställigheten hvaraf Utskottet, som ifrån R. St:r fått emottaga påminnelser om Statsregleringens skyndesamma uppgörande, icke bordt med densamma uppskjuta, till dess alla nödige utredningar för den förre frågans afgörande hunnit fullbordas.

Reservationer:

Af Hr CommerceRådet *Santesson:* Enär StatsUtskottet uti dess nu afgifne förnyade Betänkande med förslag till bestämmande af StatsVerkets Ordinarie Utgifter intill nästkommande Riksdag, ej behagat fästa afseende vid mine med fleres inom RiksStånden gjorde anmärkningar, att tillstyrkte löneförhöjningar ej måtte komma att utgå, innan stadga i Myntvärdet vore återställd, och i följd deraf löneförhöjningarnes belopp först beräknas i RiksStaten från och med det år, då enligt R. St:rs tillförväntande beslut Silfver-

utvexlingen från Banken vidtager, så anser jag mig högst påkallad, att nu förnya min vid förra Betänkandet härom gjorda Reservation.

Jag har delat Utskottets yttrade öfvertygelse om Löntagares verkeliga behof af den åt dem föreslagna Lönförhöjning; jag har till och med Reservationsvis yrkat en större lönförhöjning för visse af de högre Embeten.

Men då jag måste anse min ovilkorliga första pligt vara, att vid alla anslags beviljande öfverväga, huruvida de kunna förenas med de Skattskyldiges förmåga, och jag ej kan dölja för mig de svåre följder, som för dem skola uppkomma, om denna Riksdag slutas utan Myntbestämning, men derefter Coursen antingen så faller att Skatterne igenom Sedelmyntets högre värde blifva 20 à 25 procent drygare än de vid antagningen anses, — eller så stiger, att vid en påföljande Riksdag ny anledning derutaf framställer sig för lönernes höjande ytterligare 20 à 25 procent; så nödgas jag rösta emot all Löneförhöjning intilldess myntbestämningen blifvit afgjord; ty jag vill ej göra mig sjelf och ej emottaga af andra rättvisa förebråelser, att hafva beviljat en dryg ökning af Statens utgifter, utan att med detsamma hafva sökt att sätta den gräns för beständiga nya anledningar till deras åter höjande, hvilken gräns endast af en säker Myntbestämning kan tillvägabringas.

Häruti hafva instämt Hr Professoren *Hasselroth* samt RiksdagsFullmäktigen *Anders Nilsson* från Wermlands Län.

Af Hr Grefve *v. Schwerin:* Utskottets yttrande, om nödvändigheten af de föreslagne nya StatsUtgifterne, synes hafva den vidsträckta syftning, att samma utgifter böra äga rum, ehvad myntvärdet vid denna Riksdag kommer att af R. St:r regleras eller ej; men då jag, i ett beslut om deras fastställande på sådant vilkor, icke kan förena mig, emedan jag anser all löneförhöjning, eller godtgörelse till Statens Embets- och Tjenstemän för den försämring Myntet undergått böra uppskjutas, intill dess Myntet varder bestämdt, så att nya anmälanden om dylika behof vid hvarje Riksdag icke måga förekomma och ständiga tillökningar i Embetsmännens löner, under en fortsatt oreda i myntförhållanderne, blifva föremål för Ständernes öfverläggningar och föranleda Skatternes ökande; måste jag emot Utskottets yttrade omdöme i 1:sta Puncten reservera mig och i öfrigt åberopa min motion, det UtgiftsTitlarne icke måga till afgörande företagas förr än Myntfrågan blifvit definitivt afgjord.

Af Hr CancellieRådet *v. Hartmansdorff:* För min del, anser jag Utskottet hafva bordt tillstyrka en *bestämd tid*, då den nya StatsRegleringen skall vidtaga, och att denna tidepunct bordt blifva *början af år 1830.* Skälen äro, att StatsRegleringen icke kan anses fulländad, och att inga beräkningar öfver blifvande tillgångar kunna göras, förr än dessa bestämmanden ägt rum, hvilka nu synas vara desto angelägnare, som föga mer än ett qvartal af innevarande år återstår. Om ändamålet med detta underlåtande att utsätta den ordinarie Statsregleringens början, är att skaffa tillgångar för extra Anslag, genom uppskof med tillökningen i de ordinarie: så anser jag sådant vara så mycket mera oriktigt, som förseendet af Statens ständiga behof icke bör åsidosättas för de tillfälliga.

Hr Grefve *Hamilton*, Hr Lagman *Noréus* och Hr Grosshandlaren *Eckerman* hafva häruti instämt, och ansett det vara så mycket lämpligare, att nu meddela yttrande om tiden då löneregleringen borde taga sin början, som förbehåll derom blifvit gjordt uti det återremitterade Betänkandet.

N:o 236.

Utlåtande i anledning af återremiss från 2:ne R. RiksStånd af Utskottets Betänkande N:o 125, angående regleringen af utgifterne under RiksStatens *Första HufvudTitel* med dertill hörande Utlåtanden N:ris 126 och 127.

(U.-A).

I den ordning StatsUtgifterne uti förstnämnde Betänkande finnas upptagne får Utskottet, med anmälan att samma Betänkande jemte bilagde Utlåtanden blifvit af Högv. *PresteStåndet* och Vällofl. *BorgareStåndet* till alla delar bifallne, nu afgifva yttrande i anledning af de dervid inom H. *R. o. A.* samt Hederv. *BondeStåndet* gjorde anmärkningar.

Åtskillige Ledamöter af H. R. o. A. hafva ansett den af Utskottet uti 3:dje Puncten föreslagne tillökning med 20,000 R:dr i H. K. H. Kronprinsens Hofhållnings-Summa, i anseende till ökade utgifter för D.D. K.K. H.H. ArfFurstarne dels icke böra äga rum, dels att anslaget om det beviljas, bör uppföras under annan rubrik än den Utskottet föreslagit; men som de öfrige 3:ne RiksStånden uttryckeligen bifallit samma förslag och vidare pröfning af denna fråga, jemlikt 69 §. Reg.-formen således ej vidare kan ske,

har Utskottet, vidblifvande sitt redan afgifne yttrande, ansett sig icke kunna deruti föreslå någon förändring.

2:o Det ytterligare Penninge-bidrag af 1187 R:dr 37 sk. 4 r:st., som Utskottet i 6:te Puncten föreslagit i K. HofStallets UtfodringsStat har af Hederv. Bonde-Ståndet blifvit afslagit, hvarjemte, vid frågans behandlande hos H. *R. o. A.*, Hr *Rosenqvist, F. L.*, yrkat, att utfodringskostnaden vid K. HofStallet borde förblifva vid förra AnslagsSumman, under förmodan tillika, att densamma skulle blifva än mera tillräcklig, genom minskning af det stora hästantalet och Stall-Betjenings-Personalen.

Som, på sätt Utskottet i dess förra Utlåtande ådagalaggt, förevarande tillökning utgör ersättning för den minskning i det för utfodringen af R. St:r bestämde hö-qvantum, som uppkommit genom utarrenderandet, efter förändrade grunder, af åtskillige KronoÄngar, derifrån höet förut utgått; så, och jemte det Utskottet får upplysa, att minskningen af höet, emot hvad 1823 års Statsreglering utsätter, utgör

för Korsängs Kronoäng	1810 Lisp.	
— Hernö dito	1585 —	
— Wiksängs dito	243 —	
— Gorsingeholms och Stubb-ängs KronoÄngar	1900 —	5538 Lisp.
derifrån dock afgå de från Ängsholms Kronoäng mera än då nu utgående	193 —	
hvadan en brist af		5345 Lisp.

uppkommer,

anser Utskottet, att vid dess förra förslag om meranämnde penninge-tillöknings uppförande å Stat bör förblifva.

3:o Uti 7:de Puncten har Utskottet föreslagit den tillökning i Anslaget för K. Slottets Police, Lys- och Renhållning, som uppkommer genom aflöning åt 4 nya Slottsknecktar, nödvändige för vården af brandredskapen vid Stockholms Slott.

Högv. *PresteStåndet* och Vällofl. *BorgareStåndet* hafva beviljat, hvaremot Hederv. *BondeStåndet* afslagit uppförandet å Stat af nämnde tillökning; och har hos H. *R. o. A.* Hr *Rosenqvist, F. L.,* anmärkt; att enär Brandredskapen förut i många år varit vårdad af nuvarande SlottsBetjening, borde den sålunda föreslagne tillökningen icke eller nu äga rum.

Som vården af den dyrbara SlottsByggnaden fordrar all omtanka, och K. Slottet i sådant afseende nyligen blifvit försedt med ytterligare Brandredskap, hvars behöriga efterseende, enligt hvad vitsordadt blifvit, fordrar ökning i Slottsknecktarnes antal; så

har Utskottet icke ansett sig böra frånträda dess förra förslag om anslående af Löner åt ifrågavarande fyra Slottsknektar, enär denna utgift är af nödvändigheten påkallad och af densammas indragning mehn och våda för K. Slottets tillräckliga bevarande från brandskada, skulle kunna uppkomma.

4:o I anledning af de i 9:de, 10:de, 11:te, 12:te, 13:de och 14:de Puncterne upptagne Anslagen för åtskillige K. LustSlott, har hos H. *R. o. A.* Hr *Hjerta, G.,* anmärkt, att minskning i samma anslag bör kunna vinnas genom indragning af en del StåthållareLöner; samt uti Hederv. *BondeStåndet* RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län yrkat, att

förändrad och bättre hushållning med desse Anslag måtte iakttagas.

Då de af Utskottet infordrade Räkenskaper för samtelige ifrågavarande LustSlott ej upptaga några PenningeLöner för Ståthållarne, samt efter hvad deraf inhämtas, styrelsen vid de K. LustSlotten omsorgsfullt förvaltas, hvadan ock all möjlig hushållning med AnslagsSummorne än vidare är att förvänta;

lära de i berörde hänseenden gjorde anmärkningar få förfalla.

Beträffande serskildt 14:de Puncten, eller Anslaget för *Haga* LustSlott och Park, har Hr *Rosenqvist, F. L.*, yrkat, dels att Utskottet bör uppgifva skälet för dess hemställan om tillökningens fortfarande samt dels, att då 1823 års Ständer endast intill denna Riksdag förhöjt Anslaget, förhöjningen ock bör nu upphöra.

Utskottet får i anledning häraf tillkännagifva, att redan vid 1823 års Riksdag, på sätt dåvarande Stats-Utskottets d. 7 Junii samma år afgifne Utlåtande närmare innehåller, ådagalades icke allenast, att till ett fullkomligt iståndsättande af alla Byggnader vid nyssberörde K. Slott erfordrades icke mindre än 12,124 R:dr 41 sk. 10 r:st., utan äfven att derjemte en tillökning i StatsAnslaget med 1500 R:dr årligen skulle vara oundgängligen nödig. Och som medgifvas bör, att meranämnde K. LustSlotts vackra och beqväma läge nära Hufvudstaden gör det mest tjenligt att af den K. Familjen oftare besökas än något af de öfrige; har ock Utskottet ansett att åtminstone den förut beviljade

tillökningen, eller 1000 R:dr årligen, bör till nästa Riksdag fortfara;

och torde således vid Utskottets förra förslag få förblifva.

Vidkommande dernäst 13:de Puncten och Utlåtandet N:o 127, eller Anslagen för Strömsholms och Kungsöhrs Slott samt till reparationer å det förstnämnde, är hufvudsakligen påyrkadt och anmärkt af åtskillige Ledamöter inom H. *R. o. A.* samt Hederv. *BondeStåndet*, att AnslagsSumman, såsom otillräcklig, bör förhöjas, samt, hvad reparationerne beträffar, att anvisning af medel dertill utaf Öfverskotterne å StatsVerkets Inkomster vore olämplig, emedan, om behofvet funnes gifvet, de erforderlige Medlen borde å Titeln uppföras; att Förslaget om Slottsbroarnes uppförande af träd i stället för jern ådagalade misshushållning; att, utom det reparationerne kunde uppskjutas till en lägligare tid, kostnaderne dertill blifvit för högt beräknade och borde inskränkas endast till Slottsbroarnes försättande i brukbart skick, hvartill utgiften kunde bestridas af öfverskottet å de vid sista Riksdag till reparationer å nämnde Slott anslagne medel; och att kostnaden kunde nedsättas till 5000 R:dr, behållningen deri inberäknad, serdeles som tillräckligt Ekevirke till Broarne vore på Slottets ägor att tillgå. Varande af Hr *Danckwardt, M. G.*, åtskillige upplysningar i en del af desse ämnen afgifne.

Hvad först angår anmärkningen vid Utskottets förslag att medlen till de oundgängligaste reparationernes verkställande vid Strömsholms Slott icke bordt på

Öfverskotten å StatsVerkets inkomster anvisas; så får Utskottet upplysa, att anledningen till samma förslag härleder sig derifrån, att berörde utgift blifvit beräknad för en gång och således icke lämpligen bör med det årliga och för andre behof påräknade Anslaget hopblandas; hvadan det ock

vid Utskottets förra förslag att Reparationskostnaden må af redan befintlige Öfverskott å StatsVerkets inkomster utgå, torde få förblifva.

Beträffande sedermera sjelfva beloppet af reparations-utgiften; så och då Kostnads-förslagen upptaga icke mindre än 12,400 R:dr för Broarnes uppförande af gjutet Jern samt 8820 R:dr för desamma af Jern med beläggning af Trädplankor, och Utskottet i dess Förslag afsett den betydliga besparing, som uppkommer genom Trädbroars begagnande, då ock förmodeligen någon del af de förut befintelige materialierne äfven lära kunna användas;

torde anmärkningen om Jernbroars anskaffande böra lemnas utan afseende.

I öfrigt och enär meranämnde af behofvet påkallade utgifter grundas på behörigen uppgjorde Kostnadsförslag och Utskottet icke har anledning förmoda, att desse blifvit för högt beräknade, samt det dessutom åligger Vederbörande, att vid arbetets utförande iakttaga all den inskränkning i utgiften som ernås kan, hvaraf ock följer, att den möjeliga besparingen i Anslaget blifver öfverskott, till användande på sätt Utskottet föreslagit;

anser Utskottet sig icke äga skäl att afvika från dess

förra yttrande i frågan, utan får detsamma till alla delar åberopa.

Uti Anförande, som hos H. *R. o. A.* blifvit uppläst och till Utskottet remitteradt samma dag, som återremissen af förevarande HufvudTitel beslutades, har Hr Friherre *Fock, B. W.*, föreslagit, dels ökning i Anslaget för Strömsholms K. Slott samt dels att nuvarande Ståthållaren dervid, som redan i många år, icke utan betydliga egne uppoffringar tjenat utan Lön, måtte å Allm. Indr.-Staten uppföras till erhållande af minst 600 R:dr årligen; men som desse ämnen icke blifvit framställde inom den i 56 §. af Riksd.-Ordn. stadgade tid;

så hafva desamma icke eller kunnat af Utskottet till hufvudsaklig behandling upptagas.

Sluteligen får Utskottet vördsamt anmäla, att dess uti Utlåtandet N:o 126 gjorde hemställan om uppförande på Allm. Indr.-Staten af 800 R:dr årligen för nuvarande Ståthållaren å Stockholms Slott, Friherre Klingspor, är vorden af H. *R. o. A.* lemnad utan anmärkning samt af Högv. *PresteStåndet* och Vällofl. *BorgareStåndet* bifallen, men deremot af Hederv. *BondeStåndet* afslagen.

Kommandes, i händelse R. St:r finna godt, att godkänna, hvad, i afseende på regleringen af Riks-Statens *Första HufvudTitel*, Utskottet nu ytterligen andragit, någon förändring, i den af Utskottet förut för Titeln föreslagne Summa, 719,263: 45. 3., således icke att äga rum.

Den 15 Julii 1829.

N:o 237.

Utlåtande, i anledning af återremiss från de respective RiksStånden af Utskottets Betänkande N:o 128, angående regleringen af Utgifterne under RiksStatens *2:dra HufvudTitel*, jemte dervid bilaggde Utlåtanden N:s 130 och 131. (U.-A.)

Enligt de från RiksStånden Utskottet tillhandakomne anmärkningar vid de af Utskottet föreslagne tillökningar i Anslagen å denna HufvudTitel, har Utskottet funnit:

1:o I afseende på den tillstyrkta förändringen i lönerne för: *Justitiæ-StatsMinistern*

	från 5849 R:dr	till 6500 R:dr
StatsMinistern för Utrikes Ärenderne . . .	— 6849 „	— 7500 „
samt hvardera af de 6 StatsRåden	— 4182: 24.	— 5000 „

att, å ena sidan, denna tillökning blifvit ansedd icke böra äga rum, inom *R. o. A.* af Hr *Rosenqvist af Åkershult*, samt af Hederv. *BondeStåndet*, som redan afslagit Utskottets tillstyrkande i denna del. Grundande sig detta bestridande hufvudsakligast derpå: att förhöjningen i lönerne för Statens Embets- och Tjenstemän skulle vara nödvändig blott för medelclassen och de lägre samt lägsta graderne, hvilka i synnerhet voro vanlottade: att ingen af StatsRåden eller Ministrarne klagat öfver för ringa löne-anslag; samt att Landets

ställning i anseende till aftagande handel, aftynande näringar och ett otacksamt jordbruk icke skulle tillåta några nya pålagor.

Hvaremot, å andra sidan, så väl inom *R. o. A.* flere Ledamöter, Hr *von Hartmansdorff, August,* Friherrarne *Ridderstolpe, F.,* och *Boije, Ludvig,* samt Hrr *Cederschöld, P. G.* och *Ribbing, Arvid,* samt hos Vällofl. *BorgareStåndet* Hrr *Noreus, Santesson, Montan, Ståhle, Landgren* och *Helsingius* yrkat större förhöjning i desse löner, än Utskottet tillstyrkt, enär de högste Embetsmännen proportionaliter voro de sämst lönte bland hela EmbetsmannaCorpsen, oaktadt att deras befattningar ägde till föremål Nationens angelägnaste garantier i sjelfva Regeringssättets utöfning; hvarjemte vidare blifvit åberopadt, att Regeringen eljest, för lönernes ringa belopp, dermed Embetsmännen icke kunde lefva såsom deras värdighet kräfde, utan att hafva egen förmögenhet eller andre befattningar som medförde inkomster, måste sättas i nödvändighet att inkalla de rikaste Medborgarne, utan afseende hvarken på förtjenster, kunskaper eller erfarenhet; samt att det icke vore under strid med behofven, som Embetsmannen med lugn lemnade sin odelade omsorg åt uppfyllandet af sine pligter, och att det icke eller vore derunder som Konung och Folk, utan all slags eftergift, kunde hos Embetsmannen göra de fordringar gällande som Samhällets väl påkallade.

Det har derföre ansetts nödigt, dels att ifrågavarande löner borde bestämmas för *Justitiæ StatsMinistern* ifrån de af Utskottet föreslagne 6500 R:dr till

7, 8 à 10,000 R:dr för *Utrikes StatsMinistern* ifrån 7500 R:dr till 8, 9 à 12,000 R:dr samt för StatsRåden ifrån 5000 R:dr till 6 à 8000 R:dr, dels ock att, i afseende på StatsRåden, löneförhöjningen borde inskränkas till dem, som icke i egenskap af Militaire-personer kunde derjemte innehafva något annat Embete, hvarigenom en större tillökning för de Civile StatsRåden skulle kunna åstadkommas, utan Statens ytterligare betungande på det hela.

Utskottet har redan tillkännagifvit den öfvertygelse, att Rikets högste Embetsmän måste vara så lönte, att de, utan afseende på egen förmögenhet kunna använda tid och nit till Statens bästa. Det är ock endast i anseende till StatsVerkets för mångfalldiga allmänna behof påräknade knappa tillgångar, som Utskottet funnit sig föranlåtit, att i detta, som flere andre fall, inskränka sig till det oundgängligaste och mindre belopp som redan blifvit tillstyrkt; med erkännande hvaraf Utskottet äfven nu måste anmäla, att Utskottet anser en högre lön-tillökning för Justitiæ Stats-Ministern, Utrikes StatsMinistern samt StatsRåden icke för närvarande kunna äga rum. Hvad de Militaire StatsRåden angår, så uppbära de, hvilka andre löner bibehålla, icke mera än Taffelpenningar, och då för öfrigt det icke kan förutses, att personer, som andre löner innehafva och kunna bibehålla, alltid varda till de Militaire StatsRåds-platserne utsedde, synes ej eller någon disposition om de för dem anvisade löner, till förmon för de Civile, kunna vidtagas.

2:o De af Utskottet för *Justitiæ-Råderne* upptagne

löner från 3100 R:dr till 4000 R:dr, med deruti inbegripne 1000 R:dr i Taffelpenningar hafva likaledes ansetts otillräckliga af några Ledamöter inom *R. o. A.*, Hr Friherre *Boije, Ludvig*, samt Hrr *Puke, Eric, von Hartmansdorff, A.*, och *Ribbing, Arvid*, emedan Utskottet icke i tillämpningen följt den likväl erkände principen, att ekonomiskt oberoende hos Rättvisans Skipare vore ett oeftergifligt vilkor för Statens fordran på oväld och nit hos dess Tjenare, samt att den ådagalaggde svårigheten i senare tider, att finna skicklige personer, som velat åtaga sig desse Embets-platser, tillräckligen visade missförhållandet emellan de juridiska Embetsmännens löner, då flere af dem, som redan blifvit JustitiæRåd, sökt sig till andre Embeten; och för att motverka detta menliga förhållande, eller att, i anseende till lönevilkorens otillräcklighet skicklige män, utan egen förmögenhet, hvarken vilja söka eller bibehålla desse platser, har en ytterligare förhöjning af 1000 R:dr eller lönens beräknande till sammanlaggdt 5000 R:dr, påyrkats.

Utskottet har, hvad desse Embetsmän angår, tillstyrkt beviljandet af hela det belopp, hvartill K. M:t i Nåder ansett deras lönevilkor böra bestämmas. Derutöfver har Utskottet funnit sig icke kunna tillita de knappa tillgångarne.

Och får Utskottet tillkännagifva, att Hederv. *BondeStåndet* afslagit den i förevarande punct ifrågaställde lönetillökning.

3:o I frågan om löneförhöjningen för *StatsSecreterarne* samt *HofCancelleren* och *JustitiæCancelleren* är

blifvit anmärkt: inom *R. o. A.* af en Ledamot, Hr *Crusenstolpe, M. J.*, att Utskottet skall utan anledning och emot 37 §. 2 Mom. RiksdagsOrdningen föreslagit löneförbättring för de 2:ne sistnämnde Embetsmännen; men då billigheten deraf medgåfves och för att gå Utskottet tillhanda, gjordes af Hr Crusenstolpe Motion derom, på det saken måtte i grundlagsenligt skick komma under pröfning: af flere andre Ledamöter, Hrr *Rosenqvist af Åkershult, von Hartmansdorff, August, Hjerta, Gustaf* samt Friherrarne *Ridderstolpe, F., Sparre, Sixten*, och *Boije, Ludvig*, att StatsSecreterarne, hvilkas befattningar voro ibland de vigtigaste och ansvarsfullaste i Riket och äfven de mest mödosamma samt förenade med större magt, än StatsRådens, i skyldigheten och rättigheten att vägra contrasignation, bordt uppföras till större löner, hvilka ansetts böra bestämmas, af några till 5000 R:dr, eller lika med hvad för StatsRåden är tillstyrkt, af en Ledamot till 4500 R:dr och af en annan till 4182: 24., eller hvad ett StatsRåds lön för närvarande utgör: af en del Ledamöter, att HofCancellerens och Justitiæ-Cancellerens löner i öfverensstämmelse härmed skulle förhöjas: af en Ledamot att sådant borde äga rum blott för JustitiæCancelleren, men ej för HofCancelleren, hvars Embetsbefattning ansetts icke inverka på Riksärendernes gång och förvaltning, hvarjemte en annan funnit någon tillökning för desse 2:ne sistnämnde Embetsmän ej nödig: samt sluteligen att, då Utskottets förslag, att löneförbättringen för StatsSecreterarne skulle få tillgodokomma blott de Ordinarie men icke

de på obestämd längre eller korrtare tid constituerade, endast skulle föröka svårigheten för K. M:t att erhålla skicklige ämnen till detta vigtiga Embetes förvaltande, R. St:r i dess ställe borde hos K. M:t hemställa, att, ehvad StatsSecreterarne voro blott tillförordnade eller med fullmagt försedde, de måtte få åtnjuta Stats-Secreterare-lönen under den tid de Embetet förrättade.

Hos Vällofl. *BorgareStåndet* hafva åtskillige Ledamöter, Hrr *Noreus*, *Rydström*, *Montan*, *Santesson* och *Ståhle* yrkat, att ifrågavarande löner måtte bestämmas, såsom i Hr *Lefréns* reservation föreslagit blifvit, till 4000 R:dr;

äfvensom Hederv. *BondeStåndet*, sedan en del ansett lönerne böra förhöjas till blott 3000 R:dr och en del protesterat emot all uppsättning utöfver deras nu varande belopp, denna punct till Utskottet återremitterat.

Jemnlikt 30 §. RiksdagsOrdningen åligger det Stats-Utskottet, att utröna, pröfva och föreslå det, som till Stats- och R:g:sVerkens behof erfordras, sedan nödiga indragningar och besparingar blifvit iakttagne. Rättigheten och skyldigheten, att tillstyrka de utgifter som böra äga rum, är genom detta stadgande lika gifven för Utskottet, som rättigheten och pligten, att verkställa möjliga indragningar. I intetdera fallet har Utskottet, vid den föreslagne Statsregleringen, underlåtit, att pröfva så väl nödvändigheten af det ena som möjligheten af det andra; och då, i afseende på tillökning i lönerne för HofCancelleren och JustitiæCancelleren Utskottet ansett, hvad jemväl Hr Crusenstolpe

medgifvit, att billigheten fordrar, vid bestämmandet af löneförhöjning åt StatsSecreterarne, att icke förbigå de 2:ne Embetsmän, hvilkas befattningar med de förres äro lika upphöjde och vigtige, tror Utskottet sig till förslaget om förändrade löner äfven för HofCancelleren och JustitiæCancelleren hvarken hafva saknat anledning af behofvet, eller genom framställningen deraf, på sätt som skedt, felat emot Grundlagens föreskrift.

Hvad angår beloppet af lönen för den ene och andre af desse Embetsmän, har äfven Utskottet funnit det föreslagne nog ringa, ehuru Utskottet, af skäl som i det föregående blifvit anförde, ansett det dertill böra inskränkas.

I följd af de deremot gjorda anmärkningar inom RiksStånden tror Utskottet sig likväl nu böra föreslå ifrågavarande löner till högre belopp; och Utskottet tillstyrker således, med ändring af sitt i detta afseende förut afgifne Förslag,

att lönen för hvar och en af StatsSecreterarne samt HofCancelleren och JustitiæCancelleren må förhöjas ifrån nu varande belopp, 2736: 32, till 4000 R:dr B:co jemte förutvarande Spannmåls-anslag derunder, 260 Tunnor, oförändradt.

I anledning af den anmärkning, som förekommit vid Utskottets, i sammanhang med förevarande lönefråga, gjorda tillstyrkande, att den föreslagne förhöjningen för StatsSecreterarne bör få tillgodonjutas blott af de Ordinarie, men ej af de på korrtare tid tillförordnade, har Utskottet funnit sig destomindre böra

frånträda dess berörde tillstyrkande, som de, hvilka till desse Embetens förvaltande på obestämd tid kunna constitueras, äga rättighet att bibehålla den lön de förut innehafva, och det i öfrigt icke synes lämpligt, att, om på korrtare tid en Ordinarie StatsSecreterare skulle komma i behof af tjenstledighet, han derföre skall sakna den lön, som för honom blifvit på Stat anvisad.

4:o Under åberopande af RevisionsSecreterarnes magtpåliggande befattningar, genom utarbetningen, beredningen och föredragningen i Högste Domstolen af de till K. M:t inkomne talrike JustitiæÄrenderne, har, inom *R. o. A.* Hr *Rosenqvist af Åkershult* föreslagit, att desse Embetsmäns löner borde ifrån deras nu varande belopp 1260 R:dr förhöjas till 3000 R:dr, med förut under lönen begripet Spannmåls-anslag; hvarjemte blifvit anfördt: af Hr *von Hartmansdorff*, att då mål ifrån KrigsHofRätten i Högste Domstolen föredragas nu äfven voro tillstädes Militaire-Ledamöter, hvilka icke beklädt DomareEmbetet, likasom under Riksens Råds tid, och att, i alla fall, man måste inse nödvändigheten, att Ledamöterne kunde lita ej blott på Föredragandens sannfärdighet, utan ock på hans juridiska kunskaper och förmåga att utreda målen och framdraga de hufvudfrågor, på hvilka målens afgörande berodde; hvarföre, då en hvar kunde finna otillräckligheten af den lön af 1600 R:dr, som Utskottet tillstyrkt, lönen borde till 2000 R:dr B:co förhöjas; af Hr *Ribbing, Arvid*, att löner för alla 8 RevisionsSecreterarne borde på Stat uppföras; samt af Hr *Puke, Eric*, att den af K. M:t föreslagne tillökning icke bordt nedsättas.

Hos Vällofl. *BorgareStåndet* har vid Utskottets yttrande i denna punct Hr *Noreus* erinrat, att Embetsmannens skicklighet på samma plats alltid vore lika vigtig: att det syntes omöjligt, att mäta graden af skicklighet efter olika tidsförhållanden, men att man likväl borde kunna antaga, att åtminstone mödan att söka kunskap om de mångfalldiga Lagbud och Författningar, som i senare år tillkommit och hvarje år tillkomma, vore större nu, än i förra tider, utom det att rättegångarnes mängd ansenligen tilltagit och uti *då* okända former framträdt: att grundlighet uti insigter och deraf härledd skicklighet voro goda att vidkännas nu, likasom fordom, hvadan, och enär det ej syntes möjligt, att uppställa jemförelsen emellan de fordna Riksens Råds juridiska kunskaper och Högste Domstolens, man ej eller derpå borde grunda en nedsättning uti den af K. M:t föreslagne lön, 1800 R:dr, för RevisionsSecreterarne. — Till detta belopp hafva äfven Hrr *Santesson* och *Ståhle* ansett samma lön böra uppsättas.

Inom Hederv. *BondeStåndet* är vordet anmärkt: af flere Ledamöter att Rev.Secreterare-lönen borde ökas endast till 1400 R:dr och göromålen bestridas af endast 5 personer, så att, genom indragning af en Rev.Secreterare-tjenst, tillgång lemnades till löneförbättring för de öfrige; hvarjemte en Ledamot förmält, att, sedan den 6:te RevisionsSecreterare-befattningen blifvit tillsatt, med afgörandet af Ägo-skiftesmålen ändock skall kommit att fördröja mera än ett år, och

att,

att, då förhållandet således vore nära detsamma som förut, skäl icke skulle vara att tillstyrka den ifrågaställde tillökningen; hvaremot åter flere Ledamöter instämt i nödvändigheten, i och för nämnde mål, af lön åt en Sjette RevisionsSecreterare; derefter Ståndet, så i afseende på lönernes antal som beloppet af desamma, förevarande Punct återremitterat.

För nödvändigheten, att å Stat uppföra lön åt en 6:te RevisionsSecreterare anser Utskottet nog tillräckliga skäl vara uppgifne, hvilket äfven af flere Ledamöter inom Hederv. BondeStåndet är insett.

Hvad åter angår den inom samma RiksStånd väckta fråga om nedsättning af RevisionsSecreterare-lönens belopp, under det af Utskottet föreslagne, har Utskottet dertill så mycket mindre anledning, som anmärkningar af ofvanberörde stridiga beskaffenhet inom 2:ne andra RiksStånd blifvit gjorda vid den mindre summa Utskottet föreslagit, emot hvad K. M:t äskat.

Och ehuru grundade samma anmärkningar än skulle kunna synas; finner likväl Utskottet, då det i de fleste fall måst, i anseende till bristande tillgångar, nedsätta beloppet af hvad K. M:t i Nåder föreslagit, sig nu icke kunna förändra dess i förevarande fall gjorda tillstyrkande, vid hvilket någon erinran inom Högv. PrästeStåndet icke ägt rum, och hvarvid Utskottet således förblifver.

Kunnande Utskottet icke eller åt flere, än de af K. M:t i Nåder uppgifne 6 RevisionsSecreterare, före-

slå löner, hälst mera än 5 sådane löner förut icke funnits på Stat uppförde.

5:o Åtskillige anmärkningar hafva blifvit framställda emot Utskottets förslag i denna Punct, ang:de dels tillökadt antal Ledamöter och Betjening inom *Rikets HofRätter*, dels förbättring af desse Embets- och Tjenstemäns lönevilkor;

hvilka anmärkningar, *i frågan om Ledamöternes antal*, innehålla:

Inom *Ridd. och Adeln* af Friherre *Leijonhufvud*, *A.*, att, på sätt Utskottet bedömt *Svea* och *Götha* HofRätters behof af större personal, det ville synas som en föga billig grund blifvit följd för serskildta beslut i 2 likartade ämnen, enär *Götha HofRätt* genom senare tiders förändringar, likasom *Svea HofRätt*, fastän i ringare måtto, fått göromål, hvilka icke förut tillhört den, och dess arbetsskyldighet, bestämd efter ziffror, således skulle kunna jemföras med göromålen i *Svea HofRätt*, äfvensom Götha HofRätt vore i lika behof att arbeta på 4 Divisioner, för att icke samla en årligen stigande balance, hvarförutan en rättvis enhetsprincip fordrade, att lika många ständige Ledamöter neml. 5 såsom det minsta antalet voro fördelade på hvarje Division, antingen de dömde i Stockholm eller i Jönköping: att Utskottets Förslag, att Staten skulle till 8 HofRättsRåder i Svea HofRätt lemna fulla löner till 6, men endast 4 dylika till lika antal i Götha HofRätt, skulle innebära en uppenbar obillighet, samt att derföre, med bifall till K. M:ts Nåd. Proposition, HofRättsRåds lönerne i Götha HofRätt borde förhöjas

till 6, utan afseende på den löneförbättring som i allmänhet blifvit i fråga ställd.

Herr *Puke, Eric* har anfört: att, om Utskottet för den åberopade besparingen af Statens medel icke kunde bifalla K. M:ts Nåd. Proposition, hvad HofRätterne rörde, i sin helhet, Utskottet dock borde finna billigheten af bifall Götha HofRätts underd. anhållan om 2 nya HofRättsRåds löner, i likhet med hvad Svea HofRätt länge ägt, samt uppgifva de skäl, på hvilka Utskottet stödt sitt förkastande af K. M:ts Nåd. Proposition i denna del.

Hvarjemte Herr *Ribbing, Arvid* samt *Munck af Rosenschöld, Eberhard* ansett det i allmänhet vara bättre att förminska rättegångarnes antal än att inrätta flere Domare-Embeten.

Inom *Högv. PresteStåndet* har blifvit anfördt: af Herr Professoren *Geijer:* att som det vore angelägnare, att göra den redan befintliga personalen effectivare, genom vilkor, som, då de beredde sjelfständig utkomst, tillika lockade skickligheten och ökade arbetsförmågan, än att utvidga personalen, utan att vinna ändamålet hvarken i ett eller annat afseende; samtelige HofRätterne altså borde bibehållas vid sine Adjunctionsmedel till arfvode för Extra Ordinarie Ledamöter, hvilka medel af besparingarne äfven borde kunna ökas, om så påfordrades, och deremot de nya Ledamots-löner, Utskottet föreslagit, till deras belopp fördelas till jemnlik förhöjning på de redan befintlige Ledamöternes nu föreslagne lönevilkor.

Uti hvilket förslag flere af Ståndets Ledamöter instämt; samt

af ContractsProsten *Hallström*: att tillräckelig tillökning af personalen i Svea HofRätt kunde vinnas, genom 2 Assessors-tjensters uppförande på Stat, emedan Vice Presidenten kunde utan mehn för sine öfrige göromål vara Ordförande på en Afdelning, hvarigenom HofRätten finge tillräckligt antal Ledamöter för arbetets fortgång på 4 Divisioner.

Hos *Vällofl. BorgareStåndet* har Hr *Lindqvist*, på skäl, som redan upptagne blifvit, yrkat enahanda lönereglering för Götha HofRätt som af K. M:t blifvit föreslagen, samt att 2 HofRättsRåds löner borde samma HofRätt tillerkännas;

derjemte Herr *Ståhle* åberopat sin hos Utskottet afgifna reservation.

Och har af *Hederv. BondeStåndet* Utskottets tillstyrkande i denna Punct blifvit afslaget.

I följd af desse anmärkningar får Utskottet vördsamt upplysa, att Svea HofRätt alltifrån år 1752 haft 6 HofRättsRåds löner på Stat, men Götha HofRätt hittills aldrig mera än 4: att Utskottet ansett, att, lika obilligt som det skulle hafva varit, att *minska* Staten för Svea HofRätt, sedan göromålen derstädes blifvit så ansenligen ökade, det ock lika litet funnits anledning, att *öka* den för Götha HofRätt, sedan den vidsträckta Provinsen Wermland blifvit lagd under Svea HofRätts Jurisdiction samt Skåne och Blekinge jemväl äro skiljde från Götha HofRätt och fått en serskild HofRätt; samt att, om framdeles någon annan reglering af Götha och

Skånska HofRätternes jurisdictioner skulle verkställas, närvarande antal Ledamöter i Götha HofRätt förmodl. snarare blifver öfverflödigt än för ringa. Från denna HofRätt är för öfrigt icke anmäldt behof af större personal, och Utskottet har äfven deraf hemtat skäl för sitt tillstyrkande, att några nya löner för densamma icke må beviljas.

Utskottet vill icke motsäga nyttan af det Förslag Professoren Geijer uppgifvit, hvilket äfven inom Utskottet, på framställning af H:r Öfverste Lefrén, ifråga varit under öfverläggningarne om HofRätternes löneanslag; men då från Svea HofRätt bestämdt är förklaradt, att arbetet der ej kan medhinnas utan tillökning af 3 Ledamöter och ingen anledning är betvifla detta förhållande, då balancer hittills icke kunnat undvikas och arbetet nu fått betydlig tillvext, genom de egentligen till denna HofRätt förviste Bergs-, Commerce- och Kameral-målen, har Utskottet äfven, på sätt som skedt, tillstyrkt löner för nämnde antal Ledamöter. Varandes det i alla fall på K. M:ts Nådiga pröfning och godtfinnande beroende, huruvida, genom en härigenom uppkommande möjlighet, att ytterligare förhöja lönerne för det redan varande antalet Ledamöter, arbetet på sådant sätt må mera ändamålsenligt utföras, än genom en tillökt personal med mindre löner.

I anledning af Prosten *Hallströms* anförande bör Utskottet blott tillägga: att Svea HofRätt, som mera än 200 år haft Vice President, är, derföre att den

residerar i Hufvudstaden, alltid i behof af en Representant, hvilket vid flere tillfällen visat sig, såsom vid händelse af Ord. Presidentens sjukdom eller dess ledighet m. m.; och om Vice Presidenten åter skulle, jemte de äldre HofRättsRåderne, vara DivisionsChef, så komme hans, eller den äldstes göromål, att blifva vidlyftigare och mångfaldigare än alla de yngres, enär Vice Presidenten har hvarjehanda economiska functioner sig tilldeldte, hvaruti de öfrige Ledamöterne ej deltaga.

Beträffande åter den af Utskottet föreslagne förhöjning i lönerne för samtelige HofRätternes Embetsmän och Betjente; så har Utskottet funnit det en Ledamot inom Ridd. och Adeln, yrkat, att lön och taffelpenningarne åt HofRättsPresidenterne måtte bestämmas till 5500 R:dr Banco för hvardera, samt att de anmärkningar, som i öfrigt i denna del blifvit gjorda inom *H. Ridd. och Adeln* af H:r Grefve *Gyllenborg*, Joh. *Henning*, Friherrarne *Rudbeck*, *Alexander*, *Ridderstolpe*, *F.* och *Boije*, *Ludvig*, samt Herr *von Hartmansdorff*, August; inom H. *PrästeStåndet* af ContractsProsten *Agrell* och Prosten *Kjellström*; samt hos Välofl. *BorgareStåndet* af Hrr *Noreus*, *Eckerman*, *Lundgren*, *Landegren*, *Gezelius*, *Helsingius*, *Cron* och *Montan* hufvudsakligen åsyfta ådagaläggandet utaf behofvet af högre lön för Presidenten i *Svea* HofRätt, än för de öfrige HofRättsPresidenterne, hvilket dock blifvit motsagdt af andre Ledamöter inom Stånden, H:rr *Ribbing* och *Crusenstolpe*; Biskoparne *af Wingård*, *Wallenberg*, *Tegnér*, DomProsten *Heurlin* och

Prosten *Grivillius*; samt H:rr *Santesson*, *Lindqvist*, *Rydström*, *Cronius* och *Winberg*.

I afseende härpå förekommer å ena sidan, hvad, ang:de desse Presidents-löners bestämmande till olika belopp, blifvit anfört: att de Embets- och Tjenstemän, som äro fästade vid Hufvudstaden skulle till löneförhöjningen äga större anspråk än de i Landsorterne, och att i enlighet dermed det icke vore förenligt med rattvisa, att Presidents-lönerne bestämdes till lika belopp, utan borde Presidenten i Svea HofRätt få 500 R:dr mera än hvar och en af Presidenterne i Götha och Christianstads HofRätter: att, ehuru det vore orätt att Presidenten i HofRätt hade Rang öfver JustitiæRådet och följakteligen äfven högre lön, uttoge likväl rangen, så länge dessa obehöriga förhållanden icke voro afskaffade, sin rätt: att de skäl, på hvilka R. St:r år 1810 beviljade 1000 R:dr i Taffelpenningar åt Presidenten i Svea HofRätt, neml. att Svea HofRätt, verkande i samma Ort som Regeringen, oftare än de öfrige HofRätterne får en tillökning i de vanliga göromålen, genom Ärender, som röra Rikets säkerhet, att Ordförande-skapet i RiksRätt åtföljde detta Embete och att de fleste Tryckfrihetsmål tillhörde denna HofRätt, — ännu och alltil skulle fortfara: att i senare tider tillkommit äfven andra göromål, som förut behandlats af Collegier, och att, då lefnadsutgifterne för Presidenten i Svea HofRätt, genom hans vistande i Stockholm, vore dyrare, än för de andre HofRättsPresidenterne, ingen anledning vore, att denne President, som från år

1810 till år 1826 njutit 1000 R:dr årligen i högre löneinkomst än de andre Presidenterne, nu skulle i afseende på löneförhållandet sättas i en lika ställning med desse, sedan arbetet blifvit ökadt och förhållanderne med göromålen blifvit olika och sedan vid 4 Riksdagar den högre löne-förmånen för Svea Hof-Rätts President blifvit antagen och gillad: att Utskottet icke bordt lemna utan afseende den rättvisa fördel som sålunda blifvit förut af R. St:r tillaggd PresidentsEmbetet i Svea HofRätt och undanhålla densamma R. St:rs egen pröfning, utan att, med rättelse derutinnan, berörde Embete, jemte den lika lön som för de andre Presidenterne bestämdes, skulle bibehållas vid den serskildta lönen af 1000 R:dr; hvarjemte äfven blifvit yrkadt alternativt, att taffelpenningarne för Presidenterne borde ökas med 666 R:dr 32 sk. för hvardera, och Presidenten i Svea HofRätt erhålla 433 R:dr 16 sk. B:co större tillökning i lönen än de andre, men i vidrigt fall, och om de föreslagne större taffelpenningarna ej kunde beviljas, nämnde President bibehållas vid förrberörde serskildta anslag af 1000 R:dr B:co.

Å andra sidan, eller emot behofvet af högre lön för Presidenten i Svea HofRätt, än som för de öfrige 2:ne Presidenterne blefve bestämd, har deremot andragits: att Presidenten i Svea HofRätt hade flera, jemte sig, äfven bland Justitiens högre Embetsmän, med taffelpenningar försedde, hvilka delade Representationsskyldigheten, hvilket icke vore förhållandet med de öfrige HofRättsPresidenterne, hvilka, såsom

högste Embetsmän, hvar i sin Landsort, ensamme fingo representera: att Presidenten i Svea HofRätt icke ägde något företräde framför de öfrige 2 Presidenterne, emedan de ägde lika rang, och K. M:t för dem föreslagit lika lönevilkor: att för närvarande dem emellan icke gåfves någon annan primarité, än den som grundade sig på äldre fullmagt: att den gamle tvisten om Uppsvearnes företräde framför Götherne icke åstadkommit något godt i Landet: att för öfrigt lefnadssättet i Stockholm ej skulle vara dyrare än i Jönköping och Christiansstad, hälst i Jönköping, hvarest, såsom medelpuncten för Communicationen emellan Norra och södra Sverige, många resande inträffade, samt Presidenten vore den ende höge Embetsmannen som representerade derstädes, samt sluteligen att om högre priser på lefnadsmedel skulle blifva skäl för en högre aflöning åt Presidenten i Svea HofRätt, samma skäl ock borde gälla för större Löne-vilkor åt Ledamöterne och Betjeningen i denna HofRätt, hvilken skillnad K. M:t dock icke funnit billig eller af behofvet påkallad.

Och som Utskottet, hvarest fråga förut varit väckt om en ytterligare tillökning af 500 R:dr för Presidenten i Svea HofRätt, fastän Utskottets pluralitet densamma icke bifallit, vid pröfningen af ofvanberörde anmärkningar funnit sig böra, på grund af de skäl som emot tillökningen blifvit åberopade, förblifva vid dess tillstyrkande af lika löner för alla 3 HofRättsPresidenterne; så varder ock det

af Utskottet i afseende på desse löner redan afgifne förslag till R. Stars sluteliga pröfning, oförändradt åter öfverlemnadt.

I afseende på 5:te Puncten har i öfrigt blifvit anmärkt inom *Ridderskapet och Adeln* af Hr *Hjerta, Gustaf,* som i allmänhet ansett det icke vara någon nödvändighet för en del högre Embetsmän i Orterne såsom Presidenter och Landshöfdingar m. fl. att representera, eller någon skyldighet för Staten att afse ett sådant behof — att löneförbättringen för HofRätterne blott torde böra sträcka sig till HofRättsRåds- och Assessors-graderne, men icke till de öfrige Tjenstemännen, för hvilka man lyckats att, genom sportler och extra inkomster, ställa så till, att de borgerligt kunde draga sig fram; af Hr *Crusenstolpe, M. J.,* att hvad AdvocatFiscals-befattningarne angingo, för hvilka Utskottet icke tillstyrkt någon lönförbättring, i anseende till de med desse tjenster förenade Sportel-inkomster, så hade det förhållandet inträffat inom Svea HofRätt, att ingen Sökande på längre tid anmält sig till den ledige AdvocatFiscalstjensten derstädes, i anseende till de ringa inkomsterne, hvilket syntes bevisa, att antingen inga Sportlar af serdeles betydlig art funnos, eller ock att de voro af den beskaffenhet, att grannlagenheten förbjöde de personer, som kunde komma i fråga, att taga emot dem; samt af Hr *Munck af Rosensköld,* att om HofRätternes Ledamöter erhölle tillökning på sine löner, Revisionsskillingarne då måtte upphöra. Och inom *Vällofl. BorgareStåndet* af Hr *Lindqvist,* att, då AdvocatFi-

scalens och Secreterarens Sportler vore tillfälliga och saknade all bestämdhet, billigheten syntes påkalla bifall till den af K. M:t för desse Tjenstemän i Nåder föreslagne obetydliga löntillökning, hälst deras befattningar voro trägna och magtpåliggande; hvarjemte Hr *Helsingius* likaledes ansett såsom vilkor för löneförhöjningarne åt HofRätterne böra förenas upphörandet af Revisionsskillingars nedsättande derstädes, samt, till Correctiv emot besvärandet med onödiga rättegångar, något ansvar i stället af Högste Domstolen åläggas; och hafva Hrr *Hemberg* och *Mattsson* funnit någon förhöjning i Tjenstemanna-lönerne icke böra äga rum.

Hvad desse omständigheter vidkomma, hafva de förstnämnde redan varit under öfvervägande hos Utskottet före beslutets fattande till det framställdte Aflöningsförslaget för HofRätterne samt frågan om Revisionsskillingen åter funnits innefatta ett ämne, hvilket icke tillhörer detta Utskotts pröfning.

Och har någon ändring derigenom således icke kunnat uppkomma uti Utskottets redan afgifna tillstyrkanden.

6:o Vid Utskottets Förslag i denna Punct, om uppförande på Stat af de 3817 R:dr 35. 2., jemte derunder beräknade 354 T:r Spannemål, som erfordras för RiksBokslutsContoiret, samt fastställandet af den för StatsContoiret ad interim uppgjorda nya Staten, i anledning hvaraf någon anmärkning inom *Ridd. o. A.*, *PrästeStåndet* och *BorgareStåndet* icke ägt rum, har hos *BondeStåndet Anders Danielsson* från Elfsborgs Län gjort den erinran, att, ehuru tillfredsställande det va-

rit att erfara, att åtminstone en förändring ägt rum, hvarigenom Tjenstemanna-numern blifvit nedsatt ifrån 45 Personer till 30, regleringen dock icke blifvit fullständigt tillvägabragt medelst de lönebelopp, hvilka inom Verket förefunnos, och hvarföre det upptagne beloppet af 3817 R:dr 35. 2. bestridts, samt Verkets Stat ansetts böra inom alla graderne undergå en nedsättning af 15 procent; hvarjemte samme Ledamot anfört: att fastän K. M:t föreskrifvit, att ingen Tjensteman måtte innehafva annan befattning tillika på Rikets Stat, Calendern för detta år likväl visade, att flere, af personalen vid detta Verk, innehade befattningar inom andre Verk.

Och har, sedan äfven *Casper Wijkman* ifrån Upsala Län och *Anders Nilsson* från Wermland förenat sig med Anders Danielsson, utlåtandet i denna del blifvit af Ståndet återremitteradt.

Utskottet anser sig, i följd häraf, dels blott behöfva åberopa hvad dess i ämnet afgifna utlåtande innehåller, nemligen att R. St:r sjelfve redan år 1823 anvisat de kostnader, som för RiksBokslutsArbetet kunde pröfvas nödige, på Öfverskotten af StatsVerkets Inkomster, och att, med afdrag af samma kostnader, det måttliga beloppet af 1258 R:dr 43. 2. således endast är i fråga såsom ny utgift för Verket, öfver hvars förändrade organisation de Ledamöter, som utgiften bestridt, dock betygat deras tillfredsställelse; dels ock vidare upplysa, i afseende på den från Calendern hämtade uppgift, att flere af Verkets personal skola emot K. Brefvet den 24 Mars 1824, inne-

hafva andre Tjenstebefattningar: att, af de uppgifne personerne, flere ännu icke inträdt i de nya löneförmonerne, utan fortfarande tjena med lön efter gamla Staten; att en ibland dem, efter nära 5 års Tjenstetid såsom Ordinarius ännu tjenar utan lön: att de befattningar några på andra ställen nu innehafva äro sådane, att hinder af Högstberörde Nåd. Bref till desammas bibehållande för närvarande icke möter; samt att i alla fall fråga skulle kunna uppstå, huruvida meranämnde K. Bref bör på dem, som Ordinarie befattningar förut innehaft, hafva någon retroactiv verkan.

Utskottet har, i följd häraf, funnit sistberörde anmärkning af sig sjelf förfalla, och förnyar derföre dess förut gjorda hemställan:

att, med fastställande af den för K. StatsContoiret ad interim uppgjorda AflöningsStat, R. St:r måga tillåta, att de föreslagne 3,817 R:dr 35. 2. med derunder beräknade 354 T:r Spannemål å Stat uppföras.

Vid Utskottets serskildta tillstyrkande: "att de löneförbättringar, som för Rikets Embets- och Tjenstemän föreslagne blifvit, icke måga få åtnjutas af andre än dem, som verkelig tjenst göra, och att detta vilkor varder med beviljandet af desamma förenadt," har blifvit anmärkt: inom *Ridd. och Adeln* af Hr *Ribbing, Arvid,* att Utskottet bordt, såsom vilkor för lönens utgifvande, föreslå: att *den skall qvitteras af den tjenstförrättande* Embetsmannen, emedan eljest föga skulle vinnas genom Utskottets goda mening, att lön-tillökningen skulle komma den tjenstförrättande till godo;

hvarjemte hos *BondeStåndet Anders Danielsson* till Utskottets ofvanberörde förslag yrkat det tillägg: att, i anseende till dels nu förestående reglering inom EmbetsVerken, hvartill icke mindre än 7 Committéer skulle vara förordnade, dels till den vid denna Riksdag möjeligen blifvande Myntbestämning, *några löneförhöjningar nu icke annorlunda än såsom provisionelle borde beviljas.*

Hvad Herr Ribbings förslag angår, synes antagandet deraf öfverflödigt, då, i händelse det af Utskottet tillstyrkta vilkor bifalles, vederbörande Verk, som löner utbetala, icke torde komma att lemnas i okunnighet om föreskriften härom till behörig efterrättelse. Och som, beträffande Anders Danielssons förbehåll, yttrande deröfver redan blifvit meddeladt uti Utlåtandet N:o 236; altså

anser Utskottet någon förändring i ofvanberörde tillstyrkande icke böra göras.

7:o Emot de för Presidenten i K. KammarRätten till uppförande å Stat föreslagne 1000 R:dr Taffelpenningar, som K. M:t förut af HufvudTitelns besparingar låtit sedan år 1827 utbetala, har hos *Ridd. och Adeln* Herr *Rosenqvist af Åkershult* anfört: att, då den för nämnde Verk senast utnämnde President tillika innehade en annan hög befattning, derföre han njöte en ansenlig lön, och hans tid således icke skulle medgifva honom att ensamt sysselsätta sig med Presidents-Embetet, skäl icke skulle vara att belasta Staten med

denna utgift af 1000 R:dr intill dess organisationen af hela Verket gått för sig; hvarjemte Hr *Hjerta, Gustaf* ansett bemälde President redan vara så billigt aflönad, att något behof af de föreslagne Taffelpenningarne icke förefunnes. Inom *Hederv. BondeStåndet* hafva *Eric Carlsson* från Upsala Län m. fl. Ledamöter, yrkat summans nedsättning till 500 R:dr, dels ock Anders Danielsson från Elfsborgs Län m. fl. andra, under yrkande af afslag på Betänkandet i denna del, yttrat den önskan, att Utskottet måtte föreslå R. St:r, att *hos K. M:t i underd. anhålla, det sådane af mindre nödvändighet påkallade löneförbättringar hädanefter icke måtte anvisas å någon Titels besparingar, serdeles innan R. St:r fått tillfälle att sig deröfver yttra.*

I följd af den, i anledning häraf, från ofvannämnde 2:ne RiksStånd erhållne återremiss på denna Punct, får Utskottet anmäla, att, sedan K. M:t i Nåder tillkännagifvit sin afsigt, att utan något vidare nytt anslag, än ifrågakomne Taffelpenningar, vid den nya organisationen af KammarRätten besörja lönernes förhöjning åt samma Verks Embets- och Tjenstemän, Utskottet destomindre funnit sig böra vägra förslag till berörde Taffelpenningars uppförande på Stat, som de öfrige Presidenterne förut fått detta belopp sig i samma ändamål tillagdt.

Det har dessutom varit beskaffenheten af Embetet och Tjensten hvarpå Utskottets Förslag till lönevilkors bestämmande i hvarje fall alltid haft afseende, icke på personliga ställningen i samhället af den som för närvarande deraf varit innehafvare.

Om denna grundsatts finnes riktig, lära anmärkningarne i närvarande fråga äfven vara vederlagda. Och som Utskottet icke finner några giltige skäl till en sådan hemställan, som den Anders Danielsson föreslagit; så

kan densamma ej eller af Utskottet tillstyrkas.

8:o Vid den i åttonde Puncten föreslagne öfverflyttning af Anslaget för *BergsScholan i Fahlun* ifrån 9:de HufvudTiteln till den 2:dra, har Utskottet funnit någon erinran icke vara gjord; men emot den tillika uppförde, af Stats- samt Allm. Besvärs- och Ekonomi-Utskotten gemensamt tillstyrkta förhöjningen i Anslaget med 1000 R:dr är anmärkt: inom *Ridd. och Adeln* af Hr *Rosenqvist af Åkershult:* samt *hos BondeStåndet* af *Eric Carlsson från Upsala Län* och *Anders Danielsson* från *Elfsborgs Län* m. fl. att någon förhöjning i detta anslag icke vore behöflig.

Genom 3 Stånds Beslut är likväl Utskottens tillstyrkande i denna fråga bifallet;

Och varda derföre ofvanberörde 1000 R:dr här bibehållne, att med de förut beviljade 2800 R:dr å andra HufvudTiteln och BergsCollegii Stat uppföras.

9:de I anledning af Utskottets tillstyrkande, att å Stat uppföra 16,666 R:dr 32 sk., såsom erforderlige för anskaffandet af den utaf R. St:r för Minister-Staten, redan år 1823 beviljade Anslagssumma af 100,000 R:dr Hamb. Banco, efter 128 sk:s Cours, har hos *Ridd. och Adeln* Herr *Hjerta* Gustaf gjort den erinran, att Utskottet synes hafva förgätit, att ingå i

någon

någon undersökning om hela detta anslag verkligen behöfdes. I följd af Myntbestämningsfrågan syntes Utskottet äfven hafva bort alternativt föreslå, att utsätta anslaget i Svenskt Banco, om det lyckades att erhålla myntbestämning. Det har trotts vara af yttersta vigt att icke fastställa i Staten anslag i utländska Myntsorter utan i Landets eget mynt, emedan detta alltid satte Styrelsen i nödvändighet, att söka bibehålla Myntet vid sitt värde; och har Herr *Hjerta* för öfrigt i allmänhet yrkat, att Minister-Statens aflöning måtte nedsättas till 75 à 80,000 R:dr Hamb. B:co och såsom skäl derföre åberopat att ett så stort antal ministrar, som det nu varande aldeles icke skulle behöfvas då de fleste diplomatiske Posterne kunde bestridas med Chargès d'affairs; hvarjemte äfven hos *BondeStåndet Anders Danielsson från Elfsborgs Län*, ansett olämpligt att upptaga Utländska Myntsorter i StatsFörslaget, af det skäl, att anledning derigenom uppkomme till begäran af ersättningar för betäckandet af Cours-differencer, och vidare andragit, att, enär Svenska MinisterAflöningen före år 1809 vore betydligt lägre än nu, och då utgick i Silfver, det vore svårt att förklara anledningen till den vunne tillökningen; hvadan och enär KonungaRiket Norrige nu äfven bidroge till den gemensamma MinisterStatens aflöning, detta anslag borde nedsättas; men i fall sådant ej vunne bifall, borde Utskottet dock vid sitt förnyade Betänkande foga en uppgift på de Utrikes Ministerlönerne före år 1809 i jemförelse med de nu

varande till samma MinisterPoster utgående löneanslag.

Hvarom flere Ledamöter med Anders Danielsson sig förenat.

Vid 1823 års Riksdag, då uti Minister-StatsAnslaget af R. St:r beviljades en tillökning af 10,000 R:dr H. B:co, i anseende till detta anslags för ändamålet förut varande otillräckliga belopp, 90,000 R:dr H. B:co, ehuru äfven det bidrag använts, som KonungaRiket Norrige till CabinettsCassan lemnade, afläts till Stats-Utskottet ett generelt Förslag å erforderlige Minister-Aflöningar på Utrikes Ort, hvaraf visade sig, att desse aflöningar uppgingo till en Summa af 125,000 R:dr, utom beräkning af de för Extra utgifter eller hemliga behof nödige medel, och att till samma ändamål var på det hela äfven från Norrige påräknadt ett årligt bidrag af 15,000 R:dr allt Hamburger Banco. Behofvet pröfvades då noggrant af R. St:r, som icke biföllo hela det äskade beloppet, utan gjorde deruti ansenlig inskränkning.

Utskottet har ansett angelägenheten af de år 1823 nödige befunne diplomatiske kostnader oförändradt vara för handen, och har således icke trott sig böra deruti föreslå någon minskning; ej heller uti detta ämne förelägga R. St:r någon slags utförlig beräkning, enär fråga om ändring uti närvarande verkliga anslaget icke varit väckt hvarken inom något RiksStånd aller af K. M:t.

Ändamålet med detta anslag, hvilket till större delen skall disponeras på Utrikes Ort har fordrat dess

bestämmande uti Utländsk Myntsort, så länge vårt eget gångbara mynt saknar bestämdt och erkändt värde; och R. St:r hafva vid föregående Riksdagar, äfven då fråga om förändring i beloppet varit under pröfning, ansett lämpligt, att i berörde afseende icke göra någon ändring.

Utskottet finner icke eller nu någon sådan böra äga rum.

10:o Utskottets Förslag i denna Punct, att till aflöningar och omkostnader vid Tullverket uppföra en summa af 450,000 R:dr; i stället för den vid sista Riksdag i samma ändamål antagne af 388,388: 16. har föranledt anmärkningar inom *H. R. o. A.* dels af Hr Grefve *Gyllenborg, Joh. Henning,* och dels af Hr *Hjerta, Gustaf,* af innehåll: att Utskottet upptagit denna FörslagsSumma betydligen högre, än 1823 års Statsreglering samt K. M:t dem beräknat, utan att framställa grunderne derföre, eller att meddela en utveckling af förhållanderne, som dertill gifvit anledning, samt att, om man i allmänhet icke borde lemna större tillgångar till disposition för obestämda utgifter, emedan lättare tillgång stundom öppnade anledningar till behof, som i annat fall uteblefvo; så hade ock Utskottet i förenämnde afseende icke bordt lemna så stort utrymme åt de förre: att Utskottet borde uppgifva, huru det kunde vara möjligt, att TullStatens löner uppgått till ett vida högre belopp än K. M:t sjelf begärt och uppgifvit; hvarjemte icke bordt undfalla Utskottet dess bestämda skyldighet, att hos ConstitutionsUtskottet anmärka, när det funne Staterne

öfverskridne, hvilket ju, enligt Utskottets egen redovisning, skedt, utan att anledningarne omtalats.

Och har hos *Hederv. BondeStåndet Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, med hvilken *Casper Wijkman* från Upsala Län och *Hans Jansson* från Elfsborgs Län sig förenat, gjort erinran af hufvudsakligen lika beskaffenhet, med tillägg: att anslagssumman, till bestridande af utgifterne för Tullverket ej borde få beräknas högre än till de 400,000 R:dr K. M:t begärt, under det uttryckliga vilkor, att LöningsStaterne för TullStatens Tjenstemän, utan undantag måtte efter af R. St:r ofördröjligen verkställd granskning, å RiksStaten upptagas; finnande Anders Danielsson tillika förundransvärdt, att Utskottet icke fästat uppmärksamhet vid det lönebelopp som af Styrelsen blifvit GeneralTullDirecteuren beviljadt, ett lönebelopp, som, fastän denne plats icke vore att anse såsom den förste och mäst magtpåliggande i hela Riket, ännu aldrig inom detta Land skall ägt sin like såsom contant löne-anslag. Hvaremot många Ledamöter af Ståndet ansett Utskottets förslag i denna punct böra bifallas.

Då Utskottet besvarade de anmärkningar, som äfven i detta hänseende gjordes inom *R. o. A.* vid Utskottets beräkning af den behållna inkomstsn af Tullmedlen, tillkännagaf Utskottet, att i förevarande fall Utskottet tagit till ledning det icke blott för närvarande, utan under en följd af år existerande verkliga förhållandet, hvilket, enligt räkenskaperne, Utskottet uppgifvit för år 1821 med 1826, äfvensom för år 1827

enligt Hr GeneralTullDirecteurens uppgift, samt calculationvis för år 1828, och Utskottet åberopar nu det derjemte meddeldte yttrandet, att, "då för inne-"varande år en förändrad reglering med Tullpersona-"len blifvit vidtagen, hvarigenom omkostnaderne åt-"minstone för tillfället och innan de på Expectance-"Stat förflyttade Tjenstemän och Betjente hinna att "åter användas eller afgå, komma att i någon mohn "ytterligare ökas, tror Utskottet sig hafva rätteligen "förfarit, då det för Tullverkets utgifter afsatt en "summa af 450,000 R:dr, hvilken i alla fall är att "anse ej såsom ett anslag, hvilket ovilkorligt kan för "Tullverket användas, utan såsom ett Calculations-be-"lopp närmast det, som enligt Stat och Författningar "kommer att utgå."

Efter hvad Utskottet äfven redan anmält, medtaga Tullverkets Aflöningskostnader största delen af AnslagsSumman.

R. St:r hafva sjelfve medgifvit i deras underdskrifvelse till K. M:t d. 22 Dec. 1823, ang:de Tullverkets nya Organisation, att svårigheten att Controllera uppbörden syntes göra det mera än eljest nödvändigt, att löna Tullbetjeningen så, att den ägde sin utkomst af den lön Kronan består; derjemte R. St:r vidare, ibland annat, anfört, att i motsatt fall kunde befaras, att Tullinkomsten blefve så mycket mindre, hvarföre jemväl den otillräckliga aflöning, hvarmed Tull-personalen vore försedd redan hos oss torde hafva verkat till skada, både för de Näringar som af Tullbevak-

ningen skola skyddas, och för StatsVerket, som af Tullen skulle hemta en af sine betydligaste inkomster.

Och lärer det således hafva varit destomindre anledning, att förslagsvis upptaga utgifterne till lägre belopp, än som verkligen ägt rum, då en så beskaffad större summa som den R. St:r nu antagit, blifvit beräknad att intill nästa Riksdag utgöra uppbörden af Tullverket, på det felande tillgångar för de nödige Controllerne deröfver och för Verkets Administration åtminstone icke böra blifva skäl för en mindre inkomst, i händelse den till hela påräknade beloppet icke skulle ingå.

Om nödvändigheten, att äfven för Tullverket få bestämda AflöningsStater, derpå har Utskottet fästat R. St:rs uppmärksamhet, samt tillstyrkt, att förslag till sådane måtte hos K. M:t af R. St:r begäras, och Utskottet förbehåller sig jemväl nu, att framdeles, efter slutad revision af Tullverket, få närmare utveckla hvad med så beskaffadt förslag Utskottet anser böra åsyftas; men att derförinnan, i anseende till det hittills iakttagne sätt för regleringen af aflöningen inom detta Verk, ingå i bedömmande af den ene eller andre lönens beskaffenhet har Utskottet icke funnit lämpligt.

För öfrigt bör Utskottet tillika upplysa, att, före sista Riksdag, någon serskild summa aldrig varit afsatt till Stat och omkostnader för detta Verk, utan allenast netto-inkomsten beräknad, sedan de Verket åtföljande utgifter blifvit bestridde. Då fanns likväl till ordningen höra, att äfven i detta afseende en för-

slagsvis beräknad Summa, för aflöningen samt alla andre utgifter, i RiksStaten uppfördes; och enär Anslagets berörde egenskap eller dess natur af Förslagssumma icke lemnar rum för någon så beskaffad åtgärd, som den Hr Hjerta i afseende på anmälan hos ConstitutionsUtskottet ansett böra vidtagas; finner Utskottet ock något vidare yttrande i följd af påståendet derom icke erfordras.

Den af Utskottet redan föreslagne Summa till Stat och omkostnader för Tullverket varder således oförändrad R. St:rs pröfning underställd.

11:o Under lika beskaffade anmärkningar, som de näst förestående i afseende på TullVerket, har, rörande den för *PostVerkets* AflöningsStat och omkostnader föreslagne Summa af 250,000 R:dr, hos *R. o. A.* Hr Grefve *Gyllenborg, Joh. Henning* samt Hr *Hjerta, Gustaf,* begärt uppgift på orsakerne, som dels föranledt detta, emot 1823 års AnslagsSumma, 203,340 R:dr 46. 10., förhöjda belopp, dels ock vållat Postutgifternes uppstigande år 1827 till 294,000 R:dr; hvarjemte inom *Hedrv. BondeStåndet,* hvarest många Ledamöter yrkat bifall till Utskottets i denna punct framställda Förslag, *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län ansett Anslaget böra nedsättas till det i K. M:ts Proposition begärdte belopp 209,663: 32. 2., samt Utskottet böra förklara, hvarföre omkostnaderne för PostVerket under de uppgifna 4 åren till den graden öfverstigit den beräknade AnslagsSumman att utgifterne för det sista året öfverstigit beräkningen med ej mindre än 84,000 R:dr.

Orsaken, hvarföre under alla åren sedan år 1823 PostVerkets utgifter visat sig större, än det anslag R. St:r vid sista Riksdag beslöto att förslagsvis dertill i RiksStaten upptaga, ligger i allmänhet deruti, att det belopp R. St:r beräknade, och hvilket med 8500 R:dr understeg hvad för samma år åtgeck, varit otillräckligt till bestridande af de mångfaldiga från Posternes fortskaffande oskiljaktiga utgifter, synnerligast de, som för Utrikes Brefväxlingen öfver Hamburg och Helsingör erfordrats och som öfverstigit den år 1823 dertill åtgångne Summa, 76,688: 30. 4., för år 1825 med 9,982: 11. 3., för år 1826 med 40,676: 41. 10. och 1827 med 66,870: 3. 10.; hvarjemte, ibland annat, kostnaderne för SjöPostfarten vid Ystad förändrat sig

från år 1823	R:dr	9,689: 34. 4.
till år 1824	„	11,493: 39. —
1825	„	13,194: 13. 5.
1826	„	14,663: 3. 4.
och 1827	„	24,842: 10. —

Uti denna senare summa inbegripes likväl tillika en extraordin. reparationskostnad å Ånfartyget *Constitutionen* 12,000 R:dr; Och hvad som än ytterligare bidragit till 1827 års UtgiftsSummas höga belopp, är den då verkställde liqviden af 1826 års utgifter för Postfarten på England, 20,400 R:dr äfvensom andre detta år uppkomne större kostnader för PostStatens aflöning, i följd af inrättade flere nya PostContoir och deraf föranledt behof af aflöning för flere Postförare.

Utan afseende på de tillfälliga anledningarne till 1827 års höga utgiftssumma har Utskottet trott sig

icke böra underlåta, att, i Calculen öfver hvad för PostInrättningens utgifter under de härefter följande åren kan erfordras, taga i beräkning ofvan angifne förhållanden, och med antagande tillika, "att vinsten af PostInrättningen i första rummet bör användas till densammas ändamålsenliga förbättrande, innan någon behållning för StatsVerket må påräknas," hvadan äfven kostnaden till den föreslagne nya PaquetPosten ansetts böra af Postmedlen förskjutas, har Utskottet således icke kunnat till Stat och Utgifter för ifrågavarande Verk föreslå mindre summa, än den tillstyrkta af 250,000 R:dr,

hvilket belopp derföre än ytterligare underställes R. St:rs pröfning.

12:o Vid regleringen af SundhetsCollegii Stat har Utskottet tillstyrkt:

a) lön-tillökning för Collegii Kammererare med 303 R:dr 24 sk. jemte derunder begripne 29 T:r Sp:ml.

b) att ifrågaställdt uppförande på Medicinal-Staten af årligt arfvode, 150 R:dr, till ProvincialChirurgen i Stockholms Län icke måtte bifallas.

Dervid äro inom RiksStånden några anmärkningar icke gjorda.

c) uppförandet på Stat af 600 R:dr B:co för underhållet af en *Electricitets-Machin.*

Anmärkningar af olika beskaffenhet äro häremot gjorda. De innehålla: dels ett *bestridande af hela anslaget.* Skälen härtill innefattas uti anföranden: inom *Ridd. och Adeln* af Herr *Cederschöld, P. G.,* som dock tillika förmält sin afsigt ingalunda vara att beröfva

Vetenskapen något slags understöd; att 2 förtjente Läkare i Stockholm skola förut med framgång förestått den ifrågavarande Machinen, hvarföre de icke haft någon lön, men funnit sig belåtne med de betjenades tacksamhets offer, och att SundhetsCollegii Vaktmästare äfven skola såsom en förmon sökt befattningen att kringdraga skifvan: att Electricitetens nytta till Sjukdomars botande varit länge känd: att sättet att begagna densamma vore detsamma nu som förr, och att om någon ny upptäckt skett, den borde bidraga att bota så många flere och i samma mohn öka vedergällningen; inom *Vällofl. BorgareStåndet* af Hr *Ståhle*, att anslaget vore öfverflödigt, då en Electricitets-Appareille förut är att tillgå vid Seraphimer-Ordens Lazarettet: att vedergällningen till en arbetskarl, 156 R:dr årligen för kringdragning af skifvan vissa timmar af dagen vore för hög, då årliga anslaget för en HofRättsPost icke blifvit upptaget till mera än 120 R:dr: att den till reparation af Machinen afsatte Summa, 132 R:dr, jemväl skulle vara öfverdrifven, och att Machinen derförutan vore afsedd egentligen för Hufvudstadens innevånare; samt inom *Hederv. BondeStåndet* af flere *Ledamöter*, som alla instämt deruti, att Landet icke borde skatta för en Inrättning, hvaraf endast Hufvudstaden emottoge nyttan.

dels påstående om anslagets nedsättning till 200 eller högst 300 R:dr B:co: derföre blifvit åberopadt hos *H. Ridd. och Adeln* af Herr *Rosenqvist af Åkershult:* samt hos *Vällofl. BorgareStåndet* af Herr *Leffler*, att Machinen vore tillgänglig endast 4 dagar i veckan och

3 timmar om dagen: att underhållet deraf i flere år icke kostat mera än 40 R:dr årl., utan att hvarken Läkaren eller den som kringdragit skifvan afsagt sig besväret, samt att Sportler derjemte med bruket af Electriciteten voro förenade.

dels ock det yrkande, att det af Utskottet föreslagne belopp borde få räknas retroactivt ifrån detta års början, emedan, såsom anfördt blifvit inom *H. Ridd. och Adeln* af Hr Grefve *Frölich, David* samt Hrr *Dahlman* och *Uggla,* Doctor Sæve, hvilken haft en ovanlig framgång i sine Curer med Electricitet, hvaribland kunde nämnas det nya resultatet af Electricitetens verkningar, till återställande af tal- och hörsel-förmågan hos Döfstumme, utan arfvode redan länge betjenat den medellösa allmänheten, och att man icke kunde begära, att han skulle än vidare dermed fortfara och ytterligare af egne medel underhålla Machinen; utan borde 600 R:dr för detta år anvisas på Öfverskotten af StatsVerkets inkomster.

Utskottet, som, med afseende på det om den ifrågavarande Inrättningens gagnelighet af SundhetsCollegium lemnade vitsord och då utredt blifvit att inom Hufvudstaden något tillskott för dess underhåll och placerande icke är att förvänta, funnit nödige medel icke böra saknas dertill, i synnerhet som med Inrättningen blifvit afsedt, icke blott Hufvudstadens fattiges betjenande, utan äfven en tillgång för medellöse sjuklingar ifrån Landet, att derigenom hämta hjelp och förbättring, har, enär jemväl andre Ledamöter inom Riks-Stånden, Hr *Munck af Rosensköld,* samt Hrr *Montan*

och *Winberg* yrkat anslagets beviljande för Inrättningens behöfliga utvidgande, ansett sig, i anledning af förrberörde anmärkningar,

destomindre böra frångå sitt redan afgifna Förslag, som dermed blifvit förenad det vilkor att summan blott till nästa Riksdag bör beviljas, och dess ändamålsenliga användande stå under SundhetsCollegii uppsigt.

Anslagets beräknande ifrån och med detta år kan Utskottet icke föreslå, då alla på Stat uppförde medel icke kunna komma i fråga att utgå för än den nya RiksStaten vidtager att vara gällande; — Och att för innevarande år anvisa utbetalandet deraf på Öfverskotten af StatsVerkets inkomster, dertill tror Utskottet sig äfven sakna skäl.

d) beviljandet af den utaf K. M:t i Nåder föreslagne förhöjning af 3000 R:dr i anslaget till farsoters och smittosamma sjukdomars botande.

Inom *H. Ridd. och Adeln* hafva, i afseende härpå, H:rr *Cederschöld P. G.* och *Crusenstolpe M. J.*, förenat sig med Herr *Lefrén* i dess inom Utskottet yttrade serskildta tanka, att det väl borde vara Statens åliggande att förse Länen med nödig LäkarePersonal, men att alla kostnader för hälsovården i öfrigt borde bestridas af Länets innevånare sjelfva, hvarigenom behofven bättre skulle blifva controllerade och en större sparsamhet iagttagas; hvarjemte Herr *Hjerta Gustaf* äskat upplysning huruvida icke ordning förefunnes i dispositionen af detta anslag, emedan, då tillgång redan vore beredd till *rese- och tractaments-kostnader för*

farsoters och smittosamma sjukdomars hämmande, genom den så kallade 3-skillings afgiften, det vore svårt att inse, huru något serskildt dertill behöfde uppföras; emedan ej utredt blifvit, i afseende på rubriken: *medicamenter åt fattige sjuke*, att denne kostnad orsakats af farsoter; emedan *arfvoden för tjenstförrättande ProvincialLäkare* syntes böra utgå af extra medel, och emedan mäst förundransvärdt syntes *arfvodet* på detta anslag *för ProvincialChirurgen i Stockholms Län*, då icke veterligt vore, att detta Län beständigt utsattes för Farsoter.

Hos *V. BorgareStåndet* hafva H:rr *Santesson* och *Ståhle* instämt i Herr Lefréns Reservation; och hos *H. BondeStåndet* är af *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, jemte flera Ledamöter som med honom sig förenat, äfvenledes begärt, att Utskottet måtte uppgifva anledningarne till det ökade behofvet, samt utreda hvad som menades med arfvoden till tjenstförrättande Provincial-Medici och arfvodet åt Provincial-Chirurgen i Stockholms Län, då Lazaretter, GarnizonsSjukhus, Institutet och öfrige Inrättningar för hälsovården borde äfven kunna fylla Länets behof af en Chirurg; deremot hos *sistnämnde RiksStånd* många Ledamöter instämt i bifall till Utskottets förslag i denna del, lika som någon anmärkning dervid inom H. PrästeStåndet ej ägt rum.

Beträffande den förändring, som några Ståndsledamöter ansett böra, i afseende på kostnaden för hälsovården inom Orterne, tillvägabringas neml. att sådane afgifter borde af Länsinnevånarne sjelfve efter

öfverenskommelse bestridas, har Utskottet trott verkställigheten deraf komma att mötas af flere svårigheter, då en serskild Taxering på Länens innevånare tidtals deraf blefve en följd, och hvilken, åtminstone på flera ställen skulle föranleda Skattebidrag för tillfället vida öfverstigande det högst ringa belopp, som nu, genom ett på hela Riket fördeladt mindre anslag, äger rum; hvarföre äfven Utskottet funnit sig till en sådan förändring icke böra gifva anledning.

Hvad Herr *Hjertas* samt *Anders Danielssons* anföranden angår; så får Utskottet upplysa, att den så kallade 3- eller 5-skillings-afgiften tillkommit endast och allenast för den Veneriska smittans hämmande, samt att de, genom densammas utgörande befintlige tillgångar, icke äro att påräkna vid erforderlige åtgärder till botandet af uppkomne andre Allmänna sjukdomar eller farsoter samt förekommandet af deras utbredande. Desse åtgärder dela sig då åter emellan beordrandet af Läkare till erforderligt biträde å de ställen, hvarest sådane saknas, och hvilka Läkare äfven böra fortskaffas och aflönas, samt fattiga sjukas förseende med nödige Medicamenter på allmän bekostnad.

Anledningen hvarföre Arfvodet till Provincial-Chirurgen i Stockholms Län af detta anslag utgår, har Utskottet uppgifvit i förra Betänkandet N:o 128 p. 85, hvilket, så i afseende derpå som huru Utskottet ansett samma arfvode, åberopas.

Och som, på grund af Räkenskaperne, det äfven redan blifvit uppgifvit, i hvad mohn, efter anslagets

minskning vid 1823 års Riksdag, detsamma sedermera funnits otillräckligt; så har Utskottet, i anledning af desse anmärkningar, icke något att tillägga, utan öfverlemnar till

R. St:rs vidare beprövande dess förut gjorda tillstyrkande i denna del.

e) I detta Moment af 12:te Puncten förekomma:

1:o Fortfarande anslag 2210 R:dr B:co för VeterinärInrättningen i Stockholm, enligt serskildta Utlåtandet derom N:o 130.

Någon anmärkning emot till styrkandet i detta fall finnes icke vara gjord.

(Den i sammanhang dermed i berörde Utlåtande besvarade fråga om serskildt anslag, till uppförande af en nybyggnad för Veterinär-Inrättningens behof, hvilket anslag Utskottet afstyrkt, har likaledes varit under öfverläggning och blifvit från alla 4 RiksStånden återremitterad, i följd af många Ledamöters yrkanden om Förslag till ett dylikt anslags beviljande.

Då ännu icke, till öfverläggning uti Utskottet förevarit, den del af K. M:ts Nådiga proposition rörande f. d. Allmänna MagazinsInrättningens Utredning, som angår dispositionen af denne Inrättnings Byggnader, och i förening hvarmed Utskottet utfäst sig att taga i öfvervägande jemväl frågan om utvidgadt utrymme för VeterinärInrättningen, anser Utskottet sig ock böra med pröfningen af desse anmärkningar uppskjuta; och förbehåller sig derföre att med serskildt utlåtande i detta ämne till R. St:r inkomma.)

2:o en tillstyrkt ny utgifts uppförande på Stat med 1200 R:dr B:co, till årliga arfvoden, 50 R:dr, åt en DjurLäkare i hvarje Län.

Sedan, efter pröfning af de anmärkningar som emot förslaget härom blifvit gjorda inom RiksStånden, Stats- samt Allmänna Besvärs- och EkonomieUtskotten i gemensamt Utlåtande N:o 47 funnit sig böra föreslå, att desse arfvoden till uppgifvit belopp måga beviljas;

så kommer, i händelse af R. St:rs bifall dertill, äfven nyssberörde 1200 R:dr att på denna HufvudTitel uppföras.

3:o D:o till Arfvoden för nya ProvincialLäkare *1200 R:dr B:co.*

I anledning af hvad Stats- samt Allmänna Besvärs- och EkonomieUtskotten i gemensamt Utlåtande N:o 60 härom tillstyrkt, varder

denna utgift till förändradt belopp 2000 R:dr till uppförande å Titeln anmäld.

13:o Då Utskottet tillstyrkt bifall till K. M:ts Nåd. Proposition om uppförande på Stat af 500 R:dr, till löner för 1 Vaktmästare vid StatsRådet och 2 Vaktbetjenter åt Högsta Domstolen, är dervid anmärkt hos *R. o. A.* af Hr *Hjerta, Gustaf,* att, om StatsRådet till sin uppassning behöfde annat biträde än sin egen betjening, kunde denna angelägenhet utan all svårighet besörjas genom någon af Hofbetjenterne; hvadan Hr Hjerta bestridt detta uppförande på Stat, så framt meningen icke vore, att tillika införa nämnde Vaktmä-

mästare på RangOrdningen, såsom en ingredierande del af StyrelsePersonalen; hvarjemte hos *BondeStåndet*, *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län yttrat sig anse riktigast, att VaktBetjeningen aldrig uppfördes på Stat, utan att deras aflöning alltid borde utgå af besparingarne på HufvudTitlarne samt derföre föreslagit, att den ifrågakomne Vaktmästarelönen och aflöningen åt de 2:ne andra Vaktbetjenterne måtte hädanefter utgå på samma sätt som hitintills skedt utan att den föreslagne löntillökningen på 2:dra HufvudTiteln upptoges; deruti flere Ledamöter hörts instämma.

Utskottet har för sin del trott behofvet af det ifrågakomne Tjenare-biträdet för StatsRådet och Högsta Domstolen icke kunna mera umbäras, än alla andre EmbetsVerk samt R. St:r sjelfve och deras Utskott kunna sådant undvara, och får således, utan vidare afseende på de gjorda anmärkningarne

underställa Förslaget om de ofvanberörde 500 R:drs uppförande på Stat, R. St:rs vidare pröfning.

14:o Vid de tillökningar Utskottet föreslagit uti allmänna förslagssummorne för *ChartæSigillatæVerkets omkostnader* samt till *Skrifmaterialier och Expenser*, *ved och ljus för Collegierne m. fl. publique Verk* hafva, med undantag af ett yttrande af Hr *Ribbing*, *Arvid*, hvarigenom han förmält sig, på grund af dess förslag i frågan om förändrat sätt för Domares aflöning, icke kunna tillstyrka uppförandet på Stat af den upptagne tillökningen, 6000 R:dr i anslaget till Skrifmaterialier, några egentliga anmärkningar väl icke

funnits vara gjorda; ehuru inom *R. o. A.* Hr *von Hartmansdorff* framställt, såsom ett medel till minskning i den större åtgången på skrifmaterialier inom Verken, der Expeditionslösen ägde rum, att lemna dem på Entreprenad åt Secreteraren eller dem som uppsatte Expeditionerne, då, genom det att vinsten på dragen stil komme i strid med vinsten på Skrifmaterialier, någon besparing möjeligen på de senare kunde Staten tillskyndas; äfvensom hos *Vällofl. BorgareStåndet* Hr *Leffler* fästat uppmärksamhet på den större kostnad som uppkommit derigenom att papperet till ChartaSigillata toges ifrån Banken, hvilken kostnad syntes umbärlig, så vida icke motsvarande förökning i inkomsten å ChartæSigillatæ-försäljningen uppkomme; men emot Utskottets tillstyrkande, i sammanhang med frågan om bestämmandet af sistnämnde anslags belopp, att *Ljuspenningarne* måtte till Stats-Verket indragas af alla de deraf i åtnjutande varande EmbetsVerk, åt hvilka löneförbättringar blifvit tillstyrkta, äfvensom ej äga rum för de ExtraOrdinarier som hädanefter inträda i EmbetsVerken, äro åtskillige anmärkningar gjorda, inom *R. o. A.*: af Hrr *Rosenqvist af Åkershult, von Hartmansdorff, A., Cederschöld, P. G.* och *Tham, W.*, af innehåll: att ehuru sparsamhet och hushållning i förvaltningens hela omfattning vore högst af nöden, Utskottet likväl, då det icke skall låtit denna grundsats hos sig gälla, när det angått de högre och högsta Embetsmännen, icke bordt vara sig så olik, då det anginge de låge och lägste: att det vore grymt, att borttaga från ExtraOrdina-

rierne den enda årliga inkomst de för träget arbete kunde få af Staten, innan de hunnit arbeta sig till någon Ordinarie lön: att Utskottets oväntade Hushållsidé i denna del borde rättvisligen ogillas: att när lönerne redan voro för små, det vore en olämplighet, att minska dem ännu mera, genom borttagandet af detta tillskott, hälst för de Tjenstemän, som tillträdde ledige tjenster, utan förhöjda löner, hvilket innefattade en löneminskning för den ena, under det man ökade inkomsten för den andra; samt att, om man ville göra indragningen af ljuspenningarne gällande äfven för dem som icke fått tillökning i lönen, denne senare åtminstone borde ökas till så stort belopp, som motsvarade ljuspenningarnes medelpris för 5 år.

Och hafva, uti Hr Norei förslag, i dess emot Utskottets tillstyrkande i denna fråga afgifna reservation, att ljuspenningarne borde uträknas efter ett medium af de sista 5 åren för de Embets- och Tjenstemän, hvilkas löner blifvit förhöjde, och tilläggas lönerne, samt att en lika beräkning borde ske vid de löneförhöjningar, som hädanefter kunde uppkomma, instämt, hos *Högv. PresteStåndet*, Biskoparne *af Wingård, Faxe, Tegnér*, Professorerne *Geijer* och *Morén*, ContractsProstarne *Pettersson, Nordin* och *Agrell*, Prostarne *Kellström, Grevillius, Hvasser* och *Elfström*, samt Kyrkoherden *Ahlqvist*; och hos *V. BorgareStåndet*, Hrr *Eckerman, Aspelin, Leffler, Montan, Lundgren, Landegren, Lindqvist* och *Cron*, hvilken sistnämnde äfven ansett de medel, som nu under namn af ljuspenningar utgå, kunna i rund summa anordnas

till hvarje Verks Ordförande, för att deraf sedermera till arfvoden göra utdelningar.

Då Utskottet, i följd af ofvanberörde anmärkningar, ansett sig böra frångå dess förut gjorda tillstyrkanden om ljuspenningarnes indragning; får Utskottet nu vördsamt föreslå:

att denna serskildta inkomst för Embetsmän i allmänhet samt för Ordinarie och ExtraOrdinarie Tjenstemän må varda bibehållen; men då det torde finnas mindre lämpligt, att bevillning för denna inkomst erlägges, hvilket skulle blifva följden, om ljusmedlen under lönerne blefvo inbegripne, tillstyrker Utskottet: att i afseende på deras utdelande ett lika förhållande, som hittills ägt rum, må fortfara.

Börandes i följd häraf hela den af K. M:t i Nåder föreslagne tillökning i anslaget till Skrifmaterialier och expencer samt ved och ljus för Collegierne m. fl. publique Verk 10,000 R:dr upptagas, samt anslaget i den nya Statsregleringen således till 60,000 R:dr uppföras, under det af Utskottet förut gjorda förbehåll, att de på FörslagsAnslagen blifvande besparingar tillika med Öfverskotten på StatsInkomsterne, till R:g:sContoiret aflemnas.

Den af Herr von Hartmansdorff åsyftade besparing i kostnaden för Skrifmaterialier synes icke kunna vinnas genom det dertill uppgifne medel; då expeditioner ifrån EmbetsVerken, hvarföre lösen erhålles, alltid skola utfärdas på stämpladt papper, samt mer och mindre dragen stil i sådane expeditioner icke verkar på åtgången af skrifmaterialierne för Verkens

egne behof. — Gällande detta såsom svar äfven på Herr Ribbings anförande.

15:o Anslaget till rese- och tractaments-penningar för civile Embets- och Tjenstemän, 10,000 R:dr årligen, som Utskottet ansett böra vid samma belopp förblifva, har inom RiksStånden lemnats utan anmärkning.

16:o De mindre anslag, som Utskottet, i anseende till omöjligheten att vid nu varande Riksmöte åstadkomma den hufvudsakliga förändring i Lands-Stats-Tjenstemännens lönevilkor, som K. M:t behagat i Nåder föreslå, ansett sig, till afhjelpande af *åtminstone några* deruti befunne brister böra tillstyrka, hafva föranledt åtskillige anmärkningar, hvilka Utskottet trott sig för ordningen skull böra indela uti 3:ne Classer: neml.

1:o) Sådane, genom hvilka blifvit ogilladt allt ytterligare Statsanslag för närvarande åt LandsStats-Tjensterne.

2:o) Sådane, som innefatta Specielle erinringar vid Utskottets tillstyrkanden, samt

3:o) Sådane, som åsyfta anslags beviljande äfven till andre behof än dem Utskottet anmält.

Till *Första Classen* synes höra H:r Grefve Gyllenborgs, Joh. Henning, anförande hos *Ridd. och Adeln*, att, då, under medgifvande af behöflig löneförbättring för LandsStatens Tjenstemän, Utskottet förklarat den, som K. M:t i Nåder föreslagit, till ett belopp af 153,123 R:dr, böra för närvaraude uppskjutas, och således, med lika anspråk som öfrige Embets- och

Tjenstemän otvifvelaktigt kommer att nästa Riksdag åter framställas, varsamhet i allmänhet syntes böra iakttagas vid bestämmandet af löner, som icke på förändring bero, hälst det visade sig tämmeligen tydligt, att, sedan denna Riksdag haft till föremål, att taga allt hvad tagas kunde, och sedan genom InkomstTitlarnes högre beräkning Öfverskotten blifva obetydliga och minskning i Tull- och PostInkomsternes behållning i följd af Utskottets förslager torde vara att förvänta; ökade inkomster till ytterligare löneförhöjningar icke eller skulle blifva att påräkna och låneutvägar eller ökad bevillning möjeligen då behöfva sökas, för att bestrida Statens Embets- och Tjenstemäns högre aflöning; hvarjemte blifvit andraget af Herr *Rosenquist af Åkershult* att denne Class af Civile ifrån och med Landshöfdingen till och med Enspännaren skulle vara den bäst lönta: att det vore alldeles onödigt att några nya ordningar i denna väg vidtogos, så vida icke meningen vore att börja med en rättvis jemkning af Landshöfdingarnes olika löner, jemförelsevis med hvad deras Vederlikar, VicePresidenter, GeneralMajorer m. fl. åtnjöto; samt att derföre frågan om LandsStatslönerne borde till en lägligare tid helt och hållet uppskjutas; hvarom förenat sig Herr *Ribbing*, Arvid, emedan man i alla fall återkomme till samma fråga nästa Riksdag, då man säkerligen skulle åberopa, att man nyss vid den föregående gjort anslag. Och har hos *V. BorgareStåndet* dels en Ledamot bestridt allt ökadt Anslag för LänsStaterne, enär det redan varande skulle genom en jemnare för-

delning kunna lemna full tillgång till förhöjning uti de deribland nu vanlottade löner, dels ock en annan ansett, att med hvad nu blifvit föreslaget borde anstå till dess en ny allmän lönereglering kunde äga rum; hvilken mening jemväl blifvit yttrad inom *H. Bonde-Ståndet* af flere Ledamöter, som derifrän dock gjort undantag dels för Länsmän, dels för Fjerdingsmän och dels för FångVaktmästarne.

Utskottet, som, i anledning häraf, blott har att yttra sig, huruvida de mindre löneförbättringar och nya löner, hvilka Utskottet för LandsStaterne föreslagit, icke kunna eller böra tills vidare uppskjutas, och förekomma i sammanhang med en reglering af det hela, får i detta afseende vördsamt anmäla, att Utskottet ansett, hvad äfven vid närmare pröfning af dess förslag torde visa sig, att likasom de framställdte löneförbättringarne för några visse LandsStatsTjenstemän och Betjente äro af behofvet högst påkallade och derföre icke böra uppskjutas, de i öfrigt tillstyrkta nya utgifter funnits dels för göromålens behöriga gång vid LandsCancellierne och LandsContoiren oundvikliga, dels ock nödvändige för beredandet af de fördelar som åsyftats genom en lämpligare redan verkställd förändrad Fögderi-indelning inom några Län.

Vid bestämmandet af de nya lönerne torde Utskottet destohäldre böra anses hafva iakttagit all möjlig varsamhet, då Utskottet föreslagit desamma till ett vida lägre belopp än hvad K. M:t ansett samma Tjenstemän böra tillerkännas; Och då Utskottet således icke gifvit anledning till några vidsträckta anspråk

i dessa fall, äfven om vid nästkommande Riksdag frågan om en allmän löneregleringförekomma, hvartill Utskottet tydeligen inser ett serskildt tillskott blifva nödvändigt, tror Utskottet äfven,

att R. St:r nu böra, utan afseende på uppskofvet med regleriugen af det hela, taga i öfvervägande de serskildta tillstyrkanden Utskottet rörande LandsStaternes reglering framställt.

I *Andra Classen* förekomma:

a) vid de för LandsKamererarne i *Blekinge, Gottlands, Jemtlands, Westerbottens* och *Norrbottens Län* tillstyrkta löneförbättringar; inom *Ridd. och Adeln* af Hr *Rosenqvist af Åkershult*, att, i afseende på de 3:ne sistnämnde, Förslaget icke borde bifallas, derföre, att man borde antaga, att de år 1810 tillskapade LänsStyrelserne i *Jemtland* och *Norrbotten* snart borde upplösas och *Jemtland* återförenas med *WesterNorrlands Län* samt *Norrbotten* med *Westerbottens*, hvarigenom LandsKamererarnes m. fl. nya löner i *Jemtland* och *Norrbotten* blefvo Staten besparde och LandsKamererarens i *Westerbotten* löneinkomster åter förökade.

Och är inom *Hederv. BondeStåndet* den för desse 5 LandsKamererare föreslagne löneförbättring af några Ledamöter bestridd, men af andre åter medgifven.

Som, efter hvad Utskottet veterligt är, någon fråga nu icke blifvit väckt om upplösning af de i Jemtland och Norrbotten varande LänsStyrelser, och det skäl som Herr Rosenqvist deraf hämtat för sitt bestridande således förfaller; så enär i öfrigt någon speciell

anmärkning vid desse löneförbättringarne icke förekommit,

lära ock R. St:r, med afseende på de för desamma af Utskottet åberopade skäl, finna billigt att desamma bevilja.

b) vid uppförandet på hvarje Läns Stat af en LänsNotarie med 100 R:dr årligt arfvode; inom *Ridd. och Adeln* af Herr *von Hartmansdorff, A.*, att LänsNotarierne icke bordt ställas på en så godtycklig fot, att de endast med 100 R:drs arfvode skulle fästas vid Tjensten, samt sedermera bero af LandsSecreterarens godtfinnande att efter behag aflöna dem, enär, i följd deraf, vid ombyte af LandsSecreterare, tvister desse Tjenstemän emellan skulle kunna uppstå om lönevilkoren, samt ändamålet, att vid LandsCancelliet fästa LänsNotarien, förfelas; Börandes LänsNotarien derföre vara oberoende af LandsSecreteraren, och denne senare sjelf bekosta sitt öfriga Skrifvarebiträde vid Cancelliet; af Friherre *Cederström, J.*, med hvilken sig förenat Friherre *Ridderstolpe, F.*, att detta oberoende skulle vara desto nödigare, som LänsNotarien å LandsCancelliet borde motsvara LänsBokhållaren å LandsContoiret, samt, förande Cancelliets Diarium och Registratur, lätta Landshöfdingens Controll på LandsSecreterarens tjensteutöfning och jemväl begagnas såsom denne senares Substitut, i händelse af förfall; Hvaremot Herr *Hjerta, Gustaf*, anfört, att Konung Carl XI vid LandsStaternes organiserande grundade denna Inrättning derpå att KammarCollegium och Landshöfdingen sjelfve skulle vara de controllerande authorite-

terne, samt de andre Tjenstemännen ansvarige för Uppbördens redovisning och Beslutens expedierande, derföre desse senare äfven sjelfve skulle aflöna sine biträden; och då denne princip syntes riktig, samt ännu tvistigt vore, huruvida Landshöfdinge-Embetena motsvarade tidens fordringar, och om icke Landets Civil-indelning borde göras om på samma gång som man verkställde en ändamålsenlig Ecclesiastiqve-indelning; så borde under tiden icke eller Tjensterne undergå någon förändring; hvadan LänsNotariers uppförande på Stat bestreds såsom ännu mindre nödvändige för Controllen, hvilken om den erfordrades, aldrig borde utöfvas af en underordnad Tjensteman; hvarförutan äfven beviljandet af de nu ifrågakomne 100 R:dr snart skulle föranleda begäran af större löner; hvilket förhållande gällde äfven för LänsBokhållares och Cancellisters löner i Jemtlands och Westerbottens Län; äfvensom Herr *Ribbing, Arfvid,* ansett LandsSecreterarne, såsom ibland de bäst lönte Tjenstemän, böra sjelfve gifva erforderlig lön eller andel af Sportlerne åt LänsNotarierne, eller, om de ej sådant ville, vara detta biträde förutan.

Hos *Vällofl. BorgareStåndet* har äfven den åsigt af några Ledamöter yttrats, att LänsNotarien, hvars befattning vore vigtig, då denne Tjensteman tillika skulle kunna substitueras för LandsSecreteraren, icke borde hufvudsakligen af honom uppbära sin aflöning, och att vid en allmän reglering af LandsStaterne en sådan Lön måtte LänsNotarien tilldelas, att han utan beroende af LandsSecreteraren kunde hafva sin an-

ständiga bergning; men en Ledamot har trott, att om LandsSecreterarne fingo rättighet, att såsom substituter begagna LänsNotarier, och deruti njöto en förmon framför andre Embetsmän, det ock vore billigt, att de sjelfve lönade desse Vicarier.

Och hafva inom *Hederv. BondeStåndet* äfven månge Ledamöter ansett något arfvode på Stat icke böra tillerkännas desse Tjenstemän, i synnerhet som tillgång på skicklige Sökande till desse befattningar förmodats ändock icke komma att saknas, enär de kunde komma i tour till ledige LandsStats-Tjenster.

Vid pröfningen af desse anmärkningar, har Utskottets pluralitet funnit dem, som innefatta ett bestridande af all utgift af Staten för LänsNotariers aflönande, böra godkännas.

Utskottet frånträder således dess förslag om desse Tjenstemäns uppförande på Stat till ett årligt arfvode af 100 R:dr B:co hvardera, hvarigenom, så vida bifall dertill lemnas, en minskning i den för LandsStaterne förut föreslagne hela summa uppkommer med sammanlagdt 2400 R:dr.

c) och *d*) till de för *Norrbottens* och *Jemtlands* Län föreslagne löner åt LänsBokhållare; samt den löneförhöjning, som blifvit tillstyrkt för *LandsContoiristerne* samt *LandsCancellisterne* i alla Länen, hafva inom *Hederv. BondeStåndet* några Ledamöter nekat bifall; hvaremot månge andre desamma beviljat.

I följd häraf, och då inom de andre 3 RiksStånden någon speciel erinran i denna del ej ägt rum, utom hvad Herr Hjerta om LänsBokhållare och Cancel-

lister i sammanhang med frågan om LänsNotarierne yttrat, förblifver Utskottet vid sine härom redan afgifne tillstyrkanden.

e) vid de föreslagne 3 nya KronoFogde-Lönerne för *Kronobergs*, *Wermlands* och *Norrbottens* Län.

Inom *R. o. A.* af Hr *Hjerta*, *Gustaf*, att, ehuru en delning af Fögderierne borde ske, men intill dess hela Länsindelningen blefve rättad, det likväl vore orätt att ingå i någon partiel delning, de nu ifrågakomne nya Fögderierne ej heller borde upptagas på en tillämnad ny LöneStat samt således blifva de bäst lönta, emedan då man på detta sätt gåfve desse Kronofogdar mera än de äldre i omgifvande Fögderier, följden skulle blifva anspråk på löneförhöjning för desse vid nästa Riksdag; inom *Högv. Presteståndet*, af Prosten *Grape:* att, i enlighet med den af Utskottet yttrade grundsats, att hälst tillstyrka löneförhöjningar åt de Embets- och Tjenstemän, hvilka deraf voro i största behof, Utskottet icke hade bort glömma Kronofogdarne i de Norra Länen, om löneförbättring för hvilka motion blifvit väckt; och då Utskottet åt en nyligen tillkommen Kronofogde i Norrbottens Län föreslagit 800 R:dr B:co i lön, under erkännande att samma lön, fastän dubbelt högre än hvad Kronofogdarne i Orten uppbure, icke kunde i närvarande tider mindre bestämmas, hade i följd deraf ock de, som således åtnjöto hälften af hvad de minst borde uppbära, bordt anses vara i största behof af löneförbättring: att en stor ojemnhet låge uti Utskottets förslag, att åt LandsKamereraren i Westerbottens Län,

som förut i lön uppbure 857 R:dr 27 sk. eller dubbelt mera än Kronofogdarne, tillstyrka löneförhöjning af 300 R:dr, eller nära ¾:delar af hela Kronofogde-lönen, men åt Kronofogdarne ingen, derigenom desse senares lön, som förhölle sig för närvarande till Lands-Kamererarnes såsom 9 till 17, och enligt K. M:ts Nåd. Proposition skolat komma att blifva såsom 10 till 11, hädanefter blefve som 9 till 23: att vid undersökning af de skäl, som blifvit åberopade för löntillökningen åt LandsKamererarne i de Norra Länen, samma skäl skulle tala högre till förmon för Kronofogdarne derstädes, emedan FögderiDistricterne i *Westerbotten* voro desamma som de från längre tider varit, och folkmängden inom hvardera Fögderiet säkert under de sistförflutne 50 åren vunnit en tillvext af minst 50 procent, hvarigenom förökadt Tjenstebesvär för Fogdarne uppkommit; men då i Norrbottens Län förhållandet i så måtto förändrats, att det största, eller Luleå Fögderi, blifvit fördeladt till 2, *Luleå* och *Calix* Fögderier, företedde sig likväl den skillnad, att i detta senare, näst det minsta Fögderiet, åt hvars Fogde Utskottet tillstyrkt den omförmäldta lönen af 800 R:dr B:co, Folknummern svarade mot hälften af Folkmängden i Westerbottens första samt emot ⅓ af Folkmängden i Westerbottens andra och Norrbottens första Fögderi, äfvensom att i Hemmantal, Calix Fögderi uppginge till ⅜:delar af Hemmantalet i Westerbottens första och till hälften i Westerbottens andra och Norrbottens första Fögderi, hvaraf jemväl syntes att Fogden i Calix Fögderi vore i och för Tjensten vida mindre sysselsatt än

de med 400 R:dr lönade Fogdar i öfrige Norra Fögderierne: att i öfrigt det locala förhållande, som Utskottet i afseende på LandsKamererare-sysslorne åberopat, neml. att om de i de öfrige Länen fordrade mera arbete än i de Norra, så voro de åter i desse senare vida besvärligare i afeende på orternes läge och beskaffenhet än i de förra, mäst talade för Kronofogdarne, hvilka egentligen hade besvär af de Norra Orternes läge och beskaffenhet, genom nödvändigheten för dem, att, i och för deras mångfaldiga Embetsbefattning med uppbörd, auctioner, besigtningar, beskattningar, utmätning, afvittring m. m., tillbringa en större del af året under resor, ofta på obanade vägar: att desse Tjenstemän, hvilka saknade Uppbördsmäns andel i Bevillnings-procenten, hvilkas resepenningar icke betäckte ⅓ af resekostnaderne, hvilka ingen ersättning för papper och Skrifmaterialier tillkomme och hvilka, i stället att hafva njutit förbättring i sine lönevilkor, måst vidkännas förminskning, i thy att dem vid sista regleringen tillagde 2:ne spill-kappar, blifvit reducerade till en half kappe, således borde komma i åtnjutande af en interimslönförbättring intill dess en allmännare löneregleringen kunde för sig gå, destohäldre som Utskottet med förslag till löneförökning ihogkommit Embetsmän om hvilka ingen framställning i detta afsseende skedt hvarken från K. M:t eller RiksStånden; Inom *H. Bonde-Ståndet* af flere Ledamöter, att de 2:ne nya Krono-Fogdelönerne för Kronobergs och Wermlands Län kunde undvikas, derigenom, att förut varande Kro-

nofogdar derstädes erhöllo lönerne förökade till det belopp som svarade emot hvad andre Kronofogdar i Fögderier af ungefärligen lika areal och folkmängd åtnjöto, hvilket äfven borde gälla i afseende på förslaget om en ny Häradsskrifvare i Wermland, och att tillstyrkandet om nya löner för en Kronofogde och en Häradsskrifvare i Norrbottens Län borde gillas med vilkor, att de förut så kallade Lappfogdarne, i de 2:ne LappmarksFögderierne, hvilka ingingo i den nya Fögderiindelningen, alldeles indrogos; hvarjemte inom sistnämnde RiksStånd andre Ledamöter, dels helt och hållet bestridt desse nya löner, likasom alle andre på förevarande HufvudTitel föreslagae löneförbättringar, dels och med godkännande af behofvet utaf de nya Kronofogdelönerne, ansett beloppet af de samma icke böra öfverskrida hvad Staten för sådane tjenster inom hvarje ort bestöde.

Hvad, i anledning häraf, först angår frågan, huruvida några löner böra beviljas för de nya tjenster, som, i följd af den verkställde FögderiIndelningen tillkommit; så enär behofvet och nyttan af berörde fördelning icke kunnat motsägas samt K. M:t i Nåder fannit nödigt, att hos R. St:r anmälan gjorts om anslag till löner för desse tjenster; har Utskottet som äfven insett angelägenheten deraf icke bordt draga i betänkande, att till R. St:rs bifall föreslå sådane löners uppförande på Stat.

Beträffande beloppet, hvartill lönerne må anses böra upptagas; så har Utskottet af ofvanberörde vid Utskottets derom förut afgifne förslag gjorde anmärk-

ningar, hämtat anledning, att samma förslag sålunda förändra, att Utskottet i dess ställe tillstyrker:

dels att 3:ne nya Kronofogde-löner för nämnde 3 Län må på Stat uppföras till det belopp, som närmast öfverensstämmer med hvad för lika sysslor i Orten nu på Stat betsås, men hvilket belopp för hvar och en af desse nye Tjenstemän dock ej får öfverstiga 800 R:dr Contant, resepenningarne deruti inbegripne, dels ock att ny lön för 1 Häradskrifvare i hvardera af de 2 sistnämnde Länen må beviljas till 450 R:dr åt hvardera.

f) I anledning af Utskottets Förslag, att, till fyllnad i 100 R:drs lön för de *Länsmän*, som icke redan åtnjuta detta belopp, anslå en viss summa för de Län, inom hvilka detta förhållande ägde rum, är inom *Ridd. och Adeln* af Herr *Hjerta, Gustaf*, erinradt, att då Utskottet åberopat de allt mer ökade utmätningsauctionerne för Krono-restantier, såsom en anledning till löneförhöjningen, detta snarare vore ett ibland de vigtigaste skälen att afstyrka densamma, hvarjemte dels Herr *Ribbing, Arvid*, dels ock inom *H. Bonde-Ståndet* RiksdagsFullmägtige från *Jönköpings Län* anmärkt, att ibland de omförmäldte Länen blifvit uteslutet Jönköpings, ehuru af de derstädes varande 23 Länsmän, åtskillige funnos som icke innehade förenämnde lönebelopp, hvarföre anhållits, att desse Tjenstemän måtte komma i åtnjutande af lika förmoner med alla andra deras vederlikar inom Riket; varandes tillika Utskottet tillhandakommen en uppgift från LandsContoiret

toiret i Jönköping, på de Löne-inkomster efter Stat, Länsmännen i samma Län innehafva, uträknade efter medeltal för 10 år ifrån och med 1814 till och med 1823, utvisande att en Länsman i Östra Härad icke innehar mer än 45: 36. 2. samt en i Östbo Härad blott 10: 23. 11. äfvensom att af 9 serskilde inom andra Härader af nämnde Län utom Stat anställde dylike Betjente, en äger 48: 23. 11. årlig lön men de öfrige ingen, i följd hvaraf för detta Län skulle erfordras, till verkställighet af Utskottets förslag sammanlagdt en Summa af 904: 36. Och hafva äfven RiksdagsFullmägtige från Malmöhus Län Nils Månsson samt Anders Nilsson i Tottarp förbehållit, att Länsmännen i Skåne, som icke hade Boställen, måtte komma i åtnjutande af de förmoner som Utskottet för andre Länsmän föreslagit.

Efter hvad Utskottet förut anmält hafva för några Län förteckningarne på Länsmännen icke innefattat specifiqve uppgifter på hvar och ens lön, utan blott sammariskt derom lemnat upplysning. Ibland de Län för hvilka detta förhållande ägt rum är äfven Jönköpings, och Utskottet har derföre icke kunnat upptaga detsamma ibland de Län för hvilka ett bestämdt belopp blifvit anvisadt, såsom erforderligt för lönernes förhöjande till minst 100 R:dr hvardera.

Om R. St:r bifalla Utskottets tillstyrkande i afseende på berörde löneförbättring, blifva dock 660 R:dr att tillgå utöfver den af Utskottet fördelade Summa af 7340 R:dr, af hvilket öfverskott på den föreslagne fulla Summan af 8000 R:dr ofvan omförmäldte i Jön-

köpings Län på Stat varande 2:ne Länsmän kunna undfå den ifrågavarande lönefyllnaden. Men som Utskottet ansett en minskning uti Länsmannapersonalen böra söka åstadkommas, genom förändring i Districternes indelning, och tillstyrkt R. St:r, att hos K. M:t i underd. anhålla om Nådigt Förslag dertill; så finner Utskottet

icke lämpligt, att för de utom Stat tillkomne Länsmän i Jönköpings Län något löneanslag tillstyrka.

Hvad Länsmännen i Skåne angår, så är för Christianstads Län nödigt tillskott redan föreslaget; och då, enligt de Handlingar Utskottet haft att tillgå, desse LandStats-Betjente i Malmöhus Län icke hafva under 100 R:dr i lönevilkor, behöfver någon serskild summa i detta afseende för dem icke upptagas.

Utskottet föreslår således:

att det redan anmäldta beloppet 8000 R:dr, till löneförbättringar åt Länsmän, hvilkas synnerliga behof deraf Utskottet i öfrigt trott icke kunna ifrågasättas, må af R. St:r till uppförande å Stat bifallas.

g) Utskottets förslag till successiv indragning af de för Fjerdingsmanna-befattningarne nu varande löner samt desse befattningars förändrande till MunicipalSysslanden, uti hvilkas utöfvade FrälseHemmans egare hädanefter borde deltaga, har jemväl blifvit till ny handläggning återremitteradt, i följd af dervid gjorda anmärkningar inom *R. o. A.* af Herr *Grefve Gyllenborg, Joh. Henning*, som anfört, att tillstyrkandet om indragning af desse löner skulle sakna grund i rättvisa, enär alla Statens tjenster borde lika,

såsom hittills, af Staten lönas, och hade synts så mycket mera oväntadt, som, då icke minsta omsorg för jordbruket vid denna Riksdag visat sig, man åtminstone bordt vara trygg, att jordens eller Hemmanens rättigheter icke skulle sättas i fråga, hvarförutan det skulle vara desto betänkligare att nu inskränka den större rättighet hvilken i detta hänseende frälsejorden af ålder tillkommit, som frälsejorden kunde lika i alla stånd ägas, och, om man började inskränka frälsejordens rättighet, man icke kunde förutse hvar det i framtiden stannade, oaktadt att ägande-rättens helgd likväl borde betryggas för alla förändringar. Och har *Herr Hjerta, Gustaf* ansett Utskottets tillstyrkande, att inblanda Frälsejords ägare i deltagandet af Fjerdingsmansbefattningarne, såsom ett misstag, derigenom Utskottet inträdt på Privilegiernes omfång, samt att denna fråga borde på ett annat sätt behandlas och i öfrigt syntes hafva sammanhang med Frälse-ägares representationsrätt i BondeStåndet.

Inom H. PrästeStåndet är af Professor *Geijer* anfördt: att det så kallade MunicipalSystemet vore af sådan beskaffenhet, att det icke kunde blott och bart påbjudas, då det hufvudsakligast berodde på god medborgerlig vilja, hvilken icke läte sig befalla, att, emedan Sverige ännu ägde mera MunicipalInrättningar, än andre Europeiske länder, borde de ock med så mycken mer sorgfällighet vårdas, som tiden ingalunda vore för detta Systeme gynnande, enär allt ginge ut på centralisering och att göra det minsta bestyr till Statsbestyr: att under sådane förhållanden det syntes

oklokt, att indraga de obetydliga Statsbidrag som redan blifvit beviljade till Municipal-anstalternes upprätthållande, och utan hvilka de så mycket snarare skulle gå till undergång: att ibland andre vore äfven det ringa, som Staten bestode till Fjerdingsmäns bättre aflöning i visse LandsOrter, der genom läge, befolkning och andre förhållanden Fjerdingsmännen hade mäst att göra: att frågan om en sådan förmåns åtnjutande väl kunde synas ringa i sig sjelf, men ej vore det genom den princip som derigenom uttalades; samt att i öfrigt det skulle medföra en menlig verkan på opinionen, att beröfva de fattige Fjerdingsmännen deras ringa lönevilkor i den stund man beslöte en nästan allmän löneförhöjning.

Flere Ledamöter inom sistnämnde RiksStånd hafva häruti instämt; hvarjemte andre Ledamöter ansett Fjerdingsmännen antingen böra lönas öfver allt eller ock aflöningen afskaffas öfver allt; äfvensom Fjerdingsmanna-sysslandets utsträckning äfven till ägare af Frälsejord synts mindre lämpligt, så länge ännu icke all jord inom Fäderneslandet iklädt sig samma natur och alla häfdvunna prærogativer såmedelst försvunnit.

Hos H. BondeStåndet har blifvit yrkadt, dels att, i anseende till de mångfaldiga göromål som nu tillhörde Fjerdingsmännens befattningar och hvarigenom de hindrades ifrån skötandet af egen jord, antingen så beskaffade löner borde åt Fjerdingsmännen öfverallt fastställas, att de kunde anses fullkomligen tillräcklige, eller ock det nuvarande anslaget proportionaliter fördelas på alla Länen; dels att endast Fjerdingsmän

i de Orter, som ligga omkring de större Landsvägarne, men andra icke, borde få löner; dels att, om lönerne indrogos, sjelfve befattningarne ock borde upphöra och Länsmännen ensamt draga försorg om göromålens bestridande; dels att om Frälsehemmansägare, kommo att deltaga i Fjerdingsmansbestyret, i betraktande äfven borde komma, att inom de Socknar, hvarest större delen utgjordes af reservskjutsskyldige, desse borde komma i åtnjutande af någon lindring i skjutsningsbesväret, och intilldess Skjutsregleringen blefve förändrad, Fjerdingsmanslönerne oafkortadt utgå; samt sluteligen att, ehvad indragning af Fjerdingsmanslönerne komme att äga rum eller ej, Kronobetjeningens rätt till Fjerdingsmäns biträde icke borde lemnas obegränsadt, utan att ett specielt stadgande borde utfärdas, som upptoge alla de fall i hvilka Kronobetjeningen ägde rätt, att påkalla Fjerdingsmäns biträde.

Om äfven såsom en följd, af den R. o. A. förut tillhörande rättighet, att ensamt innehafva och besitta Frälsejord, kunnat betraktas den befrielse, ifrån skyldigheten att deltaga uti besväret med Fjerdingsmannasysslornes bestridande, hvilken hittills ägare af Frälse-Hemman åtnjutit, enär detta onus åtföljt allenast jord af Krono- och KronoSkatte-natur; lärer likväl, då genom privilegier en sådan befrielse icke uppkommit och således ej eller kunnat förbehållas vid det tillfälle då ofvanberörde uteslutande rättighet af R. o. A. afstods och medgifvande lemnades, att frälset må af alla utan undantag innehafvas och ägas, den nu väckta frågan,

om frälsets deltagande uti förenämnde onus icke eller kunna anses vara af den art, att Utskottet, genom dess upptagande sedan K. M:t derom framställt Nåd. Proposition, må anses i någon måtto hafva på privilegiernes omfång inträdt.

Hufvudsakligen har den omständighet, att Frälsejorden nu mera kan lika af alla stånd ägas, synts Utskottet böra leda till det mera jemnlika deltagandet i medborgerliga besvär, som med förslaget i detta ämne åsyftats. Och som de häremot gjorda anmärkningar icke gifvit Utskottet anledning, att frångå dess härutinnan förut yttrade omdöme, samt Utskottet ej eller trott de skäl som emot Fjerdingsmannalönernes successiva indragning, blifvit anförda böra verka ändring uti hvad Utskottet derom redan tillstyrkt, enär flere af Hederv. BondeStåndets Ledamöter yttrat den öfvertygelse att en sådan indragning bör följa af det frivilliga åtagande, hvarigenom Fjerdingsmanna-befattningen såsom ett Municipal-sysslande hädanefter bör komma att utöfvas; alltså tillstyrker Utskottet än vidare

att allt efter som nuvarande innehafvare af desse indeldta eller contanta löner afgå, samma löner till StatsVerket indragas, samt befattningarne derefter, på sätt K. M:t och Collegierna ansett lämpligast, förblifva ett Municipal-sysslande, hvars utöfvande jemväl bör Frälsejorden destohäldre åtfölja, som i Orter der jord af endast sådan natur finnes, Kronobetjeningen icke bör vara i saknad af det biträde, som genom nämnde befattningars bibehållande åsyftas.

h) Den af Utskottet föreslagne löneförhöjning för *FångVaktmästare* och *Vaktknecktar* har inom *Bonde-Ståndet* af flere Ledamöter ansetts icke vara behöflig, enär desse personer skulle hafva tillfälle, att genom Marketenteriers hållande m. m. skaffa sig andre bidrag till deras uppehälle; derföre, och då genom K M:ts N. Proposition eller af enskild Motionär fråga icke blifvit väckt om en sådan tillökning, Fångbevakningens aflöning borde vid det hittills bestådde beloppet förblifva.

Andre Ledamöter inom samma RiksStånd hafva dock, lika med Utskottet, i betraktande af de med desse Tjenste-åligganden förknippade obehagliga förhållanden, funnit berörde löneförhöjning vara högst nödig. Finnande Utskottet, i följd deraf, sig böra vid sitt tillstyrkande i denna del förblifva.

i) Emot uppförandet på Stat af redan beviljadt arfvode, 50 R:dr åt FångPredikanten i Landskrona, är anmärkning icke gjord.

k) Öfver de anmärkningar som blifvit gjorda i afseende på Garnizons- och FångPredikantens å Waxholms Fästning lönevilkor, är serskildt yttrande afgifvit i Utlåtandet N:o 239. I följd af hvad detsamma innehåller anmälas här till uppförande på Stat ytterligare åt bemälde Predikant 100 R:dr eller tillhopa . . . . . 191: 32.

l) och *m*) Vid de till bestridande af Landshöfdingens i Christianstads Län samt LandtRäntmästarens i Götheborgs och Bohus Län löner förslagsvis beräknade summor, för den förre 2500 R:dr och för den se-

nare 400 R:dr hafva icke heller några anmärkningar ägt rum.

I *Tredje Classen*, af de emot Utskottets Utlåtande rörande LandsStaterne gjorda anmärkningar, har Utskottet ansett sig böra upptaga alla de serskildta anföranden som blifvit afgifna:

Hos *Ridd. o. Adeln* af Hr Grefve *Sparre, Eric*, ang:de löneförbättringars beviljande nu äfven för Läns-Bokhållare, Kronofogdar, Häradsskrifvare och Länsmän inom Gefleborgs Län, såsom de inom samma Län mäst vanlottade Tjenstemän, äfvensom att för Länsmännen hvilka saknade Boställen, tjenlige Kronohemman måtte dertill anslås när de blefvo Åbo-ledige, och emedlertid ersättning derföre genom Contant anslag gifvas.

Af Hr Friherre *Cederström, Jacob*, att, då R. St:r vid sista Riksdag beslöto en löneförhöjning ej blott för LandsKamererarne i Bohus Län och på Gottland, utan äfven för *Kronofogdarne* och *Länsmännen* derstädes, fastän verkställighet deraf icke kunnat äga rum, enär inga bestämda medel anvisats, Utskottet borde nu, så vida icke behofvet deraf kunde vederläggas, samma Tjenstemän på Stat uppföra till den lönförhöjning som 1823 års St:r redan ansett nödig;

samt af Hr *af Schmidt, G. L.*, att Utskottet måtte taga i närmare öfvervägande behofvet af löneförbättring för LandsSecreteraren i Westerbottens Län, samt föreslå för honom lön till lika belopp som för LandsKamereraren stadgadt blifvit.

Inom *Högv. PresteStåndet*

af Prosten *Nordin*, att Häradsskrifvarne i allmänhet hade bordt anmälas till löneförbättring, så att deras löner blifvit ungefärligen lika med Kronofogdarnes.

Af Prosten *Dillner:* att enär Vaktmästare och HofRättsposter blifvit ihogkomne med löntillökning, Häradsskrifvaren i Härjeådahlen, som, utan Boställe, icke njöte i Ordinarie lön mera än 16 R:dr 32 sk. och i MantalsskrifningsProvision 100 R:dr, icke bordt uteslutas ifrån dem som ansetts vara i största behof af bättre lönevilkor.

Af Prosten *Dedekind:* att för Kronofogdar och Häradsskrifvare på Gottland lönevilkoren bordt af Utskottet regleras till närmare förhållande med like Tjenstemäns i andre Provinser.

Af Prosten *Forslind:* att, då en allmän lönereglering nu icke kunnat åstadkommas, en partiell lönetillökning åtminstone bordt ske för de Kronofogdar och Häradsskrifvare som icke ägde Boställen, så att för de förre lönen uppginge till 866 R:dr 32 sk. och för de senare till 666 R:dr 32 sk.

Af Professoren *Morén:* att ifall Utskottet skulle finna sig kunna en såden partiell löneförbättring föreslå; Kronofogden och Häradsskrifvaren i Carlskoga och Lekebergs Fögderi då äfven måtte varda ihogkomne; samt

af ContractsProsten *Agrell:* att Utskottet måtte föreslå, att någon ersättning gåfves de Kronofogdar och Häradsskrifvare, som voro utan Boställen, samt,

på sätt K. M:ts Nåd. Proposition innehåller, 100 R:dr åt hvar och en af dem gifvas.

Inom *Vällofl. BorgareStånden.*

Af Hr *Leffler:* att, då vid sista Riksdag StatsUtskottet insåg behofvet af löneförbättring för LandsSecreteraren i Götheborgs och Bohus Län, ehuru Utskottet då ej kunde enskildt för honom föreslå sådan, utan att dermed borde till denna Riksdag anstå, då en allmän löneregleringen för LandsStaten förmodades inträffa, Utskottet nu måtte taga detta i öfvervägande och föreslå löneförbättring åt denne Tjensteman.

Varandes inom *H. BondeStåndet* jemväl yrkadt, af flere Ledamöter dels att Kronofogdar och Häradsskrifvare i allmänhet borde påtänkas med högre löner, hälst der Boställen för dem icke finnas; dels att de af desse Tjenstemän, hvilkas löner icke uppgå till det belopp, hvilket Utskottet för de nya tjensterne föreslaget, måtte erhålla förhöjning.

Då Utskottet redan anmält de hinder, i bristande tillgångar, som vid detta Riksmöte framställt sig, för vidtagandet af en så allmän förbättring i LandsStatsTjenstemännens löner, som R. St:r åsyftat samt K. M:t i Nåder föreslagit; och af de discussioner inom RiksStånden, som, i anledning af Utskottets förslag till reglering af 2:dra HufvudTiteln, förefallit, Utskottet icke funnit motsagdt dess tillstyrkande, att med den generelle löneförhöjningen åt LandsStatsTjenstemännen bör uppskjutas, för att åt de Militaire Tjenstemännen, hvilkas löner mäst fordra påökning, måtte kunna verkställas en nödig förändring i detta afseen-

de; så har Utskottet, vid det förhållande, att några nya tillgångar icke kunna af Utskottet uppgifvas för så vidsträckta utgifter som äfven de här ofvan tillstyrkta partielle löntillökningar erfordra, trott sig ock kunna frågorne derom i ett sammanhang till besvarande upptaga.

I det föregående har Utskottet redovisat skälen för desse tillstyrkanden af de nya löner och partielle mindre löneförbättringar som för LandsStaterne blifvit hos R. St:r anmäldta.

Hvarken vill eller kan Utskottet ifrågaställa behofvet af de lön-tillökningar som nu ytterligare blifvit påyrkade, om än någon jemkning i afseende på desse påståenden för visse grader skäligen kunna äga rum; men som allt detta står i oskiljaktigt sammanhang med den allmänna löneregleringen, hvars uppskjutande R. St:r synas hafva godkänt; så får Utskottet jemväl tillkännagifva:

att några nya anslag, i anledning af förrberörde anmärkningar icke kunna af Utskottet föreslås.

Hos *Hederv. BondeStåndet* har RiksdagsFullmägtigen Olof Jansson från Calmar Län yrkat, att serskildt Utlåtande måtte af Utskottet gifvas öfver dess motion ang:de boställe åt Häradsskrifvaren i Tunaläns, Aspelands och Säfvedes Häraders Fögderi, genom användandet dertill af en del af Hemmanet Plittorp i Misterhults Socken, hvaraf hälften, jemlikt K. Resolutionen den 27 Nov. 1792, vore på 40 år Kronan frånhänd, men snart till Kronan återfölle; förmodande Motionären, att bifall dertill destohälldre borde före-

slås, som Utskottets förslag i öfrigt deraf icke rubbades, och det ej eller kunde innefatta ett förnärmande för de lottlöse, om af tillfälligheten utväg bereddes till förbättring i vilkoren för den, som ensamt af ett särskildt förhållande kunde hämta fördel.

Som först år 1832 Kronan kommer i disposition af förenämnde Hemmanshälft, och för de tvänne år som derifrån till nästkommande lagtima Riksdag återstå det icke synes Utskottet mera angeläget, än för hela den förflutna tiden, att för nyssbemälde Häradsskrifvare anskaffa boställe; så har Utskottet redan förut, vid handläggningen af ofvanberörde motion, ansett olämpligt, att med någon serskild hemställan i detta ämne till R. St:r inkomma, och derföre Utskottet äfven, i sammanhang med flere andre motioner, tillkännagifvit, det Utskottet genom det redan afgifna Förslaget ansett ifrågavarande Motion vara besvarad och således icke erfordra vidare Utlåtande.

De skäl, som af Motionären nu ytterligare blifvit anförde, hafva icke kunnat förändra denna Utskottets öfvertygelse i sjelfva saken; hvadan ej eller nu Utskottet finner sig kunna bifall till motionen tillstyrka.

17:o Vid hvad Utskottet föreslagit, i afseende på den tillernade förbättrade löneregleringen för LandtmäteriStaten i Orterne, är någon anmärkning icke gjord.

18:o Det tillstyrkande Utskottet afgifvit, att, med begagnande af de för Landshöfdingarne på Stat nu befintelige anslag, utan vidare utgift för StatsVerket,

en för desse Embetsmän lämplig löneregleringen måtte vidtagas, har lemnat rum för den erinran inom *R. o. A.* af Herr *Cederschöld, P. G.*, att R. St:r icke borde så aldeles ovilkorligt öfverlemna åt Regeringen, att verkställa denna regleriug, utan att fastställa grunderne derföre, såsom t. ex. att en Landshöfding, som bodde in i landet icke borde få lika stor lön som en Landshöfding, hvars Residence låge vid allmän farväg; äfvensom att det vilkor borde vid regleringen fästas, att accorder för Landshöfdingeplatser afskaffas och hädanefter inga nya måtte äga rum; hvarjemte hos *H. BondeStåndet* Casper Wijkman från Upsala Län, ansett, att i den underd. Skrifvelse till K. M:t, som rörande denna reglering komme att expedieras, tillika borde uttryckas den underd. önskan: att förslag till regleringen måtte R. St:r vid nästa Riksdag föreläggas.

Som, efter hvad K. M:t i Nåder behagat tillkännagifva, nu varande missförhållanden emellan lönerne, hvilka för visse af desse tjenster äro alldeles otillräckliga men för andra åter utöfver behofvet stora, föranleda en ny reglering af ifrågavarande löner, och vid bestämmandet af desammas belopp för framtiden, icke lärer underlåtas, att tagas i öfvervägande alla sådane omständigheter som på innehafvarnes mer och mindre behof kunna äga inflytande; alltså anser Utskottet några allmänna grunder i detta afseende icke behöfva uppgifvas, utan tror,

att vid Utskottets tillstyrkande i detta fall bör förblifva. — Utskottet finner väl äfven att ett hufvud-

sakligt vilkor för en ändamålsenlig reglering af lönerne för CivilStaterne i Allmänhet är ett noggrant och strängt handhafvande af redan gifna förbud emot Tjenstemanna-accorder; men då någon serskild anledning icke blifvit uppgifven för en hemställan å R. St:rs sida till K. M:t i detta ämne, har Utskottet ej eller funnit nödigt, att förslag till någon sådan i sammanhang med förevarande fråga afgifva.

19:o I anledning af hvad Utskottet i 19:de Puncten tillstyrkt har hos *R. o. A.* blifvit anmärkt, af Herr von Hartmansdorff, att R. St:r icke borde hos K. M:t göra någon framställning, hvarigenom de gillade det sätt, att tillsätta en mängd tjenster genom Constitutorialer och emot arfvoden, så att Tjenstemännen, i stället för att vara oberoende, blefvo föremål för godtycklig behandling: att så länge EmbetsVerkens närvarande inrättning icke vore upphäfven, Tjenstemännen ock borde genom Fullmagter tillsättas och i vanlig ordning aflönas; och att det vore tid nog att sysselsätta sig med löneindragningarne, då en ny inrättning af tjensterna ägde rum.

Då, såsom en följd af EmbetsVerkens nya Organisation, hvarmed åsyftas minskning i Tjenstemannapersonalen, det ostridigt skulle inträffa, i händelse under tiden, som för beredelsen till den nya ordningen framflyter, ledige tjenster blefvo genom Fullmagter ordentligen tillsatte, att innehafvarne af dem, hvilka vid den nya Inrättningens vidtagande funnos öfverflödige, måste på IndragningsStat förflyttas, har Utskottet uti K. M:ts i förevarande fall framställdte Nådiga begäran

trott sig böra igenkänna en Nådig omsorg, att icke med flere löntagare, än omständigheterne oundvikeligen påfordra, belasta den allmänna IndragningsStaten.

Utskottet har fördenskull äfven funnit sig böra till R. St:rs bifall framställa K. M:ts högstberörde Nådiga begäran, och finner af de gjorda anmärkningarne ingen anledning,

att detta tillstyrkande återtaga eller förändra.

I öfrigt får Utskottet anmäla att H. BondeStåndet denna Punct i Betänkandet redan bifallit.

20:o Vid förslaget om öfverflyttning af KrigsHofRättens Stat till den 3:dje HufvudTiteln har anmärkts hos *R. o. A.*, af Hr *Hjerta, Gustaf*, att en sådan öfverflyttning i sig sjelf vore af ringa vigt, då medlen till lika belopp utgingo i bägge fallen, men att Utskottet derföre borde fästa ett bestämdt vilkor vid denna öfverflyttning, att anslaget tillhörde 3:dje HufvudTiteln blott i det fall, att KrigsHofRätten till densamma öfverflyttades, emedan eljest det blefve ett nytt tillfälle, att än en gång begagna KrigsHofRättens Stat till 3:dje HufvudTitelns förökande, hvilket förhållande kunde inträffa, om R. St:r med detta anslag höjde 3:dje HufvudTitelns summa och K. M:t än en gång, emot Grundlagens föreskrift, ansåge sig kunna låta densamma på 2:dra HufvudTiteln qvarstå. Och hafva inom *Bondeståndet* flere Ledamöter, med afseende derpå, att de Militaire Ledamöterne, som på kortare tid förordnades, alltid voro försedde med andre löner på Stat och vanligen voro i allt fall boende i Hufvudstaden, yrkat att arfvoden för Militaire Ledamö-

terne borde nedsättas, för de 2:ne som hvardera uppburo 600 R:dr, till 400 R:dr, och för de 3 som åtnjöto 450 R:dr till 300 R:dr hvardera; derjemte en Ledamot, i anledning af den uteblifna påföljden af R. St:rs beslut år 1823 om den ifrågavarande Statens öfverflyttande till 3:dje HufvudTiteln, begärt förslag till det stadgande, hvarigenom det för KrigsHofRätten erforderlige och i nämnde HufvudTitel beräknade anslag måtte komma att innehållas, i händelse Statens öfverflyttning äfven denne gång skulle sakna påföljd.

Utskottets Förslag i detta ämne innehåller bestämdt, att, *med uteslutande af KrigsHofRättens Stat ifrån 2:dra HufvudTiteln*, den måtte till den 3:dje HufvudTiteln öfverflyttas. Benämningen *flyttning* förutsätter dessutom, att hvad från ett ställe till ett annat öfverföres, icke mera, eller åtminstone så länge en sådan förändring fortfar, på det förra kan qvarstå.

Och som Utskottet i alla fall, vid den definitiva Statsregleringen eller i det förslag till RiksStat, som kommer att till R. St:rs bifall öfverlemnas, ej underlåter, att behörigen iakttaga det beslut som R. St:r äfven i detta afseende fatta; så anser Utskottet all vidare åtgärd än den redan föreslagne härutinnan öfverflödig.

I anledning af det inom *Hederv. BondeStåndet* gjorde yrkande om nedsättning i de för de Militaire Ledamöterne anslagne arfvoden, finner dock Utskottet lämpligt föreslå: det tillägg i R. St:rs blifvande underd. skrifvelse, rörande öfverförandet af KrigsHofRättens Stat på 3:dje HufvudTiteln:

att

att berörde arfvoden böra utbetalas "till redan stadgadt belopp för dem, som till sådan tjenstgöring ifrån annan ort inkallas, men med 33⅓ procents förminskning deruti, då i Stockholm stationerade Militairpersoner till samma befattningar utses."

De nya tillstyrkanden, som, i följd af inom Riks-Stånden gjorda anmärkningar vid Utskottets förut afgifna förslag till andra HufvudTitelns reglering, här ofvan blifvit R. St:rs pröfning underställdte; neml.

att lönerne för de fyra StatsSecreterarne samt för HofCancelleren och JustitiæCancelleren ökas ytterligare med 500 R:dr för hvardera, eller tillhopa . . . . . R:dr 3,000: — —

att, med ljuspenningarnes bibehållande för Ordinarie samt ExtraOrdinarie Embets- och Tjenstemän, anslaget till Skrifmaterialier och Expencer m. m. ökas med . . . . . R:dr 4,000: — —

att för nya ProvincialLäkares aflönande ytterligare bestås . . . . . R:dr 800. — —

samt att en ytterligare tillökning i lönen för Garnizons- och FångPredikanten å Waxholms Fästning beviljas med . . . . . R:dr 100. — —

föranleda, så vida desse Förslag af R. St:r bifallas, en ytterligare tillökning på HufvudTiteln af sammanlaggdt . . . . . R:dr 7,900. — —

derjemte tillkomma, om R. St:r godkänna den i Utlåtandet N:o 247 föreslagne öfverflyttning från 5:te till 2:dra HufvudTiteln af 2:ne Architectslöner, 1000 R:dr, som likväl icke innefatta någon ny utgift, hvaremot kommer att försvinna de för LänsNotarierne beräknade R:dr 2,400. — —

så att med . . . . . R:dr 5,500. — —

mera, än de förut upptagne . . „ 230,044: 31. 10.

(i hvilken sistnämnde Summa likväl innefattas de ökade FörslagsSummorne för omkostnader vid Tull- och PostVerken samt ChartæSigillatæContoiret tillsammans 118,364: 22. 8.)

eller tillhopa . . . . . R:dr 235,544: 31. 10.

blifver den tillökning, som i det hela nu på 2:dra HufvudTiteln föreslås.

Reservationer:

I anledning af Utskottets tillstyrkande i 1:a Puncten, *ang:de lönerne för StatsRåden har H:r Öfverste Lefrén* åberopat hvad han vid afgifvandet af StatsUtskottets förra Betänkande i detta ämne skriftligen anfört; hvarjemte Herr Lagman *Noréus* fortfarande instämt uti Herr Öfverstens berörde anförande.

Hvarmed sig förenat H:rr Lagerhjelm och von Schantz samt CommerceRådet Santesson.

2:dra Puncten: Lönerne för JustitiæRåden.

Emot Utskottets utlåtande derom hafva reserverat sig H:rr Amiral *von Schantz;* Öfverste-Lieutenanten *von*

Heyne och Lagman *Noréus*, hvilka ansett desse löner böra bestämmas till 5000 R:dr för hvar och en.

4:de Puncten: Lönen för RevisionsSecreterare.

H:rr *Lagerhjelm*, *Noreus* och *Santesson* hafva ansett berörde lön böra bestämmas till det belopp K. M:t föreslagit eller 1800 R:dr.

5:te Puncten: Ang:de K. HofRätterne.

Emot Utskottets i samma Punct upptagne yttrande rörande Presidenternes löner, har H:r Lagman *Noréus* såsom Reservation åberopat dess vid behandlingen af Utlåtandet N:o 128 hos Vällofl. Borgare-Ståndet gjorde yrkande om 500 R:drs högre löneanslag årligen för Presidenten i K. Svea HofRätt än för Presidenterne i öfrige HofRätterne, hvarigenom den förres lön skulle komma att uppgå till 5000 R:dr; hvarvid H:r Lagmannen, såsom skäl för samma yrkande, anfört: att redan vid 1810 års Riksdag stadgades taffelpenningar för Presidenten i K. Svea HofRätt till ett belopp af 1000 R:dr årligen; att den då afgifne K. Propositionen upptager såsom skäl, att denna K. HofRätt, verkande i samma ort, som Regeringen, oftare än de öfrige HofRätterne, får en tillökning uti de vanliga göromålen, genom Ärender, som röra Rikets säkerhet; att Ordförandeskapet i RiksRätt åtföljer detta PresidentsEmbete; att de fleste Tryckfrihetsmål, hvilka i besvärsväg inkomma, tillböra denna K. HofRätt; att utom dessa alltid fortfarande skäl, HofRättens göromål i sednare tider fått en ny tillökning derigenom, att vissa mål, som uti besvärsväg förut be-

handlats af K. CommerceCollegium blifvit till HofRätterne i allmänhet, och alla ifrån K. BergsCollegium till Svea HofRätt förviste; att, på sätt den upprättade Statistiska Tabellen utvisar, är ock Svea HofRätts Jurisdiction, både i anseende till areal och folkmängd, större än de andre HofRätternes, hvarföre det ock blifvit nödvändigt att fördela HofRättens göromål på flere Divisioner, äfvensom en tillökning i Ledamots- och Tjenstemanna-Personalen redan är af K. M:t i Nåder beviljad, och nytt löneanslag för denna personal af Utskottet föreslaget; i anledning hvaraf och då, utom det mödosammare af denne Presidents Embetsmannakall, han, såsom bosatt i Stockholm, måste vidkännas en högre lefnadskostnad, än de öfrige Presidenterne, och den representation, ifrån hvilken han, såsom Chef, äfven med den största enskilda anspråkslöshet, icke kan skilja sig, alltid skall medföra större utgifter uti flere till hushållsbehofven hörande delar än i Landsorterne, H:r Lagmannen icke funne någon anledning, att denne President, som ifrån 1810 intill 1826, då K. M:t tillade de 2:ne öfrige Presidenterne hvardera 1000 R:dr såsom taffelpenningar, alltid njutit en denna summa motsvarande högre löneinkomst, nu skulle blifva i en lika löneställning med desse, och således sakna medel att uppfylla de större behof, som för honom nödvändigt måste uppkomma; hvartill äfven komme, att den högre löningsförmånen för Svea HofRättsPresident vid fyra Riksdagar blifvit antagen och gillad, serdeles som göromålen blifvit ökade mera för K. Svea HofRätt än de öfrige HofRätterne och

obilligt vore att göra en förändring i dessa lönförhållanden, enär mödorne och arbetet alltid skola kännas tunga för den Embetsman, som saknar nödig bergning och denna tyngd ännu mera vore tryckande för den, hvars förtjenster beredt honom ett högre kall.

Häruti hafva H:rr Amiral v. Schantz, Assessor Lagerhjelm, Rådman Lundgren och Grosshandlaren Eckerman instämt.

12:te Puncten mom. d) Ang:de anslaget för Farsoters och smittosamma sjukdomars hämmande.

Herr Öfverste Lefrén har åberopat dess i ämnet förut afgifna reservation samt tillagt: Utskottet har ej ogillat grundsatsen, men ansett det skulle blifva alltför tryckande för en Landsort, som blifvit hemsökt med en smittosam sjukdom, att sjelf påkosta botemedlen och att hela landet lättare kan bära samma utgift. Detta synes vid första påseendet vara billigt, men är det ej i grunden, emedan hvar och en ort bör hjelpa sig sjelf och vårda sina egna angelägenheter, för att upprätthålla ett sjelfständigt sinne, hvartill i första rummet hör att en Landsorts innevånare ej tillita det allmänna, förrän utredt blifvit, att den öfverståndna olyckan varit så tryckande att Landsorten bör under vissa år njuta någon lindring i bevillningen, hvilket efter min öfvertygelse är det rätta sättet att godtgöra hvad olyckan åstadkommit.

16 Puncten mom. b) H:r Biskop *Thyselius* har yttrat det han icke kunde instämma i Utskottets beslut, att utesluta LänsNotarierne från ordinarie Stat,

helst Utskottet sjelf medgifvit att ifrågavarande Tjenstemän borde vicariera för LandsSecreterarne då desse af Embetsresor eller laga hinder afhållas från Tjenstens utöfning. — Härmed förenade sig Herr Major *Heykensköld*, H:r Lagman *Noréus*, H:r CommerceRådet *Santesson* samt H:r DomProsten *Heurlin*.

N:o 238.

(Bil. till 2:dra Hufv.Tit.)

Utlåtande, i anledning af gjorda anmärkningar vid Utskottets Betänkande N:o 131, rörande tillökning i lönen för Kyrkoherden i Waxholm. (U.-A.)

Vid samma Betänkande har blifvit erinradt inom *H. PresteStåndet* af några Ledamöter, att då K. M:t redan för flere år tillbaka i Nåder förklarat *100 T:r behållen Spannmål* såsom det minsta möjliga qvantum för en Kyrkoherdes aflöning, lönen för Pastor i Vaxholm bordt af Utskottet uppföras till ett belopp mera nära detta minimum, emedan bemälde Pastor, för dess dubbla befattning såsom både Kyrkoherde och FångPredikant icke kunde vara belåten med den ringa Summa Utskottet föreslagit, samt någon Krono-Spannemål destoheldre för honom anvisas, som Stads-Pastor i Marstrand, hvilken tillika vore FångPredikant på Carlsténs Fästning, ägde sig anslagne 50 T:r Spannemål såsom Kyrkoherde i Staden, utom den Penningelön han såsom Prest å Fästningen njöte af

Staten; och borde, om serskildte tillgångar icke mera voro att disponera, utväg för en skälig löneförbättring åt förstnämnde Predikant utfinnas, genom minskning i något af de nya anslag, som på HufvudTitlarne af Utskottet voro tillstyrkta;

Äfvensom hos *V. BorgareStåndet* flere Ledamöter yrkat, att, i anseende till bemälde Pastors högst svaga lönevilkor, hvilka år 1828 sammanlagdt knappt uppgått till 300 R:dr, åtminstone 20 T:r Spannemål årligen måtte för honom anvisas.

I anseende till desse anmärkningar, och då ännu icke *H. R. o. A.* samt *Hederv. BondeStåndet* till slutelig pröfning förehaft Utskottets i detta ämne förut afgifna Betänkande, anser Utskottet sig böra hemställa, att R. St:r, med afseende på de upplysningar Utskottet rörande beskaffenheten af lönevilkoren vid KyrkoherdeBeställningen i Waxholms Stad redan meddelat, äfvensom derpå, att till FångPredikantsBeställningen erfordras en äldre person, som, i anseende till de högst svaga löneförmoner som Pastorstjensten i Waxholm åtfölja, dock icke torde söka desse förenade befattningar, måga bifalla:

att, såsom ett undantag af nyss anförde skäl, för innehafvaren af FångPredikantsTjensten i Waxholm en ytterligare tillökning i arfvodet med 100 R:dr B:co anslås, så att berörde arfvode till sammanlagdt 200 R:dr å Stat uppföres.

N:o 239.

Utlåtande öfver gjorde Anmärkningar vid Utskottets Betänkande N:o 132 angående regleringen af utgifterne under RiksStatens *Tredje* HufvudTitel. (U.-A.)

Till följd af de å Utskottets berörde Betänkande från samtl. Respective RiksStånden, erhållne återremisser, får Utskottet, med iagttagande af den ordning, i hvilken ämnena i Betänkandet förekomma, öfver de gjorda anmärkningarne vördsamt Utlåtande afgifva.

1:o. I anledning af Utskottets, i enlighet med K. M:ts Nåd. Proposition, gjorde hemställan, att den till *KrigsCollegii* Stat nu hörande GeneralFältTygmästarelönen må till den föreslagne nya GeneralitetsStaten få öfverflyttas, har, hos *H. BondeStåndet*, *Casper Wijkman*, från Upsala Län, som bestridt hela inrättningen af berörde GeneralitetsStat, yrkat, att GeneralFältTygmästarelönen måtte, såsom förut, på KrigsCollegii Stat uppföras, samt denna lön, deruti någon tillökning icke skulle vara af behofvet påkallad, äfvensom hela anslaget för KrigsCollegium, till det belopp, som vid sista Riksdag bestämdes, oafkortadt utgå.

Någon förändring i öfrigt uti den för KrigsCollegium vid förra Statsregleringen uppförde AnslagsSumma har af Utskottet ej blifvit föreslagen; och som, i fall en serskild GeneralitetsStat kommer att äga rum, GeneralFältTygmästarelönen naturligtvis bör å den-

samma och ej å KrigsCollegii Stat vara uppförd, beror frågan om denne löns öfverflyttning på det beslut R. H. St:r fatta öfver nästföljande Punct.

2:do. Rörande sjelfva *GeneralitetsStaten.* *a*) Dess *upprättande* har blifvit bestridt, hos *H. R. o A.* af H:rr *Grefvar Horn, C. F.,* och *Gyllenborg, J. H.,* samt H:rr *Tham, W., Ankarswärd, A.,* och *Rosenqvist af Åkershult, F. L.,* hos *H. PrästeStåndet* af H:rr *Prostarne Svedelius, Hallström* och *Forsslind* samt hos *H. BondeStåndet* af *Casper Wijkman och Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl., hufvudsakligen på den grund, att dels något serskildt Generalitet under fredstid ej vore behöfligt, utan RegementsCheferne hvar för sig borde vara de högste Befälhafvarne, dels ock till Generaler kunde utnämnas RegementsChefer med bibehållande af deras Indelningar vid Regementerne; och hafva flere instämt uti Herr *v. Heynes,* genom dess vid Utskottets Betänkande fogade Reservation, yttrade tanka, att, då Generaler på detta sätt tillsattes, de i stället till RegementsBefälets förande förordnade Öfverste Lieutenanterne kunde erhålla en Contant lönetillökning, hvardera af 2000 R:dr; hvarjemte Herr *Prosten Forsslind* ansett, att, i stället för 6 FördelningsGeneraler, lika många GeneralAdjutantsbeställningar borde inrättas, hvartill de utmärktaste BataillonsCheferne kunde befordras, hvilka, utan att vara besvärade af FördelningsGeneralens höga rang och dermed förenade större representationskostnad, endast för tillfället åtnjöte det anseende, som hvarje serskildt uppdrag kräfver och vore med denne lika användbare

vid Mönstringar, Inspectioner och större Öfningsläger under freden, eller vid ett krigsutbrott lika förberedde att uppträda såsom Härförare; och vore de uti detta sednare fall så väl under det pågående kriget som efter den återstälda freden ovilkorligen berättigade till en mot deras vigtiga befattningar svarande högre aflöning; men de kunde uti det förra, under afvagtan och viss förhoppning om en Öfverste-Indelning, såsom deras yttersta belöning, under tiden möjligen åtnöjas med 2000 R:dr i lön och 1000 R:dr uti Rese- och Fouragepenningar; hvaremot af de 6 föreslagne Generalslönerne öfverblefve en tillgång af 18,000 R:dr, hvarmed en nödig förbättring uti Bataillons-Chefernes nog knappa lönevilkor kunde tillvägabringas.

I afseende på nyttan af serskildte Generalsbeställningar får Utskottet åberopa hvad i förra Betänkandet af Utskottet blifvit anfördt; och då Utskottet således vidhåller dess förut yttrade tanka, att en GeneralitetsStat bör finnas, hvilket äfven blifvit yrkadt hos *H. R. o A.* af Herr *Grefve Brahe, M.*, Herr *Frih. af Nordin, C. J.*, Herr *Frih. v. Düben, C.*, m. fl. får Utskottet upplysa, att en reglering af denna Stats aflöning, på sätt Herr v. Heyne föreslagit, under förutsättande, att derjemte alla Öfverste-Indelningar vid Regementerne bibehöllos oförändrade, skulle medföra en större kostnad, än som erfordras för de af Utskottet föreslagne Generalslönerne i Contant, i förening med en skälig Öfverste-Indelningarnes nedsättning; ty då 18 sådane Indelningar vid InfanteriRegementerne

kunna antagas nu utgöra, à 5000 R:dr, omkring . . . . . R:dr 90,000: — —
har Utskottet deremot föreslagit för lika många RegementsChefer, à 3,400 R:dr . . . . . R:dr 61,200: — —
således en skillnad af. . . . . „ 28,800: — —
och då härtill läggas lönetillökningar för 6 RegementsBefälhafvare med Öfverste Lieutenants Aflöning à 2000 R:dr, oberäknad äfven möjligen ifrågakommande löneskillnad för Officerare af lägre grader, som härigenom till högre graders tjenstgöring skulle komma att förordnas . . . . . 12,000: — —
öfverskjuter Summan häraf . . . . R:dr 40,800: — —
de af Utskottet föreslagne 6 Fördelnings-Generalslöner . . . . . 33,000: — —
med . . . . . R:dr 7,800: — —
blifvande denna difference ännu större enligt Herr Prosten Forsslinds Förslag, hvilket, såsom innefattande en organisationsfråga, väl ligger utom Utskottets pröfning, men hvarvid Utskottet dock får yttra den tanka, att, inom Militairen, avancement i lön bör vara förknippad med avancement i Befäl, och att en Befälhafvare, som dertil äger erforderlig skicklighet, ej bör kunna ställas under Inspection eller under Befäl af en Officer uti subordinerande grad samt att den person som uti Ekonomiskt afseende åtnjuter *yttersta belöningen* bör innehafva det högsta Militair-befäl, äf-

vensom man af honom bör hafva rätt förvänta den mäst utsträckta verksamhet.

b) Uti de af Utskottet föreslagne *Generals Lönernes belopp* har förhöjning blifvit yrkad hos *H. R. o. A.* af Herr Grefve *Brahe, M.*, Herr Frih. *af Nordin, C. J.*, och Herr Frih. *Stjerncrona, D.*; hvaremot hos *R. o. A.* Herr *Crusenstolpe M. J.* och hos H. *Präste-Ståndet* H:rr Professorerne *Geijer* ock *Gravander* ansett dessa löner böra nedsättas; och är, å ena sidan, anfördt: att FördelningsGeneralerne böra med befälet öfver alla inom deras districter förlaggda Regementer och Corpser äfven förena högsta ansvaret för de inom Provincerne belägne Fästningar, Förråder eller Militair-Etablissementer; att de äro nödsakade att bo, troligen i någon Stad, i Centern af de Trupper och Fästningar, som blifvit åt deras öfverinseende anförtrodde, samt af sine lönevilkor bekosta alla resor inom deras till arealen vidsträckta Generalbefäl, äfvensom i fråga om Fouragepenningarne företedde sig ett olika förhållande emot hvad Utskottet förment, för dem, som äro pliktige att inspectera 3 à 4 Regementer och derutöfver, ofta af olika vapen, under dessas alla vapenöfningar, mot dem, som det åligger blott exercera ett nära dess hem stationeradt Regemente; att GeneralFältTygmästare-, Fortifications- Generals- och CavalleriInspecteurs-platserne voro för alla dem, som tjenade inom dessa 3:ne Vapen, det enda och högsta mål hvartill de kunna sträfva; att vid de tvänne förstnämnde en större vettenskaplig bildning och vid den sednare en större och utmärktare skicklighet vore

oundgänglig; att å 1696 års Stat GeneralQvartermästaren, eller Chefen för Fortification, innehade i Lön 3000 Daler, som à $2\frac{1}{4}$ D:r T:n svarade emot $1,333\frac{1}{3}$ T:r Sp:ml och à 6 R:dr T:n skulle utgöra i Banco-Sedlar 8,000 R:dr; samt att CavalleriInspecteuren innehade den största verkningskretsen inom sitt vapen, och dess kall i följe deraf vore ett af de besvärligaste och ansvarsfullaste, för hvilket en aflöning, endast med 500 R:dr öfverskjutande lönen för en under denna Befälhafvare lydande RegementsChef ej innefattade något riktigt förhållande; men å andra sidan, hafva deremot vid jemnförelse med de löner, som blifvit föreslagne för StatsRåden, StatsSecreterarne och HofRättsPresidenterne, Generalerne ansetts vara af Utskottet avantagerade på Civile Vederlikars bekostnad.

Utskottet får, i afseende på hvad om General-Qvartermästare-Lönen på 1696 års Stat blifvit anfördt, upplysa, att den upptagne Summan 3000 D:r utgör, såsom orden lyda, *Lönen med Resepenningar och allt;* och då denna Summa, efter 1664 års Myntfot utgörande 1500 R:dr Sp., förvandlas till nuvarande Bancomynt à 128 sk., uppkommer en Summa af 4000 R:dr, som är mindre än hvad Utskottet för FortificationsGeneralen föreslagit, eller 4,500 R:dr, Resepenningar oberäknade. Utskottet bör likväl tillägga, att år 1696 fanns en Stat för det Kongl. Rådet, uppgående till en Summa af 167,600 D:r, derå GeneralsPersoner, GeneralGouverneurer, Presidenter m. fl. voro uppförde till Löner ifrån 4,000 till 14,000 D:r, och derå dåvarande Gene-

ral-Qvartermästaren, FältMarskalken Grefve Dahlberg tillika åtnjöt 8000 D:r. Men då Riket vid denna tid ägde ett vidsträcktare område och större tillgångar, än nu, samt dess ultramarinska besittningars försvar gjorde ett kostsammare Krigsbefäl nödvändigt, tror Utskottet, att en jemnförelse härmed i ena eller andra fallet ej är serdeles bevisande, och att, vid frågan om att nu reglera en Stat, Lönernes så väl antal som belopp bör lämpas efter närvarande förhållanden. Härvid har Utskottet ej kunnat undgå att fästa afseende å den jemnförelse, som blifvit gjord emellan Generals- och StatsRåds-Lönerne, hvilka sistnämnde Utskottet ej trott sig kunna föreslå högre än 5000 R:dr; och då Utskottet ej kan neka att StatsRåds-Embetena dels äro af en högre vigt och dels för sina innehafvare medföra en större lefnadskostnad, har Utskottet ansett sig böra föreslå,

att FördelningsGenerals-Lönerne, inbegripne Resekostnads-Medel 1000 R:dr och Fourage-Medel 600 R:dr, ifrån 6000 R:dr, såsom förut blifvit föreslaget, nedsättas till 5,500 R:dr, derigenom desse Generaler försättas i lika vilkor med General-Fält-Tygmästaren, Generalen för Fortification och Cavallerie-Inspecteuren, för hvilka Utskottet, såsom förut, tillstyrker 4,500 R:dr åt hvardera, utom Resekostnads-Medel, som efter Räkning böra utgå.

Då emedlertid för närvarande GeneralsPersoner af Infanteriet innehafva 14 st. f. d. RegementsChefs-Indelningar till ett sammanräknadt belopp af nära 74,000 R:dr, hvilka alla äro beräknade att ingå uti

Lönevilkoren för Regementerne; så får Utskottet, jemte förslaget att på Stat uppföra Sex FördelningsGenerals-Löner, hemställa:

att beloppet af dessa Löner, äfvensom Cavalleri-Generals-lönen, intill dess förenämnde Indelningar genom Innehafvarnes afgång blifva disponible, må, för Regements-Lönereglerings en i det hela användas.

c) *Adjutanternes Arfvoden* äro, genom ett i Utskottets förra Betänkande förekommande Tryckfel, orätt uppgifne att förut hafva varit *färre* till antalet, än nu blifvit föreslaget. Då, i enlighet med verkliga förhållandet, ordet: *flere* i stället införes, tror Utskottet Hr *Prosten Hallströms*, hos *Högv. PrästeStåndet*, härvid gjorde anmärkning vara nöjaktigt besvarad. Ehuru hos *H. Ridd. o. A.* af Hr Grefve *Horn, C. F.*, och Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, blifvit yrkadt, att hela Anslaget till Adjutanternes Arfvoden borde afslås, och af Herr Grefve *Brahe, M.*, att Förste Adjutanternes Arfvoden borde förhöjas, har Utskottet, åberopande hvad i dess förra Betänkande blifvit anfördt, och enär K. M:ts Nåd. Proposition för Utskottets förslag i denna del blifvit tagen till grund, ansett sig vid berörde förslag böra förblifva.

d) De af Utskottet föreslagne 6 *Fördelnings-Läkarnes Arfvoden* à 100 R:dr, hvilka hos *H. Ridd. o. A.* Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.* ansett för ringa och hos *H. BondeStåndet Casper Wykman* och *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. ansett vara helt och hållet onödige, får Utskottet ytterligare, på grund af

hvad i förra Betänkandet blifvit anfördt, hemställa till upptagande å Stat till enahanda belopp och antal.

e) Att några *FältMarskalks-Löner* må beviljas, att framdeles efter i krig skedde utnämningar utgå, har hos H. *R. o. A.* af Hrr *Ankarswärd, A.* och *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, samt hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman* blifvit bestridt; hvarvid blifvit anfördt: att denna höga Militairgrad inom vår Armée ej vore behöflig, aldraminst såsom upptagen på Stat med bestämd Lön; att, i fall denna bestämmelse finnes, platserne nog blefvo fyllde under den första campagne, Arméen komme att göra; att under krig Fältmarskalken säkerligen åtnjöte Fälttractamente i förhållande till sin värdighet; att det vore emot allt riktig grund för hvarje Löneregleringe att med löneanslag afse pesoners pensionerande; samt, i händelse någon hög Militairförtjenst skulle uppstå och vara lycklig nog att rädda fäderneslandet, eller eljest tillskynda det förmåner genom vapenlyckan, det då borde vara förvaradt åt samtiden att med belöning erkänna sådane tjenster, i hvilket fall det äfven ej stort skulle komma i beräkning hvad R. St:r nu kunde finna för godt att bestämma; äfvensom hos H. *BondeStåndet Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. ansett, att, i stället för de af Utskottet föreslagne 2:ne Fält-Marskalkslöner, *en* sådan kunde vara tillräcklig.

Af hvad sålunda blifvit anfördt, har Utskottet ej funnit skäl att frångå, dess förra härutinnan gjorde förslag, hvilket Utskottet nu får förnya.

Vid

Vid den af Herr *Dorchimont:, W. A.*, hos H. *R. o. A.* väckta fråga om anslående genast af 2:ne Fältmarskalkslöner, med lämnadt val åt Arméens nuvarande 2:ne FältMarskalkar, Deras Exellencer Grefvarne Stedingk och Sandels, att dessa löner emottaga eller deras förut innehafde Öfverste-indelningar bibehålla, har, enär K. M:ts Nåd. Proposition ej något härom innehåller, och frågan efter Motionstiden vid denna Riksdag blifvit väckt, Utskottet ej kunnat fästa något afseende.

f) Å den af Utskottet föreslagne rättighet för Generaler, dock ej flere än 2 på en gång, att vid 65 års ålder, efter afskeds tagande, erhålla *pensioner* å Allmänna Indr. Staten, i likhet med Landshöfdingar, har hos H. *R. o. A.* af Herr *Grefve Gyllenborg*, hos H. *PresteStåndet* af Herr Prosten *Svedelius* och hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman* och *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. afslag blifvit yrkadt, på den grund, att dels Allm. Indr. Staten som härigenom i en framtid skulle blifva betydligen ökad, borde vara skiljd ifrån Militaire-anspråk, dels Generalerne alltid voro delägare i Arméens PensionsCassa och således derifrån erhöllo sådan Pension, som, då nya Pensions-Staten derstädes kunde sättas i verkställighet, syntes vara tillräcklig, och dels denna förmon för Generalerne skulle leda till fastställande af enahanda grund för pensioner genom alla grader af hvilka de högsta sist borde komma i betraktande. Å andra sidan har deremot, hos H. *R. o. A.* af Herr Grefve *Brahe, M.*,

Herr Grefve *Posse, C. H.*, Herr Friherre *af Nordin, C. J.*, Herr Friherre *v. Düben, J. C.*, Herr *v. Platen, A. C.*, Herr *Uggla, C. W.*, och Herr *Dorchimont, W. A.*, hos H. *PrästeStåndet* af Herr Biskoppen *Faxe* och hos V. *BorgareStåndet* af Herr *Aspelin*, blifvit anmärkt, att dessa pensioner borde vara till antalet oinskränkte, såsom med Landshöfdingepensioner är förhållandet.

Utskottet, som ansett Statens knappa tillgångar ej böra i detta afseende med flere Pensioner, än de 2:ne föreslagne, belastas, har derjemte förmodat, att, då endast 3:ne pensionerade Landshöfdingar för det närvarande finnas, churu antalet af Landshöfdingelöner på Stat är 24, proportionen af 9 effective Generaler emot 2 pensionerade skulle kunna bära sig; och då Utskottet anser det med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att några så beskaffade pensioner för Generaler finnas att tillgå, får Utskottet, oagtadt hvad deremot blifvit anmärkt, dess förra förslag härmedelst förnya.

3:o *GeneralAdjutantsExpeditionens* generela anslag till Adjutanters arfvoden, ved och ljus samt skrifmaterialier m. m., af Utskottet föreslaget till 4,000 R:dr årligen, har blifvit oanmärkt lemnadt; hvaremot det för GeneralAdjutanten föreslagne arfvode, hos H. *R. o. A.* af Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, ansetts öfverflödigt, enär göromålen kunde anförtros åt innehafvare af någon af de bättre RegementsChefslönerne och den ej föraktliga summan af 10,000 R:dr om året derigenom besparas; och har hos H. *Bonde-*

Ståndet, Casper Wijkman yrkat detta arfvodes nedsättning från 300 till 200 R:dr i månaden, hvilket, jemte fria Boningsrum i Stockholm borde fullt svara emot GeneneralAdjutantens besvär af tjensten numera ringare än fordom, sedan hela Finska Armée'en och den i Pommern förlaggde Militairstyrka frångått Svenska Armée'ens förslager, hvilkas uppgörande, jemte utfärdande af nödige Ordres för Möten och Arbetscommenderingar trotts vara hela sysselsättningen för den dyra GeneralAdjutantsExpeditionen, då tillika en Stats-Secreterare för behandlingen af Krigsärender finnes. Derjemte hafva *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. ansett, att GeneralAdjutanten, efter indragningen af Öfversteindelningen vid f. d. Adelsfane-Regementet, borde erhålla skillnaden emellan den lön han innehade och finge bibehålla, då han till GeneralAdjutant förordnades, och det lönebelopp med taffelpenningar, som GeneralAdjutanten, enligt Utskottets uppgift hittills åtnjutit.

Besparingen af hvad Utskottet för GeneralAdjutanten föreslagit, skulle ej utgöra 10,000, utan endast 3,600 R:dr, eller ett arfvode à 300 R:dr i månaden, hvilket kommer att åtnjutas jemte Lön vid den Corps der han för öfrigt är anställd. Enligt den af Utskottet föreslagne allmänna reglering, hvilken förutsätter en förminskning af RegementsChefs-Indelningarne, kan en sådan bibehållen Lön ej blifva högre, men väl lägre, än 3,000 R:dr, och således GeneralAdjutantens hela Inkomst högst 6,600 R:dr årl., hvilken Utskottet ansett böra honom tilläggas, icke endast såsom ersättning

för vid tjensten använd arbetstid, utan äfven såsom tillgång för de med dess befattning förenade många och betydliga utgifter. Då, enligt skedd uppskattning, en och annan RegementsChefs-Indelning, med afkastning af Boställen, uppgår till sistnämnde Summa, och derutöfver; och då, enligt hvad Utskottet i förra Betänkandet uppgifvit, GeneralAdjutantens nu åtnjutne Löneförmoner, bestående af f. d. Adelsfane-Regementets Chefs-Indelning och de å GeneralAdjutantsStaten varande Taffelpenningar utgöra minst 6,800 R:dr årl., synes hvarken Herr *Rosenqvists* eller *Eric Carlssons* Förslag åsyfta någon besparing, utan snarare leda till förhöjning i Utgift; och då Utskottet lika litet kan medgifva en sådan förhöjning, som instämma uti *Casper Wykmans* förslag till nedsättning af GeneralAdjutants-Arfvodet, hemställer Utskottet,

att det å Stat må få uppföras till det af Utskottet förut föreslagne belopp.

4:o Att på *IngenieurCorpsens Stat* GeneralQvartermästare-Lönen må oförändrad qvarstå, har, hos *H. Ridd. och Adeln* af Herr *Grefve Horn, C. F.,* och hos *H. BondeStåndet* af *Casper Wykman* blifvit yrkadt; och får Utskottet, i afseende på denna anmärkning, åberopa hvad Utskottet, så väl i förra Betänkandet, som nu här ofvanföre i 1:a och 2:a Puncterne anfört.

Den af Utskottet föreslagne Lönetillökning för Majorer, Capitainer och UnderConducteurer har af Hr *Grefve Horn* endast för UnderConducteurerne blifvit medgifven, men helt och hållet bestridd af *Casper Wykman* och några andre Ledamöter af *H. Bonde-*

Ståndet: anförande *Casper Wykman:* att, ehuru kärt det skulle för honom vara att bevilja allt som fordrades, förbjöde likväl dess begrepp om heder och dess skyldiga omtanka för landets fattiga Allmoge att bevilja något, utan att först beräkna tillgångarne; att dessa berodde på ett mer eller mindre stigande allmänt välstånd, hvilket likväl i Landet förgäfves söktes och således lemnade ingen garantie för beviljandet af Löneförhöjningar; att, i afseende på den större vetenskapliga bildning Utskottet ansett fordras hos Ingenieur-Corpsens Officerare, anspråken på sådan bildning böra vara allmänna för alla Corpser och alla Statens Embetsmän; samt att KrigsAcademien borde förse Corpsen med behöflige Officerare, hvilka, såsom uppfostrade genom betydliga biträden af Staten, äfven då vore i tilfälle att med deras erhållne högre bildning uti någon mohn återgälda det Allmänna de, i och för deras uppfostran, gjorde förskotter.

Att Utskottet aldrig lemnat ur sigte beskaffenheten af Statens tillgångar, derom får Utskottet åberopa dess förslag till många och betydliga nedsättningar af Anslag, hvilkas äskade tillökning ej synts Utskottet vara oundgänglig. Men lika litet Utskottet någonsin haft för afsigt att onödigtvis ålita Statens tillgångar, lika litet kan Utskottet medge dem vara så knappa, att deraf ej skulle kunna afses en årlig tillökning af 1700 R:dr för en Corps, hvars medlemmar af den undervisning, de erhållit vid KrigsAcademien, hvarken kunna hemta någon serskild fond till lifsbergning eller för erforderlig vetenskaplig bildning hafva nog, utan i detta

sednare afseende oaflåtligen måste arbeta på att förkofra sig och följa med sin tid, och dessutom med trägna tjenstegöromål hela året igenom äro sysselsatte; och får Utskottet, i följd häraf, hemställa,

att den föreslagne tillökningen må blifva bifallen.

Hos *H. Ridd. och Ad.* har Herr *Franc Sparre, B.* anmärkt: att Secreteraren vid IngenieurCorpsen af ålder i rang och Löneberäkning varit ansedd lika med Capitainerne, men genom tid efter annan skedde förändringar blifvit skiljd från denna paritet; att han vid 1816 års Lönereglering erhöll 500 R:dr med derunder beräknade 40 T:r Sp:m:l, hvilket, i anseende till Penningelönen, var till ziffran lika med DepartementsSecreterarnes i KrigsCollegium, men i verkligheten genom skilnaden emellan beräkningen af Sp:m:lspriserne på Militaire- och Civil-Staterne, på 11 år till 1827 utgjorde en förlust för denne af 1124 R:dr; att med anledning häraf, och då rättelse, oagtadt gjord underd. anhållan, icke år 1816 kunde vinnas, i underd:het åter begärdes år 1827, att detta ämne måtte tagas i Nådigt behjertande, då K. M:t täcktes i Nåder tillägga Secreteraren en Löneförbättring af 100 R:dr med 10 T:r Sp:ml, hvarigenom han åter kunde anses i likhet med DepartementsSecreterarne, dock utan ersättning för den förflutna tiden; att, enligt den antagne gagneliga principen vid Embetsverkens reglering, att ett mindre antal bättre lönte Personer besörja göromålen, KrigsCollegii Tjenstemanna-Personal motsåge en redan i flere andre Embetsverk skedd Tjenste- och Lönereglering, hvarigenom Departements-Secreterarne

kommo till Löner, svarande mot tidens kraf och myntvärdet; samt att Secreteraren vid IngenieurCorpsen, hvilken, såsom ensam, ej genom indragningar kunde hjelpas, då blefve lemnad utan den Löneförbättring, som alla hans vederlikar erhöllo, och skulle endast hafva en osäker förhoppning att om fem år kunna dertill förhjelpas, om icke saken vid Staternes reglerande denna Riksdag tillvägabringades; och har Herr *Franc Sparre*, Chef för IngenieurCorpsen, som vid den K. Propositionens författande var frånvarande i tjensteangelägenheter och då ej kunde för Secreteraren bevaka den rätt, som säkerligen af K. M:t i Nåder ej blifvit förnekad, nu föreslagit, att, i förhållande till de i nyreglerade Verken fastställde Secreterare- och Kamererare-Löner till 1000 à 1200 R:dr och Notarie-Löner till 800 R:dr, en Lön af 900 R:dr måtte beviljas för Secreteraren vid IngenieurCorpsen, som vore ensam i det Verk han tillhörde och derigenom måste betrakta sin syssla såsom den sista han erhölle, utan förhoppning att i andra främmande Verk vinna någon befordran.

Utskottet får härvid upplysa, att Departements-Secreterare i KrigsCollegium, för hvilka det ännu ej är afgjordt, om de vid en ny reglering af Verket erhålla Lönetillökning eller ens komma att bibehållas, åtnjuta 582 R:dr 24 sk. med derunder beräknade 55 T:r Sp:m:l, och således något, ehuru obetydligt, mindre än hvad, efter den år 1827 af Tredje Hufvud-Titelns Besparingar vundne Lönetillökningen, nu innehafves af Secreteraren vid IngenieurCorpsen, för hvil-

ken något anspråk på högre vetenskaplig bildning ej föranleder till fråga om löneförbättring; och då K. M:t något härom ej i Nåder föreslagit, samt den nu derom väckte fråga tillkommit efter motionstidens slut vid denna Riksdag, har Utskottet derå ej kunnat fästa något afseende.

5:o Vid Staten för *ÖfverCommendants-Expeditionen i Stockholm* har, med åberopande af hvad *Friherre Anckarswärd, C. H.*, vid K. Propositionen förut anmärkt, allt beviljande af Anslag blifvit bestridt, hos *H. Ridd o. Ad.* af Herr *Anckarswärd, A.* och Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, samt hos *H. BondeStåndet* af *Casper Wijkman*; äfvensom af *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl., som dock medgifvit det för Commendanten föreslagne Arfvode.

Då Utskottet i dess förra Betänkande upptagit och besvarat Hr *Frih. Anckarswärds* anmärkning, och då den tillökning, Utskottet föreslagit å denna Stat, förut utgått af Tredje HufvudTitelns Besparingar, hvilka, om de af Utskottet framställde förslag bifallas, hädanefter blifva betydligt inskränkte, dels ock enligt Utskottets hemställan i dess Betänkande N:o 151, i första rummet skulle användas till fyllande af brister i Anslaget för Arméens Materiel, och således ej kunna för några andre betydligare behof inom Titeln påräknas, får Utskottet nu förnya hvad för ÖfverCommendants-Expeditionen i Stockholm af Utskottet förut blifvit föreslaget.

6:o Huruvida en *ArtillerieStab* är nödvändig, derom har hos *R. o. A.* Hr Grefve *Horn, C. F.*, fordrat upp-

lysning, och hafva Hr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.* samt *Casper Wijkman* och *Eric Carlsson* från Upsala Län med flere Ledamöter af *Hederv. BondeStåndet* bestridt den af Utskottet i anslaget för denna Stat föreslagne tillökning, emedan, såsom skäl dertill, Utskottet ej yttrat annat, än att denna tillökning af Utskottet ansetts behöflig.

Den upplysning Hr Frih. *Silfversköld* inför *H. R. o. A.* meddelat, att Artilleriets Befälhafvare behöfver några Tjenstemän sig till biträde, emedan han annars slutligen skulle nödsakas att sjelf uppgöra Ritningar och förrätta renskrifning, förmodar Utskottet innefatta tillfredsställande svar på Hr Grefve *Horns* anmärkning; och får Utskottet, i afseende på angelägenheten, att den af Utskottet föreslagne tillökning i Anslaget å Stat uppföres, erinra, att Utskottet i förra Betänkandet upplyst, det en emot denna tillökning svarande summa förut för ArtillerieStaben utgått af Tredje HufvudTitelns Besparingar, hvilka, enligt hvad i nästföregående 5:te Punct blifvit anfördt, härefter ej synas kunna dertill anvisas; hvadan Utskottet hemställer,

att dess förra Förslag i detta afseende må bifallas.

7:o För *CommendantsStaten* har all tillökning i Anslaget på Stat blifvit bestridd, hos *H. R. o. A.* af Hr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, och hos *Hederv. BondeStåndet* af *Eric Carlsson* från Upsala Län m. fl., emedan, då Utskottet ej anfört något skäl till den föreslagne tillökningen intet skäl förekomme att densamma bifalla; hvarjemte Hr Grefve *Horn, C. F.*, och

Casper Wijkman ansett några Commendanter i Haparanda och Grisslehamn ej behöfvas; anförande *Casper Wijkman:* att med begreppet om dylika beställningar alltid förenade sig tillvaron af fästning eller åtminstone en af flere Corpser och Vapen bestående Garnizon, hvilket ej inträffade med ifrågavarande platser; att en TullTjensteman der syntes lätteligen kunna bestrida alla göromål som föreföllo; samt att, om vid Gränseorterne nödvändigt fordras en person, beklädd med MilitairTitel, erfarenheten visat, det sådane Personer numera ej äro sällsynte vid TullVerket. Utskottet får härvid upplysa, att större delen af den föreslagne tillökningen har, såsom af förra Betänkandet synes, förut af Tredje HufvudTitelns Besparingar utgått; och hafva de, enligt K. M:ts Nåd. Proposition, tillkomne Commendanterne i Gränseorterne Haparanda och Grisslehamn synts Utskottet lika nödige som de förut varande, med enahanda aflöning försedde i Ystad och Helsingborg, der i och för några större Garnizoner serskilte Commendanter ej heller äro behöflige, hvadan Utskottet, som uti pröfning af hvad *Casper Wijkman* i öfrigt anfört ej kunnat ingå,

hemställer Utskottets förra Förslag till R. H. St:rs bifall.

Å hvad, hos *V. BorgareStåndet,* Hr *Cronius* anfört angående otillräckligheten af de för Commendanten i Christianstad föreslagne HushyresMedel, hvilka Hr Cronius ansett böra ifrån 50 R:dr till 200 R:dr förhöjas, har, enär i detta afseende ej mera af K. M:t blifvit äskadt, Utskottet ej kunnat fästa något afseende.

8:o Att Anslaget för *KrigsAcademien* under de sednare åren utfallit med en ständigt stigande brist, hafva, hos *H. R. o. A.* Hr Grefve *Horn, C. F.,* och Hr *Anckarswärd, A.,* samt hos *H. BondeStåndet Casper Wijkman* ansett så mycket besynnerligare, som nästan alla varuvärden varit i fallande; hvadan närmare upplysning härom blifvit äskad och emedlertid all tillökning i Anslaget bestridd, med yrkande, att, i fall sådant vore nödigt, Pensionsbeloppet för hvarje betalande Cadett i stället kunde ökas; och har Hr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.,* ansett, att, då R. St:r för behofvet uppfört ett sådant, på förslag och calculer grundadt Anslag, att det skolat räcka till, men förvaltningen ej varit bättre, än att brist uppstått och mera blifvit användt, än hvartill man haft rättighet, undersökning och ansvar derpå borde följa, men ej en sådan tilltagsenhet authorisera till en större AnslagsSumma, för att kunna dermed göra en ännu större misshushållning.

Härvid får Utskottet upplysa, att, med undantag af Aflöningen, i hvilken någon tillökning hvarken sedan sista Riksdagen ägt rum eller nu är i fråga, Academiens Utgifter, hvaribland äfven underhållet af Carlbergs Slott, äro af den natur, att de ej på förhand kunna till beloppet bestämmas, utan måste efter nödvändige behofver lämpas; och inträffar här ett förhållande, enahanda med många andra sådane inom StatsVerket, att anslagne FörslagsSummor för obestämda behof ej varit tillräcklige utan fordrat större eller mindre tillskott. Redan före år 1824 hade så-

dane tillskott för KrigsAcademien erfordrats, ehuru detta ej vid 1823 års Statsreglering beräknades. Att de år 1826 betydligen ökats, härrörer ifrån det genom detta årets missväxt uppstegrade pris å lifsmedel. En emot Cadetternes Underhåll svarande PensionsAfgift erlägges väl af de betalande och utgör nu omkring 326 R:dr 32 sk. B:co. Men, enligt grunden för Academiens inrättning, underhåller Staten derjemte derstädes ett betydligt antal FriCadetter, hvilkas underhåll vid stegrade priser äfven förorsakar ökad Utgift för Staten. Utskottet hade, innan förra Betänkandet afgafs, noga gjort sig underrättadt om dessa förhållanden, och då Utskottet nu ytterligare tillkännagifver dess öfvertygelse, att någon misshushållning med de anslagne Medlen ej ägt rum; och den uppkomne Bristen ej vidare kan å Besparingarne på HufvudTiteln anvisas; hemställer Utskottet,

att Anslaget för KrigsAcademien, sådant det af Utskottet blifvit föreslaget, å Stat må få uppföras.

Vid Utskottets hemställan, att hvad genom framdeles skeende indragningar å denna stat kan besparas, må blifva en tillökning i anslagen för UndervisningsVerken i allmänhet, har hos H. *R. o. A.*, Hr Friherre *af Nordin, C. J.*, anmärkt, att en af Statsregleringens hufvudgrunder derigenom skulle rubbas, om detta anslag å Tredje HufvudTiteln skulle dragas till föremål, som tillhörde en annan, nemligen den Fjerde; och som för öfrigt R. St:r hvart femte år reglerade Statsanslagen, och då voro i tillfälle att öfverföra en, genom ny reglering möjligen uppkommen, besparing

till den HufvudTitel, som deraf kunde pröfvas vara i behof, har Hr Friherren trott, att den summa, som för ett eller annat år kunde blifva bespard, icke förtjenade det afseende, att derigenom inskränkning göres i den Konungen hittills lämnade rättighet, att fritt och obehindradt för Tredje HufvudTitelns föremål disponera alla å densamma uppkommande Besparingar; hvadan Hr Friherren yrkat, att det af Utskottet föreslagne tillägg måtte uteslutas; och har, hos V. *BorgareStåndet* Herr *Cronius* ansett det lämpligare och med ändamålet, hvartill medlen äro disponerade, mera enligt, att uppkommande besparingar å detta anslag användas till flere FriCadetters underhållande; äfvensom Hr *Ståhle* yrkat, att sådane besparingar måtte användas till Garnizonsbarnens undervisning, på det att serskildt anslag till detta ändamål kunde undvikas.

Då Utskottet ej kan bestrida, att, enligt hvad Hr Frih. *af Nordin* anfört, redovisningen för StatsMedlen skulle invecklas, om emellan Riksdagarne besparingar på en HufvudTitel skulle användas till föremål under en annan, instämmer Utskottet i så måtto i Hr Friherrens yttrade mening, att först vid en skeende Statsreglering den ifrågasatte öfverflyttningen må verkställas, och att hvad *då* af Anslaget för KrigsAcademien må befinnas öfverflödigt, må komma Undervisningsverken i allmänhet och ej Tredje HufvudTiteln tillgodo; hvaremot och då Utskottet anser det nuvarande antalet af Fri-Kadetter ej vidare böra ökas, samt fråga ej förekommit om anslag af medel till Garni-

zonsbarnens undervisning, med undantag af de 390 R:dr, som till Svea LifGardes BarnhusInrättning redan utgå, de af H:rr *Cronius* och *Ståhle* yttrade meningar ej kunnat af Utskottet understödjas.

9:o Vid Utskottets förslag, att uti den för *Allmänna GarnizonsSjukhuset* vid förra Statsregleringen uppförde AnslagsSumma någon tillökning ej må beviljas, har, hos H. *R. o. A.*, Herr Grefve *Brahe*, *M.*, anmärkt; att det i Kongl. M:ts Nåd. Proposition beräknade sjukantal af 200 Man per medium dagligen, eller 40 man mera, än som vid förra Statens uppgörande påräknades, ej borde anses för högt tilltaget, då under ½ års tid, eller från och med den 1 October 1828 till och med den sista Mars detta år sjuknumern per medium utgjort 217 man dagligen, oberäknadt det antal lindrigare sjuke, som vårdats i Regementernes Cazerner; att desse sednares medicamenter äfven bekostas af GarnizonssjukhusFonden; att sjukligheten bland Garnizonen någon gång varit så stor, att ÖfverCommendanten för bristande antal Sängar å Sjukhuset nödgats förbjuda de sjukas dittransporterande; att vid inträffad större sjuklighet inom Hufvudstadens eller granskapets Militaire, eller genom Garnizonens förökande, eller genom arbetscommenderingars hitbeordrande, en betydligare sjuknummer uppkomme, som gjorde ett högre anslag behöfligt; att den större kostnad, som, vid jemnförelsen emellan SeraphimerLazarettet och Allm. GarnizonsSjukhuset visat sig å sjuksäng vid det sednare emot det förra, härledde sig ej allenast derifrån, att åtgångssummorne

till grund för Calculerne voro tagne på ett år, då GarnizonsSjukhuset hade nödgats vidkännas högst betydliga Utgifter för upphandling af Inventariepersedlar af olika slag, utan äfven från den skiljaktighet, som emellan desse bägge Inrättningar nödvändigt måste uppstå; enär vid SeraphimerLazarettet intogos circa 144 personer, deraf hälften troligen kunde anses sängliggande, och deraf minst en tredjedel Qvinnor, som nyttjade lika ofta sina egna som Lazarettets persedlar; de sjuka derstädes vårdades i circa 27 rum och eldstädernes antal vore omkring 47; 2 Underläkare bodde på stället och 6 tjenstgörande Läkare hade ingen aflöning, utan biträdde endast för sin undervisning; då deremot å GarnizonsSjukhuset varit intagne ända till 282 personer dagligen, endast Karlar, deraf ⅔:delar ansågos kunna gå uppe, åto full portion, inberäknad frukost, som ej bestås på Lazarettet, och sleto Sjukhusets kläder; de sjuka vårdades i omkring 50 à 60 Rum och de begagnade eldstädernes antal hade varit 91; 8 UnderLäkare och 6 Medicinaldrängar ägde aflöning; samt Medicamenter, för de utom sjukhuset skötte Militairer år 1828 ensamt uppgått till 1836 R:dr 20 sk. Och har, på grund af allt detta, Herr Grefven yrkat, att GarnizonsSjukhusets AnslagsSumma, på sätt K. M:t i Nåder äskat, ifrån 31,319 R:dr 9 sk. 4 r:st. till 37,500 R:dr måtte förhöjas.

Utskottet kan visserligen ej neka, att kostnaden för en Sjuksäng per medium bör blifva något högre vid GarnizonsSjukhuset än vid SeraphimerLazarettet; men då sjuknummern år 1825 per medium dagligen

vid det förra utgjorde endast 145 och år 1826 153, churu den sedermera varit större; får Utskottet, under förmodan, att densamma åter skall kunna förminskas till det förut påräknade antalet af 160 och derunder, erinra, att, sedan ifrån Anslaget . . . . . R:dr 31,319: 9. 4.
afgått generela Utgifter, som till sjuksängskostnaden ej kunna hänföras, neml. Aflöning för SjukhusDirectionens Tjenstemän, Commissarien, SjukhusSkrifvaren, 2 SjukhusLäkare och 8 UnderLäkare samt en Vaktmästare hos Directionen . . . . . R:dr 2,580: — —
Medicamenter för Convalescenterne, och sjuka af Regementerne utom Sjukhuset . . . . . „ 2,500: — — 5,080: — —
Återstå . . . . . R:dr 26,239: 9. 4.
hvaraf för 160 sjuksängar belöper på hvarje omkring 164 R:dr och således mera än vid SeraphimerLazarettet, der en sjuksäng kostaromkring 155⅔ R:dr årl.; hvadan Utskottet anser sig böra vidhålla dess förra förslag, under åberopande af hvad dervid i öfrigt blifvit anfördt, och hvilket af H. BondeStåndet blifvit bifallet.

10:o Löneregleringen för *Indeldta Arméens Befäl* sådan den af Utskottet är föreslagen, har gifvit anledning till många och vidlyftiga anmärkningar.

a) Hvad hos *H. Ridd. och A.* blifvit anfördt, af Hr Friherre *af Nordin, C. J.*, Hrr *Tham, W.*, *Dorchimont*

chimont, W. A., och *Kuylenstjerna, G.*, ang:de *indragning till StatsVerket af Indelta räntor och KronoTionde samt Arrenden af öfverflödige Boställen och Indeldta Arméens förseende med Contanta löner*, äfvensom af Hr Frih. *Sparre, S.*, ang:de *afdrag af Embets- och Tjenstemäns löner* till Bevillning m. m. är genom Betänkandet N:o 235 serskildt besvaradt.

b) Utskottet har föreslagit, *att Löneregleringen för hela Indeldta Arméen borde göras generel*, så att de bättre lottade Regementernes indelningar minskades, för att bereda någon tillgång till de sämre lottades förbättring, samt att, der localen sådant medgåfve, omflyttning af Boställen måtte ske, till vinnande af mera öfverensstämmelse emellan deras godhet och motsvarande grader. Häremot hafva hos *H. Ridd. och Ad.* Hr Grefve *Horn, C. F.*, Hrr *Tham W.*, *Nordenankar G.*, *Anckarsward A.*, och *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*; hos *V. BorgareStåndet* Herr *Winberg*; samt hos *H. BondeStåndet Casper Wijkman* anmärkt, att öfverflyttning från ett Regemente till ett annat af Räntor och Boställen skulle ej mindre leda till total rubbning af IndelningsVerket, än äfven blifva högst svår, om icke omöjlig att verkställa, samt ansett, att hvarje Regemente borde få behålla hvad detsamma, enligt IndelningsVerket tillkomne, hvarmed, i fleres tanka, i fall af fullkomlig återgång till de primitiva grunderne och det nya tillkomne Befälets indragning, Regementet kunde vara belåtet, deremot andre ansett, i likhet med hvad Herr ÖfverstelLieutenanten *v. Heijnes* reservation vid

Utskottets förra Betänkande innehåller, att de mest vanlottade Regementerne borde erhålla nödige tillskott i Contant.

Emot den af Utskottet föreslagne *nedsättning af lönerne för vissa grader*, under hvad K. M:ts Nådiga Förslag upptager, hafva ock, med yrkanden, att det vid K. Propositionen måtte förblifva, i allmänhet anmärkningar blifvit gjorda, hos *Ridd. och Adeln* af Hr *Grefve Brahe M.*, Hr Grefve *Posse C. H.*, Hr Frih. *af Nordin C. J.*, Hr Frih. *Stjerncrona D.*, Hr Frih. *Wrede C.*, Hr Frih. *Düben C.*, Hr Frih. *Sparre S.*, Hrr *Leijonflycht C. A*, *Dorchimont W. A.*, *Liljenstolpe C.*, *Nordenankar G.*, *Kuylenstjerna G. von Schantz J.*, och *Stjerngranat, H.*; samt hos *H. PresteStåndet* af Hr Professor *Geijer* och Hr LifMedicus *Ekström*; och specielt rörande *Skånska InfanteriRegementerne* af Hr Friherre *af Nordin*, som påstått, att nedsättning skedt i hvad desse Regementer redan innehafva, af Hr *von Weigel, Ch. E.*, och af LifMedicus *Ekström*, som yrkat, att RegementsLäkare borde erhålla lika löner här som vid andre Regementer, af Prosten *Petersson*, hvilken förmält, det RegementsPastorerne borde erhålla lika lön med andre RegementsPastorer; samt hos *V. BorgareStåndet* af Hrr *Hemberg* och *Ståhle*, som ansett att desse borde aflönas helt och hållet lika med andre indeldta Regementer; — rörande LifRegementets och Smålands GrenadierBatailloner af Hrr *af Wetterstedt, J. E.*; *Liljenstolpe, C.*, *Kuylenstjerna, G.*; samt rörande Cavalleriet och Ryttmästarne i synnerhet af Hr Friherre *Stjerncrona, D.*, Hr *von Schantz, J.*, Hr

Munck af Rosensköld, E., samt Hrr *Noreus*, *Ståhle* och *Eckerman*.

De af Utskottet gjorda nedsättningar äro grundade i allmänhet så väl på jemförelsen emot hvad Civile Embets- och Tjenstemän i motsvarande grader åtnjuta som på ett noga beräknande af Statens förmåga, att de äskade lönetillökningarne åstadkomma; dock har Utskottet, i afseende på Infanteriet ansett sig i så måtto böra frångå dess förra förslag, att Utskottet nu hemställer:

det lönerne för RegementsLäkarne och Regements-Pastorerne vid Skånska InfanteriRegementerne må få ökas till enahanda belopp med lönerne för dylike Tjenstemän vid andre Regementer, och således med 100 R:dr hvardera förhöjas; hvaremot Utskottet ej funnnit skäl, att i öfrigt föreslå någon ytterligare tillökning för dessa Regementer, vid hvilka några accorder ej äga rum, såsom vid de andre Regementerne, der större löneförmoner blifvit tillstyrkta; och kan Utskottet ej medgifva riktigheten af Hr Frih. *af Nordins* anmärkning, enär de af Utskottet föreslagne AflöningsSummor för hvardera Regementet öfverskjuta gamla Staten med 3868 R:dr och ingen serskild lön i den senare blifvit nedsatt. Hvad GrenadierBataillonerne beträffar, har Utskottet ansett, att Cheferne och Majorerne vid desse Corpser, såsom ägande mindre befäl, än Chefer och ÖfversteLieutenanter vid Regementer af 2:ne Batailloner, äfven med mindre löner kunna åtnöjas.

I afseende på den yrkade förhöjningen af Cavalleriets föreslagne lönevilkor, kan Utskottet ej annat än erkänna angelägenheten utaf att aflöna Befälet vid Cavalleriet på ett sätt som motsvarar dess för Hästars och sadelmunderingars underhåll oundvikeliga kostnader, samt derjemte dess billiga anspråk på en tarflig bergning; och Utskottet anser sig på desse skäl böra frångå de, emot K. M:ts Nåd. Proposition, tillstyrkta nedsättningar; samt deremot föreslå hvad här nedanföre uppgifves.

Vid uppgörandet af det Förslag Utskottet, uti Betänkandet N:o 132, till Arméens lönreglering afgaf, fann Utskottet sig uti första rummet böra göra afseende på de af K. M:t uti Dess Nåd. Proposition framställda skäl till regleringens verkställande, så att fullkomlig likhet öfver hela Arméen derigenom vunnes, hvilket sätt äfven Utskottet ansåg vara det som närmast öfverensstämde med rättvisans fordringar, äfvensom med den sparsamhet, hvilken med Statens tillgångar måste iakttagas; och i hvilket senare afseende Utskottet beräknat, att vid åtskillige Regementer funnos tillgångar utöfver hvad Utskottet då ansåg nödigt till dem anslå, till ett sammanräknadt belopp af vid pass 54,500 R:dr, hvilken summa således kunde anslås, till fördelande på andre sämre lottade Regementer, och hvarigenom serskildt anslag af Statsmedel till desse senare blef bespardt. Emedlertid har, med anledning af de gjorda anmärkningarne och de inom Utskottet sedermera inhämtade tillförlitlige upplysningar, Utskot-

tet insett utvägen, att undvika rubbningen utaf Indelningsverkets hufvudsakliga former, bibehålla den förut gillade grundsatsen af lika lönevilkor, så vidt sådant kan låta sig göra när tillgångarne bestå af Boställen, Indelta räntor och Contanta anslag uti helt olika proportioner inom serskildta Regementer — samt derjemte undvika någon serdeles betydlig större kostnad för StatsVerket; och uppväges den som blifvit oundgänglig utaf fördelen, att en så beskaffad reglering, som den Utskottet nu får föreslå, lemnar tillfälle till en mera afpassad fördelning utaf de olika för handen varande tillgångarne.

Utskottet föreslår R. St:r, att indeldte Armé'ens Löneregleringmå, på sätt Tabellen närmare i detalj utvisar, blifva verkställd på det sätt, att:

1:o Hvarje Regemente, med undantag af LifRegementets Dragoner och Hussarer, hvilka fördela tillgångarne till likhet inom sig, skall behålla de Boställen och Indelta Räntor, hvilka, enligt företeddc uppgifter, dit räknas och ej till Kronan redan äro indragne.

2:o Det belopp af löne-vilkor, som för hvarje InfanteriRegemente (de Skånska undantagne) anses tillfyllest, är, enligt förut afgifne Stater, 37,370 R:dr, för hvarje GrenadierBataillon 17,880 R:dr och för Jemtlands Jägare 28,760 R:dr. De Regementer, hvilka inom sig äga tillgångar, att fylla denna summa, behålla beloppet, men hvad af Contante anslag eller Corporals-löner densamma öfverskjuter, ingår till löne-regleringens allmänna fond.

3:o De Skånska InfanteriRegementerne föreslås till 31,130 R:dr hvardera, och bekomma ifrån Skånska Cavallerierne erforderlige Boställen, hvilkas belopp afkortas på Contanta anslaget; kommandes denna afkortning Cavallerierne till godo.

4:o Utbyte af Boställen sker, der K. M:t så pröfvar lämpligt, emot beräkning i Contant. På lika vilkor bekommer LifRegementets Grenadier-Bataillon Boställen.

5:o De Contante Anslag, CavalleriRegementerne för närvarande åtnjuta, disponeras så, att 10,640 R:dr af dem LifRegementet nu innehafver begagnas, när K. M:t finner lämpligt, till de Norra Esqvadronernes Befäl, och resten aflemnas, i den mohn Vacance blir, till Allmänna Löne-regleringsFonden.

6:o CavalleriBefälets Lönevilkor regleras i mohn af hvarje Regementes ofvan bestämda tillgångar och med bibehållande i det närmaste af den proportion lönerne emellan, som de af K. M:t meddelade Stater upptaga.

7:o Till Allmänna Löne-regleringsFondon ingår utom hvad här ofvan är nämdt, Chefs-indelningen vid f. d. AdelsfaneRegementet; samt alla de nu för löneregleringen skeende Contante anslag.

8:o Behofvet af Contante anslag utvisas af Tabellen:

för Cavalleriet . . .	10,640: — —	
„ Infanteriet . . .	215,153: 23. 6.	
		225,793: 23. 6.

Tillgångarne: uti		
1823 års anslag:	143,459: 43. 10.	
Adelsfane-lönen	5,600: — —	
Corporals- och Contante löner	28,733: 27. 8.	
Fyllnaden som nu tillstyrkes	48,000: — —	225,793: 23. 6.

Om R. St:r gilla hvad Utskottet i detta ämne föreslagit, får Utskottet tillika tillstyrka R. St:r: att, jemte underdånig framställning deraf, hos K. M:t i underd. anhålla, det K. M:t täckes hufvudsakligen bifalla detta Förslag till Indeldta Armé'ens löne-reglering och låta detsamma, på sätt K. M:t i Nåder finner lämpligast, gå uti verkställighet i den mohn de påräknade tillgångarne för afsedde ändamål kunna disponeras.

Utskottet har visserligen, för att kunna å ena sidan motsvara den tämligen allmänt yttrade önskan att hufvudgrunderne för IndelningsVerket måtte varda bibehållne, och å den andra att kunna sätta K. Mt i tillfälle att definitivt reglera FörsvarsVerket, hvad personalen beträffar, icke obetydligt ökat anslaget för Indeldta Armé'ens befäl, mot hvad dess förra Betänkande innehöll.

Utskottet har dock icke tvekat i valet emellan att föreslå denna tillökning, och att lemna regleringen af Armé'ens lönevilkor ofulländad, till ny omsorg för kommande Ständer.

Utskottet för sin del öfvertygadt, att, hvad nu föreslagit blifvit, bör, för en längre följd af år, fylla behofvet för denna gren af Statsförvaltningen samt att

ett större anslag för Arméens befäl skulle öfverstiga Nationens förmåga, föreslår

att R. St:r uti underd. skrifvelse till K. M:t angående Löneregleringen för Arméen uttrycka en sådan öfvertygelse.

c) Beviljandet af all slags tillökning, för att verkställa den ifrågavarande löneregleringen har helt och hållet blifvit bestridt hos H. *R. o. A.* af Hr Grefve *Horn*, *C. F.*, och Hr *Ankarswärd*, *A.*; hos H. *PrästeStåndet* af Hr Prosten *Afzelius*, som derjemte ansett, att alla lönerne borde bestämmas i Spannemål; hos V. *BorgareStåndet* af H:rr *Helsingius* och *Matsson* samt hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman* och *Eric Carlsson* från Upsala Län m. fl., under förutsättande att de gamla indelningarne skulle, i fall de rätt användas, blifva tillräcklige, och med yrkande dels att Tredje Bataillonens Befäl vid hvarje Regemente måtte indragas, dels att annars någon minskning i Befälet måtte äga rum; i hvilken tanka äfven instämt Hr *Tersmeden*, *G. R.*, och Hr *von Troil*, *E.*, samt H:rr *Noreus* och *Eckerman*.

Ehuru Utskottet är öfvertygadt, att i och för Beväringsmanskapets Exercice ett tillökadt Befäl är nödigt och att således hela Tredje Bataillonens Befäl ej kan indragas, samt att till detta Befäls aflöning erfordras serskildta medel, antingen den på Regementernes Stater är uppförd, eller, såsom *Eric Carlsson* föreslagit, utgår af anslaget till Beväringsmanskapets Vapenöfningar, tror Utskottet dock att någon minskning uti den i K. M:ts Nåd. Förslag upptagne Perso-

nal kan tillvägabringas; Och får Utskottet i detta afseende förnya dess i förra Betänkandet gjorda hemställan, att R. St:r härutinnan må göra underdånig framställning. Emedlertid kan resultatet af en möjligen skeende minskning uti Befälets personal ej nu tagas i beräkning.

d) Rörande *tiden för löne-regleringens verkställande* har Hr Grefve *Brahe, M.,* anmärkt, deruti flere Ledamöter af H. *R. o. A.* hufvudsakligen instämt, att regleringen, i stället för att, enligt hvad den Nåd. Propositionen innehåller, *ske genast* samt *nästan på en gång,* är, enligt Utskottets förslag, lemnad till verkställighet först i en mycket aflägsen framtid.

Utskottet har visserligen insett, att intill dess Innehafvare af de, den nu antagne löningsgrunden öfverstigande löner, hinna afgå, en brist uti tillgången till löneregleringens verkställande genast i hela sin vidd skall uppstå; men då detta inträffar med alla Löneregleringar som på föregående reductioner skola grundas, i följd hvaraf de nya lönerne till en början med mindre belopp måste utgå, och då den af K. M:t i Nåder föreslagne utväg, att till fyllande af denna brist en del Boställen, som till StatsVerket skulle indragas, tills vidare finge vid Regementerne bibehållas, utan afseende på den derigenom förorsakade brist i StatsVerkets inkomster, ej kan användas, då hela frågan om Boställenas indragande till Staten förfaller; har, utöfver den förslagne tillökningssumman på det hela . . . . . 48,000: — —

de tills vidare besparde Generalslönerne 37,500: — —
samt nuvarande Corporalslönerne, som,
enligt planen, med tilldelande af Rotelöner, ersättas . . . . . 28,733: 27. 8.
S:ma B:co R:dr 114,233: 27. 8.

hvilken genast för regleringens verkställighet kan disponeras, Utskottet ej kunnat tillstyrka, att Staten med något ytterligare anslag af medel i detta afseende må betungas.

e) Att de *indeldta Lönerne under loppet af Aflöningsåret*, beräknade efter ett fastställdt minimi-belopp, *kunde förskottsvis få uppbäras qvartaliter ifrån närmaste LandtRänteri* samt af Regementsskrifvarne vid Redogörelseårets utgång med Ränteriet liqvideras, hvilket hos H. *R. o. A.* af Hr *Dorchimont*, *W. A.*, blifvit föreslaget, såsom af mycken vigt för Indeldta Arméens befäl, som annars finge vänta härå 15 månader på sin aflöning, har Utskottet ej kunnat tillstyrka; enär härtill skulle erfordras betydliga Förskottssummor, hvartill någon tillgång på RiksStaten ej finnes, och StatsVerket derigenom skulle uti en mängd liqvider och äfven möjeliga förluster invecklas.

f) Vid Utskottets förslag att *Subalterner och de till visse Stationer ej inskränkta Tjenstemän*, der tillgången sådant medgifver, måtte *på lön få sig anviste visse andelar af BoställsArrenden*, att i lika ordning med annan löneinkomst tillträdas, har hos *H. R. o. A.* Hr Frih. *af Nordin*, *C. J.*, gjort följande anmärkning, i hvilken Hrr *Platen*, *A. C.*, och *Kuylenstjerna*, *G.*, samt hos *V. BorgareStåndet* Hr *Norcus*, hufvudsakli-

gen instämt: att neml. verkställigheten af Utskottets Förslag helt och hållet berodde derpå, huru och för hvilkens räkning den föreslagne utarrenderingen skulle verkställas: att, i fall denna utarrendering skedde Regementsvis, löntagarne kunde, genom Arrendatorers mindre noggranhet eller oförmåga att utgifva det stadgade arrendet, till större eller mindre del beröfvas de löneförmoner Staten försäkrat dem; äfvensom RegementsChef eller Direction, som hade uppsigt öfver Boställena, deras utarrendering och uppbörden af inflytande arrenden, icke hade något eget interesse att bevaka, då öfverflödige BoställsArrenden skulle till annat Regemente lefvereras; att afkastningen af de Boställen, som ej kommo att användas till Indelningshafvares verkliga besittning och således borde utarrenderas, vore beräknad till en Summa af 240,000 R:dr, hvilken skulle utgöra en ganska betydlig del af det yngre och lägre Befälets löne-anslag, på hvilken de högst ombytliga Spannemålsprisen komme att till den betydenhet inverka, att de i sig sjelfve förut nog knappa Lönerne icke skulle uppgå till mer än hälften af hvad de utgjort ett föregående år, att det vidare syntes af stort interesse för Samhället på det hela, att odlad jord, till ett Capitalvärde af icke mindre än 6 Millioner, blef brukad och skött på det mäst ändamålsenliga sätt; att dertill fordrades en längre besittningstid, helt andra grunder för utarrenderingen, än de hittills stadgade, och Arrendatorns befrielse från underhåll af andre Hus och Byggnader, än de som oundgängligen äro erforderlige; att arrendebelop-

pet bör utrönas och bestämmas på det nogaste, med fästadt afseende på den blifvande Arrendatorns framtida bestånd, och hvaröfver det årliga arrende sedermera icke får höjas, utan Auction endast afse den Städja, som för hela Arrendetiden på en gång vid tillträdet skulle erläggas; samt att en sådan hushållning med Kronans Jord svårligen låter förena sig med det yngre och lägre Befälets intresse, som hufvudsakligen måst afse den största möjliga LöneInkomst under de år, det tjenade inom de grader i Arméen, som af Arrendeinkomsten erhålla sina löner. Och har Hr Frih. *af Nordin* föreslagit, på dessa skäl, att utarrenderingen af alla öfverblifvande Boställen måtte verkställas för Statens räkning och deremot den af dessa Boställen i och för Löneregleringen påräknade Inkomst af StatsVerket utbetalas; kunnande visserligen härigenom inträffa, att Staten ett och annat år härpå hade förlust; men medium af 5 à 6 års beräknad och verkligt influten inkomst skulle blifva skiljaktig endast med några få procent, hvilket likväl ej borde medföra betänkligheter, då det på Samhällets trefnad och förkofran på det hela hade ett direct inflytande, att Regementernes samtlige yngre Befäl på säkert sätt lönas, och att odlad Svensk Jord för ett värde af 6 Millioner icke längre vansköttes. Hvad den härigenom för Staten ökade Spannmåls-intägt beträffade kunde den vid de efter hand uppgörande ArrendeContracter förekommas derigenom, att Arrendet bestämdes att efter Markegång utgöras; och vore det otvifvelaktigt, hvad nu gällande Contracter angår, att, om Staten

afsade sig, i ond och god tid, dess Optionsrätt att in natura uttaga det stipulerade Arrendet, mot det att Arrendatorn å sin sida afstode ifrån rättigheten att in natura lefverera detsamma, i flere Provinser många Arrendatorer skulle gå in härpå; hvartill komme, att, genom flere nuvarande Arrendatorers obestånd många arrenden snart föllo tillbaka till Kronan.

I afseende på frågan, att Staten skulle emottaga Arrendena af öfverflödiga Boställen och deremot Contant aflöna en del af Indeldta Armé'ens Befäl, hvilket Utskottet ej kan tillstyrka, får Utskottet åberopa dess Betänkande N:o 132. Då Utskottet således fortfarande föreslår, att, till löner för Subalterner och andre med Boställen in natura ej försedde Tjenstemän vid indeldta Regementerne, vissa andelar af BoställsArrenden må anvisas, har Utskottet förbisett hvarken desse Tjenstemäns eller det allmännas fördel. Att lönerne ett och annat år kunna, genom Spannemålspriserne fall förminskas, har ännu ej ansetts för ett hinder att i Spannemål bestämma löner, hälst de ett annat år, genom Spannemålspriserne stigande tillökas och då ersätta ett föregående års förlust. Häruti komma dessutom de ifrågavarande löntagarne, att dela lika öde med det äldre Befälet, hvars inkomst består i indeldta räntor och Boställs-afkastningar, och således äfven af Spannemålspriserne beror.

Hvad de öfverflödige Boställenas utarrendering beträffar, anser Utskottet, att, ehuru deraf härflytanarrenden blifva anviste att af vissa löntagare, i likhet med andre indeldta räntor, uppbäras, detta ej lägger

något hinder i vägen för en ändamålsenligare författning härutinnan; derom Utskottet gemensamt med Allm. Besvärs- och Ekonomi-Utskottet skall afgifva Utlåtande.

Herr Friherre *af Nordin* har vidare anmärkt, att Utskottet borde upplysa, af hvilken fond ersättning skulle utgå till den nu i tjenst varande personal, som komme alt förlora, om på sätt Utskottet tillstyrkt, den belöpande andelen af arrenden skulle lika med all annan lön tillträdas.

Då nu varande innehafvare af Boställen eller arrenden deraf tillträdt desamma med rättighet, att derå njuta laga fardag, kan visserligen en sådan förmån dem ej ifråntagas; men ehuru härigenom inträffar, att deras första efterträdare en längre tid än vid vanligt Lönetillträde, få afvagta sin blifvande högre inkomst, anser Utskottet, att de, tillsatte på sådant vilkor, härmed utan ersättning böra få åtnöjas; kommande sedan i ytterligare succession, då af- och tillträde bör ske, såsom Författningarne om Löner stadga, en sådan förlusts beräknande ej mera i fråga.

Hos H. *R.* o. *A.* har Hr *Ribbing*, *A.*, och hos H. *PrästeStåndet* H:rr Professorerne *Geijer* och *Gravander* samt H:rr Prostarne *Nordin* och *Bromé* yrkat, att så väl Subalterner, som öfriga Befälet, med Boställen till bruk och besittning borde förses; tilläggande Herr Professor *Geijer*, att Boställens innehafvande och deras afkastning borde af sjelfva aflöningen vara oberoende och ifrån densamma ej afräknas; emedan de värderingar, som skulle ligga denna beräkning

till grund, voro högst osäkra och otillfredsställande både i sig sjelfva och i förhållande till lefnadens olika dyrhet på olika orter, och följakteligen den likhet, som genom fördelningen skall tillvägabringas, långt mera skenbar än verklig och komme att föda mer missnöje än belåtenhet, samt emedan derigenom sönderslets det band, som fästade Boställsinnehafvaren vid sin jord, och gåfve honom trefnad och fördel af dess odlande, då han långt mindre än förr deraf finge njuta frukterna; ty ett landtbruk, som han ej för egen räkning, utan endast såsom ett i den stora Löneregleringen lottägande inhyseshjon finge drifva, skulle för honom hvarken mer bli en omedelbar fördel eller en angenäm sysselsättning; och verkningarne häraf på enskild lycka och moralitet inom Arméen bli ej de fördelaktigaste; hvaremot för begge det gamla Svenska Boställssystemet vore gynnande.

Frågan om Subalterners förseende med Boställen har af Utskottet blifvit noga öfvervägad, och Utskottet har härvid haft ledning af den erfarenhet, som föranledt nu gällande Författning om Subalternboställens utarrenderande, och enligt hvilken det visat sig, att Ynglingar, vid deras första inträde på den militäriska banan, antingen måst skuldsätta sig för att vinna medel och förlag att sköta ett mindre lönande jordbruk, eller utlemna sina Boställen till Arrendatorer eller Hälftenbrukare, ofta till förlust för dem sjelfve och skada för det allmänna, hvars jord blifvit vanskött. Då derjemte onekligen unge Militairer bättre använda sin tid, om de arbeta på att inhemta nyttiga kunskaper och fullkomna

na sig i sitt egentliga yrke, än om de genast börja att blifva jordbrukare; har Utskottet, som äfven i denna del följt det af K. M:t i Nåder meddelade Löne-regleringsförslag, ej kunnat frångå dess förra hemställan, att för Lieutenanter, Fändrikar och Cornetter några Boställen till bruk och nyttjande ej måga anvisas. — Hvad Herr Professor *Geijers* anmärkning beträffar, får Utskottet tillkännagifva, att redan vid Indelnings-Verkets första införande Boställenas mer eller mindre godhet blef vid deras tilldelande tagen i beräkning, emedan den derå, enligt Skattläggning, åsatte Ränta ifrån de Indelte Lönerne afdrogs, och har nu ett nästan lika förhållande ägt rum, då den genom hållen undersökning uppskattade behållne afkastningen af hvarje Boställe under Lönen tagits i beräkning, en åtgärd så mycket nödvändigare, som det ej låter sig göra att efter ett visst förhållande utfinna Boställen som till godhet svara mot hvarje grad, eller inom en och samma grad äro lika; varande likväl vid Löneregleringen så afpassadt, att, så vidt sig göra låtit, det anviste Boställets afkastning ej fullt uppgått till Lönens belopp, samt således något Löne-tillskott kommit att Bostället åtfölja.

g) Det *Pris å Spanmålen*, efter Medium af de näst före År 1827 förflutne 10 årens Markegångar tagit och uppgående till 7 à 8 R:dr B:co T:n, hvilket ingår uti uppskattningen så väl af Indelte Lönerne som af Boställsafkastningen hafva, hos H. *R.* o. *A.*, Herr Friherre *Stjerncrona*, *D.*, Herr Friherre *Wrede*, *C.*,

Herr

Herr Frih. *Düben*, *H.*, Herr Frih. *Sparre S.*, Herr *Tham*, *W.*, Herr *Leyonflycht*, *C. A.*, Herr *Platen*, *A. C.*, Herr *Liljenstolpe*, *C.*, Herr *Nordenankar*, *G.*, Herr *Kuylenstjerna*, *G.*, och Herr *v. Schantz*, *J.*; hos H. *PrästeStåndet* Herr Prof. *Geijer* och hos V. *BorgareStåndet* Herr *Noréus* ansett för högt och ledandande till ett för beräkningen osäkert och för Löntagarne menligt resultat.

Utskottet har härvid följt den uppskattning K. M:t låtit verkställa och R. St:r förelägga; och ehuru Utskottet, såsom i dess förra Betänkande anföres, redan insett den öfverklagade olägenheten, har Utskottet likväl, i brist af annan ledning, derefter måst rätta sitt förslag, hvilket i fall af ett lägre beräknadt pris, å spannemålen med lönernes bibehållande till samma belopp, naturligtvis skolat medföra behofvet af en större tillökning i Contant anslag.

h) Angående Arméens *accorder* och dervid skeende missbruk hafva hos H. *R. o. A.* H:rr *Tersmeden* och *v. Troil* afgifvit anföranden, hvilka tillhöra LagUtskottets behandling, och hvaraf Utskottet ej i någon pröfning kan ingå; varande dessutom, enligt hvad i K. Propositionen tillkännagifves, K. M:t i Nåder betänkt på utfärdandet af ett nytt AccordsReglemente, så snart frågan om Löneregleringen blifvit formligen afgjord.

Utskottets Förslag, att den Cassa, som till jemkning af accorderne, i öfverensstämmelse med mera jemnade löner, kommer att bildas, måtte i det fall,

då tillgång kunde saknas för uppfyllandet af dess åliggande, erhålla anvisning på RiksgäldsContoiret å nödigt förskott, dock ej utöfver en Summa af 100,000 R:dr, och emot skyldighet till återbetalning så fort några medel inflyta, hvilket af Hr *Tham, W.*, H:r Professor *Geijer* och *Casper Wijkman* blifvit bestridt får Utskottet, med åberopande af hvad i förra Betänkandet härom blifvit anfördt, härmedelst förnya.

i) Vid denna Punct förekommer sluteligen en fråga, som redan vid förehafvandet af K. M:ts Nåd. Proposition hos *H. Ridd. o. A.* af Herr *Ribbing, A.*, blifvit väckt och nu till Utskottet å nyo remitterad, neml. att Officerare vid Indelta Arméen måtte uppmuntras att idka Landtmäteri och således få tillfälle att genom egen förtjenst bereda sig tillgång till fyllande af de behof, hvartill en sparsam aflöning ej är tillräcklig.

Utskottet, som ej allenast inser den ekonomiska nyttan af detta förslag, hvilket äfven kunde leda till afhjelpande af brist på Landtmätare i vissa orter, utan äfven tror det medföra en nyttig sysselsättning för unga Militairer till vinnande af nödiga kunskaper, har härmed skolat tillstyrka,

att R. St:r hos K. M:t göra underd. hemställan, att Indelta Arméens Officerare ej mindre må erhålla tillstånd att, efter undergången behörig examen, idka Landtmäteri, än äfven dertill uppmuntras, dock utan att sådant må, i befordringsväg, leda till förfång för LandtmäteriStatens Tjenstemän.

11:o Anslaget för *ExercitieEsqvadronernes Underhåll* är af *H. BondeStåndet* bifallet och af de öfrige Respective Stånden lemnadt utan anmärkning.

12:o Vid Staten för *Lifgardet till Häst* hade Utskottet afstyrkt den äskade Lönetillökningen för högre Befälet, på den grund, att, enligt Utskottets förmodan, genom någon minskning i personalen, tillgång kunde beredas för de qvarblifvandes löneförbättring; och hafva, hos *H. Ridd o. A.* Herr Grefve *Brahe, M.* och Hr Frih. *af Nordin, C. G.*, häremot anmärkt: att den genom K. Brefvet d. 19 Febr. 1823 för Befälet på Besparingarne anviste, men af Utskottet till uppförande å Stat ej tillstyrkte lönetillökning af tillsammans 3250 R:dr, endast utgjorde en fyllnad till vinnande af likhet med de lönebelopp, som Officerarne vid Gardes-Regementerne till fot åtnjuta; att Befälets större personal skulle vara nödig ej endast för tjenstgöringen inom Regementet utan äfven för vaktgöringar m. m.; att den af Utskottet föreslagne minskningen ej kunde på flere år medföra den afsedde tillgången, emedan det enl. 16 §. Reg.-Formen beror på hvarje individs eget godtfinnande, att från tjensten afgå; att, som den afgående måste anses berättigad till den accordsersättning, som han sjelf bevisligen erlagt, men några serskildte Medel dertill af Utskottet ej blifvit anviste, äfven denna utgift måste, och det i främsta rummet, af den indragne lönen godtgöras; samt att det ej kunde vara ändamålsenligt, att genom ett af R. St:r nu fattadt beslut gifva Löningstagarne vid dessa Regementer hopp om förbättrade löneförmoner, men låta

uppfyllandet af detta hopp helt och hållet bero på nästkommande St:rs, vid då blifvande Statsreglering, fattande beslut.

Utskottet har ej, i afseende på den ifrågasatte minskningen af befälet, velat föranleda till något R. St:rs beslut, utan endast antyda möjligheten att utan Statens ytterligare betungande, för Officerare vid denna Corps vinna en Lönetillökning, i fall den skulle anses oundgängligen nödig, deruti Utskottet likväl ej kan instämma; och kan Utskottet följaktligen ej tillstyrka, att dertill några serskildte Medel å Stat må uppföras.

Herr Grefve *Brahe* har vidare anmärkt, att Utskottet nedsatt den för UnderBefälet äskade lönetillökningen ifrån 6,829 R:dr 16 sk. till 3,213 R:dr 11 sk. Sådant äger likväl ej full riktighet; ty, vid en speciel jemförelse emellan den af K. M:t i Nåder projecterade Staten och Utskottets förslag, skall tydligen synas, att ingen annan nedsättning egt rum, än å de ojemna lönerne för 5 Trompetare och 25 Rotmästare, med 33 R:dr 16 sk. för de förra och 80 R:dr 35 sk. för de sednare eller tillsammans 114 R:dr 3 sk. Denna af Utskottet för UnderBefälet föreslagne lönetillökning har blifvit helt och hållet bestridd, hos H. *R. o. A.* af Herr Grefve *Horn, C. F.*, och Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, samt hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman* och *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl.; och anser Herr *Rosenqvist*: att utgifterne för denna Corps, i stället för att ökas, böra minskas, att detta utan synnerlig afsaknad kunde gå för sig, om en Esqvadron indroges, sedan en dylik

i stället från Norrige tillkommit; samt att, om denna Lifvakt skulle ökas till 2:ne Esqvadroner, dem Brödrafolket icke torde undandraga sig att underhålla, en ännu större inskränkning af det kostsamma Hästgardet kunde äga rum.

Som de föreslagne lönerne för UnderBefälet äro lika med hvad uti Förslaget till Löneregleringen för Indeldta Cavalleriet är upptaget, och ej kan nekas, att detta UnderBefäl, synnerligen i anseende till tjenstgöringsOrtens dyrhet, är i största behof af förbättrade vilkor, får Utskottet dess förra förslag härutinnan nu förnya, och derjemte hemställa, huruvida det vore R. St:r värdigt, att ens ifrågasätta någon Besparing för Svenska StatsVerket på Brödrafolkets bekostnad.

13:o Vid Utskottets afstyrkande af bifall till den för *Kronprinsens HusarRegemente* äskade tillökningen af 974 R:dr 23 sk. och 2 T:r Sp:ml hafva, hos H. *R. o. A.* Hr Grefve *Brahe, M.*, och Hr Frih. *Stjerncrona, D.*, anmärkt: att denna tillökning ej, såsom Utskottet föregifvit, egentligen innefattade en löneförbättring för det högre Befälet, utan att dermed åsyftades, att kunna lemna tillräcklig Lön åt de tvenne Majorerne och skilja dem från Revenuen af sina hittills egande Esqvadroner; att härtill fordrades mycket mera än den begärdte förökningen i anslag, men resten tillvägabringas dels genom minskning uti Esqvadrons-Chefernes Inkomster, dels genom indragning af UnderBefäl m. m., att riktigheten af den idéen ej borde kunna bestridas, att hvarken Chefen eller Majorerne såsom controllerande Authoriteter böra tillika vara

Esqvadrons- eller CompagnieChefer, isynnerhet vid värfvade Regementer; att vi på krigsfot behöfde mera Cavallerie än vi nu på fredsfot hade, och att detta Regemente hädanefter, såsom hittills skett, vid infallande krig troligen komme att ökas till 900 à 1,000 Hästar, då 2:ne Majorer voro af nöden med lönevilkor, oafhängige af EsqvadronsStatens; samt att detta Regemente under de sist förflutna 25 åren haft tillfälle att uti krig mäst utmärka sig af Svenska Cavalleriet, och att det under fred fullgjorde sitt PassevolanceContract utöfver hvad Staten äfven med den strängaste granskning ägde rättighet att fordra.

Då vid Lifgardet till Häst de tvenne Majorerne äro med Esqvadroner försedde, utan att någon förändring deruti blifvit ifrågasatt, och då enahanda inrättning vid Kronprinsens HusarRegemente förut, äfven under krig, kunnat bära sig, är Utskottet af den tanka, att den ytterligare kan fortfara, så vida förändringen ej kan tillvägabringas utan Statens betungande med anslag dertill af serskildte Medel, hvilkas beviljande Utskottet ej kan tilstyrka; varande Utskottets förra förslag i denna Punct redan af H. *Bonde-Ståndet* bifallet.

14:o Den för *Svea Lifgarde* af Utskottet föreslagne tillökning af 4,000 R:dr såsom bidrag till Underbefälets löneförbättring, hvartill Utskottet derutöfver ansett tillgång kunna vinnas genom minskning i Compagniernes antal och deraf följande indragning af en del af Befälets personal, har blifvit bestridd, hos H. *R. o. A.* af Herr Grefve *Horn*, *C. F.*, Herr *Ankar-*

svärd, A., och Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, samt hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman och Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. på den grund, att, genom dels Compagniernes förminskning i antal och dels båda Regementernes sammanslående under en Chef, sådane indragningar och besparingar kunde beredas, att Underbefälets vilkor blefve förbättrade utan Statens serskildta betungande; hvaremot Herr Grefve *Brahe, M.*, och Herr Friherre *af Nordin, C. J.*, ansett den af Utskottet föreslagne tillökning vara alltför ringa och hela det äskade anslaget af 10,025 R:dr 41 sk. af nöden, samt anfört: att, om äfven minskning i Compagniernes antal skulle ske, likväl uti en Hufvudstad med en i förhållande till dess omfång så ringa Garnizon, man måste proportionera Befälets antal ej allenast efter hvad tjenstgöringen inom Regementet och Compagnierne fordrade, utan äfven efter hvad som behöfdes till Vakter och andra tillfälliga Commenderingar inom Hufvudstaden; att efter 2:ne Compagniers reduction och dermed förenad indragning af motsvarande Befäl för hvardera, endast 16 SubalternOfficerare på Regementet återstode, hvaraf ⅓ är berättigad till Semestre, och till tjenstgöringen endast funnos 10 à 11; att, då för sjuke, beständige vakthafvande och commenderade ytterligare afgå 3 à 4, till den vanliga vaktgöringen jemte tjenstgöringen inom Compagnierne återstode ej mer än 6 à 7, att dagligen af hvardera Regementet på Vakt voro commenderade 3, och de således skulle komma att gå på vakt med endast 3 nätters frihet; att med Under-

Officerare och Corporaler skulle, genom indragning, uppstå i det närmaste enahanda förhållande; att, i fall Majorerne skulle förlora sina Compagnier, för dem fordrades motsvarande lönetillökning och om andre compagnier indrogos, fordrades för dem accordsersättningar; att i afseende på den blifvande tillgången genom indragningen, lika hinder mötte, som ofvanföre vid frågan om Lifgardet till häst blifvit anförde; samt att tillökningen för RegementsOfficerare och öfrige, som måste hålla sig hästar, vore lika med hvad vid Indelte Regementernes löneregleringen blifvit beräknadt.

Utskottet tror sig hafva emellan de stridiga åsigterne i denna Punct tagit en medelväg uti dess förra förslag, vid hvilket Utskottet således anser sig böra förblifva.

15:o Vid Staten för *Andra Lifgardes Regementet*, som med Svea LifGarde är lika aflönt, gäller allt detsamma, som i nästföregående Punct är anfördt.

16:o För *Wermelands FältJägareRegemente* hafva, hos *H. R. o. A.*, H:r *Ribbing*, *A.* och hos *H. BondeStåndet Casper Wijkman* och *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. bestridt den af Utskottet föreslagne Lönetillökningen; anförande Herr *Ribbing*: att Utskottet i detta afseende upptagit och godkänt ett förslag, som vore stridande emot den K. Propositionen och af ingen Riksdagsman blifvit väckt; att K. Propositionen åsyftade Löneförhöjning egentligen för StabsCapitainerne, men Utskottets förslag deremot en disposition af det förhöjda Anslaget, som hufvudsakligen komme Rege-

mentsOfficerarne till godo, hvarjemte Utskottet upptagit 500 R:dr till Musiken, hvartill K. Propositionen ej gifvit någon anledning, — samt *Casper Wijkman:* att någon Löneförhöjning ej erfordrades, emedan CompagnieChefs-lönerne vid denna Corps voro mycket förmonliga genom ett aldeles ovanligt fördelaktigt PassevolanceContract å Beklädnaden.

Utskottet får härvid upplysa, att K. M:t hade i Nåder föreslagit Lön

för RegementsChefen till	R:dr	2000. — —
Förste Majoren		1106: 32. —
Andre Dito		1000. — —
StabsCapitainerne hvardera . . .		400. — —

hvaremot Utskottets förslag upptager

för RegementsChefen	R:dr	1,488: 16. —
Förste Majoren		750. — —
Andre Dito		700. — —
StabsCapitainerne hvardera . .		450. — —

hvaremot för Capitainerne med Compagnie ingen Lönetillökning hvarken af K. M:t eller Utskottet blifvit föreslagen; och förmodar Utskottet, att härigenom de gjorde anmärkningarne i afseende på Lönetillökningens belopp skola förfalla. Hvad angår den ifrån K. Propositionen något afvikande fördelningen af deruti äskade Summa, har Utskottet, efter erhållen Promemoria derom af GeneralAdjutanten för Armé'en och inhemtad kännedom om Regementets vilkor och ställning, trott sig kunna denna fördelning grundlagsenligt hos R. St:r föreslå; och har Utskottet nu ej heller funnit skäl att samma förslag frångå.

17:o Emot den af Utskottet för *Artillerie-Regementerne* föreslagne tillökning i anslag utöfver den tillgång dertill, som genom indragning af Konungens Eget Värfvade Regemente vinnes, har anmärkning blifvit gjord endast af *Casper Wijkman*, som anser: att Statens Tillgångar äfven här ej medgifva någon tillökning; att sedan Artillerie-Vapnet, genom ofvanberörde indragning erhållit 58,425 R:dr 14 sk., den ytterligare tillökningen af 27,983 R:dr 17 sk. vore öfverflödig; att, i afseende å de för ArtillerieBefälet erforderlige kunskaper, gällde hvad angående IngenieurCorpsens Officerare blifvit anfördt, och att emot det af Utskottet andragne skälet, att ArtilleriePersonalen borde under fredstid bildas, kunde invändas, att detta ej kan tillämpas på flere af dem, hvilka föreslagits till Löneförhöjning å Artilleriets Stat, såsom RegementsLäkare, RegementsBokhållare, Tygskrifvare m. fl.

Utskottet får härvid upplysa, att den genom indragning af Konungens Eget Värf. Regemente för ArtillerieRegementerne beräknade tillgång, ej utgör 58,425 R:dr 14 sk., utan endast 49,530 R:dr 14 sk., och att de i förstnämnde Summa, enligt K. Propositionen, inbegripne 1979 T:r Sp:ml med ett värde af 9895 R:dr blifvit af Utskottet anviste till andra behof inom HufvudTiteln, samt att, hvad de serskilte Tjenstemännen beträffar, hvarken deras antal öfverstiger behofvet för den nödiga tjenstgöringen, eller deras Löner blifvit föreslagne högre än vid andre Corpser; och får Utskottet i öfrigt åberopa hvad i dess förra Betänkande i denna Punct blifvit anfördt, då Utskottet nu förnyar hvad deruti blifvit föreslaget.

Herr Grefve *Brahe, M.*, har anmärkt, att en Difference af 3230 R:dr hvarmed den af Utskottet föreslagne Summa understiger hvad som blifvit för Artilleriet äskadt, borde ytterligare anvisas; men då denna Difference utgör de ojemnheter, som genom Silfverberäkning uppkommit, och här, såsom vid andra Stater af Utskottet, för Summornes jemnande, blifvit afdragen, lärer denna anmärkning förfalla.

18:o I anledning af den vid Anslaget till *Remontering, Skoning och Medicamenter* m. m. *för Värfvade Cavalleriets och Artilleriets Hästar*, af *Casper Wijkman* gjorde anmärkning, att Skoningen vid Artilleriet är upptagen till ½ R:dr mera per Häst årligen, än vid LifGardet till Häst, får Utskottet upplysa, att beräkningen angående ArtillerieHästarne är gjord, efter hvad denna artikel verkeligen efter företedde räkningar kostat StatsVerket, då deremot PassevolanceContracter äro upprättade med EsqvadronsCheferne vid LifGardet till Häst om samma behofs fyllande.

19:o *ArtilleriHästars underhåll af Rusthållare vid afsutne Cavalleriet eller af andre Private*, emot en ersättning af 7½ T:r Sp:ml p:r Häst årligen, som de förra skulle erhålla genom qvittning af CavalleriHasteVacanceAfgiften och de sednare genom anordning från StatsVerket har, hos H. *R. o. A.*, Herr Grefve *Horn, C. F.*, ansett ej vara behöfligt; utan vore det mindre kostsamt och lika nyttigt, att Artilleriet inköpte sina Hästar, när de behöfdes såsom förut skett; och har, hos H. *BondeStåndet*, *Casper Wijkman* yttrat: att,

om äfven berörde förslag, såsom Utskottet tillkännagifvit, icke ägde gemenskap med IndelningsVerket, det hade så mycket större sammanhang med StatsCassan, hvilken det förorsakade en ökad Utgift af icke mindre än 2865 T:r Sp:ml, hvilken utan olägenhet under fredstid kunde, om icke aldeles upphöra, åtminstone till någon del nedsättas; samt att, då i öfrigt någon garantie ej gåfves, att så beskaffade accorder, som de omförmäldte, skulle till erforderlig mängd kunna tillvägabringas, Utskottet hade, i händelse verkställigheten af förslaget komme att uteblifva, bort yttra sig, huru i sådant fall skulle förhållas. Herr Friherre *Silfversköld, C.*, har deremot hos H. *R. o A.* yttrat, utan att sådant af någon Ledamot blifvit bestridt: att ArtilleriHästar på det föreslagne sättet, med minsta kostnad kunde anskaffas; att vid Åkande-Artilleriet behöfdes 1932 st. Hästar till 12 Batterier och vid det Ridande 856 till 4 Batterier; att vid pass en Åttondedel häraf skulle komma att af Staten ständigt underhållas och en annan Åttondedel genom Contracter med Rusthållare tillhandahållas under Exercitietiden; att vid ett krig härigenom hästar finnas för en fjerdedel af behofvet; samt att detta antal vore det minsta, som under fredstid erfordrades, för att gifva Artilleristerne nödig öfning i maneuvre och ridning.

Utskottet får härvid upplysa, att den af Herr Grefve *Horn* föreslagne utvägen, att för behofvet upphandla ArtillerieHästar, varit vid flere års Öfningsmöten begagnad, med anvisning af Medel dertill å Tredje HufvudTitelns Besparingar; men att det på en gång

förefallande behofvet uppdrifvit inköpspriserne, och, då Hästarne, af brist på Medel till deras fortfarande underhåll, måst efter öfningstidens slut åter föryttras, sådant skett med betydlig förlust till 50 Procent och derutöfver af Inköpspriset. Att deremot för den måttliga Utgiften, af 7 ½ T:r Sp:ml per Häst årligen, alltid hafva ett visst nödigt antal ArtilleriHästar att räkna, anser Utskottet för Staten förmonligt. Då till den härvid erforderlige kostnaden en betydlig tillgång genom Konungens eget värfvade Regementes indragning vinnes, neml. . . . . 1,979 T:r
samt äfven genom förändring af Gardes Regementernes aflöning m. m., på Tredje HufvudTiteln finnas odisponerade, ... 611 —
erfordras såsom egentligen nytt Anslag härtill på Titeln endast. . . . . 275 —
S:ma 2,865 T:r

hvilka sistberörde 275 T:r., efter det å Inkomsterne förslagsvis antagne Statpris, utgöra i Contant 1,375 R:dr och sammanlagde med de odisponerade 611 T:r, en Summa af 4,430 R:dr. Med åberopande i öfrigt af hvad i Utskottets förra Betänkande härom blifvit anfördt, får Utskottet dess Förslag i denna Punct härmedelst förnya, och dervid

tillägga, att hvad af de anslagne 2,865 T:r Sp:ml, sedan så många Contracter som möjligt blifvit tillvägabragte, kan öfverblifva, må till ArtilleriHästars anskaffande på annat sätt få användas, såsom K. M:t i Nåder finner lämpeligt.

20:o Anslaget till *Fouragerings för Värfvade Cavalleriet och Artilleriets Hästar* har, hos H. *R. o. A.*, Herr Grefve *Horn, C. F.*, ansett nog högt beräknadt, då det vore calculerat på samma grund, som Fouragering vid K. HofStallet, emedan Hästarne der äro större och behöfva större Rationer samt fodras på Stall hela året om, hvaremot Cavalleri- och ArtilleriHästarne sommartiden kunde släppas på bete; hvarjemte Herr Grefven trott det i allmänhet vara nödvändigt, att, då så stora anslag begärdes för uppgifne behof, dessas verklighet och oundviklighet noga utreddes innan anslagen beviljades; men det syntes Herr Grefven som Utskottet i alla dessa frågor, icke sjelf tagit nog kännedom om förhållandet, än mindre derom upplyst R. St:r; väntande Herr Grefven derföre en närmare redovisning för RiksStatens Tredje HufvudTitel och utredning af behofverne för densamma vid återremissens besvarande. Och hafva, hos H. *BondeStåndet, Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. yrkat, att Fouragerings priset för Artilleriets Hästar måtte i Stat upptagas efter hvad förut skett, neml. 85 R:dr för hvarje Häst, och att, om icke någon möjlighet blefve att för denna Summa bestrida Fouragering, fyllnadssumman måtte af Besparingarne anordnas.

Hr Grefve *Brahe, M.*, och Hr Frih. *af Nordin, C. J.*, hafva deremot ansett Utskottet hafva utan giltigt skäl nedsatt det Anslag K. M:t på ovedersägliga grunder äskat; enär otillräckliga anslag väl kunna anvisas för Personal och Materiel, ty den förra finge

hjelpa sig så godt han kunde och den senare kunde lemnas i otjenstbart skick; men Hästens föda kunde icke förknappas, och enär de uppgifne erforderlige qvantiteterne Hafra, Hö och Halm icke kunde anses för högt beräknade, och icke heller prisen derå sägas vara öfver de gångbare; samt enär frågan endast vore derom, att, utan afseende på de åsatte prisernes calculerade belopp, hvad det ena året i AnslagsSumman kunde brista, måtte till erforderlig fyllnad anvisas å StatsInkomsternes Öfverskotter emot det att den ett annat år uppkommande Besparing måtte till samma årsÖfverskotter i Liqviden med R:g:sContoiret ingå.

Att Utskottet verkligen tagit kännedom om beskaffenheten af de behofver, som till fyllande blifvit uppgifne, och att Utskottet äfven ej underlåtit att för R. St:r framlägga alla förhållanden så noga som, med undvikande af allt för stor vidlyftighet, varit möjligt, derom får Utskottet, ibland annat, åberopa dess förra Betänkande uti förevarande punkt. Utskottet har dessutom ej tillstyrkt allt hvad K. M:t till fourageringen äskat, ehuru detta ej uppgått till hvad R. St:r vid förra StatsRegleringar för K. HofStallets Hästar anslagit; ty då Rationen hela året igenom för en Häst vid Hofstallet utgör 2⅔ kan. Hafra 1 L℔ Hö och 10 ℔ Halm, upptager deremot den af K. M:t i Nåder föreslagne Staten en Ration vid *LifGardet till Häst*, under 2:ne ExercitieMånader

Hafra 3 kannor.
Hö 12 ℔
Halm 4 ℔

under de öfriga 10 Månaderne

Hafra $2\frac{1}{4}$ kan.

Hö 12 ℔

Halm 4 ℔

vid *Kronprinsens HussarRegemente* under 2:ne ExercitieMånader

Hafra $3\frac{1}{2}$ kan.

Hö 5 ℔

Halm 6 ℔

under de öfriga 10 Månaderne

Hafra 3 kan.

Hö 5 ℔

Halm 6 ℔

samt vid *Artilleriet* under 4 ExercitieMånader

Hafra 3 kan.

Hö 10 ℔

Halm 8 ℔

under de öfriga 8 Månaderne.

Hafra $2\frac{1}{4}$ kan.

Hö 10 ℔

Halm 8 ℔

samt hela FourageringsStatens Summa 142,692 R:dr 23 sk. 4 r:st. för 1289 Hästar svarande mot en kostnad af 110 R:dr 33 sk. 7 r:st. per Häst. Utskottet har likväl ansett, att Anslaget för *Kronprinsens HussarRegemente* bör beräknas lika med nu gällande Passevolance, eller 77 R:dr 32 sk. per Häst om året, och att den större kostnad, som något år uppkommer derigenom, att vid uppstegradt pris å Hafra, Passe-

vo-

volanteurerne, enligt Contraktet, böra dessutom ersättas skillnaden emellan 3 R:dr 16 sk. T:n och hvad den derutöfver verkligen kostar, bör godtgöras af Tredje HufvudTitelns Besparingar; hvilket förslag Utskottet nu förnyar. Men då Utskottet i öfrigt ej anser, att efter hvad om dispositionen af denna HufvudTitels Besparingar är hemställdt härefter något för Fourrageringen kan å Besparingarne anvisas, tror Utskottet det blifva nödigt, att Anslaget för *LifGardet till Häst* och *Artilleriet*, der Passevolancer nu ej äger rum, förhöjes till 110 R:dr per Häst; och hemställer Utskottet: att således för 415 LifGardets och 352 Artilleriets, tillsammans 767 Hästar, à 10 R:dr, utöfver hvad Utskottet förut tillstyrkt, en Summa af 7670 R:dr till detta ändamål å Stat må varda uppfördt; äfvensom Utskottet förnyar dess förra hemställan, att R. St:r hos K. M:t måtte i underd:het anhålla, att Passevolance om dessa Utgifters bestridande, må, så vidt sådant kan ske på billiga vilkor, med Vederbörande uppgöras.

I afseende på den Brist i FourageringsAnslagen af 132,352 R:dr 37 sk. 2 r:st., som uppkommit sedan sista Riksdagen, och deraf 57,985 R:dr 3 sk. 10 r:st. redan från HufvudTitelns Besparingar utgått, men återstoden 74,367 R:dr 33 sk. 4 r:st. ännu ej är ersatt, har, enär Utskottet afstyrkt några serskildteMedels beviljande härtill, Hr Frih. *af Nordin* anfört: att hvad vid sista Statsregleringen af R. St:r härtill uppfördes, väl var grundadt på då gällande PassevolanceContracter, men som

dessa uppsades, hade en brist uppkommit som sålunda vore en tillfällig, vid StatsAnslagets fastställande, icke beräknad Utgift, för hvilken ersättniag icke borde med billighet kunna nekas; att Utskottets anvisning, det Summan kunde liqvideras af Besparingarne för de tvenne sista åren, visserligen kunde äga rum, derest icke de blifvande besparingarne redan af K. M:t vore afsedde för andra högst vigtiga ändamål, hvaribland må nämnas, att för complettering af Indelta Arméens brukbara Capotter erfordrades, utöfver den årliga afgången, 5300 stycken, eller det antal, hvars anskaffning under de sista 4 åren måst uppskjutas, och hvarom en jemnförelse emellan KrigsCollegii Reqvisitionsförslag och K. M:ts Nåd. Stater för nämnde år gåfve upplysning; att, derest icke de blifvande Besparingarne, jemte redan deraf förskottsvis disponerade 57,985 R:dr afsetts till Capotters anskaffning, hade kostnaden för dessa 5300 Capotter jemte flera andra behof måst uppföras ibland erforderlige Medel att anvisas för en gång; samt att antingen, måste således Indelta Arméen förblifva utan ifrågavarande antal Capotter, eller ock den ersättning lemnas, som K. M:t i Nåder föreslagit.

Uti någon pröfning af hvad Hr Frih. *af Nordin* anfört angående anskaffning af Capotter för Indelta Arméen, har, enär K. Propositionen intet derom förmäler, Utskottet ej kunnat ingå; och har Utskottet i öfrigt ej funnit skäl att frångå dess i förra Betänkandet, i detta afseende, gifne yttrande.

21:o Anslaget för *LifBeväringsRegementet* är af *H. BondeStåndet* bifallet och af de *öfrige Respective RiksStånden* lemnadt utan anmärkning.

22:o Angående Anslaget för *Gottlands National-Beväring* har, hos *H. R. o. A.* Hr *von Troil, E.*, anfört: att Utskottet väl afstyrkt gjorde Motioner om förökadt Anslag, men Utskottet bordt finna, att det redan varande 25,585 R:dr är alldeles för stort, att ändamålet med underhållande af BeväringsBefal i fredstid ej kan vara något annat, än att gifva Bevärings-Manskapet den krigiska bildning, som gör det skickligt att i behofvets stund inträda i ledet bland Fäderneslandets försvarare; att till detta ändamål hittills i Halland, med mer än dubbel befolkning mot Gottland, ej funnits mer än 2:ne Compagniers Befäl; att i den folkrikaste af våra Provinser, Skåne, som hade vid pass 10 gånger så stor befolkning som Gottland, erfordrades, enl. Utskottets förslag, 18 Compagniers Befäl både för Beväringen och den roterade Infanteristyrkan; att Gottlands behof af BeväringsBefäl, i förhållande härtill, vore 2:ne Compagnier, och om således en sådan Bataillon, som den föreslagne i Halland, komme att där förläggas, hvilket vore tillräckligt, kostnaden derföre blef 6000 R:dr och således en besparing vunnes af mer än 19,000 R:dr årligen, å hvilken Utskottet ej bordt underlåta att fästa afseende. Häremot har Herr Frih. *Cederström, J.*, anfört: att Gottlands NationalBeväring utgöres af hela Provinsens population emellan 15 och 50 år och uppginge till 8000 Man, för hvilka finnas ett Befäl af 75

Officerare, som ej kunde anses för mycket; att Gottlands från fasta Landet isolerade läge, och längre tid af året derifrån afstängde communication, gjorde det nödigt, att behöfligt antal försvarare funnes inom Provincen, hvilken i detta afseende ej kunde jemnföras med Provincer å fasta Landet; hvarjemte hos V. *BorgareStåndet* Herr *Donner* yrkat, att Anslaget, för en nödig förbättring af Officerarnes vilkor, må ökas, emedan Compagnierne med trenne Officerare, 1 Capitaine, 1 Lieutenant och 1 Fändrik utgöres af 3 à 400 Man, samt Capitainens Lön vore endast 300 R:dr, Lieutenantens 150 R:dr och Fändrickens 120 R:dr, hvilket vore högst otillräckligt till lifsbärgning.

Af skäl, som Utskottet i dess förra Betänkande anfört, har Utskottet hvarken å ena eller andra sidan kunnat ingå i någon pröfning af förändring i det här i frågavarande Anslaget; varande Utskottets förra förslag i denna Punct af H. *BondeStåndet* bifallet.

23:o För *Hallands BeväringsBataillons Befäl* hafva hos H. *BondeStåndet Casper Wijkman* och *Eric Carlsson från Upsala Län* m. fl. ansett onödigt att öka lönernes antal; emedan Folknumern i Provincen ej så tilltagit, att det förut bestådde Befälet nu, mer än förr, kunde vara otillräckligt, hälst en stor del af Ortens Beväringsskyldiga Ungdom antecknar sig till sjötjenst, och emedan, i händelse för Beväringens Exercice ett större Befäl, än nu finnes på Stat, blefve nödigt, tillräckligt antal dertill kunde under Exercicetiden inkallas från närmast varande Regemente, emot åtnjutande af Rese- och Tractamentspenningar;

hvarjemte, hos H. *R. o. A.*, Herr *v. Troil*, *Em.*, ansett de för denna Bataillons Befäl föreslagne löner, utan något skäl, vara större än Befälets vid Wermlands FältJägareRegemente, hvilket sistnämnde hade sig det besvär framför BeväringsBefälet, ålagdt, att emellan möten äfven föra en expedition.

Utskottet får här, likasom i förra Betänkandet, yttra, att Utskottet ej kunnat bestrida behofvet af den ifrågasatte tillökningen i Befälets Personal; hvilkens completterande genom commenderingar af Indeldte Regementers Befäl från andra Provincer torde möta svårigheter; och i afseende på Lönernes belopp, får Utskottet hänvisa till en jemförelse emellan 16:de och 23:dje Puncterne af förra Betänkandet, hvaraf skall synas, att lönerne för CompagnieBefälet vid Wermlands FältJägareRegemente och Hallands Bevärings-Bataillon äro aldeles lika, med undantag af Capitainernes, af hvilka vid förra Corpsen Compagnie-revenue åtnjutes, som säkerligen öfverstiger Lönedifferencen.

24:o Anslaget för *BeväringsManskapets Vapenöfning*, är af H. *BondeStåndet* bifallet och af de öfriga Respective RiksStånden utan anmärkning lemnadt.

25:o Det af Utskottet föreslagne Anslaget för *KrigsCollegii Departementer*, *till FörsvarsVerkets Materiela behof*, hafva hos H. *R. o. A.* Herr Grefve *Brahe*, *M.* och Hr Friherre *af Nordin*, *C. J.*, ansett för ringa; anförande Herr Grefve *Brahe*: att inhemtad kännedom af de till ämnet hörande så kallade *mindre detaillerne* säkerligen skulle medfört ett annat resultat än den föreslagne nedsättningen i Anslagssum-

man; att efter närmare pröfning af dessa mindre detailler Utskottet skolat finna *nödvändigheten* af Materielens iståndsättande, completterande och årliga underhållande, i följd hvaraf *skyldigheten* skolat erkänna hvad som fordrats; att, då R. St:r under senaste 13 år aldrig ansett sig kunna fullt ut bevilja de Anslag K. M:t för Materielens upphjelpande begärt, utan genom afkortningar och nedsättningar blott afhjelpt en del af det nödvändiga krafvet, det ej borde förefalla oväntadt, att vid hvarje Riksdag de gamla bristerne åter framträdde i afvagtan på nya Anslag; att de Materiela behofvens fyllande först i Behofvets stund vore vådligt, om ej omöjligt; och att man under fredens lugn borde bereda de försvarsanstalter, som aflägsna kriget eller då det inträffade, bidrogo till framgång; — samt Herr Frih. *af Nordin:* att det förefallit anmärkningsvärdt, det Utskottet, försedt af K. M:t med alla nödiga detail-upplysningar, ansett sig kunna föreslå R. St:r att hos K. M:t anmäla afslag å dess gjorde framställning, i ett för Rikets framtida säkerhet så vigtigt ämne som Arméens Materiela underhåll, under det att Utskottet öppet förklarar, att det af de lemnade Handlingarne icke tagit kännedom, åtminstone icke den, som erfordrats för att derifrån kunna hemta stöd för dess yttrade mening; att, om Utskottet icke funne lämpligt föreslå tillräckliga medel i detta afseende, följden deraf oundvikligen blefve, att de förråd, som genom anslag för en gång tillfäventyrs blefve fyllda, och hvarvid K. M:ts afsigt varit, att Rikets förråder allt framgent skulle bibehål-

las; understundom måste tillitas, och R. St:r ånyo om några år erfara, att de tomma förråderne påkalla ett förnyadt Anslag för deras iståndsättande; samt att, enligt ett Herr Frih:s yttrande bifogadt sammandrag, det Herr Friherren önskade, att Utskottet måtte granska, det syntes, att de Medel som kommit Arméens och Flottornes materiela behof tillgodo, utgjort från och med 1810 till och med 1818 per medium årligen 1,515,893 R:dr 37 sk. 10 r:st., men från och med 1819 till och med 1828 endast 1,373,167 R:dr 40 sk. 8 r:st. B:co, och att, om den Million, som R. St:r år 1810 vid en Cours af 62 sk. på Hamburg, för detta ändamål beviljade, skolat såsom af K. M:t vid 1818 års Riksdag blifvit yrkadt, utgå efter den sedan uppstegrade Coursen, antingen sådan den var år 1818; eller sådan den årligen blifvit noterad, hade för åren 1819 till och med 1828 differencen, utöfver hvad som utgått, i förra fallet blifvit 5,018,321 R:dr 25 sk. 9 r:st. och i det sednare 9,851,654 R:dr 41 sk. 9 r:st. B:coSedlar. Härjemte har Herr *Crusenstolpe, M. J.*, tillkännagifvit den önskan, att, då Utskottet utan anfördt skäl nedsatt det af K. M:t begärde anslaget, men förmodat den föreslagne nedsatte Summan blifva för de Materiela Behofven vid FörsvarsVerket till Lands tillräcklig, så vida nödige Medel dessutom af R. St:r beviljas, att till Wanäs och Kungsholms Fästningsbyggnader samt förrådernes behöriga completterande för en gång utgå, Utskottet måtte hafva gifvit upplysning, huru Utskottet ämnade bedöma den stora frågan om de serskildt

för FörsvarsVerket begärde öfver 3½ Milioner; ty om R. St:r nu bifölle, såsom en besparing, den af Utskottet tillstyrkte nedsättningen, men Utskottet sedermera framkom med tillstyrkan af ett totalt bifall till de serskildt äskade 3,591,000 R:dr, kunde händerne vara bundne på R. St:r, i afseende på den sednare frågans afgörande, genom den förklaring, att den förra nedsättningen skett med förutsättning, att allt det öfriga skulle beviljas; hvadan Utskottet borde bestämt yttra sig öfver den sednare frågan, innan, eller i sammanhang med det föreslagne Anslaget till KrigsCollegii departementer för FörsvarsVerkets Materiela behof; äfvensom, hos H. *BondeStåndet, Casper Wijkman* anmärkt, att Utskottet hade bort af den anviste TotalSumman 626,000 R:dr föreslå fördelning till de i KrigsCollegium inrättade serskildte Departementer för Artilleri-Utrednings- och FortificationsÄrender, hvarigenom större redighet i uppställningen och bättre åskådlighet vid granskningen kunna tillvägabringas.

Utskottet har granskat ofvenberörde af Herr Frih. *af Nordin* meddelade sammandrag, utan att vid Ziffran något varit att anmärka; men hvad den deruti omnämnde Coursdifferencen beträffar, så, utom det att R. St:r densamma ej godkänt såsom grund för anslagets beräknande, får Utskottet erinra, att en stor del af Arméens förråders behof är oberoende af Utländska myntförhållanden, samt att den uträknade differencen är vida större, än den Summa, som K. M:t, sedan anslagen för de förflutna åren till de mindre beloppen utgått, nu i Nåder äskat såsom behöflig

för en gång till Förrådernes completterande; hvadan det år 1818 äskade Anslag, om än Statens tillgångar medgifvit detsamma i hela sin utsträckning, kunnat anses till en del öfverflödigt. Då, ehuru Utskottet tagit behörig kännedom af de speciela utredningar öfver behofven, K. M:t i Nåder meddelat, Utskottet likväl ej kunnat ingå i pröfning af härtill hörande mindre detailler, såsom bestämmandet af qvantiteter och värden å vissa BeklädnadsPersedlars beståndsdelar o. s. v., och då Utskottet hållit före, att äfven någon besparing på prydlighetens bekostnad kan äga rum, utan att Trupperne derigenom blifva mindre tjenstbara; har Utskottet af ofvanberörde omständighet hemtat anledning till den förmodan, att, i fall R. St:r bevilja det anslag för en gång som till förrådernes completterande kan pröfvas nödigt, derom Utskottet måste uppskjuta sitt yttrande intill dess Financeregleringen blifvit uppgjord och förhållanderne med Bankens och RiksgäldsContorets tillgångar närmare bestämde, äfven ett årligt Anslag, lika med det år 1823 beviljade, skall blifva tillräckligt för Armées Materiela behof, så mycket mera, som det nu, enligt Utskottets Förslag blifvit ökadt med de 34,000 R:dr, som ansetts erforderlige för krut-tillverkningens behof, hvilket förut af den allmänna Anslagssumman för FörsvarsVerket till Lands blifvit bestridt. Att detta Anslag, sådant det skulle komma KrigsCollegii Departementer till godo, af Utskottet föreslaget till en sammanlagd Summa af 626,000 R:dr, ej kunnat uti serskildte belopp för hvarje Departement fördelas,

härrörer deraf, att Utskottet efter nedsättning af den på det hela äskade Summan, saknat ledning för bestämmandet af en gifven proportion delarne emellan; och som dessa Departementers behof alla år ej kunna vara lika, utan för det ena kan erfordras så mycket mera som behofvet för det andra är mindre under samma år,

föreslår Utskottet, såsom lämpligast, att årliga fördelningen af detta Anslag må till K. M:t i underdånighet öfverlemnas.

26:o Å Anslaget till *LifMundering för Indeldta Infanteriet*, hvilket Utskottet, med anledning af K. M:ts Nåd. Proposition, efter beräkningen af 4 i stället för den förut antagne 3 års förbrukningstid, föreslagit till nedsättning, ifrån förra Anslaget 95,000 till 71,000 R:dr, har yrkats ytterligare nedsättning, hos H. *R. o. A.* af Herr Grefve *Horn, C. F.*, som ansett, att slitningstiden borde beräknas till 8 år, och att en möjlig farhåga för mindre modern snitt å Munderingen, i fall slitningstiden förlänges, icke härvid bör lägga något hinder i vägen; af Herr Grefve *Gyllenborg, J. H.*, som anfört: att Utskottet icke nöjaktigt gått R. St:rs fordringar till mötes, att sjelfve få se och bedöma och icke, i allmänhet, tro på Utskottets omdöme, hälst förhållanderne i förevarande ämne lätteligen kunna framställas; att allmänna omdömet har varit, det brukningstiden kunde beräknas till 6 år, hvilket Herr Grefven ock yrkat; att, då Utskottet tillkännagifvit, det BeklädnadsCassornes belopp icke äro af särdeles betydenhet, af Utskottet skäligen

kunde fordras upplysning om hvarje Cassas tillgångar till LifMunderingar vid hvarje Regemente, i anseende till hvilka det allmännare omdömet ansett dem redan vara utöfver erforderligt antal och behof; samt att det syntes onyttigt, att, efter Utskottets omdöme, uppskjuta afgörande i detta ämne till nästkommande Riksdag, då nu fullständiga upplysningar, beledsagade med 10 års erfarenhet, borde nu kunna bereda en afgörande åtgärd i denna fråga; — af Herr *Anckarswärd, A.*, som ansett, att, utan fara för misstag, slitningstiden kan bestämmas till 6 år; emedan om man för 6 år sammanräknar Regementernes Exercicetid, så skall den ändå visa sig alltför korrt för varaktigheten af en så beskaffad Mundering, äfvensom mäst af allt de Cassor, som uti BeklädnadsDirectionernes vård finnas, beviste möjligheten för en nedsättning i Landets bidrag till detta ändamål; — samt hos H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman*, som ansett: att, då Utskottet ej bestridt möjligheten af vidare utsträckning af slitningstiden, Utskottet äfven hade bort pröfva det verkliga förhållandet och på grund deraf tillstyrka R. St:r att tiden för hvarje munderings slitning bör fastställas till 6 år, och således det af Rotarne nu utgående Beklädnadsbidraget på desse 6 åren fördelas, hvilket vore fullkomligt antagligt och beredande åtminstone någon lättnad i Allmogens besvär, hvaraf den är i största behof; samt att R. St:r borde förbehållas redovisning för BeklädnadsCassorne vid hvarje Riksdag.

Med hänvisning till K. M:ts Nåd. Instruction för BeklädnadsDirectionerne vid Indeldte InfanteriRegementerne, af den 11 Julii 1822, får Utskottet upplysa, att den antagne slitningstiden endast utgör en beräkningsgrund för bestämmandet af så väl Kronans bidrag som Rotehållarnes afgift till BeklädnadsCassorne, men att det ej, i följd deraf, är absolut nödvändigt, att, efter hvarje förlopp af sådan tid, en ny Mundering skall uppdragas, utan beror det på hvarje Regementes BeklädnadsDirection, i hvilken tvänne Rotehållare alltid äro Ledamöter, att tillse, det efter behofvet nya Persedlar anskaffas. Att den beräknade slitningstiden af 3 år varit nog korrt, derom vittnar så väl möjligheten att i BeklädnadsCassorne samla någon behållning, som K. M:ts Nåd. förslag att till 4 år förlänga denna tid, efter hvilken Anslaget härefter kommer att beräknas till 71,000 R:dr årligen,

enligt hvad Utskottet förut föreslagit och nu ytterligare till R. St:rs bifall hemställer.

Möjligheten att ytterligare förlänga beräkningen af Slitningstid förmodas väl af Utskottet, som tagit kännedom af BeklädnadsCassornes i LandtRänterierne innestående Behållningar, hvilka för en del äro större, men vid andra obetydliga; men Utskottet har i detta afseende ej ansett sig kunna bestämdt föreslå hvarken 5 à 7 eller 6 à 8 År; utan har Utskottet endast kunnat till R. H. St:r hemställa:

att R. St:r hos K. M:t i underd. begära, att vid nästa Riksdag fullständiga utredningar öfver det då varande förhållandet i detta afseende må R. St:r

meddelas, för att vid då skeende Statsreglering tagas till grund för BeklädnadsAnslagets bestämmande, tilläggande Utskottet nu, förslaget om underd. anhållan, att då, för R. St:rs StatsUtskott må samlade tillhandahållas de nästföre Riksdagen öfver BeklädnadsMedlen afslutade årsRedogörelserne.

Och får Utskottet upplysa att dylika Redogörelser årligen till K. KrigsCollegium ingå för att, efter skedd granskning, till BeklädnadsDirectionerne återsändas och vid GeneralMönstringar Rotehållarne förevisas.

Kommandes Utskottet för öfrigt att gemensamt med Allm. Besvärs- och EconomiUtskottet yttra sig i den serskildt väckta frågan om Rotehållarnes förbindelser i förevarande fall.

27:o De å Tredje HufvudTiteln af Utskottet föreslagne *Diverse Allmänna Anslag* hafva af *Hederv. BondeStåndet* blifvit bifallne och af de *öfriga Respective RiksStånden* lämnade utan Anmärkning.

28:o Anslaget till *Oförutsedde MilitaireBehof* hafva, hos *H. R. o. A.* Herr Grefve *Gyllenborg, J. H.*, och Herr *Rosenqvist af Åkershult, F. L.*, helt och hållet bestridt, samt Herr Grefve *Horn, C. F.*, och, hos *Hederv. BondeStåndet, Casper Wijkman* ansett böra betydligen nedsättas; emedan dels hvarje behof är under sin serskildta Titel upptaget och beräknadt, dels mångfaldiga mindre, förut till denna rubrik hörande Utgifter numera blifvit uppförde på Stat, och dels det eljest gåfve tillfälle att af detta Anslag använda en del till sådana Löne-förhöjningar, som R. St:r vid denna Riksdag afslogo, hvilket ej vore förenligt med R.

St:rs beskattningsrätt; och har ytterligare Herr Grefve *Gyllenborg* anfört: att ett Anslag med denna benämning för första gången vid Statsreglering förekomme; att Tredje HufvudTiteln, vid dess första uppfattande, varit indelt i AflöningsAnslag och Behofven för FörsvarsVerkets Materiel, och de mindre Utgifter, som icke derunder kunnat beräknas, hafva i flere år, förmodligen till 1815, blifvit anvisade att utgå af HufvudTitelns Lönesparingar eller Anslaget för Extra Utgifter, så väl civila, som militaira, på 8:de HufvudTiteln, att sedermera en bestämd andel af Anslaget för Materielen blifvit afsatt, omkring 50,000 R:dr årligen till så kallade Oförutsedde Militaire Behof, Extra Löner, Gratificationer m. m., som gjort betydlig minskning i Anslaget och tillgången å Titeln för Materielen, men ökat Extra UtgiftsAnslaget, hvilket förtjenar StatsUtskottets uppmärksamhet, till beredande af en återgång, så att utvägar till Extra Utgifter icke må på Tredje HufvudTiteln, utan blott i denna HufvudTitels Lönebesparingar samt i 8:de HufvudTitelns Anslag för Extra Utgifter sökas. Hvaremot Herr Grefve *Brahe, M.,* anmärkt, att det för Oförutsedde Behof af K. M:t äskade Anslag af 53,142 R:dr 33 sk. 9 r:st. icke bort utan skäl af Utskottet till den jemna Summan af 50,000 R:dr nedsättas, enär hvad erfarenheten visat, härtill fordrats vida större Anslag än det närvarande.

Då Utskottet nu förnyar dess förra förslag i denna Punct, får Utskottet tillkännagifva: att Utskottet anser det både billigt och nödigt, att ett Anslag för Oförutsedde Behof på Tredje HufvudTiteln finnes; att

dertill af Anslaget för FörsvarsVerket i allmänhet under de föregående åren blifvit afsatte och använde vida större Summor än den nu föreslagne, utan att sådant vid hållne Revisioner öfver StatsVerks-förvaltningen gifvit anledning till någon Anmärkning; att några Löne-besparingar, efter vidtagande af dermed af Utskottet föreslagen disposition, till Oförutsedde Behof ej synnerligen blifva att påräkna; samt att nedsättningen till jemn Summa ej förorsakat någon minskning på HufvudTiteln, emedan, såsom af 25:te Puncten i förra Betänkandet kan inhemtas, en lika nedsatt Summa blifvit afdragen vid calculen till utfinnande af Summan för KrigsCollegii Departementer, hvilken således kommit att behålla det belopp, hvarmed förevarande Anslag blifvit minskadt.

29:o Angående den från Andra HufvudTiteln hitflyttade *KrigsHofRättens Stat* har Utskottet här ej någon Anmärkning att besvara.

30:o *Spanmålsberäkningen under PenningeLönerne* har, i anledning af hvad i detta Betänkande blifvit anfördt, ej undergått någon förändring emot hvad som i förra Betänkandet finnes upptaget.

31:o Slutligen hafva, hos *H. R. o. A.* Herr Gref. *Horn, C. F.*, ansett Utskottet böra vid detta Betänkande foga en ny Tabell öfver Tredje HufvudTiteln, emedan den förut afgifne ej är så utförlig som man haft skäl att vänta, och Herr *Crusenstolpe, M. J.*, anmärkt, att, då Utskottet vid alla de ofriga HufvudTitlarne hopsummerat de serskilde Anslagen, till öfversigt af

hela HufvudTitelns Anslag, Utskottet förbigått detta i afseende på Tredje HufvudTiteln.

Då Utskottet trott den afgifne Tabellen vara så utförlig, som det kan erfordras, och någon närmare upplysning om den äskade ytterligare utförligheten ej blifvit meddelad, samt då de serskildte Anslagen å berörde Tabell verkligen äro hopsummerade, har Utskottet i detta afseende ej något vidare att anföra. Utskottet får blott nu tillägga, att enligt de i detta Betänkande gjorde förslag, komma, så vida de af R. St:r bifallas, de förut tillstyrkte Anslagsbeloppen för 3:dje HufvudTitelns behof att undergå den förändring:

att, enligt 10:de Puncten, Summan för indelta Armé'en ytterligare tillökas med	23,834:	5.	6.
och att för fouragerings af LifGardets till Häst och Artilleriets Hästar, än vidare, enligt 20:de Puncten tillkomma	7,670.	—	—
tillhopa	31,504:	5.	6.
hvarifrån dock bör afdragas differencen emellan de förut föreslagne och nu, i 2:dra Puncten, nedsatte Generalslönerne	3,000.	—	—
så att med tillsammans R:dr	28,504:	5.	6.
Titelns Slutsumma, enl. förra Förslaget	3,226,754:	30.	1.
är ökad till . . . . . R:dr	3,255,258:	35.	7.

Re-

Reservationer:

Vid 2:dra *Puncten*, ang:de *GeneralitetsStaten.*

Af H:r Öfversten *Lefrén:* K. M:t har i Dess till R. St:r afgifne Nåd. Proposition, rörande Arméens Löneregleringi Nåder för godt funnit att reducera Generalitetets Personal från 24

med löneförmåner	103,917: 8.	
och Resekostnader.....	6,000: —	
samt förra Chefslönerne för IngenieurCorpsen och General-FältTygmästarelönen	4,865: 24.	114,782. 32.

till 9 med ett löne- och Resekostnadsbelopp af 58,500 R:dr, hvarigenom en besparing uppkommit af 56,282 R:dr 32 sk. Det vill således synas att StatsUtskottet kunnat anse denna ganska starka reduction förtjena uppmärksamhet, såsom bevisande en afgjord syftning till sparsamhet; och att Utskottet således icke saknat anledning att bifalla den Nådiga propositionen, hellst en visad obenägenhet i detta fall sannerligen icke är inbjudande för Styrelsen att fortsätta ett sådant Systèm der det sig göra låter. Utskottet har redan i sitt förra Betänkande nedsatt det af K. M:t föreslagne LöneAnslaget för Generalitetet med 9000 R:dr, och nu ytterligare med 3000 tillsammans 12,000 R:dr eller mera än 20 procent emot hvad K. M:t i Nåder föreslagit. Jag reserverar mig vördsamt emot detta sätt att behandla denna fråga och tror, att R. St:r i stället att ytterligare nedsätta detta LöneAnslag hade skäl att serskildt betyga K. M:t deras underd. tack-

samhet för den föreslagne reductionen af Generalitetet, hvars nuvarande antal för en Stat som Sverige är för stort.

Vid *10:de Puncten*, om *Indelta Arméens Befäl.*

Af H:r *Eckerman:* I afseende å Höglofl. Utskottets framställde Förslag, till löneregleringen för Indelta Arméen, anser jag mig böra derjemte vördsammast föreslå, att R. St:r hos K. M:t uti underd. anhålla, att K. M:t med *bibehållande af de föreslagne hufvudgrunderne, och proportionerne emellan lönerna*, täcktes i Nåder låta Arméens löneregleringen gå uti verkställighet, på sätt K. M:t finner lämpeligast, efter som de påräknade tillgångarne för afsedde ändamål kunna disponeras.

Af H:r Öfv. Lieüten. *v. Heijne:* Då i följd af de anmärkningar som i RiksStånden blifvit gjorde vid Utskottets första Betänkande om Löneregleringen för Indeldta Arméen, Högl. Utskottet nu antagit den grundsatts min förra Reservation innefattade, nemligen att Löneregleringen bör verkställas inom hvarje Regemente och icke generelt öfver hela Arméen, och hvarigenom intet af hvad IndelningsVerket tillhörer af boställsafkastning eller Räntor kan öfverflyttas från det ena Regementet till ett annat: är väl IndelningsVerket om detta förslag af R. St:r antages bibehållit uti det skick det nu befinnes — men för de rubbningars återgång som hittills ägt rum uti detta IndelningsVerk har Högl. Utskottet icke framställt något förslag, men väl uti detta sednare Betänkande däremot tillstyrkt en sanction af R. St:r till den första och väsendtligaste

rubbning af IndelningsVerkets grundprincip — nemligen den 1805 vidtagna utvägen att fråntaga en del Boställsägare rättigheten att öfver sine boställen sjelfve disponera — hvarigenom — (man invände hvad man vill deremot) det factum ligger öppet för hvar och en, att mängden af desse genom publike Authoriteters bestyr sedan år 1805 utarrenderade Boställen blifvit vanskötte — många Indelningshafvare förlorat utan minsta eget förvållande flere års lön — och fråga på alfvar uppstått inom StatsUtskottet om icke mindre än 10,000 R:drs årligt anslag af Statsmedlen för att betäcka dylika förluster. Det är emot Utskottets tillstyrkande af ArrendeSystemets fortfarande, genom hvilken Auctoritet som hälst annan än Boställsägaren sjelf, jag måste reservera mig, och tror att så fort nu varande ArrendeContracter upphöra, alla boställen böra till Boställsägarens fria disposition återlemnas för att så väl återgå till det första ändamålet den store Stiftaren af IndelningsVerket åsyftade, nemligen att lemna försvararen af Fosterjorden såsom lön, en liten egen del till fri disposition af den jord han försvarade, som ock för att freda StatsCassan — lika som det nu föreslagna icke öfverflödiga löneförbättringsanslaget, från obehöflige ersättningsanspråk om hvarje Indelt tjensteman får sjelf besörja om bruket eller borrtarrenderingen af sitt boställe.

Dernäst måste jag reservera mig mot det obestämda i Utskottets Betänkande, om Öfverste-lönernes användande så fort de afträdas af nu varande Innehafvare, jag anser dem ovilkorligen böra återgå

till Öfverstarne för Regementerne. Desse Embetsmän ägde förr hela äran, eller obehaget af sine Regementers hållning och duglighet, de kunde jemte en Chefs anseende äfven utöfva en faders både alfvar och understödjande godhet mot yngre obemedlade Officerare, genom den tillräckliga utkomst dem var beredd af IndelningsVerkets store Stiftare; de äro väl nu titulerade Chefer, men med ÖfversteLieutenants löner, hvars otillräcklighet, för det Chefskap dem åligger, icke lärer behöfva af mig vitsordas. ArméeBefälets organisation, i afseende på tjenstgöringsförhållanden, tillhör ingen annan än Konungen: jag känner detta, och ingen kan vara tryggare i detta afseende än jag; men, i anseende till Indeldta Arméns löner, äger Nationen genom sine Representanter en röst — och om det är Representationens alfvar att bibehålla och återställa vårt så väl Civila som Militaira IndelningsVerk, är det både deras rätt och pligt, att uttala denna öfvertygelse, och afgifva denna röst i bestämda ordalag.

I öfrigt åberopar jag hvad min förra Reservation innehåller i afseende så väl på frågan om Generalslöner, i händelse särskilte sådane äro behöflige, som på den enkla uppställningen af grunder för en 3:dje BataillonsBefäls aflöning.

H:r Biskopen Doctor *Thyselius* har i öfrigt reserverat sig emot Utskottets förslag att den ifrågakomne tillökningen må för framtiden finnas tillräcklig, såsom efter H:r Biskopens tanka icke lämpligt, så länge R. St:r ej beviljat allt hvad K. M:t för ändamålet begärt

och regleringen således ej kunde anses vara definitif samt så länge Myntvärdet ej blifvit bestämdt.

Vid 20 *Puncten*, ang:de *Fourageringen för Värfvade Cavalleriets och Artilleriets Hästar.*

Af Hr Friherre *Palmstjerna*, som föreslagit det tillägg vid Utskottets hemställan, att i det fall möjligen brist uti AnslagsSumman mot beloppet af de blifvande PassevolanceContracterne skulle uppkomma, skillnaden intill nästa Riksdag må förskjutas, och utaf RiksgäldsContoret ersättas.

Uti denna Reservation hafva Hr Grefve *v. Schverin* samt RiksdagsFullmäktigen *Nils Strindlund* från WesterNorrlands Län instämdt, med tillägg af den sistnämnde, att i händelse öfverskott å Anslaget skulle uppkomma, desamma till RiksgäldsContoret aflemnas.

Af H:r *Noréus:* Jag reserverar mig emot det beslut Utskottet uti 20 puncten af nu uppläste Utlåtande fattat, angående anslaget till Fourageringen för värfvade Cavalleriets och Artilleriets Hästar, icke i afseende på den förhöjning i årliga underhållskostnaden af 10 R:dr p:r häst, som blifvit antagen för LifGardets och Artilleriets Hästar, men af det skäl, att Utskottet under förutsättning, att, genom träffande af PassevolanceContracter om denna fouragering, ändamålet med den säkerhet skulle kunna vinnas, att någon betydlig brist icke borde vara att befara, och att R. St:r således kunde undvika, att antaga K. M:ts uti Dess Nådiga Proposition gjorde framställning, att den brist, som genom stigande pris å fouragerings-persedlar, något år kunde uppkomma, borde fyllas

och anvisas, att utgå af öfverskotten på StatsVerkets Inkomster, emot det att den genom lägre pris andra år uppkommande besparing skulle ingå uti öfverskottsliqviden med RiksgäldsContoret. Utskottet har medgifvit, att af besparingarne inom 3:dje HufvudTiteln någon tillgång icke är att förvänta för att fylla den brist, som, oansedt det förhöjda anslaget, någon gång kan inträffa, och deraf följer, att i fall fourageringspersedlarne genom missväxt något år stegras i pris, behofven måste lemnas ouppfyllde. Någon annan utväg blir då icke öfrig, än att nedsäta hästarnes antal, och om detta för något år skulle, utan någon svårare inverkan på Militaireförhållanden, kunna ske, är dock förlusten gifven genom ett lågt pris vid deras försäljning och ett högt pris, då nya hästar i de försåldas ställe måste uppköpas. Jag kan således icke finna något mera förenligt med de ombytlige förhållanderne i utfodringskostnaden, än att en viss summa, sådan som Utskottet föreslagit, calculeras, samt att hvad som deraf det ena året kan besparas, det vare sig antingen uppå PassevolanceContracter, eller genom direct uppköp af Fourageringspersedlar, och utan att lemna företräde åt någondera af dessa anstalter, reserveras till ett annat år, för att uppfylla uppkommande brist. Dessa reserverade medel kunna ändock någon gång blifva otillräcklige, och det är vid sådane tillfällen, som öfverskotten borde få ålitas. Då Stats-Anslag äro sådane att de icke med säkerhet kunna calculeras, utan vid vissa oförutsedda händelser betydligen skola variera, bör en utväg finnas, att på-

räkna för deras uppfyllande, för att icke lemna ett verkligt behof ouppfyldt, och för att undvika en större framtida förlust. Brist för vissa år hvad fourageringskostnaden angår, enär anslaget utgöres af en viss summa, kan icke undvikas, äfven om Passevolance-Contracter äro träffade, ty det är icke att förvänta, att någon kan vara hugad ingå sådane Contracter, utan att vissa förbehåll, om Fouragerings-persedlarnes pris, skola igenom dessa vara stadgade. Vinsten i goda år skulle annars af Speculanten beräknas alltför stor, för att kunna betäcka förluster i missväxtår, och den nu föreslagne ständiga summan skulle säkert alltid blifva otillräcklig. Förhållandet med Passevolance Contracterne om hästarnes underhåll vid Kron-Prinsens Husarer bevisar detta; ty så snart Hafran i pris öfverstiger 3 R:dr 16 sk. T:n, skall skillnaden deremellan och det verkliga priset serskilt ersättas Contrahenterne. Denna ersättning borde äfven få utgå på enahanda sätt som den brist, som för LifGardets och Artilleriets hästar kan uppkomma, och icke anvisas på besparingarne. En likhet för anslag af enahanda beskaffenhet bör altid ega rum, och denna brist kan ofta uppgå till en så betydlig summa, att densamma, utan att andre angelägne Statsbehof åsidosättas, icke af besparingarne kan fyllas.

Af alla dessa skäl förblifver jag vid min uti Utskottet yttrade öfvertygelse, *att den summa Utskottet föreslagit till fourageringskostnaden för värfvade Cavalleriets och Artilleriets hästar bör å Tredje Hufvud-Titeln upptagas, men att den brist som genom förhöj-*

ning i priset å fouragerings persedlar något år kan uppkomma bör fyllas och anvisas att utgå af öfverskotten på StatsVerkets Inkomster, emot det, att den besparing, som genom låga pris ett annat år kan ega rum, skall ingå till RiksgäldsContoiret vid liquiden om öfverskotten på StatsVerkets Inkomster.

Häruti hafva instämdt Hr *Ståhle* samt Riksdags-Fullmäktige *Eric Andersson* från Westmanlands Län, *Pehr Pehrsson* från Örebro Län och *Anders Nilsson* från Malmöhus Län.

Vid *26:te Puncten*, ang:de *LifMunderingen för Indelta Infanteriet.*

Af Riksdags-Fullmäktigen *Anders Nilsson* från Wermlands Län: Som flere Motioner inom Respective RiksStånden blifvit väckte rörande BeklädnadsPassevolancen, kan jag nu icke förena mig i det beslut R. H. St:rs StatsUtskott fattat, utan får åberopa hvad Friherre Ankarsvärds, Grefve Horns, Casper Wijkmans med fleres Anföranden innehålla, jemte min egen i ämnet väckta motion om tidens förändrande i Beklädnadssättet från 3 till 5 à 6 år. — Skulle sådant icke vara verkställbart, i anseende till tidens förändrande, så förklarar jag högtidligt, att nödvändigheten fordrar, det man måtte återkomma till vårt först upprättade KneckteContract, som berättigar Rotehållare att, af egna tillverkningar, utgöra Soldatens Släpmundering; och jag finner denna åtgärd så mycket mera nödvändig, som alla penningar är hos Landtmannen försvunna. — Jag anhåller att dessa mina enskildta tankar måtte till R. H. St:r få åtfölja.

Förslag till Löneregleringen för Indelta Cavalleriet.

	Innehafver för närvarande									Anses böra innehafva								
	Boställen och Räntor.			Contanta Anslag.			Summa.			Boställen och Räntor.			Contanta Anslag.			Summa.		
LifRegements Dragoner	56,576	18	6	1,200	—	—	57,776	18	6	85,648	24	5	—	—	—	85,648	24	5
LifRegements Hussarer	29,072	5	11	8,950	—	—	38,022	5	11									
Jemtlands HästJägare Esqvadron	2,492	29	4	—	—	—	2,492	29	4	2,492	29	4	6,640	—	—	9,132	29	4
Westerbottens d:o d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,000	—	—	4,000	—	—
LifRegementet regleras inom sig och afgifver till Norra Esqvadronerne hela contanta anslaget af 10,150. De senare bekomma i öfrigt 490 från Smålands Hussarer.																		
Smålands Hussarer	45,400	20	3	580	—	—	45,980	20	3	45,400	20	3	—	—	—	45,400	20	3
Boställsvärderingen är för hög.																		
Skånska Dragoner	52,160	42	11	2,950	—	—	55,110	42	11	113,063	19	2	—	—	—	113,063	19	2
Skånska Hussarer	60,902	24	3	3,000	—	—	63,902	24	3									
Summa	246,604	45	2	16,680	—	—	263,284	45	2	246,604	45	2	10,640	—	—	257,244	45	2

Förslag till Löneregleringen för Indelta Infanteriet.

	Innehafver för närvarande									Anses böra innehafva								
	Boställen och Räntor.			Contante Anslag.			Summa.			Boställen och Räntor.			Contante Anslag.			Summa.		
LifRegements Grenadierer . . . . NB Får Boställen af de till Kronan indragne 3006: 42.	6,390	16	8	12,240	—	—	18,630	16	8	9,397	10	8	8,482	37	4	17,880	—	—
Smålands Grenadierer	8,621	29	6	5,450	—	—	14,071	29	6	8,621	29	6	9,258	18	6	17,880	—	—
LifGrenadierer, Rothålls	36,184	19	—	1,800	—	—	37,984	19	—	36,184	19	—	1,185	29	—	37,370	—	—
LifGrenadierer, Rusthålls	38,039	28	8	3,900	—	—	41,939	28	8	38,039	28	8	—	—	—	38,039	28	8
Westgötha	34,887	5	9	4,152	26	6	39,039	32	3	34,887	5	9	2,482	42	3	37,370	—	—
Uplands	33,495	7	5	1,800	—	—	35,295	7	5	33,495	7	5	3,874	40	7	37,370	—	—
Skaraborgs	32,347	7	3	1,950	—	—	34,297	7	3	32,347	7	3	5,022	40	9	37,370	—	—
Södermanlands	36,634	8	2	1,950	—	—	38,584	8	2	36,634	8	2	735	39	10	37,370	—	—
Kronobergs	28,987	4	9	1,950	—	—	30,937	4	9	28,987	4	9	8,382	43	3	37,370	—	—
Jönköpings	31,666	15	10	1,800	—	—	33,466	15	10	31,666	15	10	5,703	32	2	37,370	—	—
Dahl	31,094	36	10	2,000	—	—	33,094	36	10	31,094	36	10	6,275	11	2	37,370	—	—
Helsinge	22,555	33	6	2,000	—	—	24,555	33	6	22,555	33	6	14,814	14	6	37,370	—	—
Elfsborgs	27,175	33	6	1,950	—	—	29,125	33	6	27,175	33	6	10,194	14	6	37,370	—	—
Westgöthadals	37,475	35	3	1,950	—	—	39,425	35	3	} 77,995	11	6	—	—	—	} 77,995	11	6
Bohus Läns	40,519	24	3	2,000	—	—	42,519	24	3									
Westmanlands	30,785	7	3	1,950	—	—	32,735	7	3	30,785	7	3	6,584	40	9	37,370	—	—
Westerbottens	15,925	41	—	2,000	—	—	17,925	41	—	15,925	41	—	21,444	7	—	37,370	—	—
Calmare	40,914	15	10	1,950	—	—	42,864	15	10	40,914	15	10	—	—	—	40,914	15	10
Nerikes	20,445	40	—	7,883	16	—	28,329	8	—	20,445	40	—	16,924	8	—	37,370	—	—
Wermelands	20,406	43	—	6,483	16	—	26,890	11	—	20,406	43	—	16,963	5	—	37,370	—	—
Jemtlands	14,196	17	1	2,000	—	—	16,196	17	1	14,196	17	1	14,563	30	11	28,760	—	—
Södra Skånska Infanterie R:gt .	—	—	—	27,062	—	—	—	—	—	—	—	—	31,130	—	—	31,130	—	—
Norra Skånska D:o	—	—	—	27,062	—	—	—	—	—	—	—	—	31,130	—	—	31,130	—	—
Summa	588,748	38	6	123,283	10	6	712,032	1	—	591,755	32	6	215,153	23	6	806,909	8	—

N:o 240.

Utlåtande, i anledning af återremiss från de respective RiksStånden af Utskottets Betänkande N:o 133, ang:de regleringen af Utgifterne under RiksStatens *4:de HufvudTitel*, jemte dervid bilaggde Utlåtanden N:is 134, 135 & 136. (U.-A.)

1:o Vid 1:sta Puncten af Betänkandet N:o 133 ang:de *de förut å Academie och ScholæStaten under Titel: Anordning utom Stat utgifne Medel* är inom H. Bonde-Ståndet anmärkning gjord vid olikheten i de på 2:ne serskildta ställen pag. 232 upptagne belopp af den för Scholan i Calmar indeldta Spanmål; hvarföre Ståndet funnit för godt, att Betänkandet i denna del återremittera.

Beloppet af berörde Spanmål, 45 T:r, har å det senare stället, eller i Utskottets tillstyrkande, genom Tryckfel och förbiseende deraf vid Correctur-läsningen blifvit oriktigt upptagit, till 145 T:r hvilket visar sig af det utförda värdet på så väl desse 45 T:r som 66 T:r 3 fjerd. 6 kpr Spanmål för Gymnasii- och Scholæ-Staten i Götheborg, efter 5 R:dr för Tunnan med tillhopa 555 R:dr 27 sk.

Rättelse i detta afseende kommer dock vid Riks-Statens uppgörande att iakttagas.

2:o 2:dra Puncten, ang:de det tillstyrkta anslaget för Religions- och Barna-Undervisningen i de nya CapellFörsamlingarne i Wermlands Finnmarker, samt

3:dje Puncten rörande Öfverflyttningen ifrån 5:te till 4:de HufvudTiteln af det till 300 R:dr nedsatta anslaget för Mechaniska Scholan äro af H. BondeStåndet bifallne; och några anmärkningar i desse delar hafva ifrån de öfrige resp. RiksStånden Utskottet icke tillhanda kommit.

3:o I anledning af Utskottets Förslag i *4:de Puncten, om uppförande på Stat af den, af K. M:t i Nåder antagne Förslagssumma 1,500 R:dr,* till godtgörande af Biskopens på Gottland indeldta Hemmansräntor, hvilka, i följd af honom beviljad tillåtelse att ifrån LandtRänteriet uppbära lönen efter Markegångsuträkning, blifvit ifrån Anslaget för ClerecieStaten uteslutne, är inom *H. BondeStåndet* anmärkt af *Casper Wijkman* från Upsala Län samt *Eric Svensson* från Götheborgs och Bohus Län, att Utskottet icke upplyst, huruvida detta förändrade löningssätt grundade sig på något R. St:rs förordnande i ämnet; hvadan, och då det icke skulle vara enligt med stadgade förvaltningsgrunder, att ett undantag för Biskop Eberstein personligen kunde äga rum uti det vanliga sättet för Ränte-tagare, att directe af Räntegifvarne uppbära räntor, bifall till Utskottets förslag i denna del afstyrktes, intill dess ett allmänt stadgande i detta fall blefve fastställdt; hälst uti Utskottets Memorial, ang:de beräkningen af StatsVerkets inkomster icke något ord förekomme, hvaraf slutas kunde, att ifrågavarande löningsSpanmål verkeligen blifvit deri inberäknad. Och har Vice Talmannen *Jon Jonsson* äskat underrättelse,

huruvida Biskopen på Gottland, genom den af Utskottet föreslagne åtgärd till lönens uppbärande i Contant, möjeligen skulle kunna komma att erhålla något högre belopp än om lönen, såsom indeld, utginge af dertill anvisade Hemmansräntor, på sätt förut vanligt varit.

Utskottet, som i det återremitterade Utlåtandet redan uppgifvit, att K. M:t, af orsaker, som jemväl deruti blifvit omförmäldta, i Nåder beslutat, att liqviden af ifrågavarande Biskop Eberstein på lön anslagne hemmansräntor, skall i den ordning föreskrifvet blifvit verkställas, har icke kunnat finna samma ordning vara emot stadgade förvaltningsgrunder stridande, då den står i enlighet med hvad för Gymnasii- och Scholæ-Statens tillökta löner är vordet i Nåder bestämdt. Att i Inkomst-Betänkandet specifikt upptaga alla de serskildta till StatsVerkets behållna Ordinarie Ränta ingående, indragne och besparde lönings- m. fl. Räntor, har Utskottet ansett öfverflödigt och utan allt ändamål, då endast sammantagne beloppet deraf bordt sökas för beräkningen af Inkomst och Utgift. Ifrågavarande indeldta räntor hafva emedlertid blifvit så väl af Utskottet som af K. M:t intagne i calculen öfver de påräknade inkomsterne, och den serskildta uppgiften derom har synts Utskottet lämpligast förekomma, der frågan om ersättningen till Indelningshafvarne skolat behandlas. Då Markegångspriset sättes lika med det verkeliga värdet af räntepersedlarne, blir förhållandet med lönen nu alldeles enahanda som då den utgeck såsom indelt af de anvisade räntorne, men, i det

fall, att räntepersedlarnes värde öfverstiger Markegångspriset, får indelningshafvaren nu mindre än förut, sedan det ej mera på honom beror, att välja emellan lösen för persedlarne och deras lefvererande in natura. Biskop Eberstein har dock underkastat sig sådant, och enär StatsVerket icke vidkännes någon högre utgift, genom förändringen i lönens utbetalande, då räntorne till StatsVerket ingå efter det värde, i öfverensstämmelse hvarmed lönebeloppet för hvarje år bestämmes, har Utskottet icke funnit något hinder, att K. M:ts Nåd. Förslag i detta afseende till bifall framställa.

4:o Utskottets tillstyrkande, i *5:te Puncten*, af bifall till det af K. M:t i Nåder föreslagne anslag af *2000 R:dr till aflöning för Lärare vid den i Stockholm inrättade NormalSchola för VexelUndervisningens befrämjande*, har gifvit anledning till den erinran inom *H. PrästeStåndet* af Hr *Doctor Hedrén*, att, enär denna Inrättning utgjorde en Hufvud-beståndsdel af den förbättring i FolkUndervisningen, som Committérade till öfverseende af Allm. UndervisningsVerken föreslagit, och vore en anstalt till bildandet af skicklige Lärare för FolkScholor åt hela Fäderneslandet, men icke tillkommit blott för Hufvudstaden eller den deromkring liggande Localen, anslaget borde, till det af enskilde Motionärerne föreslagne belopp, 3333 R:dr 16 sk. årl., förhöjas; hvilken Summa, så vida Inrättningen skulle bringas till fullkomlighet, minst erfordrades, ehuru Directionen, innan den ännu efter slutad reparation af Byggnaderne blifvit öfvertygad om otillräckligheten af förstnämnde belopp, inskränkte sig dertill uti dess

hos K. M:t gjorde underd. anhållan; hvarjemte, och då det Sällskap, som redan före sista Riksdag bildat sig till befrämjande af VexelUndervisningen, genom både nit för saken och uppoffring af egne tillgångar, uppgående till mera än 7000 R:dr, samt derutöfver 2000 R:dr, hvarföre Sällskapet ådragit sig en räntebärande skuld, arbetat för det ändamål hvars kraftiga befordrande R. St:r sjelfve önskat i införandet af Vexelundervisningsmethoden uti alla Landsorter, den begäran syntes icke vara obillig, att detta ökade belopp af 3333 R:dr 16 sk. måtte åtminstone till 10 år utsträckas, enär hvarken skicklige Lärare skulle vilja ingå på så ansvarsfulla förbindelser under så korrt tid som 5 år, eller resultater till en säker slutsatts öfver Inrättningens fördelar eller brister derunder kunde hämtas; hvarjemte ersättning borde gifvas Sällskapet för de upplånta 2000 R:dr, för hvilka ingen annan tillgång funnes, än de med möda och kostnader beredda Schol-Materialierne i Läse-, Räkne- och Skrif-Tabeller.

Uti hvilket anförande Herr Biskopen Doctor *Wallin*, Biskopen Doctor *Faxe* samt Professoren *Bexell* instämt.

Hvaremot hos H. *BondeStåndet* anmärkningar emot Utskottets ifrågavarande förslag blifvit framställda af *Casper Wijkman* från Upsala Län, *Nils Månsson* från Malmöhus Län, *Nils Strindlund* från Wester-Norrlands Län samt *Anders Nilsson* från Wermland, syftande derhän, att den uppoffring af Hus- och Local Staten redan gjort åt Sällskapet för Vexelundervisningens befrämjande vore mera än som skäligen kun-

de fordras, och att Landet, för hvilket Staten icke kunde åstadkomma något anslag till undervisningens befordrande, icke borde till ytterlighet utsträcka sitt deltagande i underhållet af Stockholms undervisningsanstalter; hvarföre äfven det af Utskottet tillstyrkta anslag borde afslås.

Hos V. *BorgareStåndet* har väl Hr *Leffler* upplyst, att Allm. Besvärs- och EkonomiUtskottet skall ang:de denna fråga fattat sitt beslut, med tillstyrkande, förenat med vissa vilkor, hvaråt StatsUtskottet borde lemna uppmärksamhet samt ämnet i öfrigt blifva föremål för gemensam öfverläggning.

Orsaken hvarföre Utskottet detta ämne ensamt behandlat, är uti Betänkandet N:o 133 uppgifven. Hvad af de enskilda Motionärerne blifvit anfördt, har hos Utskottet tagits i noga öfvervägande, samt ej mindre den i frågavarande Scholans hufvudsakliga föremål, såsom en bildningsanstalt för FolkLärare, än ock frågan om det större anslag, som utöfver hvad K. M:t i Nåder proponerat, åt densamma blifvit begärdt, kommit i betraktande.

Och ehuru Utskottet icke vill betvifla VexelundervisningsSällskapets behof af mera utvidgade tillgångar, för att kunna underhålla Scholan i det skick Sällskapet för ändamålet anser nödvändigt; likväl och enär inom ett RiksStånd anmärkningar emot Utskottets Förslag i denna del blifvit gjorda af aldeles motsatt beskaffenhet, eller att StatsVerket borde icke ens med *något* årligt PenningeAnslag Scholan biträda, samt inom 2:ne RiksStånd någon erinran i öfrigt icke

ägt rum vid det belopp som Utskottet, på grund af K. M:t Nådiga Proposition, tillstyrkt; finner Utskottet, med oförändrad öfvertygelse, att behofvet framdeles af en sådan serskild LäroAnstalt som den meranämnde Scholan, torde komma att upphöra, sig böra förblifva vid dess derom afgifna förslag, så i anseende till det tillstyrkta Anslagets belopp som tiden hvarunder det på Stat må upptagas. Kunnande Utskottet icke föreslå någon ersättning för den af Hr Doctor *Hedrén* omförmäldte serskildte skuldsumma, 2000 R:dr B:co, hvarföre UndervisningsSällskapet häftar.

5:o *6:te Puncten*, innefattande förslag till ersättning åt Upsala Academie för år 1810 mistadt anslag till StallStaten och RidScholan derstädes m. m. tillhopa utgörande 1440 R:dr 32 sk., hvilken ersättningspost H. *BondeStåndet* afslagit, i förening med Utskottets serskildta Utlåtande N:o 134 i berörde ämne, är från Vällofl. *BorgareStåndet*, tillika med samma Utlåtande, återremitterad, sedan den föreslagne ersättningen blifvit motsagd af Hr *Eckerman*, som anfördt: att R. St:r år 1810 säkerligen på goda grunder skola fattat beslutet om anslagets indragning: att Ridskolan förut begagnats endast af några få rike Mäns Söner, hvilka lätteligen genom erforderlig betalning bordt bidraga till inrättningens bestånd; att för närvarande den ännu mindre skulle nyttjas, sedan en dylik vid KrigsAcademien funnes att tillgå, och att dessutom af de till Universiteterne beviljade 18000 R:dr nödigt anslag till Ridscholan äfven kunde tagas.

Då Utskottets pluralitet fästat det afseende på berörde anmärkningar, att, i följd af desamma, Utskottet funnit sig böra frånträda sitt redan afgifna tillstyrkande i denna fråga; har Utskottet ock nu skolat till R. St:r vördsamt hemställa:

att den föreslagne ersättningen icke må beviljas, samt beloppet deraf 1440 R:dr 32 sk. således ej eller komma att utgå.

Dock bör Utskottet tillkänagifva, att dess förra Utlåtande blifvit bifallet af H. *PrästeStåndet* den 21, och af H. *R. o. A.* den 22 sislidne Maji.

6:o Den af Utskottet i *7:de Puncten*, jemte Utlåtandet N:o 135 föreslagne ersättning af 400 R:dr 8 sk. till Lunds Academie, för år 1810 mistade Aflöningsmedel och Tullfrihetsersättning, har likaledes hos V. *BorgareStåndet* blifvit af Hr *Eckerman*, af enahanda skäl, som emot ersättningen till Upsala Academie åberopats, neml. att indragningen deraf till StatsVerket icke skedt, om ej den grundats på rättvisa, ansedd icke böra äga rum, hälst om denna reclamation bifölles, flere andre dylike då äfven skulle vid nästa Riksdag göras till föremål för R. St:rs pröfning.

Och ehuru H. *BondeStåndet* jemväl afslagit Utskottets tillstyrkande i denna del; åberopar dock Utskottet härutinnan dess afgifna Utlåtande N:o 135, som, hvad angår nyssnämnde 400 R:dr 8 sk. äfvenledes blifvit af H. *PrästeStåndet* samt af H. *R. o. A.* bifallet.

Vid förehafvandet hos H. *PrästeStåndet* af berörde Utlåtande har Professoren *Geijer*, då Utskottet,

i följd af 56 §. RiksdagsOrdningen, ansett sig ej kunna upptaga dess motion, rörande årligt anslag af 152 R:dr 4 sk. till Upsala Academie för likaledes år 1810 frånhänd Tullfrihets ersättning, såsom efter tiden väckt, hemställt, om ej samma motion, i anledning af Utskottets bifall till den i lika fråga för Lunds Academie begärde ersättning, måtte till Utskottet återgå, såsom en i sammanhang med sistnämnde ämne väckt ny motion; hvarefter Ståndet beslutit, att frågan om Upsala Academies berättigande till återfående af förrberörde innehafde Tullfrihets ersättning skulle till Utskottet remitteras.

Enligt 56 §. RiksdagsOrdningen kunna väl frågor, som af redan fattade Beslut eller redan upptagne Ärenden, eller under Riksdagen inträffande händelse omedelbarligen föranledas, upptagas; men då samma §. i det föregående innehåller, att, med undantag af Grundlagsfrågor, nya ämnen af Riksdagsmän ej väckas må, sedan 1 månad från Riksdagens början, enl. 27 §., tilländalupit; och Utskottet, ehuru likartad den af Professoren Geijer väckta fråga om ersättning till Upsala Academie är med den förutnämnde frågan rörande återgifvandet af Lunds Academie frångången Tullfrihetsersättning, likväl icke kan anse Professoren Geijers begäran annorlunda än såsom ett nytt efter motionstiden väckt ämne, har Utskottet jemväl nu funnit sig af nyssnämnde Grundlags §. hindradt, att till behandling upptaga Professorens merberörde motion.

7:o *8:de Puncten*, ang:de tillökning med 1000 R:dr B:co i anslaget, 1000 R:dr, för Gymnastiska CentralInsti-

tutet, tillika med det i samma ämne afgifna serskildta utlåtande N:o 136, hafva från samtelige respective Riks-Stånden blifvit återremitterade, på grund af anmärkningar, som inom H. *R. o. A.*, *H. PrästeStåndet* och *V. BorgareStåndet* dels afsett högre anslag för denna Inrättning än Utskottet tillstyrkt, dels ock vissa vilkor för den redan föreslagne tillökningen, men hos *H. BondeStåndet* deremot åsyftat dels nedsättning i det tillökta anslaget med 500 R:dr dels ock afslag derå helt och hållet.

Inom *R. o. A.*, hvarest Hr *Cederschöld P. G.*, Hr Grefve *Horn, C. F.*, Hr Friherre *Palmstjerna, B. K.* och Hrr *Vegesach, Achilles*, talat för Anslagets förhöjande, har blifvit anfördt: att, då erfarenheten om Gymnastikens nytta såsom det säkraste medel ej allenast att stärka svaga kroppar, utan äfven till botande af många krämpor och Chroniska Sjukdomar, vore så allmän, att den af ingen kunde betviflas, denna inrättning ock borde på ett kraftigt sätt understödjas, så att man kunde draga nytta af den förtjenstfulle Stiftarens ännu återstående verksamhet, hvilken hans redan framskridna ålder nekade att kunna blifva serdeles långvarig: att Institutets behof aldeles icke skulle uppfyllas genom den af Utskottet föreslagne tillökningssumma, emedan ibland dem som nyttjade Inrättningen många obemedlade fingo begagna den gratis, och således mindre tillgångar voro af betalande personer att påräkna: att, om icke hela den af Hr von Vegesach föreslagne Summa 5.900 R:dr kunde beviljas, Utskottet åtminstone måtte föreslå

åt Föreståndaren . . . . . 1,500 R:dr B:co.
„ ÖfverLäraren . . . . . 1,000 — —
„ 3 UnderLärare . . . . . 1,500 — —
samt, i afseende på nödige tillgångarne för andre utgifter, såsom discretioner samt utfodringskostnad för en Voltigeringshäst, Utskottet förena sig, att, såsom Friherre Palmstjernas reservation innehölle, föreslå en underd. anhållan hos K. M:t, att, den i mohn besparingar på 4:de HufvudTiteln det medgåfvo och K. M:t så funne nödigt, för Gymnastiska Central-Institutet måtte anvisas hvad som ytterligare kunde oundgängligen erfordras; hvilket förslag borde göras i alla fall, så vida högre anslag ej kunde tillstyrkas.

Herr *af Grubbens, N. V.* och Hr *von Hartmansdorff, August*, hafva yttrat sig anse den af Utskottet föreslagne tillökning af 1000 R:dr tillräckelig, men Hr von Hartmansdorff har tillika föreslagit: att Institutet måtte ställas under någon uppsigt, så att R. St:r måtte blifva förvissade, att medlen för ändamålet användes, i hvilket afseende uppgifvits Directionen öfver Stockholms Stads UndervisningsVerk, åt hvilken denna uppsigt kunde uppdragas; äfvensom att Anslaget borde beviljas, under förbehåll, att en Lärobok i Vetenskapen af Professoren Ling utarbetades samt den ifrågakomne Directionen öfver verkställigheten deraf vakade, så att man finge mera nytta af Inrättningen än den tillfälliga practiken för ögonblicket.

Hos *H. PrästeStåndet* har Comministern Dahlgren sökt ådagalägga otillräckligheten af den redan föreslagne tillökningen i anslaget för Lärarenes aflönande,

hvartill icke någon tillgång skulle vara att påräkna i de merendels blott under Höst- och Vinter-månaderne ingående inkomster af dem som begagnade Inrättningen, hvilka inkomster till det mästa behöfde användas till reparationer m. m., hälst Professoren Ling, utom andre nödvändige utgifter för Inrättningen, årligen utgåfve till aflöning för Lärare 1,400 R:dr B:co och sålunda 400 R:dr mera än hittills af R. St:r för Inrättningen varit beviljadt. Med tillstyrkande af förhöjning till 1,000 R:dr, utöfver hvad Utskottet redan föreslagit har Comminister Dahlgren äfven förenat det förslag att en Lärocours i Gymnastiken måtte af Stiftaren utarbetas, samt att med det nya anslaget måtte fästas den underd. önskan af R. St:r, att K. M:t täcktes för Institutet utfärda något Reglemente som föreskrefve hvad en inträdande Lärare borde kunna, och hvad af honom fordrades för att såsom skicklig anses.

Denna tillökning har äfvenledes blifvit yrkad af Biskoparne *Tegnér*, *Faxe*, Professorerne *Geijer* och *Bollméer*, Domprosten *Holmström*, Prostarne *Pettersson*, *Broomé*, *Dillner* och *Dedekind*, samt Kyrkoherden *Lyth*, äfvensom af Biskopen Doctor *Wallin*, under oeftergifligt vilkor, att hvad Professoren Ling, under sitt verksamma lif, både genom theoretiska forskningar och practisk handläggning såsom Gymnasiark upptäckt, uppfunnit, och hos sig sjelf bringat till klart systeme, måtte af honom samlas och ordnas ju förr, ju häldre, för att, dels, nedskrifvet i afhandlingar, dels åskådlig gjordt i Tabeller, efter hand och

åtminstone till någon del årligen af trycket utgå, och derigenom förvaras som en national-tillhörighet.

Och hafva af *V. BorgareStåndets* Ledamöter H:rr *Noréus, Santesson, Winberg* och *Langenberg,* förenat sig om det tillstyrkande Hr Frih. Palmstjernas Reservation emot Utskottets förslag innehåller.

I anledniug af hvad sålunda blifvit andraget, har, beträffande först frågan om en större tillökning i årliga Anslaget för det Gymnastiska CentralInstitutet, än som af Utskottet redan blifvit tillstyrkt, eller att en underd. anhållan hos K. M:t måtte göras om anvisning på 4:de HufvudTitelns Besparingar af hvad för Institutet ytterligare kan erfordres, Utskottet trott det fördubblade beloppet af 2000 R:dr, hvartill StatsAnslaget för denna Inrättning blifvit upptaget, böra kunna anses tillräckligt, att, i förening med de inkomster som från enskilde personer Inrättningen årligen tillflyta, bestrida de för dess behöriga vidmagthållande erforderlige utgifter, destoheldre som Inrättningen förut, oaktadt dess mindre inkomster af StatsVerket, ändock kunnat bestå och till en bildningsanstalt för Lärare utvidgas.

Utskottet har derföre icke eller funnit sig nu kunna något vidare bidrag i detta ändamål föreslå, samt äfven ansett den af Hr Frih. Palmstjerna omförmäldta åtgärd mindre nödig, då Besparingarne på HufvudTiteln stå under K. M:ts fria disposition och det är att förmoda, att K. M:t, i det fall att det beviljade Anslaget skulle vid något tillfälle icke finnas fullt tillräckligt, icke lärer underlåta att tillde-

la Inrättningen det ytterligare biträde nämnde tillgångar kunna medgifva.

Angående åter det anmäldte behofvet af en Lärobok i Gymnastiken, så erkänner Utskottet erhållandet af en sådan vara ett nödvändigt vilkor för vissheten, att, efter stiftarens borrtgång, det ifrågavarande Institutet kan upprätthållas, samt att Gymnastiken härstädes icke upphör att såsom vetenskap behandlas. Det synes således äfven angeläget, att Professoren Ling sättes i tillfälle, att åt efterkommande förvara de kunskaper han i Gymnastiken samlat, genom deras afhandlande på ett sätt som till Gymnastikens fullkomnande och vidare utbredande kan medverka, och då för möjligheten af ett sådant arbetes utförande Professoren ostridigt bör af det allmänna kunna påräkna någon ersättning för den uppoffring af möda och kostnad, som derifrån blifva oskiljaktige, tillstyrker Utskottet:

att R. St:r måga bevilja en Summa i ett för allt af 2000 R:dr B:co att af R:g:sContoirets medel åt Professoren Ling utbetalas, i det bestämda ändamål, att han, för åtnjutandet deraf, författar en Lärobok i de Theoretiska och Practiska delarne af Gymnastiken.

Finnande Utskottet sig tillika böra föreslå:

att R. S:tr i sammanhang dermed och vid tillkännagifvandet af det fördubblade StatsAnslaget för det Gymnastiska CentralInstitutet, till K. M:t frambära den underd. önskan, att detsamma varder ställdt under uppseende af någon utaf Styrelserne, öfver de i Hufvudstaden varande Allm. Inrättningar, så-

som t. ex. Directionen öfver Stockholms Stads UndervisningsVerk, som bör äga, att om fördelningen af de till Inrättningen beviljade Anslag förordna, och på hvars underd. anmälan, att förenämnde Lärobok är aflemnad, K. M:t täcktes låta tillkännagifva Fullmägtige uti R:g:sContoiret att ofvanberörde 2000 R:dr B:co måga till Professor Ling få utbetalas.

Frågan om det Reglemente som för CentralInstitutet eller dess Lärare kan erfordras, synes Utskottet innefatta ett ämne, tillhörande administrationen af Institutet, för hvilka nödige föreskrifter efter sig företeende behof af K. M:t, på vederbörandes underd. anhållan, i Nåder meddelas. — Någon framställning i denna del från R. St:rs sida har Utskottet ansett icke erforderlig.

8:o I afseende på 9:de Puncten, upptagande den till utgående under denna HufvudTitel, af Stats- samt Allm. Besvärs- och Ekonomi-Utskotten gemensamt, föreslagne summa 60,000 R:dr, till löneförbättringar åt Lärare vid Universiteterne och ElementarLäroverken, har Utskottet funnit något vidare icke vara inom de respective RiksStånden anfördt, än att *H. BondeStåndet* beslutit, att afgörandet af denna punct borde hvila, i afvaktan på ytterligare Utlåtande från begge Utskotten, i anledning af återremissen af desse Utskotts serskildt afgifne Utlåtande i ämnet.

Och anser sig Utskottet härvid således endast böra åberopa hvad dess med Allm. Besvärs- och Ekonomi-Utskottet under N:o 52 afgifna svar på samma återremiss innehåller.

Kommandes, i följd af detta ytterligare Utlåtande i frågan om regleringen af RiksStatens *4:de HufvudTitel*, och då de af Utskottet för Professoren Ling föreslagne 2000 R:dr, i fall desamma af R. St:r varda beviljade, böra af RiksgäldsContoiret utbetalas, den högre AnslagsSumman å denna HufvudTitel, såsom den i Utlåtandet N:o 134 är upptagen med 141,814: 45. 4.

att minskas, genom afdrag af förut upptagen ersättning till Upsala Academie 1,440: 32. —

till . . . . . R:dr 140,374: 13. 4.

9:o I sammanhang med de anmärkningar, som inom *V. BorgareStåndet* blifvit gjorda i afseende på den föreslagne regleringen af 4:de HufvudTiteln, är af Hr *Noréus* framställd den önskan, att Utskottet ville taga i betraktande, huruvida icke en underdånig ansökning måtte hos K. M:t göras om infordrande af SpecialStater för *Clerecie- och LäroVerkens Anslag i Krono-Tionde och Penningar*, en åtgärd, hvilken ofelbart skulle leda till den närmare kännedom, som fordras för uppgörandet af Embetsmanna-Staten på 4:de HufvudTiteln, på enahanda sätt som nu föregått med den 3:dje HufvudTiteln, och dertill äfvenledes borde höra, att alla Ecclesiastique-Staten tillhörande *KronoBoställen uppgåfvos och uppskattades.*

Och har Hr *Santesson* med Hr Noréus förenat sig, beträffande SpecialStaterne öfver Clereciet och UndervisningsVerken, såsom nödvändige hjelpkällor, då R. St:r finna ett sådant specielt tillvägagående böra ske.

Ut-

Utskottet medgifver, att R. St:r icke böra mera sakna tillgång på specifique uppgifter om Clereciets samt Gymnasii- och Scholæ-Staternes från StatsVerket utgående aflöning, än för andre Embetsmäns och deribland äfven Academiernes, för hvilka specifiqve AflöningsStater redan finnas upprättade; och som, genom lättheten, att komma i erfarenhet af rätta beloppet utaf hvars och ens lönevilkor, så beskaffade SpecialStater böra leda till många vigtiga upplysningar för en allmän öfversigt af förhållanderne, då den definitiva regleringen för LäroVerken ifrågakommer, och tillika vara af nytta i Statistiskt afseende för bedömandet af Boställens beskaffenhet, anser Utskottet sig, med godkännande af Herr Noréi Förslag, böra, i anledning deraf, nu hemställa:

att hos K. M:t den underd. anhållan af R. St:r göres, det K. M:t i Nåder behagade anbefalla Vederbörande Embetsverk, att intill nästa Riksdag uppgöra fullständiga SpecialStater för Clereciets samt Gymnasii- och Scholæ-Staternes anslag i KronoTionde och Penningar, samt uppgifter å Taxeringsvärdet af Ecclesiastique-Boställena.

Reservationer:

Emot Utskottets Utlåtande öfver anmärkningarne vid 6:te Puncten, *rörande ersättnings anslag till Upsala Academies StallStat och Ridskola.*

Af Hr Friherre *Palmstjerna*, Hrr *von Heijne* och *Heijkensköld*, *Utskottets samtelige närvarande Ledamö-*

ter utaf H. PrästeStåndet, samt af Hrr *Noréus* och *Santesson,* hvilka ansett, att, om R. St:r år 1810 på goda grunder indrogo det årliga anslaget 910 R:dr 32 sk., såsom då kunnande af Academiens egne medel bestridas, den åtgärd, som Utskottet i förra Betänkandet föreslagit, att gifva ersättning derföre så väl som för den sedan år 1823 tillökta utgiften af 530 R:dr, icke borde anses mindre rättvis, enär desse utgifter nu mera icke kunde af Academiens tillgångar utgöras och enär Academien blifvit försäkrad, att icke vidkännas samma kostnader längre än *tills vidare* samt *intill dess på Kronans Stat något bidrag dertill kunde vinnas.* Af desse skäl, äfvensom med afseende på de inskränkningar som sedan år 1813 blifvit gjorde uti förmoner, dem Academien för sin Ridskolas underhåll förut åtnjutit, hade Utskottet äfven nu åter bordt draga i betänkande, att den ifrågasatte utgiften 1440 R:dr 32 sk. fortfarande tillstyrka, destomindre som de för den allmänna undervisningen vid Academien nödige anslag icke borde vidkännas någon minskning, för den brist som i underhållet af Ridskolan i senare tider uppkommit, och en sådan brist ej eller borde gravera de till bestämda ändamål för Universiteterne föreslagne 18,000 R:dr. Hvarförutan jemväl 2:ne RiksStånd, *H. R. o. A.* samt *H. PresteStåndet* redan bifallit Utskottets förut afgifne Utlåtande.

N:o 241.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Förnyadt Utlåtande, om begärdt fortfarande LöneAnslag åt Lärarne vid Stockholms Stads Undervisningsverk. (U.-A.)

Utskottets Utlåtande N:o 137 i denna fråga, hvilket af H. *R. o. A.* samt H. *PresteStåndet* bifallits, och hvarvid hos V. *BorgareStåndet* några anmärkningar icke blifvit gjorda, är från H. *BondeStåndet* till Utskottet återremitteradt, i anledning af ett utaf *Hans Jansson* från Elfsborgs Län afgifvit anförande, hvaruti några andre af Ståndets Ledamöter instämt, af det innehåll: att, då Allm. Besvärs- och EkonomiUtskottet, enligt dess Betänkande N:o 86 rörande Lancaster-Scholors inrättande, ansett FolkScholor vara Communal-angelägenheter, hvilka endast äro föremål för Menigheternes egne frivillige bidrag, och derföre ej funnit sig kunna tillstyrka, att LandsFörsamlingarnes SchollLärare aflönades af Statens medel, i synnerhet som R. St:r vid sista Riksdag förklarat, att Statens förbindelse endast vore att anvisa, ej att bekosta den Allmänna BarnaUndervisningen, men StatsUtskottet uti ofvanberörde Utlåtande deremot föreslagit ett Anslag af 160 ⅓ Tunnor Spannemål, till disposition åt UndervisningsVerkens Direction i Stockholm; en anmärkningsvärd olikhet i åsigter härutinnan skulle, vid jemförelse af desse bägge Betänkanden, förevisa sig, hälst ibland behofven för det till Stockholms Schol-Lärares Aflöning begärdta nyssnämnde Spannemåls-

Anslag räknades äfven 3 Allmänna BarnaScholor, ehuru det vore svårt att inse någon olika syftning med sådane Scholor i Stockholm och på Landet, utan desses ändamål på alla ställen vore lika. Och borde Stats-Utskottets förevarande tillstyrkande således icke bifallas, utan Anslaget till StatsVerket så mycket häldre indragas, som Hufvudstaden ägde nog många Allmänna LäroAnstalter och Inrättningar, hvilka af Staten bekostades och underhöllos, men hvarföre de fleste Landsorters Innebyggare, i synnerhet den fattigare Classen, i anseende till sin aflägsenhet, ej kunde påräkna någon nytta, fastän de måste bidraga till deras underhållande.

Varandes af *Nils Månsson* från Malmöhus Län härvid tillagdt, att af det Anslag som till Läroverken i allmänhet blefve beviljadt, borde kunna tagas hvad till nu ifrågavarande behof erfordrades, eller, om i fall tillgång dertill icke skulle förefinnas, uti berörde Anslag fyllnad vinnas af ÖfverskottsMedlen.

Ehuru Hr Biskopen Doctor Wallin, i dess uppgift i Motionen om den förändring som Undervisnings-Verken inom Hufvudstaden undergått, omförmält äfven 3 derstädes tillkomne BarnaScholor, angår dock frågan af ofvannämnde SpannemålsAnslag endast ElementarUndervisningen eller de LäroInrättningar, till vetenskapernes och den högre bildningens inhemtande, hvilkas underhållande tillhörer Staten, i följd af dess åliggande att om ungdomens undervisning derstädes draga försorg; hvaremot det af Allm. Besvärs- och EkonomiUtskottet behandlade ämne omfattar de så kallade FolkScholorne, hvarest undervisningen inskrän-

kes till hvad Föräldra-pligterne egentligen åtföljer, neml. Barns sedliga bildning och första Christendomskunskap, samt derföre ock böra utgöra föremål för Menigheternes egne bidrag.

Till något så beskaffadt omdöme, som det RiksdagsFullmägtigen Hans Jansson i desse begge alldeles olika ämnen framställt, har, i följd häraf, Utskottets ifrågakomne Utlåtande icke bordt gifva anledning.

Och som Utskottet, lika som R. St:r vid förra Riksdagen, pröfvat behofvet af det till fortfarande på vissa vilkor tillstyrkta Anslaget; alltså anser Utskottet hvad ofvan blifvit anmärkt icke föranleda till ändring i Utskottets derom redan uttryckte af 2 Stånd gillade mening.

Att för berörde Anslag anvisa nödige tillgångar på Öfverskotten af StatsVerkets Inkomster, torde finnas så mycket mera olämpligt, som detta anslag icke innefattar en utgift för en gång utan bör, till dess detsamma enligt förslaget kommer att upphöra, årligen utgå. Och åberopar Utskottet härvid i öfrigt dess i Utlåtandet N:o 137 redan tillkännagifna öfvertygelse i afseende på dispositioner å Öfverskotten.

N:o 242.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Ytterligare Utlåtande, i fråga om publikt understöd åt Författaren af Svenska Folkets Historia under Konungarne af WasaÄtten.

(U.-A.)

Utskottets härom under N:o 138 afgifna Utlåtande, som blifvit den 21 och 22 sistlidne Maji bifallit af

H. *PresteStåndet* och H. *BondeStåndet*, är vordet återremitteradt ifrån de 2:ne andre RiksStånden, sedan dervid blifvit erinradt: inom *R. o. A.* af H:r *von Hartmansdorff, August*, att Utskottet icke bordt afstyrka all uppmuntran för ett arbete, som redan blifvit påbörjadt och ägde åtskillige förtjenster, då Utskottet tillstyrkt belöning för ett, som man blott önskat och ännu ej sett. Det syntes dock vara en gifven regel, att först förbättra det som finnes och i andra rummet vårda det som skall få en tillvarelse, och Historien om Konungarne af Wasa Ätten borde således, under samma vilkor som i Utskottets Utlåtande N:o 139 uppgifvits för Carl XI:s Historia, eller så vida K. M:t, efter vederbörandes hörande funne henne förtjena understöd, företrädesvis komma i åtnjutande deraf. Inom V. *BorgareStåndet* af Hr *Noréus*: att Författaren till ifrågavarande Historiska arbete, Hr Strinnholm, genom sitt outtröttliga forskningsnit, sin sällsynta förmåga att skildra Historiska Caracterer och gifva händelserne sin sanna färg, förtjenade större uppmärksamhet än de fleste Historieskrifvare. Under strid med de dagliga behofven, hade han fulländat sitt arbete, för hvilket han bordt kunna vänta belöning uti begäret hos Svenska Medborgare, att göra sig bekante med sitt Fäderneslands händelser under dess mäst ärofulla period; och Hr Noréus har derföre hemställt, att helldre en summa af 600 R:r måtte denne Författare tilläggas för de redan utkomne delarne af nämnde Historia, än det belopp beviljas, som i Utskottets Utlåtande N:o 139 blifvit föreslaget, emedan,

om Hr Strinnholm sattes i tillfälle, att fortsätta sitt påbegyndta arbete, en Historia om Konung Carl XI:s Regeringstid äfven erhölles. I hvilket tillstyrkande hafva instämt Herrar *Santesson* och *Winberg*.

Vid pröfningen af de bägge serskildta motionerne, som utgöra föremål för Utskottets 2:ne Utlåtanden N:s 138 och 139 har inom Utskottet anledning ansetts icke saknas till den förmodan, att Hr Strinnholm, med den stilistiska förmåga han visat sig äga, skulle söka vinna den belöning af 2000 R:dr B:co som för erhållandet af en fullständig Historia om Konung Carl XI:s Regeringstid blifvit af Utskottet föreslagen, och uppnår han detta mål, så är derigenom för honom äfven beredd en mera passande vedergällning för dess nit att gagna det allmänna, än man velat för närvarande honom tillskynda.

Utlåtandet N:o 243 utreder vidare orsaken hvarföre Utskottet för en blifvande Författare af Konung Carl XI:s Regering företrädesvis ansett sig böra tillstyrka belöning, och med åberopande deraf samt af de skäl hvilka grundlaggt Utskottets Utlåtande N:o 138 kan Utskottet icke frångå dess i detta ämne redan afgifna yttrande; ehuru Utskottet anser för en tillfredsställelse för sig att förklara, att, när en gång den nu ifrågakomne Författaren fulländat sitt arbete, han bör anses förtjent af någon vedergällning äfven af Allmänna medel, samt att Utskottet hoppas, det R. St:r då icke underlåta, att fästa behörigt afseende på det förtjenstfulla af hans vid utförandet af samma arbete nedlagda möda.

N:o 243.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Ytterligare Utlåtande, i fråga om Anslag af StatsMedel, för författandet af en fullständig Historia om Konung Carl XI:s Regering samt den så kallade Frihetstiden.

(U.-A.)

I afgifvit Utlåtande N:o 139 har Utskottet tillstyrkt, att en Summa af 2000 R:dr måtte af R. St:r beviljas, såsom belöning åt den som framlemnar en sådan Historia om FörmyndareRegeringen under K. Carl XI:s omyndiga år, samt hans egen Regeringstid hvilken, behörigen granskad, af K. M:t kan finnas värdig en sådan belöning; hvaremot Utskottet afstyrkt allt bidrag af StatsVerkets tillgångar för fortsättningen af det utaf Herr *Cederschöld* påbegyndta utgifvandet af äldre RiksdagsHandlingar från och med Riksdagen år 1719 till år 1772.

I anledning deraf har blifvit anmärkt, inom *R. o. A.* af Hr *v. Hartmansdorff* samt inom V. *Borgare-Ståndet* af Hr *Noréus*, på sätt Utl. N:o 242 innehåller, att en belöning för det redan påbörjade arbetet *om Svenska Folkets Historia under Konungarne af Wasa Ätten* företrädesvis borde bestämmas framför det ifrågavarande ännu blott önskade Historiska Verket; hvarjemte inom H. *R. o. A.* Hr *Crusenstolpe, Magnus Jacob*, ansett såsom alldeles oriktigt, att åt Regeringen uppdroges, att belöna den okände kanske till och med ännu ofödde Författaren af en Historia om

Carl XI, då man icke sett något prof på beskaffenheten af denna Historia, och då R. Ständ kanske i sitt bedömande af Bokens halt möjeligen voro af aldeles motsatt mening med Regeringen, utan borde, med besparing emedlertid af den föreslagne summan, tiden afbidas då en sådan afhandling blefve allmängjord, innan man belönade den; hvaremot Utskottet bordt så mycket häldre tillstyrka utgifvandet på allmän bekostnad af Riksdagshandlingarne, som Hr Cederschjölds förtjenstfulla arbete i denna väg nogsamt visade hvad nytta för det historiska Studium deraf kunde hemtas.

Varandes Utlåtandet N:o 139 af H. *PrästeStåndet* gilladt, samt af H. *BondeStåndet* i förra delen afslaget och i den sednare bifallet.

Då Utskottet ansett Statens tillgångar icke medgifva beviljandet af de flere understöd åt Historiska Författare, hvarom väckta motioner handlat, har Utskottet äfven trott sig böra bland dem urskilja hufvudsakligen den, genom hvilken man åsyftat upphörandet af en angifven bestämd brist i historiskt hänseende, rörande en af Fäderneslandets mest vigtiga Regerings-perioder, framför sådane arbeten, som, ehuru förtjenstfulla, dock till största delen innefattade blott sammanförandet af hvad man förut ägde eller ett aftryck af allmänna Handlingar, af hvilkas vidlyftighet en betydlig kostnad för det Allmänna kan förutses, utan att något direct behof derigenom blefve uppfylldt.

Detta med de flere skäl det återremitterade Betänkandet upptager, har föranledt Utskottet att före-

draga förslaget af en belöning för erhållandet af en Historia om Konung Carl XI:s Regering, framför beviljandet af understöd, åtminstone för närvarande, till fortsättning af Herr Cederschölds Arbete äfvensom åt Författaren af *Svenska Folket under Konungarne af Wasa Ätten*, och Utskottet anser de gjorda anmärkningarne icke vara af den beskaffenhet, att de bordt förändra Utskottets i ofvanberörde Utlåtande afgifna Förslag.

N:o 244.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Ytterligare Utlåtande, i anledning af väckt motion om StatsAnslag för utgifvandet af nyttiga böcker åt de fattigare Folkklasserne. (U.-A.)

Från H. *BondeStåndet* har det Utlåtande, Utskottet under N:o 140 i detta ämne afgifvit, blifvit återremitteradt, på grund af några Ledamöters dervid gjorde anmärkningar, neml. af RiksdagsFullmägtigen *Hans Jansson* från Elfsborgs Län, att, enär löneförhöjningar för Embetsmän i de flesta fall blifvit tillstyrkta äfven så väl som anslag till åtskillige Läroverk, Inrättningar och Allmänna Stiftelser hvaraf den arbetande Classen droge liten eller ingen nytta, i anseende till sin moraliska och economiska upplysning och utveckling, men motionen i ofvanberörde ämne afslagen, tanken naturligtvis fördes till den slutsatts, att Utskottet ansett Allmogens undervisning i Landtbruket, Ladugårdsskötseln och Skogshushållningen m.

m. för mindre vigtig än löneförhöjningarne, ehuru alla Ledamöter i Staten, som bidrogo till dess upprätthållande, ägde lika anspråk på dess omsorg och omvårdnad; samt af *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län m. fl. att, i händelse R. St:r beviljade det af Stats- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskotten tillstyrkta anslag af 60,000 R:dr för LäroVerken i Riket, af desse medel äfven borde utgå erforderligt belopp för beredandet af tillgång på de mäst nödiga böcker åt de fattigare FolkClasserne.

Innehållet af det återremitterade Betänkandet visar, att Utskottet, då det erkänt den föreslagne anstalten, såsom medel att kunna medverka till en större sedlighet och arbetsflit hos Allmogen, och att uppmärksamhet derå fästas bör, icke ansett Allmogens undervisning i detta afseende mindre vigtig än något annat, fastän Utskottet till föremål af sådan beskaffenhet icke funnit Anslag af Statens medel behöfva användas, enär serskildta Stiftelser inom Orterne finnas med hvilkas ändamål öfverensstämmer, att, der sådant kan anses behöfligt, befordra äfven utgifvandet af nyttiga böcker.

Bestämda föremål för de i Stats- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottens Betänkande föreslagne 60,000 R:dr till LäroVerken, hafva blifvit uppgifne, och någon del af desse medel i händelse de af R. St:r bifallas, torde destomindre böra derifrån skiljas, till uppfyllandet af den afsigt ifrågavarande motion åsyftadt, som, enligt Förslaget, icke mindre än nästan hela Anslaget skulle derigenom medtagas, utan att

någon nytta derigenom för det Allmänna blefve beredd.

Utskottet får derföre tillkännagifva, att, i följd af de gjorda anmärkningarne, Utskottet icke funnit anledning att frångå sin i detta ämne redan yttrade mening, äfvensom att, af de öfrige Resp. RiksStånden, H. *R. o. A.* samt H. *PrästeStåndet* det förut afgifna Utlåtandet bifallit.

N:o 245.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Ytterligare Utlåtande, ang:de begärdt fortfarande Anslag för Elementar- eller ProfScholan i Stockholm. (U.-A.)

I anledning af Utskottets i detta ämne afgifne Utlåtande N:o 141 har inom H. *BondeStåndet Casper Wijkman* från Upsala Län och *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län yrkat, att de för Elementar- eller ProfScholan i Stockholm erforderlige 3,400 R:dr borde inbegripas uti och utgå af den Allmänna AnslagsSumma som å Fjerde HufvudTiteln kunde blifva beviljad för LäroVerken i Riket; i följd hvaraf Utlåtandet till Utskottet återremitterats.

Utskottet anser sig härvid endast böra göra de värde Ledamöterne af BondeStåndet uppmärksamme på den omständighet, att ett anslag, som för innevarande års behof erfordras, icke kan anvisas på tillgångar som först med nästkommande års ingång äro att disponera, blott till föremål för samma års i RiksStaten bestämdt föreskrifne Utgifter, och får i öf-

rigt tillkännagifva, att Utskottet icke har något att tillägga dess redan gjorde tillstyrkande i frågan om anvisning af ofvanberörde 3,400 R:dr på nu varande Öfverskotter å StatsVerkets Inkomster; hvilket tillstyrkande redan blifvit bifallet af H. *R. o. A.* och H. *PrästeStåndet* samt lemnadt utan anmärkning af V. *BorgareStåndet.*

N:o 246.

(Bil. till 4:de Hufv. Tit.)

Ytterligare Utlåtande, i anledning af väckta motioner om förökade Anslag för vissa Läro-Inrättningar m. m. (U.-A.)

Hos H. *BondeStåndet* har *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, vid förehafvandet af Utskottets Utlåtande N:o 142 i ofvanberörde ämne, anfört, att i öfverensstämmelse med den af honom förut yttrade mening, i frågan om utgifvandet af nyttige böcker för de lägre FolkClasserne, han trodde uppmärksamheten böra fästas på den äfven af behofvet påkallade angelägenhet, att bereda utgifvandet af tjenlige Läroböcker till förbättrande af den Allmänna Undervisnlngen vid Universiteterne, hvilkas Läroböcker voro med fel i flere delar behäftade; och då det vore af mycken vigt för Nationen, att skicklige män, som arbetat sig in i de nyare Läromethoderne, sattes i tillfälle att utgifva tjenligare och med vettenskapernes framsteg i senare tider mera öfverensstämmande Läroböcker, borde det nu anmäldta behofvet äfven komma i betrak-

tande och beräkning vid bestämmandet af det blifvande Allmänna Anslaget för LäroVerken.

Och är på grund häraf Betänkandet af H. *BondeStåndet* återremitteradt.

Ibland de åtgärder, som Commiterade, till granskning af Uppfostrings och Undervisningsanstalterne i Riket, föreslagit, till samma anstalters förbättrande, är äfven den tillstyrkt, att publikt understöd måtte meddelas åt Författare af vetenskapliga arbeten samt en FörlagsFond bildas till Läroböckers utgifvande å Trycket; men då K. M:t funnit hela den betydliga Summan af 168,000 R:dr, i hvilken den nödiga tillgången för nämnde ändamål jemväl blifvit innebegripen, icke böra komma under pröfning, förr än Allmänna tänkesättet om de föreslagne reformerne i det hela hunnit närmare stadga sig, samt endast nu i Nåder föreslagit beviljandet af det, till Löneförbättringar åt Lärare vid Universiteterne och Elementar-UndervisningsVerken afsedde belopp, tror Utskottet sig äfven med skäl hafva tillstyrkt, att de frågor, hvilka dess ofvannämnde Utlåtande upptager, och således äfven den af Herr Bråkenhjelm väckta, rörande Anslag till belöning åt Författare af tjenlige Läroböcker icke böra förblandas med det utaf R. St:r nu äskade lönförbättringsanslag; hvadan Utskottet icke kan instämma i RiksdagsFullmägtigen Anders Danielssons förslag, att berörde Anslag må till erforderlige kostnader för Läroböckers omarbetning och utgifvande, tillika användas.

Ej mindre *H. R. och Adeln* än *H. PrästeStåndet* hafva bifallit Utskottets härom yttrade åsigt, och nå-

gon anmärkning emot densamma har inom *V. BorgareStåndet* ej eller förekommit.

Utskottet förblifver således vid hvad härutinnan redan tillstyrkt är.

N:o 247.

Utlåtande öfver gjorde anmärkningar vid Betänkandet N:o 143, ang:de RiksStatens Femte Hufvudtitel. (U. A.)

Högl. *R. o. A.*, V. *BorgareStåndet* samt H. *BondeStåndet* hafva, i grund af nedan upptagne anmärkningar, till Utskottets förnyade handläggning återremitterat berörde Betänkande, hvilket H. *PresteStåndet* till alla delar bifallit.

1:o *Vid 1:sta och 2:dra Puncterne, innefattande Anslagen för Svenska samt Witterhets- Historie- och Antiquitets-Academierne.*

Hos H. *BondeStåndet* har RiksdagsFullmägtigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län bestridt den del af samma Anslag, som utgår för Jettoner, till utdelning bland Academiernes Ledamöter, hvilken Jetton-utdelning han ansett tillkommen blott för att förmå dem bevista sammankomsterne.

Då berörde Anslag förut blifvit af R. St:r medgifne och å Stat från längre tider tillbaka uppförde; anser Utskottet ej skäligt, att deri föreslå någon nedsättning.

2:o *Vid 3:dje Puncten, eller Anslaget för Fria Konsternes Academie,* har *Anders Danielsson* anmärkt, huruledes det i hans tanka vore högst olämpligt, att i StatsFörslag upptaga främmande myntsorter, för att, efter hans förmenande, derifrån hämta aldrig uteblifvande anledningar, att begära ersättningar till betäckande af coursdifferencer; i hvilken erinran flere Ledamöter af H. *BondeStåndet* instämt.

Enär med de uti Academiens Anslag inbegripne och till ReseStipendier för Konstnärer bestämde 2000 R:dr H. B:o ett lika förhållande som med MinisterStaten inträffar, eller att medlen, ehuru beräknade å Stat uti Svenskt Banco, likväl böra efter cours anordnas i utländskt mynt, såsom endast användbart för de utrikes vistande personer, hvilka fått Stipendierne sig tillagde, och Utskottet, i dess Utlåtande N:o 237 öfver återremissen af Betänkandet N:o 128, ang:de Riks-Statens 2:dra HufvudTitel besvarat enahanda vid Anslaget för MinisterStaten förekommande anmärkning, får under åberopande af samma yttrande, Utskottet föreslå:

att ofvanberörde anmärkning må förfalla.

Hos H. *R. o. A.* har Hr *Danckwardt, Magn. Georg,* med anledning af K. M:ts Nåd. Förordnande af d. 31 Jan. 1826, yrkat, att 2:ne å denna Stat uppförde Löner för 2:ne Architecter, neml. en för K. Slottets större Byggnader och Trädgårdsanläggningar samt en för Bro- och VattenByggnader, begge med tjenstgörings-skyldighet vid ÖfverIntendentsEmbetet; måtte med 1000 R:dr å samma Embetes Stat öfverflyttas.

Och

Och som Utskottet af K. M:ts i ämnet under nämnde dag till K. StatsContoiret aflåtne Nåd. Skrifvelse inhemtat, att K. M:t, efter vederbörandes hörande och gjorde förslag, i Nåder bifallit, att ofvanberörde Löner må, på sätt Hr Danckwardt uppgifvit, å ÖfverIntendentsEmbetets Stat öfverflyttas och denna öfverflyttning hvarken föranleder till någon ökad Statsutgift eller till något mehn vid StatsVerks-förvaltningen på det hela, får Utskottet tillstyrka:

att merberörde 2:ne Löner af tillhopa 1000 R:dr må, med beloppets afdragande från Academiens Stat, på denna HufvudTitel tilläggas Anslaget för ÖfverIntendentsEmbetet under *Andra* HufvudTiteln och den sålunda förekommande förändring vid den definitiva Statsregleringen observeras.

3:o Vid Utskottets uti *5:te Puncten* gjorde hemställan om *Anslag för rengöring och uppsättning af de K. Museum tillhörige Taflor*, har inom Hederv. BondeStåndet blifvit anfördt: af RiksdagsFullmäktigen *Hans Jansson från Elfsborgs Län*, att, med den kännedom han ägde om eländet hos den fattigare classen af medborgare, åtminstone i dess ort och de tårar och klagorop han derifrån hört öfver verkställda utmätningar för bristande utskylder, öfver penningebrist samt öfver afstadnade arbetsförtjenster och varu-afsättningar, han ansåge lämpligast, att den fattige skattdragaren först förhjelpes till en tarflig bergning innan ifrågavarande Anslag bestämdes, då denne derefter icke skulle neka det deltagande i de utgifter, som för både sköna

och nyttiga konster samt Nationens ära och anseende af honom kunde erfordras: Af *Anders Danielsson*, att anslaget för Taflornes iståndsättande vore öfverflödigt, under förmodan, att K. M:t nog lärer, på sätt förre Konungar gjort, på K. Slottet upplåta nödige rum för Taflorne samt tillika låta ombesörja desammas iordningställande; och af Vice Talmannen *Jon Jonsson*, att Utskottet borde undersöka och uppgifva, om icke nödigt och lämpligt utrymme för de K. Museum tillhörande Samlingar kunde finnas uti något Kronans hus i Stockholm att tillgå.

Som de öfrige trenne respective RiksStånden dels bifallit förevarande anslag, dels lemnat detsamma oanmärkt,

har Utskottet icke ansett sig böra frånträda dess i ämnet förut afgifne yttrande;

men Utskottet bör dock, i anledning af Vice Talmannen Jon Jonssons ofvan intagne anmärkning anmäla, att för närvarande af Utskottet ej kan uppgifvas något annat Kronans Hus härstädes hvarest merberörde Taflesamling lämpligen kan inrymmas.

4:o I anledning af Utskottets förslag *i 6:te Puncten om tillökning i Statsbidraget för RiksMuseum samt anslag af Medel till K. VetenskapsAcademien för upplåtande och inredande af tjenlig local till ordnande och uppställande af nämnde Musei samlingar* har, med åberopande eller instämmande i den Betänkandet bilagde reservation, inom H. *R. o. A.*, V. *BorgareStåndet* och H. *BondeStåndet* dels, å ena sidan, blifvit anmärkt, att berörde tillökning bordt föreslås antingen till 3000

R:dr eller ock till det belopp som K. M:ts Nåd. Proposition innehåller, serdeles som Academien icke allenast befrämjade sitt vetenskapliga ändamål, utan äfven tjenade Staten såsom Rådgifvare i en mängd förvaltnings-ärender; dels ock, å den andra sidan, erinradt: att som förhöjning uti Lönerne för Statens Embetsmän i allmänhet icke ännu blifvit medgifven, Academiens Tjenstemän ej eller borde serskildt till lönetillökning af StatsVerket vara berättigade, helst Academien sjelf skulle äga förmögenhet, och att, med afseende å Statens små tillgångar, hela förslaget måtte förfalla, hvilket af andre åter blifvit bestridt; att de angelägna utgifterne borde först besörjas och sedan utvägar påtänkas till Samlingarnes uppställande i förbättrad ordning, enär det reella borde hafva företrädet framför det sköna; att med anslagens beviljande borde förenas bestämda vilkor till beredande af lätthet för allmänheten att få beskåda Samlingarne och på stället idka Studier; samt att försigtighet vid anslagets beviljande erfordrades, emedan, om det vid Riksdagens början gjorde förslag om inköp af en Samling Insecter m. m. antagits, följden blifvit att derför erfordrats ett större hus och en icke ringa personal att förvara och bevaka de liflösa djuren.

Då de sålunda gjorde anmärkningar innefatta stridiga åsigter och någon bestämd ledning deraf för ett förändradt omdöme i hufvudsaken ej kan hemtas;

får Utskottet till afgörande öfverlemna dess i ämnet redan afgifna förslag.

5:o I afseende på Utskottets tillstyrkande *i 7:de Puncten om Anslag till invexling af SilfverJettoner*, för att vid K. Vetenskaps Academiens sammankomster utdelas, äro framställningar om Anslagets upphörande gjorde inom H. *R. o. A.* af Hr *Crusenstolpe, Magn. Jacob*, samt uti H. *BondeStåndet* af *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, af de skäl neml., att så denna som öfrige Academier, der Jettoner utdelas, äro af större omfattning och betydelse, än att de medelst sådane anstalter borde uppmuntras; att det måtte vara den vetenskapliga framställningen och en sysselsättning af högre syftning, som skulle ditlocka åhörare och icke blott en liten drickspenning, som der erhölles; samt att så väl denne, som alla slags undantags föreskrifter, rörande Silfvervexling i R. St:rs Bank, borde såsom obehöriga anses. Och har H. Exc. Hr Grefve *af Wetterstedt, Gustaf*, i förevarande fråga yttrat, att Jetton-utdelningen borde betragtas såsom ett gammalt från andra Academier hemtadt bruk, hvilket R. St:r hittills icke ansett såsom en onyttig utgift, men medförde för de Ledamöter, som erhålla Jettonerne, en ökad inkomst; samt att då Staten icke meddelar något större bidrag än utvexlingen af samma Jettoner, frågan om deras upphörande ej vore af synnerlig vigt.

Utskottet har, vid öfvervägande af hvad sålunda förekommit,

icke funnit tillräcklig anledning till förändrande af dess förra tanka i ämnet och kan således ej eller

föreslå indragning af ifrågavarande mindre betydliga StatsUtgift.

6:o *Vid 8:de Puncten, eller Anslaget för Dramatiska Spectaklet.*

Hos H. *R. o. A.* har Hr *Crusenstolpe, Magn. Jacob*, yrkat, att då, sedan samma för Byggnadens underhåll bestämde Anslag beslöts, förändrade omständigheter inträffat så väl medelst den Dramatiska Theatrens uppbrinnande, hvarigenom de begge i HufvudStaden varande Theatrarne blifvit sammanslagne och större utrymme vunnits för den Dramatiska Scenen, med en Anslaget troligen fullt motsvarande ersättning, som ock att några sådane Dramatiska Producter af stort värde och mycken omkostnad, att de behöfva genom serskilt anslag uppmuntras, sedan den tiden icke blifvit gifne, så borde ock hela Anslaget Stats-Verket besparas; hvaremot H. Exc. Hr Grefve *af Wetterstedt, Gustaf*, tillstyrkt Anslagets fortfarande, såsom ledande sitt ursprung från annan orsak än blotta byggnadens underhållande; hvarförutan inom H. *BondeStåndet* blifvit anmärkt: af *Hans Jansson* från Elfsborgs Län, att anslaget borde nedsättas, enär det vore tungt för den fattiga Allmogen, som ofta sjelf vore i saknad af lifvets nödvändiga uppehälle, att ändå nödgas contribuera för ett ändamål, som endast tjenade HufvudStadens Publik och de bäst lottade medborgare till tidsfördrif och nöje, särdeles som Staten bekostat sjelfva Inrättningen och densamma, såsom ägande en betydlig och daglig inkomst, borde kunna äga bestånd, utan det stora årliga bidraget af

det allmänna; tilläggande *Hans Jansson*, att det mäst intressanta Skådespel vore den sköna naturen; det nyttigaste tidsfördrif: Flit och arbetsamhet; den sannaste moral: Religonens, dygdens och menniskokärlekens förenade bud; af *Nils Månsson* från Malmöhus Län, att då serskildt Hus för Dramatiska Spectaklet nu mera ej funnes, utan Operahuset dertill begagnades och några kostnader följakteligen numera icke behöfde användas till reparationer derå, borde Anslaget i mohn derefter eller till hälften nedsättas; och hafva *Anders Danielsson från Elfsborgs Län*, *Anders Johansson Brisman från Skaraborgs Län* och *Lars Ericsson från Gefleborgs Län*, af den anledning bestridt ifrågavarande Anslag, att om Inrättningen icke bure sig sjelf, Stockholms Stad borde bekosta denna, likasom dess andra, lustbarheter.

Då detta Anslag ej utgår till högre belopp än hvartill detsamma under bättre myntförhållanden bestämdes;

har Utskottet destomindre ansett sig böra föreslå indragning eller nedsättning deraf, som, efter hvad kändt är, Dramatiska Theatren, vid den Spectakelhuset öfvergångne eldsvåda, mistat en betydlig del af dess under en längre tid samlade Materiel och Garderobe, hvilka troligen ej under den tid, som sedan branden förflutit, kunnat med dess ringa tillgångar anskaffas.

7:o Sluteligen har hos H. *R. o. A.* vid det i 9:de Puncten förekommande Anslag till ved- och ljuspenningar för VitterhetsAcademien, Fria Konsternes Aca-

demie, Bildthuggare-Attelien vid Rännarebanan och Dramatiska Spectaklet, Hr *Crusenstolpe, Magn. Jacob*, i afseende på ved- och ljusmedel för Dramatiska Spectaclet, framställt enahanda anmärkning, som i nästföregående Punct finnes upptagen.

Då enahanda skäl, som uti berörde Punct blifvit anförde, äfven synas böra ligga till grund för fortfarandet af den andel Dramatiska Theatern utaf detta Anslag åtnjutit och de öfrige trenne RiksStånden lemnat hela Anslaget utan anmärkning, anser Utskottet sig böra tillstyrka:

att ifrågavarande Anslag må till det förut uppgifne beloppet utgå.

Enligt hvad ofvan, i anledning af de vid Förslaget till 5:te HufvudTitelns reglering inom RiksStånden gjorda anmärkningar, blifvit anfördt, skulle således, enligt Utskottets mening, någon annan förändring i samma förslag ej komma att äga rum, än att, med minskning af de 1000 R:dr för 2:ne Architectslöner, som ifrån Staten på denna Titel för Fria Konsternes Academie bör öfverflyttas till 2:dra HufvudTiteln och ÖfverIntendentsEmbetets Stat, hela anslagsSumman för denna HufvudTitel med nämnde belopp nedsättas till 27,085 R:dr 40 sk.

N:o 248.

Utlåtande, i anledning af gjorde anmärkningar vid Utskottets Betänkande N:o 144, angående regleringen af Utgifterne under Riks-Statens *Sjette* HufvudTitel. (U. A.)

Berörde Betänkande, som H. *PresteStåndet* och V. *BorgareStåndet* bifallit, har af H. *R. o. A.* samt H. *BondeStåndet* blifvit till Utskottets förnyade handläggning återremitteradt, på grund af nedan upptagne anmärkningar.

1:o Vid *2:dra Puncten*, innefattande *Anslaget för InvalidHospitalet.*

Under yrkande, att Utskottet måtte utreda, huruvida alla AdelsfaneIndelningar till InvalidInrättningen ingå eller blott de som år 1812 funnos indragne, har RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län i förra fallet bestridt ett sådant orda-förstånd af Författningarne, helst han ansett Invaliderne mera belåtne med 40 à 50 R:dr hvardera till inaccorderande på Landet, än med Casernlefnaden, som för Staten vore mångdubbelt dyrare; hvaruti Riksdags-Fullmäktigen *Casper Wijkman* från Upsala Län instämt.

Utskottet får i anledning häraf upplysa, att, uppå K. M:ts vid 1812 års Riksdag aflåtne Nåd. Proposition om inrättande af ett Invalidhus, R. St:r i underd. skrifvelse af den 16 Julii samma år förklarat, att då de derutinnan erkände ej mindre ett förnyadt vedermäle af K. M:ts hulda omvårdnad för dess trog-

na undersåter, än en af billigheten påkallad omtanka för deras bergning, som i striden för Fosterlandet uppoffrat hälsa och arbetsförmåga, de ej eller funne något hinder, det något af de K. LustSlotten med tillhörande Byggnader och Lustparker, som K. M:t kunde dertill i Nåder utse, till detta välgörande ändamål blefve användt, med undantag af de samma LustSlott underlydande, och såsom inkomst för StatsVerket påräknade Hemman och Lägenheter; och medgåfvo R. St:r likaledes, att, alla *dädanefter* vid Adelsfane-Regementet *ledige blifvande* Boställen med Indelningar och Räntor, till understöd för Invalidhuset anslogos.

Och som R. St:rs Eget beslut således legat till grund för InvalidHospitalets inrättande, samt i följe deraf alla vid AdelsfaneRegementet ledige blifvande Indelningar till det afsedde ändamålet böra användas, anser Utskottet sig icke äga skäl, att föreslå någon förändring i det för nämnde Inrättning uppförde Anslag.

2:o *6:te Puncten*, eller *Hospitalers* och *Lazaretters* underhåll.

I afseende på detta Anslag, som H. *PresteStåndet* och V. *BorgareStåndet* bifallit, samt H. *R. o. A.* lemnat oanmärkt, hafva RiksdagsFullmäktige *Casper Wijkman*, *Nils Månsson* m. fl. yrkat, att då i sednare tider äfven sådan ränta eller tionde, som uttryckeligen varit donerad till något visst Läns Lazarett eller Hospital, blifvit indragen till SeraphimerOrdensGillets disposition, men det vore i sin ordning, att Anslagen oförryckt bibehöllos för det ändamål hvartill de voro

gifne, Utskottet borde bestämdt upplysa, huruvida sådana donationer blifvit inberäknade under den i denna Punct upptagne ordinarie Ränta och Tionde.

Jemte anmälan, att berörde Anslag innefattar hela Statsbidraget för Hospitalers och Lazaretters underhåll, får Utskottet tillkännagifva, att sedan, genom åtskillige förslag till en förändrad organisation af Läns-Hospitalen, Rikets år 1823 församlade St:rs uppmärksamhet blifvit fästad derå, att desse Inrättningar dittills endast ofullkomligt motsvarat det med dem åsyftade ändamål, enär, enligt hvad K. SeraphimerOrdensGillet, uti dess under d. 3 Dec. 1822 aflåtne underd. Berättelse, ang:de LänsLazaretten i Riket m. m., jemväl erkänt, allt för få anstalter varit vidtagne till Hospitalsbjonens förbättring, på hvilken grund och då dels tillgång saknades till samtelige LänsHospitalens förbättrande, dels ock dessa Inrättningars fullkomnande icke syntes kunna äga rum, med annat vilkor, än att, genom sammanförandet af ett större antal dårar på ett ställe, utväg bereddes till inhemtande af den erfarenhet, som erfordrades, för att använda de uti sednare tider beprövade medel till svagsintes botande; så förklarade R. St:r uti underd. skrifvelse af d. 17 Nov. 1823, det de ansågo en fullständig omskapning af de dåvarande LänsHospitalen, med undantag af det på Gottland, hvarmed ett serskildt förhållande inträffar, böra vidtagas på det sätt, att, genom dessas förening, åtskillige CentralHospital bildades, för hvilkas fullkomligare inrättning nödig tillgång kunde vinnas, genom den sålunda uppkommande besparing i utgifterne; hvarvid

bestämmandet af desse CentralHospitalers antal och förläggandet deraf på sådane ställen, der tjenlige Byggnader redan voro för handen, borde bero af en närmare undersökning och pröfning af hithörande omständigheter med hufvudsakllig hänsigt till förändringens ändamål och dess utförande med förut befintliga tillgångar. I den öfvertygelse, att, för HospitalsInrättningarnes bibehållande uti ett förbättradt skick, en närmare tillsyn dervid vore nödvändig och borde åt en på stället organiserad Styrelse öfverlemnas, funno R. St:r äfven nödigt, att de föreslagne CentralHospitalen ställdes under omedelbart inseende och förvaltning af närmast varande Lazaretts- och Curhus-Direction, i hvilken Stiftets Biskop borde intagas såsom Vice Ordförande, eller den Prestman, han i sitt ställe kunde utse, erhålla inträde såsom Ledamot, då Directionen äfven finge inom sig välja en annan Vice Ordförande; och borde af denna Direction bero, att, efter som det med Hospitalets förmån kunde anses förenligt, uppdraga Sysslomans-befattningen åt Hospitalets Läkare eller Predikant eller ock åt någon annan person; i följd hvaraf SeraphimerOrdensGillets directa befattning med HospitalsInrättningarne i Riket skulle upphöra och ingen annan åtgärd dermed tillkomma OrdensGillet, än den, som, enligt K. Instructionen d. 17 Dec. 1817 tillhör detsamma, i anseende till Lazaretten i Riket. Och ansågo R. St:r tillika, i anledning af dessa förslag, en bestämd reglering af LänsHospitalens Fonder och tillgångar böra vidtagas, samt hvarje CentralHospital deraf erhålla sin andel, som skulle

emottagas af dess Direction att förvaltas på det sätt, som genom Högstberörde Instruction blifvit i afseende på Lazaretts- och CurhusMedlen föreskrifvet; vid hvilken reglering likväl borde tillses, att de Fonder, som, genom private donationer tillkommit, endast tillades sådane CentralHospital, hvari de Län, till hvilkas förmån donationerne blifvit gjorde, kommo att äga del, samt att ändamålet med donationerne alltid i så måtto uppfylldes, att från det Län, till hvilket desamma hörde, ett deremot svarande antal dårar finge å Hospitalet njuta inrymme, utan minskning i den rätt, som Länet eljest, i följd af delagtigheten uti den gemensamma Inrättningen kunde tillkomma; och anhöllo R. St:r sluteligen i underd:het, att, i händelse hvad de uti omförmäldte måtto föreslagit vunne Nåd. bifall, K. M:t i Nåder täcktes förordna om de åtgärder, som för verkställigheten kunde erfordras.

Lärande, i grund, af hvad sålunda utredt blifvit, de gjorde anmärkningarne förfalla.

3:o Vid *Sjunde Puncten*, upptagande Anslaget för *Stockholms Stora Barnhus* har hos H. *R. o. A.* blifvit anmärkt af Hr *Cederschjöld, P. G.*, att oagtadt Staten så betydligen bidroge till Barnhusets underhållande, samma Inrättning likväl ingalunda skulle svara emot sitt ändamål, att förekomma värnlösa och i synnerhet oägta barns förstörelse i Hufvudstaden; och emedan Stockholms Stad, som allena hade nytta af Barnhuset, icke velat till dess underhåll, ännu mindre till dess åsyftade utvidgning, bidraga med den ringaste directa afgift, eller dertill använda något af Stadens

betydliga FattigvårdsAnslag, ansåge Hr Cederschöld det oeftergifliga vilkor vid Anslagets beviljande för Stora Barnhuset böra föreskrifvas, *att Barnhuset ovägerligen skall för alltid mottaga hvarje spädt oägta barn, med skyldighet för modren att antingen under ett års tid derstädes göra tjenst såsom Amma, eller ock erlägga 1 R:dr 16 sk. B:co i veckan, under loppet af 50 veckor,* och Stockholms Stad dymedelst sättas i nödvändighet, att tillskjuta hvad som tarfvades för ett ändamålsenligt underhållande af dess eget Barnhus; hvarjemte Hr Cederschjöld fullständigt upplyst hvad som i detta ämne vid sistlidne Riksdag förekommit. Och har H. Exc. Hr Grefve *De la Gardie, Jacob,* härutinnan instämt under anförande, att icke mindre än 1900 T:r Spannmål, som fordom varit använde till ett Barnhus i Malmö alltsedan FörmyndareRegeringen under Konung Carl XI blifvit från Skåne öfverflyttade till Stora Barnhuset, utan att hvarken Malmö Barnhus, Skåne eller den öfriga delen af Sverige deraf droge den ringaste nytta, äfvensom att de penningar, som nu under namn af Uppfostringshjelp allt sedan slutet af 1770:talet ifrån SeraphimerOrdensGillet utdelas öfver hela Riket till fattige barns understöd, vore en ny gärd, utgående ifrån Malmö Barnhus till mer än $\frac{7}{8}$:delar och till ungefär en $\frac{1}{8}$:del eller något mindre ifrån en lika enskild inrättning uti Upsala Län.

Som, enligt hvad Hr *Cederschjöld* sjelf uppgifvit, K. M:t, efter det vederbörande blifvit hörde, i anledning af R. St:rs d. 20 Nov. 1823 aflåtne underd. skrifvelse, innehållande förslag om åtgärders vidtagande

och deribland det af Hr Cederschöld nu uppgifne, till befrämjande af oägta barns vård inom Hufvudstaden, dervid R. St:r tillika till K. M:ts Nåd. afgörande i underd:het öfverlemnade, huruvida verkställigheten deraf kunde med BarnhusInrättningens fördel, bestånd och tillgångar förenas, icke funnit sig kunna i Nåder villfara R. St:rs önskan härutinnan; samt de 3:ne öfrige respective RiksStånden bifallit Anslagets fortfarande till det belopp Utskottet uppgifvit;

så har Utskottet icke ansett sig kunna föreslå någon förändring, hvarken i afseende på Anslaget eller i de för Stora BarnhusInrättningen nu gällande föreskrifter.

4:o Det i *10 Puncten* upptagne Anslag för *Institutet för Blinda och Döfstumma*, hafva H. *PrästeStåndet* och V. *BorgareStåndet* bifallit; men af H. *R. o. A.* samt H. *BondeStåndet* är denna Anslagsfråga återremitterad, i grund af anmärkningar, framställde af Hr *Ribbing*, *Arv.*, samt RiksdagsFullmäktige *Lars Nilsson* från Norrbottens Län, *Petter Jonsson* från Jönköpings Län och *Casper Wijkman* från Upsala Län, i hvilka 3:ne sistnämndes anföranden större delen af H. BondeStåndets Ledamöter instämt.

Uti berörde anmärkningar påyrkas, att Anslaget måtte tillökas med 2000 R:dr, på det Institutet må kunna ytterligare emottaga en döfstum person från hvarje Stift; och har i sådant afseende blifvit anfördt, att Inrättningen vore en bland de mäst välgörande och hade till föremål att bilda de mäst vanlottade men-

niskor till nyttiga Samhällsmedlemmar, och hvilka, lemnade ohulpne, skulle blifva i okunnighet om Religionens bud; att de som ej vinna inträde på Institutet måste af Socknarne födas och underhållas, enär de medellösaste af dem bestå af Allmogens barn, samt att tillgång för samma tillökning genom besparing i något annat Anslag, såsom t. ex. för Dramatiska Spectaklet, borde kunna vinnas.

Som berörde anmärkningar åsyfta tillökning i Anslaget och vid detsammas uppförande Utskottet afgifvit yttrande öfver gjord motion om samma tillökning, hvilken motion hufvudsakligen upptager hvad nu anmärkt blifvit;

så har Utskottet icke ansett sig böra frångå dess i ämnet förut afgifne Utlåtande.

Sluteligen får Utskottet vördsamt anmäla att 1:a, 3:dje, 4:de, 5:te, 8:de och 9:de Puncterne i förevarande Betänkande blifvit af H. *R. o. A.* lemnade utan anmärkning, samt af de öfrige trenne resp. RiksStånden bifallne.

N:o 249.

Utlåtande, i anledning af gjorde anmärkningar inom H. *R. o. A.*, V. *BorgareStåndet* samt H. *BondeStåndet* vid de under N:is 145 och 146 afgifne Betänkanden ang:de

RiksStatens *Sjunde* HufvudTitel, innehållande PensionsStaterne och dermed gemenskap ägande frågor. (U. A.)

Enligt berörde anmärkningar, har

1:o Hos H. *R. o. A.*, Hr *v. Hartmansdorff, Aug.*, i afseende på Statens Pensions-anslags öfverflyttande till Arméens och CivilStatens PensionsCassor, anmärkt såsom i hans tanka origtig den åtgärd, att, i stället för K. StatsContoiret allena, åt Myndigheter, som icke voro Statens, utan af enskilte Delägare utnämnas och erhålla Decharge, öfverlemna förvaltningen af Statens Medel; hvilken anmärkning åter Herr af *Billberg, J. P.*, icke ansett grundad.

Utskottet, som anser lämpligast, att, på sätt som stadgadt blifvit och nu iagttages, ifrågavarande PensionsAnslag, i enlighet med de derför utfärdade Reglementen redovisas af de Verk, åt hvilka förvaltningen af Delägarnes enskildte fonder och bidrag jemväl blifvit uppdragne, kan så mycket mindre godkänna ofvanberörde anmärkning, som Pensioners utbetalande dels från K. StatsContoiret och dels från de enskildta Cassorne endast skulle medföra omgångar och olägenheter för Pensionärerne sjelfve samt tillskynda K. StatsContoiret och dess inskränkta TjenstemannaPersonal en betydlig tillökning i dess förutvarande många göromål; af hvilka anledningar

Utskottet icke finner skäl, att till R. H. St:rs bifall föreslå någon ändring i afseende på speciella utbetal-

talningar af de bidrag, som Arméens och CivilStatens PensionsCassor från StatsVerket meddelas.

2:o Inom V. *BorgareStåndet* är af Hr *Eckerman* yrkadt, att bestämdt bör föreskrifvas, huruvida granskningen af Arméens PensionsCassas förvaltning bör af R. St:rs Revisorer verkställas eller ej, på det frågan derom ej på deras godtycko må bero och olika förfarande vid serskildta Revisioner äga rum; hvarjemte hos H. *BondeStåndet* RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* anfört, att Utskottet borde föreslå bestämda föreskrifter om Revisorernes åliggande i afseende på samma granskning.

Vid öfvervägande häraf och då förvaltningen af Statsbidragen till CivilStatens PensionsCassa af R. H. St:rs Revisorer granskas samt enahanda granskningsrätt af Arméens PensionsCassa bör dem tillkomma, hemställer Utskottet, att R. H. St:rs Revisorer må tillhöra att granska Arméens PensionsCassas Räkenskaper och förvaltning för de Fonder, som af StatsMedel bestå eller uppkomma.

3:o Vid de i *1:sta Puncten* upptagne Anslag till *CivilStatens PensionsInrättning* för Embets- och Tjenstemän har inom V. *BorgareStåndet* blifvit anmärkt af Hrr *Modin* och *Ståhle*, att som Motion vid denna Riksdag blifvit väckt om rättighet för Städernes Embets- och Tjenstemän till deltagande uti samma inrättning, bemälte H:rr äfven förmodat Utskottet hafva bordt uti dess förevarande utlåtande yttra sig deröfver; i hvilken tanka Ståndets öfrige Hrr Ledamöter sig förenat.

Utskottet, som funnit förrberörde till dess handläggning remitterade Motion icke äga sammanhang med Statsregleringen och således icke böra dervid upptagas, skall i samma fråga serskildt yttrande afgifva.

I afseende åter på sjelfva Anslagen till nämnde PensionsInrättning, har inom H. *BondeStåndet* RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* afstyrkt desammas ökning i synnerhet för Enkor och Barn efter alla slags Tjenstemän; anförande dervid hufvudsakligen, att plägseden att gifva Pensioner åt efterlefvande ganska skadligt inverkade på Samhället, enär Embetsmäns Hustrur och Barn nu mera icke tro sig behöfva arbeta för sin bergning, under förmenande att af Staten äga anspråk på fyllda behof, hvilket förhållande blefve än mera olämpligt, genom lägre Embetsmäns tillsättande nu mera af K. M:t, då deremot fordom deras Hustrur och Barn icke ansågo sig vara öfver den sig sjelf närande MedelClassen, och färre voro utan utvägar för sin bergning, enär Hustrurna såsom sjelfve arbetande jemte Männen under desses lifstid, vid deras frånfälle icke voro ovane vid arbete, samt barnen aldrig uteslutande räknade på Statens tjenst utan på andre näringstillfällen, hvarigenom ock befunnos mindre antal mot nu af sökande unge Män och arbetslösa Qvinnfolk, samt skattebidragen, såsom fördelade på flere, voro mindre i förhållande till de lönade och PensionsClasserne; och hafva häruti många af samma Stånds Ledamöter sig förenat; hvarjemte RiksdagsFullmäktigen *Nils Strinlund* yrkat, att Embets- och Tjen-

stemän genom egne tillskott borde sjelfve bereda den åsyftade pensioneringen, samt *Nils Månsson* från Malmöhus Län anfört, att många andre finnas, hvilka, ehuru lika nyttige som Embets- och Tjenstemän, likväl icke hafva att vänta eller kunna förvärfva något bidrag för deras Enkors och Barns underhåll.

Som anmärkningar mot ifrågavarande Anslag endast blifvit gjorde inom ett RiksStånd, har Utskottet icke ansett sig böra frånträda dess förra yttrande i ämnet och hvartill Utskottet destomindre äger anledning, som berörde Anslag, äfven med inberäknande af den föreslagne tillökningen deri, utgör ett för de Pensionsberättigades bergning ganska otillräckligt bidrag; börandes Utskottet, i anledning af meranämnde anmärkningar, tillika upplysa, att Embets- och Tjenstemännen under deras tjenstetid till PensionsInrättningen erlägga betydlige och ständige afgifter utaf deras Löner och såmedelst sjelfve underlätta Statens understöd, så för dem på deras ålderdom, som för de genom döden afgåendes Enkor och Barn.

4:o Vid Anslagen som i *2:dra Puncten* upptagas för *Militaire Embets- och Tjenstemäns samt Under-Officerares och deras vederlikars Enkor och Barn* äro anmärkningar gjorde endast inom H. *BondeStåndet:* desse innehålla, att emedan det högre MilitairBefälet rikligt förskaffat sig Pensioner, en bättre reglering af Pensionerne borde, utan ytterligare Statsbidrag, tillvägabringas, helst en sådan vore af stort behof för UnderOfficersClassen, som borde komma i åtnjutande

af högre Pensioner samt att hvad serskildt beträffade tillökningen i Anslaget för Militaire Embets- och Tjenstemännens Enkor och Barn, K. M:t derom lärer aflåtit Nåd. Proposition, i händelse behofvet så fordradt.

Af enahanda skäl som i nästförutgående Punct, ang:de anslagen till CivilStatens PensionsInrättning blifvit af Utskottet anförde,

anser Utskottet sig ej eller kunna afvika från dess förra yttrande i fråga om nu förevarande Anslag.

Och får Utskottet härvid tillägga, att pensioneringen för Militaire Embets- och Tjenstemän är genom fastställde Reglementen bestämd, och någon rubbning deri, ledande till annan fördelning inom PensionsClasserne så mycket mindre nu kan komma i fråga, som bestämmandet af Pensionerne utur denna, genom Delägarnes bidrag till största delen formerade och underhållne Cassa, tillhör K. M:t och KrigsBefälet.

5:o I anledning af Utskottets Utlåtande N:o 146, ang:de *bidrag af StatsVerket till Arméens PensionsCassa* och *Amiralitets-KrigsmansCassan*, har blifvit yrkadt inom H. *R. o. A.*, af Hr *Crusenstolpe*, *M. J.*, att det uti K. M:ts Nåd. Proposition af den 13 sistl. Dec. äskade PenningeAnslag af 4300 R:dr till Arméens PensionsCassa måtte, såsom af högsta vigt för reglering af Arméens pensioner, beviljas; åberopande Hr Crusenstolpe härvid sin vid Tredje HufvudTiteln gjorde anmärkning, att samma Anslag, utan StatsVerkets betungande kunde bestridas medelst nedsättning i FördelningsGeneralernes Löner; och af Hr Grefve *Cron-*

stedt, Claes, att Amiralitets-Krigsmans-Cassan måtte erhålla samma fördel som Arméens och CivilStatens PensionsCassor redan innehafva, eller åtnjutande af de så kallade liggemånaders lönbesparing, och att i afseende på den af AmiralStaterne begärde fördelning af en per mille afgiften emellan Wadstena Krigsmans-hus- och Amiralitets-KrigsmansCassorne, Utskottet måtte föreslå R. St:r, att hos K. M:t göra underd. hemställan, det K. M:t täcktes göra denna fördelning på sätt i Nåder lämpligt synes; hvilket sistnämnde yrkande Hr *Lefrén, J. P.*, på anförde skäl bestridt; samt hos H. *BondeStåndet* af RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson*, att Utskottet borde uppgifva bestämda föreskrifter, angående delningen af samma afgift.

Utskottet, som uti sitt ytterligare Utlåtande angående RiksStatens Tredje HufvudTitel yttrat sig rörande nedsättningen uti Lönerne för FördelningsGeneralerne, får här endast anföra, att, då Utskottet uti berörde Betänkande N:o 146 förklarat, att behofvet af Pensionsförbättringarne till största delen bör kunna afhjelpas genom afstående till Arméens PensionsCassa af rättigheten att uppbära den löneinnehållning, som under benämning af Begrafningshjelp förut till Stats-Verket ingått,

Utskottet icke ansett sig kunna frånträda samma yttrande eller tillstyrka vidare StatsUtgift för detta ändamål; utan hemställer, att Hr Crusenstolpes ofvanberörde yrkande må förfalla.

Hvad dernäst beträffar Hr Grefve Cronstedts anmälan om Amiralitets-Krigsmans-Cassans berättigande, att uppbära de så kallade Liggemånaders lönebesparingar; så och då detta ämne är en ny fråga, som ej blifvit anmäld inom den i 56 §. af Riksd.Ordn. föreskrifne tid,

har, i följd af samma stadgande Utskottet icke kunnat berörde ärende till hufvudsaklig pröfning upptaga.

Vidkommande sluteligen en per mille Agiften samt densammas fördelning,

finner Utskottet, af skäl som uti sistberörde Betänkande blifvit anförde, sig icke kunna behandla frågan derom, såsom beroende på vederbörandes egna underd. anmälan hos K. M:t, om vinnande af den rättelse i nämnde fördelning, hvartill en förutgående utredning af förhållandet möjligen kan gifva anledning.

I öfrigt har Utskottet skolat tillkännagifva, att oftanämnde Betänkanden N:s 145 & 146 blifvit af H. *PrästeStåndet* bifallne.

N:o 250.

Utlåtande, i anledning af återremiss af Betänkandet N:o 147, angående RiksStatens *Åttonde* HufvudTitel, för Allmänna och Extra Utgifter. (U.-A.)

Berörde Betänkande, som H. *PrästeStåndet* till alla delar bifallit, har af H. *R. o A.*, V. *BorgareStåndet*

samt H. *BondeStåndet* blifvit återremitteradt, på grund af nedan upptagne anmärkningar.

1:o *Vid 3:dje Puncten, innehållande Anslag för Fångars Skjuts, underhåll, Medicamenter m. m.*

I anledning af Utskottets i samma Punct gjorde hemställan, att underd. anmälan hos K. M:t måtte göras, att, till minskningsberedande i fångkostnaderne, vederbörande EmbetsVerk och Authoriteter må anbefallas, att iagttaga de af R. St:r i Deras underd. Skrifvelse af den 23 Oct. 1823 i sådant ändamål föreslagna åtgärder, har hos H. *R. o. A.* Hr *Danckvardt, Magn. Georg*, anmärkt, att som K. M:t i Nåder låtit utfärda Dess Nåd. föreskrifter i förevarande ämne, det således icke synes vara till något tjenande, att anbefälla iagttagande af så nyligen fattade beslut.

Och som Utskottet, efter erhållen del af de tillika åberopade Circulaire-Brefven i ämnet, inhemtat att K. M:t i Nåder icke allenast under den 29 Jan. 1824 förordnat om iagttagande af en del af de utaf R. St:r föreslagne föreskrifter samt ålagt Landshöfdingarne, dels att yttra sig om de öfrige, dels sjelfve uppgifva de vidare anstalter, som kunde till fångkostnadernes förminskande på hvart ställe synas lämplige, utan äfven under den 13 Oct. sistnämnde år, sedan Landshöfdingarnes utlåtanden inkommit, meddelt de ytterligare stadganden i frågan, som ansetts kunna leda till ändamålet och derjemte anbefallt K. Kammar-Collegium och K. StatsContoiret, att i fall dessa EmbetsVerk antingen då eller framdeles, med anledning

af förekommande förhållanden, skulle finna några vidare utvägar kunna vidtagas, ledande till minskning i de med fångföringen förknippade utgifter, än som redan blifvit i Nåder anbefallde, med anmälan och förslag i sådant afseende till K. M:t i underdånighet inkomma; så och under instämmande uti den af Hr Danckwardt sålunda yttrade åsigt,

föreslår Utskottet, att Utskottets förrberörde hemställan må, såsom redan verkställd, förfalla.

2:o *Vid 8:de Puncten, eller Anslagen för Byggnader och Reparationer i Stockholm.*

I afseende på den del deraf som innehåller Anslaget för K. Slottet, är inom H. *BondeStåndet* påyrkadt af Riksdagsfullmäktigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, att samma Anslag bör nedsättas till 15,000 R:dr, så vida serskildt Anslag kommer att bestämmas för färdiggörandet af den såkallade Lejonbacken.

Då K. M:t i Dess Nåd. Proposition, angående StatsVerkets tillstånd och behof, tillkännagifvit, att, till Lejonbackens ombyggnad, af K. Slottets Anslag, dels 8000 R:dr årligen redan utgått, dels ytterligare kommer att bestridas den erforderlige kostnaden utöfver de dertill på en gång äskade 120,000 R:dr, hvarvid K. M:t tillika i Nåder förklarat, att i Slottets närvarande skick, då ännu mycket återstår för dess fullkomliga in- och utvändiga reparation, det årliga Anslaget knappt kan medgifva användandet af en del deraf till ifrågavarande serskildta kostnad.

finner Utskottet icke skäl, att föreslå någon nedsättning i Anslaget, utan hemställer, att vid det af Utskottet förut föreslagne belopp må förblifva.

Beträffande Anslaget för öfrige publike Byggnader i Stockholm, har inom V. *BorgareStåndet* Hr Lagman *Ståhle*, under medgifvande, att samma Byggnader tarfva reparation, anmärkt, att Utskottet ansett det förutvarande Anslaget otillräckligt, utan att likväl utreda om användandet deraf öfverensstämt med R. St:rs föreskrifter, äfvensom Utskottet, i Hr Lagmannens tanka, bordt föreslå, att R. St:r måtte hos K. M:t i underd:het anhålla, att, vid publique byggnader och reparationer härstädes, verkställigheten må ske genom EntreprenadAuctioner, som skola ej blott uti Stockholms TidningsBlad och genom uppläsning i Hufvudstadens Kyrkor, utan äfven i Kyrkorne inom de till Hufvudstaden nästgränsande Länen kungöras, enär i Landsorterne äfven kunna finnas Handtverkare, som böra vara berättigade att emottaga arbetet, om deras anbud pröfvas antaglige samt begagnandet härvid af dem likaså väl måtte vara tillåtligt, som det vore H. *R. o. A.* medgifvet, att nyttja egna arbetare. Tilläggande Hr Lagmannen sig vara till denna framställning så mycket mera föranlåten, som inom Utskottet blifvit upplyst, att, vid ifrågavarande på ett inskränkt sätt kungjorde EntreprenadAuctioner, sällan flere, än en speculant sig infunnit, hvarefter vanligen beting om arbetet skedt, hvilket skulle kunna förekommas genom de af Hr Lagmannen föreslagne mera utsträckte Kungörelserne om EntreprenadAuctionerne; hvar-

förutan Hr Lagmannen jemväl ansåge uppmärksamhet böra fästas derpå, att genom œconomiska syner bör controlleras, det Embetsmän, som innehafva Boställshus, icke, genom försummelse af dem åliggande mindre förbättringar eller egentligen underhållsskyldigheter föranleda större reparationer, som genom behörigt vårdande kunnat undvikas, i hvilket yttrande Hr CommerceRådet *Santesson* instämt; hvarjemte hos H. *BondeStåndet* RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* anfört, att tillökning för Publike Husens reparationer icke skulle behöfvas, åtminstone ej till mera än 30,000 R:dr; att Utskottet bordt tillstyrka R. St:r, att hos K. M:t begära en noggrann eftersyn af Kronans byggnader, så att de stora, kostsamma och på en gång skeende reparationer må kunna undvikas, och att K. M:t täcktes Nådigst låta med uppmärksamhet följa ÖfverIntendentsEmbetets förvaltningssätt vid så väl planernes uppgörande, som tillsynen med reparationer och byggnader, samt att Utskottet må till beviljande föreslå nämnde 30,000 R:dr, med vilkor att LandtmäteriContoirets Hus skyndsamt iståndsättes.

Som Utskottet i dess Betänkande N:o 149 tillstyrkt R. St:r, att hos K. M:t i underd:het anhålla, att det Embete, som det tillhör att antingen uppgöra eller granska ByggnadskostnadsFörslager, varder försedt med sådan Instruction, att origtiga beräkningar och i följd deraf missledning vid Byggnads-arbetens företagande, icke så ofta må äga rum, samt derjemte uti Utlåtandet N:o 147 så väl ådagalagt nödvändigheten af tillökning i förevarande Anslag som ock antydt

verkställandet af den nödige reparationen af Landtmäteri Contoirs Huset;

så finner Utskottet berörde anmärkningar väl icke föranleda till nedsättning af ifrågavarande Anslag; men Utskottet bör likväl i anledning deraf tillkännagifva, att Utskottet icke skall underlåta att i specielt förekommande frågor om hittills varande Anslagets skedde användande och efter behörig utredning af förhållandet, anmäla de anmärkningar, som dervid kunna yppas med föreslående tillika af de ytterligare åtgärder som skulle kunna finnas nödige, till beredande af nu blifvande Anslagets tillräcklighet genom ändamålsenlig disposition deraf och förekommande af möjeliga missbruk i afseende på medlens förvaltande; och får, i sammanhang härmed, Utskottet upplysa, att, genom K. Reglementet af d. 11 Jan. 1820, hvarefter de som bebo Kronans Slott och Hus hafva att sig rätta, föreskrifter blifvit meddeldte rörande så väl vården af de publike Byggnaderne jemte œconomiska besigtningar derå, som ock Boställshafvarnes åliggande i afseende på behörigt underhåll af dem upplåtne rum och lägenheter.

3:o *Vid 9:de Puncten eller Anslaget för Byggnader och Reparationer i Landsorterne*, har hos H. *R. o. A.* Hr Frih. *Ridderstolpe, Fr.*, hemställt, att då, i brist af nödige medel, Regeringen varit nödsakad, att neka Anlsag till strykningen med oljefärg af Slottstaket i Westerås, Utskottet må, genom anvisande af medel, sätta Regeringen i tillfälle, att, medelst anordnande af denna högst nödiga reparation, undvika en bety-

dande utgift för StatsVerket; varande af 2:ne i ämnet meddeldte och Hr Friherrens anförande bifogade Raporter nämnde reparationsnödvändighet vitsordad.

Då Anslagets användande med dertill hörande detail-omständigheter samt ordningen för reparationernes verkställande i mohn af tillgång på medel, äro frågor af administratif beskaffenhet och icke kunna af R. St:r behandlas;

anser Utskottet Hr Frih. Ridderstolpes berörde hemställan icke fordra någon R. St:rs åtgärd.

4:o I anledning af uppgiften i *14:de Puncten* att det Anslag af 6 R:dr 40 sk., som *Ramlösa Hälsobrunn* åtnjutit, nu mera blifvit, såsom på längre tid ej utanordnadt, från vidare beräkning bland bestämda Stats-Anslag uteslutet, har uti V. *BorgareStåndet* Hr Lagman *Ståhle* yrkat, att då grund saknades för uteslutandet af Anslaget och detsamma utgår till enskild man, af hvars godtfinnande det beror att lyfta beloppet för längre eller korrtare tid, Utskottet måtte sig utlåta, huruvida det kunnat på giltiga skäl utesluta nämnde Anslag ibland utgifterne.

Utskottet får i anledning häraf upplysa, att då, på sätt Utskottet utredt, Anslagets utbekommande ej på längre tid ifrågakommit, har Utskottet deraf hämtat skäl till beloppets uteslutande från bestämda StatsUtgifter; men häraf kan ej den slutsats dragas, att vederbörandes rättighet anses gått förlorad i afseende på medlens utbekommande efter derom i behörig ordning skeende anmälan; kunnande denna mindre

utgift bestridas af det å denna HufvudTitel *till restitutioner* förslagsvis uppförda Anslag af 4000 R:dr.

5:o *Vid 22 Puncten: eller Anslaget för Strömsholms Stuteri.*

RiksdagsFullmäktigen *Johan Jacob Rutberg* från Norrbottens Län har, under åberopande af den, rörande misshushållningen vid nämnde Stuteri, sistförflutne Riksdagar förekomne fråga och hvilken föranledt till R. St:rs underd. skrifvelser, med framställning om nödige anstalters vidtagande till vinnande af snar och verksam rättelse derutinnan, hos H. *BondeStåndet* anmärkt, att Utskottet bordt utreda om någon åtgärd i anledning deraf blifvit af K. M:t vidtagen.

Då R. St:r, af förekomne skäl och på sätt deras under d. 18 September 1823 aflåtne underd. skrifvelse närmare utvisar, i underd:het anhållit, det K. M:t täcktes i Nåder låta vidtaga de förändringar med Stuteriets förvaltning, hvilka närmast och säkrast kunna uppfylla ändamålet, och Utskottet inhemtat, att K. M:t, i anledning af R. St:rs sålunda gjorde underd. anhållan, låtit verkställa de rättelser i samma förvaltning, som med afseende å Stuteriets egentliga bestämmelse funnits erforderlige, samt ledande till en bättre hushållning vid Stuteriet;

finner Utskottet sig icke äga skäl, att i afseende på RiksdagsFullmäktigen Rutbergs sålunda gjorde yrkande vidtaga någon åtgärd, enär frågan, af R. St:r redan bedömd, blifvit till K. M:ts Nåd. beprövande i underd:het öfverlemnad.

6:o *Vid 23 Puncten*, eller om Anslag dels af 1000 R:dr till de nödvändigaste *Löneförbättringar åt de vid Stuterierne varande Tjenstemän och Betjente* samt dels af 7000 R:dr till *Hästafvelns förbättrande* hafva anmärkningar blifvit gjorde hos H. *R. o. A.* af Hrr *Hjerta, G. A., Nordenankar, Gust.*, och *Ribbing, Arvid*, Grefve *Fersen, Hans*, Hr *Rosenqvist, Fredr. Leonh.*, Friherre *Sprengtporten, Jacob Wilhelm* och Grefve *Horn, Clas Fredric*; inom V. *BorgareStåndet* af H:rr *Helsingius* och *Rydström* samt uti H. *BondeStåndet* af RiksdagsFullmäktige *Johan Jacob Rutberg* från Norrbottens Län, *Göran Andersson* från Westmanlands Län, Vice Talmannen *Jon Jonsson, Anders Danielsson* från Elfsborgs Län, *Per Jonsson* från Öland, *Per Ericsson* från Kronobergs Län m. fl.; innehållande desse anmärkningar hufvudsakligen, dels yrkanden om tillökning i anslagen, såsom för ändamålen otillräcklige, dels att Ottenby Kungsgård, i anseende till dess fördelagtiga läge och beskaffenhet för Inrättning af Stuteri, måtte dertill upplåtas, utan afdrag eller minskning i anslaget och att i sådant afseende de återstående arrendeåren af samma Kungsgård böra inlösas, i händelse inlösandet kan med ringa kostnad verkställas genom accord; samt dels att Anslag icke måtte äga rum, enär ändamålet likafullt skulle förfelas, eller ock utgå, endast till det belopp, som Utskottet föreslagit, och hafva derjemte åtskillige förslag blifvit framställde rörande så väl Anslagets användande som utvägars vidtagande för HästAfvelns förbättrande och Regementernes förseende med infödde Hästar; hvarförutan Hr. *Hel-*

singius samt RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* yrkat, att Utskottet borde meddela de af Hr Gripenstedt äskade och i förevarande Betänkande omförmäldte upplysningar rörande Statens Inventarier å Kungsgårdarne samt de sednares förvaltning, dervid Anders Danielsson tillika hemställt, att då med Kungsgårdarne åtskillig efterlåtenhet en lång tid skall försports så väl i allmänna tillsynen som enskilta vården, och således nödigt vore, att R. St:r fästade K. M:ts uppmärksamhet på angelägenheten af att en behörig undersökning i denna del verkställes, Utskottet måtte tillstyrka den underd. anhållan hos K. M:t af R. St:r.

1:o) Att Inventering öfver Kronans på Kungsgårdarne varande Inventarier och Effecter anbefalles.

2:o) Att noggrann controll hålles på uppfyllandet af de i Contracter å KungsgårdsArrenden stadgade grunder.

3:o) Att de anbefalde oeconomiska synerne å Kungsgårdarne måtte ordentligt hållas; och

4:o) Att K. M:t måtte anbefalla K. Kammar-Collegium, att ej tillåta fritagande från skyldigheten, att icke afhända eller försälja Skogs- eller foder-tillgång ifrån Kungsgårdarne.

Utskottet, som tagit detta allt med hvad mera anmärkningarne innehålla uti noga öfvervägande, får hvad först angår den yrkade tillökningen i de föreslagne anslagen, anföra:

att Utskottet, under åberopande af hvad i denna del uti det återremitterade Betänkandet är andra-

get, icke kan tillstyrka någon vidare tillökning i de Anslag, hvilka till löneförbättringar samt Hästafvelns förbättrande, föreslagne blifvit.

Hvad dernäst vidkommer frågan om Ottenby Kungsgård; så och då anmärkningarne mera allmänt antyda, att densamma bör, likasom fordom, till StuteriInrättning användas och flerfaldige fördelar derigenom kunna vinnas för befordandet af förbättring i Svenska Hästracerne, har Utskottet, enär tillika nu mera blifvit upplyst, att vederbörande EmbetsVerk frådömt nuvarande Arrendatorn arrende-rätten å Kungsgården, funnit skäligt hos R. H. St:r vördsamt hemställa:

att merberörde Kungsgård med tillydenheter, dock utan någon Statens kostnad för återvinnandet deraf, må, då Arrendet derå på ett eller annat sätt i laga ordning upphörer, anslås och användas till Stuteri efter de föreskrifter, som K. M:t kan pröfva lämpligt, att, efter vederbörandes hörande, i Nåder meddela; hvarom, i händelse denna hemställan af R. H. St:r bifalles, Skrifvelse torde till K. M:t i underd. aflåtas.

Då Utskottet uti ifrågavarande Betänkande hemställt, att det deri för Hästafvelns förbättrande föreslagne Anslag måtte användas, på sätt K. M:t i Nåder funne lämpligast och ändamålsenligast, och någon anmärkning häremot icke blifvit gjord;

anser Utskottet sig icke tillhöra att ingå i någon pröfning af de i afseende på Anslagets användande

fram-

framställdte förslag, såsom innefattande detailomständigheter, hvilka af R. St:r svårligen kunna eller böra behandlas.

Beträffande ändteligen framställningen rörande Kungsgårdarnes förvaltning och de i sammanhang dermed anmäldte förslag om inventeringar derå m. m.; så har Utskottet, enär icke bestämdt blifvit uppgifvet till hvad mer eller mindre del uraktlåtenhet i de af R. St:r förut stadgade föreskrifter, så i afseende på Kungsgårdarnes förvaltning som för fullgörandet af de för de sammas utarrenderande stadgade vilkor, ägt rum, icke eller funnit sig kunna i de sålunda gjorde förslagen instämma eller i anledning deraf föreslå någon R. St:rs åtgärd.

7:o) H. *BondeStåndet* har härförutan äskat upplysning om orsaken till de uti *9:de och 13:de Puncterne* förekommande tillökningar i Anslagen för *Byggnader och reparationer i LandsOrterne samt Tiondeprofvare.* I anledning hvaraf Utskottet får tillkännagifva, att skälet för ifrågavarande tillökningar är detsamma som finnes uppgifvet pag. 244 i Utlåtandet N:o 133, ang:de regleringen af utgifterne under RiksStatens 4:de HufvudTitel, och som afven vid slutet af den nu ifrågavarande blifvit åberopadt.

8:o) I följd af Stats- samt Allm. Besvärs- och OeconomieUtskottens den 18 sistl. Maji afgifne samt af R. H. St:r bifallne Betänkande N:o 30, kommer vid den definitiva Statsregleringens uppgörande det hittills på 9:de HufvudTiteln utgående Anslag till er-

sättning af jordförluster genom Canal-anläggningar, att med 5000 R:dr å den Åttonde HufvudTiteln uppföras.

Bifalla R. St:r hvad Utskottet sålunda tillstyrkt och anmält, kommer Anslaget å denna Titel att, utöfver hvad Bet. N:o 147 upptager, ökas med 5000 R:dr.

N:o 251.

Ytterligare Utlåtande, angående Medel till ombyggnad af den så kallade Lejonbacken vid Stockholms Slott. (U.-A.)

Af H. *R. o. A.* samt H. *BondeStåndet* har Utskottets i berörde ämne under N:o 149 afgifne Utlåtande blifvit återremitteradt, i grund af dervid gjorde anmärkningar.

Hos H. *R. o. A.* är anmärkt af Hr Grefve *Gyllenborg, Johan Henning*, att Utskottet, utan allt omdöme tillstyrkt, att en skuld för ifrågavarande arbete skall ifrån RiksgäldsContoret af StatsVerkets öfverskotter ersättas, ehuru i Hr Grefvens tanka, Lån för HufvudTitlarne icke borde äga rum, helst det låge i öppen dag, att, genom HufvudTitlarnes skuldsättning och lånens godtgörande sedermera af StatsVerkets öfverskotter, StatsAnslagen öfverskridas med en total rubbning i Statsregleringen och beräkning af StatsUtgifterne, hvarförutan föreskriften om de sednares fördelning på vissa HufvudTitlar illuderas och

förvandlas till en död Bokstaf utan betydelse och inflytande; samt af Hr *Rosenqvist af Åkershult, Fredr. Leonh.*, att då de till Lejonbackens ombyggnad upprättade kostnadsförslag finnas behäftade med samma fel och oskickligheter, som kostnadsförslagen öfver Götha CanalByggnad samt icke upptäckas kan hvart 120,000 R:dr tagit vägen, som blifvit nedgräfde i Lejonbacken, någon Summa, utöfver det årliga Byggnads-anslaget för Stockholms Slott ej heller bör beviljas; hvarjemte Hr Friherre *Klingspor, Fredr.*, uppgifvit och utredt anledningarne till missförhållandet emellan de vid sista och denna Riksdag förekomne förslag å Byggnadskostnaden; i anledning hvaraf Hr Grefve *v. Schwerin, Fredr. Bogisl.*, samt Hr *Dankwardt, Magn. Georg*, yttranden och upplysningar afgifvit.

Inom H. *BondeStåndet* har RiksdagsFullmäktigen *Anders Danielsson* från Elfsborgs Län anfört: att Lejonbackens reparation syntes honom vara ett bevis i smått på nya tiders förvaltningssätt, då man först låter förfalla, för att sedan på en gång återställa genom nybyggnader med beräknande af vida mindre kostnader än som fordras och dervid gör större företag än som i planen tillämnats samt sedermera fordrar Anslag till nästa Riksdag, men under tiden lånar upp Capitaler, hvars Räntor af dessa Anslag skola betalas, derefter fordrar fortfarande Anslag till betalande af gjorde skulder samt sist låter en del af StatsVerket i sender möjligtvis bankruttera. Af hvilka anledningar *Anders Danielsson* ansett Utskottet hafva bordt före-

slå 2:ne åtgärder, neml. 1:o att beträffande betalningen af redan ådragne skulder, densamma väl måtte godtgöras af behållningen å StatsVerkets Öfverskotter, hvarvid Utskottet bordt utreda och tillkännagifva huru, då K. Slottet år 1823 nyss undergått en stor reparation och R. St:r påräknat, att besparingarne å det fortfarande Anslaget af 25,000 R:dr för K. Slottet skulle användas till Lejonbackens reparerande, 120,000 R:dr kunnat åtgå, utan att mer eller mindre del derå blifvit afbetald; samt 2:o i afseende på Anslaget för Reparationernes fullbordande, att R. St:r, enär de icke kunna finna tillgångar för så oförväntade behof, vålladc af oriktiga kostnadsförslag och afvikelser ifrån deras 1823 uppgifna beräkningar af besparing å anslaget till K. Slottets byggnader och reparationer, hos K. M:t böra i underd. anmäla deras beslut att icke, till fortsättande af den sålunda utöfver första uppgifna behofvet utsträckta reparationen af Lejonbacken, anslå serskildta Medel, utan att desse böra tillvägabringas genom det under 8:de HufvudTiteln uppförde Anslag till Slottets byggnader och reparationer och hvilket Anslag i sådant fall skulle bibehållas vid nuvarande belopp; yrkande Anders Danielsson, att, i händelse Utskottet icke gillar nämnde förslag, hela reparationen måtte till annan tid utsättas, då StatsVerkets så kallade tillgångar lättare kunna af de skattdragande anskaffas; Och är af merbemälte Riksdagsfullmäktig sluteligen hemställdt, att R. St:r vid detta tillfälle böra i underd. meddela deras beslut, att hädanefter dylika företag icke medelst Lån böra utfö-

ras, enär följden af det öfverklagade systemets införande måste blifva, att efter det de skattdragande fått på sig fördela de tunga bördorne af öfverflödiga dagliga StatsUtgifter, tagas äfven i Låneväg enskilte och Allmänna Verks tillgångar, till bestridande af Statens tillfälliga utgifter, hvarigenom, sedan de som skatta, icke längre kunna betala den som lånat, alla skulle finna sig narrade och bedragne.

Utskottet som, på sätt det återremitterade Betänkandet innehåller, vid bedömandet af denna fråga tagit kännedom af alla ämnet rörande Handlingar, har vid öfvervägande af hvad sålunda anmärkt blifvit, destomindre funnit sig äga anledning att frånträda dess förra hemställan, som R. H. St:rs bifall dertill icke förorsakar den af Hr Grefve Gyllenborg och Riksdagsfullmäktigen Anders Danielsson befarade skuldsättning och StatsVerkets deraf uppkommande obestånd, enär dels nu befintelige Öfverskott å StatsVerkets inkomster lemnar tillgång för bestridandet af den för ändamålet föreslagne utgift eller 120,000 R:dr, och något serskildt StatsAnslag således icke behöfver anvisas, samt dels till godtgörande af den derutöfver erforderliga kostnaden för arbetets fullbordande, hvarken K. M:t i Nåder äskat eller Utskottet föreslagit något annat Statsbidrag än af det på RiksStat för Slottsbyggnaden redan uppförde Anslag.

N:o 252.

Utlåtande öfver gjorde anmärkningar vid Betänkandet N:o 150, ang:de RiksStatens *Nionde* HufvudTitel. (U.-A.)

Berörde Betänkande, som H. *PresteStåndet* bifallit, har af H. *R. o. A.*, V. *BorgareStåndet* och H. *BondeStåndet* blifvit återremitteradt; i anseende till nedannämnde dervid förekomne frågor, neml.

1:o I anledning af Utskottets uti Betänkandet N:o 147, ang:de RiksStatens 8:de HufvudTitel gjorde förslag, att de hittills på 9:de HufvudTiteln utgående Anslag för Jordförluster genom anläggningarne af Götha- och Södertelje-Canaler, borde än vidare från sistnämnde Titel utgå, hafva inom H. *R. o. A.* Hr *Crusenstolpe*, *Magn. Jacob*, och uti V. *BorgareStåndet* Hr CommerceRådet *Santesson* yrkat samma Anslags öfverflyttande på 8:de HufvudTiteln, i enlighet med hvad K. M:t i Nåder föreslagit i Dess om StatsVerkets tillstånd och behof aflåtne Nåd. Proposition.

Som Stats- samt Allmänna Besvärs- och EkonomiUtskotten uti deras under d. 18 sistl. Maji afgifne Betänkande N:o 30, föreslagit, att 9:de HufvudTiteln må befrias från berörde utgift och R. St:r detta bifallit, samt densamma, i följd deraf, nu blifvit af Utskottet å RiksStatens 8:de HufvudTitel uppförd, kommer nämnde yrkande att förfalla.

2:o Då Utskotten i samma Betänkande äfvenledes tillstyrkt att 9:de HufvudTiteln måtte tillökas med

20,000 R:dr, för att, jemte beloppet af de derifrån på andra HufvudTitlar öfverflyttade Anslag, uteslutande användas till understöd vid ägoskiften samt till fortskyndande af AfvittringsVerket i Rikets Norra Provinser;

så kommer berörde tillökning af 20,000 R:dr att vid StatsRegleringen uppföras å denna HufvudTitel; och som R. H. St:r härtill redan lemnat deras bifall samt derigenom otillräckligheten af Titelns förutvarande Anslag blifvit ådagalagd, lärer ock den af Hr Grefve *Gyllenborg, Joh. H., gjorde framställning förfalla,* neml. att genom uppskof i Anslaget till nästa Riksdag, utgifterne nedsättas, serdeles som Hr Grefven, churu medgifvande nyttan af enskiften och allmänna bidrag dertill likväl anser att desamma nu mera kunna betydligen inskränkas, sedan blott för Skåne flere HundradeTusende R:dr af Statens medel i sådant ändamål redan utgått, och SpannmålsProductionen i Riket så tilltagit att Spannmålsbrist icke vidare synes att befara, då under de sistförflutne åren behofven icke fordrat de ymnigare Spannmåls-tillgångarne som Landtmannen vid saknad afsättning med bekymmer nu måste osållde förvara.

3:o Hos H. *BondeStåndet* har RiksdagsFullmäktigen *Casper Wijkman* från Upsala Län anmärkt, att då med förevarande Titels Anslag vore förenadt det vilkor, att hvad af tillgångarne kan vara för ett år odisponeradt bör till det påföljande året öfverföras, för att vidare användas till förefallande behof, hade Utskottet bordt upplysa, huru mycket af denna Huf-

vudTitel vore odisponeradt, samt tillika uppgifva, så beloppet af Titelns räntebärande fordringar från förra åren, som ock huruvida icke genom de utgifne Lånen, om än till någon del lemnade till Näringarne, de disponible tillgångarne allt för mycket medtagits med uppkommande tillika af ett större behof för nävarande, än eljest bordt äga rum.

Utskottet, som tagit noga kännedom om 9:de HufvudTitelns tillstånd, får upplysa, att jemlikt hvad K. M:ts under d. 22 sistl. April till K. StatsContoret aflåtne Nåd. Skrifvelse, ang:de dispositionerne å Titeln för innevarande år innehåller, erfordras:

1:o) till godtgörande medelst afskrifning eller utbetalning af förut anvisade flerfaldiga utgifter för år 1828 och föregående åren, på sätt K. StatsContoiret uppgifvit . . . . . R:dr 44,798: 17. 2.

2:o) Anslag, som utgå detta år . . . . . „ 45,485: 43. 1.

och 3:o) Anslag, tillhörande Titelns reglering för år 1829, som dels äro förslagsvis beräknade, dels ej utgå förr än år 1830 . . . . . „ 60,166: 32. -

Tillhopa B:co R:dr 150,450: 44. 3.

eller 42,430 R:dr 9 sk. utöfver den, enligt företedde Calculer, påräknade disponibla tillgången för året: hviken skilnad jemte de ytterligare utgifter till mindre betydligt belopp, som serskildt kunna i Nåder anvisas att innevarande år på Nionde HufvudTiteln utgå, komma, enligt K. M:ts tillika meddeldte Nåd. Förordnande, att, i den inom desamma icke kunna godtgöras genom besparin-

gar å FörslagsSummorne, ersättas af nästa års anslag under nämnde Titel. Blifvande Förteckning på förevarande Titels utestående fordringar jemte uppgift på hvad i Ränta och Capital-afbetalningar är 1829 deraf påräknas inflyta, härjemte bilagd *sub. Litt. A.*

Kommande, i följd af detta ytterligare utlåtande, anslaget å Nionde HufvudTiteln att förändras ifrån 114,348: 30. 6. till 134,348: 30. 6.

N:o 253.

Utlåtande ang:de gjorde anmärkningar vid Utskottets Betänkande N:o 151 om Regleringen af Anslagen under RiksStatens *Tionde* HufvudTitel. (U.-A.)

Sedan Utskottet å dess Betänkande N:o 151 ang:de regleringen af Anslagen under RiksStatens Tionde HufvudTitel, från samtl. RiksStånden, erhållit återremisser med åtföljande Anmärkningar, får Utskottet nu, i den ordning ämnena i berörde Betänkande förekomma, öfver desse Anmärkningar Utlåtande vördsamt afgifva.

1:o Vid Utskottets Förslag, att, i enlighet med K. M:ts Nåd. Proposition, till Utgifter i och för *Båk- och LotsInrättningen*, å RiksStatens Tionde HufvudTitel måtte få uppföras ett emot *Båk- och LotsAfgiftens* under StatsVerkets Inkomster beräknade belopp svarande Anslag af 50,000 R:dr, med rättighet för K. M:t, att för ofvanberörde ändamål äfven använda de å den-

na InkomstTitel uppkommande Öfverskotter, har blifvit anmärkt,

hos H. *R. o. A.*, af Hr Grefve *Cronstedt, Clas* och Hr *Nordensköld, O. G.*; att *Danska FyringsMedlen* äfven bordt i Anslaget för Båk- och LotsInrättningen ingå, tilläggande Hr *Nordensköld*, att sådant säkerligen, ehuru ej specielt nämndt, uti K. M:ts Nådiga Proposition varit åsyftadt, emedan Danska FyringsMedlen, ehuru uppburne i Helsingör, dock äro en afgift i och för underhållet af Fyrbåkarne Nidingen, Kullen och Falster, hvadan desse Medel så mycket häldre borde till K. M:ts Nåd. disposition öfverlåtas, som den uppförde Lots- och BåkMedelsSumma, 50,000 R:dr, så litet öfverstiger hvad hittills till detta ändamål blifvit användt, eller omkring 48,000 R:dr, att föga båtnad är i förbättringsväg att förvänta, samt

hos V. *BorgareStåndet* af Hr *Santesson*: att man ännu ej kände, hvad effect den förändrade Taxan för Sjöfartens Afgifter till Lots- och BåkInrättningen komme att hafva på Inkomstens förhöjning, och således icke kunde beräkna, om den af R. St:r Lots- och BåkInrättningen tillerkände användningsrätt af dess hela belopp, äfven utöfver i Stat calculerade 50,000 R:dr, kunde blifva tillräcklig för ändamålet; samt att den nu gjorde förändring med Lots- och BåkInrättningens skiljande ifrån allt bidrag af 10:de HufvudTiteln, men tillika betagande den de 3500 R:dr H. B:co Danska FyringsMedel, som ovedersägligt rättvisligen tillhörde den, skulle blifva, i stället för nyttig, högst menlig för Lots- och BåkVerket, samt dymedelst äfven för

vår handel och sjöfart; hvadan Hr *Santesson* yrkat, att detta förhållande, så mycket som möjligt, måtte närmare undersökas.

Med hänvisning till K. M:ts Nåd. Proposition pag. 60, der för Båk- och LotsInrättningen äskas en emot Inkomsten af Båk- och LotsAfgiften svarande Anslags-Summa af 50,000 R:dr, och pag. 68, der Båk- och LotsAfgiften beräknas till en Inkomst af lika Summa eller 50,000 R:dr, men Danska FyringsMedlen deremot serskildt, under Titeln Ersättningar, upptagas såsom en tillgång för RiksStatens andra behof af 9333 R:dr 16 sk. R:dr B:co, får Utskottet yttra dess öfvertygelse; att K. M:t till förmån för Båk- och LotsInrättningen ej åsyftat att erhålla mera än hvad Båks- och LotsAfgiften i och för sig sjelf inbringar, och förmodar Utskottet, att, sedan öfverlåtelsen deraf blifvit af R. St:r medgifven, K. M:t lärer i Nåder vidtaga en sådan Afgiftens reglering, att Inkomsten deraf uppfyller det åsyftade ändamålet, Båk- och LotsInrättningens nödiga underhåll, utan att dertill komma att behöfvas något tillskott af Danska FyringsMedlen, hvilka dessutom enligt trenne RiksStånds, vid pröfningen af StatsUtskottets Betänkanden N:is 54 och 123 angående regleringen af StatsVerkets Inkomster, fattade Beslut, böra ibland RiksStatens alllmänna tillgångar, och ej till Båk- och LotsInrättningen, ingå.

2:o Uti den af K. M:t, till *Kostnaderna vid öfningar för Flottans Bemanning*, emot StatsVerkets Inkomst af BåtsmansVacanceAfgiften svarande, äskade AnslagsSumma af 25,000 R:dr har Utskottet, ehuru

noga inseende vigten och nyttan af den ifrågavarande Utgiften, likväl med iagttagande af nödig inskränkning inom de för handen varande StatsVerkets tillgångar, föreslagit en nedsättning af 10,000 R:dr; hvarvid hos H. *R. o. A.* Hr Grefve *Cronstedt, Clas,* anmärkt, att hela BåtsmansVacanceAfgiften borde till detta behof anvisas, och Hr *Nordensköld, O. G.* instämmande uti samma anmärkning, yttrat den förmodan, att det alltid vore K. M:ts rättighet, att anbefalla uppfyllandet af alla vacanta Båtsmans- både Stads- och LandsNummer, för att sedan återsätta så många på VacanceAfgift, som Fredstjensten möjligen kunde tåla, och att med den sålunda inflytande VacanceSumman gifva resten den så nödiga öfningen, att den fullt ut skulle kunna svara emot den kärna, som fordrades när Fäderneslandet activt påkallade sitt sjöförsvar.

Utskottet, som ej inser, hvartill det skulle tjena, att anbefalla uppfyllandet af Vacanta Båtsmansnummer för att återsätta dem på VacanceAfgift, enär denna Afgift utgår efter en gifven Författning och dess belopp ej beror på något slags accord med Rotehållarne, kan visserligen ej bestrida K. M:ts rättighet att vid Båtsmanshållet tillåta de vacancer, som med Flottans behof af Manskap i fredstid kan vara förenligt; men då BåtsmansVacanceAfgiften är en i RiksStaten påräknad Statsintrad, bör, i Utskottets tanka, densamma till RiksStaten oförryckt ingå och ej något deraf användas till hvad serskildt föremål som hälst, ehuru, utöfver hvad som påräknadt varit,

öfverskott derå kan uppkomma; och då Utskottet, utan afseende på hvad i BåtsmansVacanceAfgift till StatsVerket inflyter, föreslagit Summan af 15,000 R:dr såsom det högsta Utskottet ansett RiksStatens tillgångar för det ifrågavarande behofvet nu kunna medgifva, anser sig Utskottet böra vidhålla dess i förra Betänkandet härom yttrade mening.

3:o Utskottet har, för att ådagalägga dels behofvet af den förstärkning i Tionde HufvudTitelns Anslag, som K. M:t i Nåder åsyftat, genom äskande af serskildte Medel för Båk- och LotsInrättningen, dels nödvändigheten af inskränkningar och besparingar i Utgifterne för Sjöförsvaret, så vida de med för handen varande tillgångar skola kunna bestridas, till R. St:r inberättat resultatet af dess i detta afseende gjorde undersökningar; och förekommer ibland de af Utskottet uppgifne omständigheter. att Flottan, genom åtskillige af K. förvaltningen af Sjöärenderne *afslutade Contracter om EkevirkesLefverancer*, kan anses vara betydligen skuldsatt. Härvid hafva i V. *BorgareStåndet*, af Hrr *Ståhle*, *Santesson* och *Hemberg*, samt i H. *BondeStåndet* af *Casper Wijkman*, anmärkningar blifvit gjorda, hvilka hufvudsakligen öfverensstämma deruti, att, då K. M:ts Nåd. Proposition tillkännagifver, det Flottan redan var skuldsatt för contraheradt Ekvirke men ytterligare upphandling deraf för någon tid kunde undvikas, det förefallit oväntadt, att likväl dessutom tvenne Contracter om högst betydliga lefverancer af *utländskt* Ekvirke blifvit afslutade korrt före och under Riksdagen, hvar-

igenom en skuldsättning ålagts Staten för öfver $\frac{2}{3}$:dels Million, innan R. St:r medhunnit granska och bedöma Statens tillgångar för nya Anslag; äfvensom beskaffenheten af dessa Contracter i så måtto befunnits anmärkningsvärd, att hela fördelen af betalningsvilkoren vore på Köparens sida, hvilket förmodligen ej kunnat äga rum, om icke säljaren haft för afsigt att få lefverera en sämre vara eller derföre erhålla ett högre pris, än vanligt; och har Hr *Hemberg* ansett uppmärksamhet dervid böra fästas, att den i K. Propositionen uppgifne Skulden för *utländskt* Ekvirke af 109,132 R:dr 38 sk. 9 r:st. primitivt ej utgjort mera än 83,207 R:dr 4 r:st. men genom Coursförändring blifvit ökad med mera än 30 Procent, samt att derjemte Flottan för inhemskt Ekvirke har en betydlig skuld.

Att någon motsägelse emellan K. M:ts Nåd. Proposition och K. Förvaltningens af Sjöärenderna till StatsUtskottet lemnade Uppgifter förefinnes, kan Utskottet ej neka; men Utskottet förmodar, att K. M:t i Nåder ansett: att Flottan ej är skuldsatt för andra EkvirksLefverancer än de redan verkställde och för hvilka betalningstiden redan är förfluten, hvilket inträffar endast med de uppgifne 109,132 R:dr 38 sk. 9 r:st., som tillkommit i en tid, då en större extra tillgång af SkeppsförsäljningsMedel påräknades; att vid uppgörandet af de mindre betydliga Contracterne om inhemskt Ekvirke, som åren 1829, 1830, 1831 och 1832 bör betalas, Flottans årliga AnslagsSumma och Arbetsplan, blifvit tagen i beräkning; samt att de Con-

tracter, enligt hvilka Lefvererings- och Betalningstidernes bestämmande bero på Köparen och rättas efter framtida tillgångar och behof, ej kunna sägas innefatta en nuvarande skuldsättning. Hvad beskaffenheten af det på sistnämnde vilkor till lefverering contraherade Utländska Ekvirke beträffar, innehålla Contracterne, att den bör vara fullgod men ej sämre; och äro priserne, af circa $1\frac{3}{4}$ R:dr B:co per Cubikfot, i förhållande till hvad som blifvit betaldt för inhemskt Ekvirke, hvilket vanligen är af mindre godhet och dimensioner, ej att anse såsom utomordentligt höga. Då i öfrigt något serskildt Anslag af Medel ej blifvit äskadt för verkställandet af de ifrågavarande Contracter, och deras afslutande, i Utskottets förra Betänkande blott upplysningsvis omnämdt, innefattar en förvaltningsåtgärd, som ej på förhand, utan först då deraf föranledd Utgift till granskning förekommer, kan af StatsUtskottet eller R. St:rs Revisorer fullständigt bedömas, har Uskottet ej någon åtgärd i detta afseende att för det närvarande hos R. St:r föreslå. Men då, enligt hvad Utskottet förut, på grund af K. Förvaltningens af Sjöärenderne uppgift, tillkännagifvit, en längre tid förflutit, sedan inventering i Flottans Ekvirkes Förråder ägt rum, så att den påräknade behållningen möjligen kan vara ringare, hemställer Utskottet,

att R. H. St:r hos K. M:t må i underd:het anhålla, att sådan inventering må i Nåder anbefallas, och behörig controll öfver Vederbörandes redovisningsskyldighet dervid iakttagas.

I afseende på den af Hr *Hemberg* anmärkte betydliga Coursskillnad å den i K. Propositionen uppgifne skulden för utländskt Ekvirke får Utskottet enl. K. Förvaltningens af Sjöärenderna uppgift, upplysa, att Contracterne härom, afslutade i H. B:co, vid låg Cours blifvit uppgjorde, och beloppet i Sv. B:co uti Räkenskaperne uppfördt, men att vid de derefter inträffade Betalningsterminer Coursen varit betydligt uppstigen; varande äfven, i Utskottets tanka, en detaillerad undersökning härom endast lämplig, i sammanhang med granskningen af Räkenskaperne för den tid Utgiften ägt rum, och då den till hela sitt belopp bör vara behörigen verificerad.

4:o Såsom ytterligare upplysning om Tionde HufvudTitelns tillstånd hade Utskottet uppgifvit, att, enl. K. M:ts Nåd. Bref till K. StatsContoiret af den 2 Nov. 1824, en *ny reglering af FlottansAflöningsStater* blifvit verkställd, hvarigenom väl å AflöningsAnslaget uppkommer en blifvande Besparing af 2,337 R:dr 44 sk. 3 r:st., men hvilken Besparing så väl som ett tillskott från denna HufvudTitels *Anslag för Materiella Behof* af circa 30,000 R:dr årl. tills vidare erfordras till underhållande af en genom denna reglering uppkommen *IndragningsStat;* varande likväl Anslaget för Materielen lättadt genom öfverflyttning till AflöningsStaten af Coopvaerdie-Karlars Underhåll

m. m. omkring	14,000 - -	
och minskning i Beklädnadskostnaden för det till mindre styrka reducerade SjöArtillerie-Manskapet, omkring	18,000. - -	32,000. - -

Hos H. *BondeStåndet* har *Casper Wijkman* härvid anmärkt: att Utskottet ej med tystnad bordt förbigå det grundlagsstridiga deri, att tvärtemot stadgandet i 64 och 65 §§. Reger.form., *"den upprättade Staten"* för Flottan blifvit utan R. St:rs hörande förändrad samt de till Flottan *"anslagne Medel annorlunda använde än fastställdt blifvit;"* att Utskottet icke bordt förbise den anmärkningsåtgärd, som häraf måste följa; att, om en annan princip infördes, än som uti berörde Grundlags stadganden finnes etablerad, sådant icke vore öfverensstämmande med god ordning inom StatsVerket, med R. St:rs Beskattningrätt samt med Embets- och Tjenstemäns säkerhet; att till R. St:rs pröfning alla frågor om förändringar uti redan fastställde AflöningsStater borde aflemnas, innan förändringen vidtoges, hvadan några Extra- och InterimsStater ej omtalas i Grundlagarne; bestridande *Casper Wijkman*, på sådan grund, att de för flottans IndragningsStat erforderlige 30,000 R:dr borde härefter få anvisas på Anslaget för FörsvarsVerket i allmänhet, hvilket af Besparingar, som på Lönerne uppkommit, bordt erhålla ersättning för hvad af detsamma till aflöning utgått; och har det yrkats att Utskottet bör upplysa hvarföre sådane Besparingar blifvit till *Löner, Arfvoden, ExspectanceLöner, Lönefyllnader, Ersättningar och Afgifter till PensionsCassor*, använde. Hos H. *R. o. A.* är å andra sidan af Hr Grefve *Cronstedt, Clas*, och Hr Frih. *af Nordin, Carl Johan*, anfördt: att så väl de till CoopvaerdieKarlarnes aflöning m. m. förut

utgångne 14,000 R:dr, som den mot minskningen i Sjöartilleristernes Beklädnad svarande Summa af 18,000 R:dr, ehuru inbegripne under Anslaget för Försvars-Verket i Allmänhet, likväl utgjort förut anviste Medel för Flottans Personal, och kunna för densamma fortfarande användas; hvarjemte Hr Frih. *af Nordin*, med åberopande af R. St:rs underd. Skrifvelse af den 30 April 1810, deruti medgifves K. M:t *att under hvarje HufvudTitel fritt och obehindradt disponera AnslagsSummorne*, ansett, att äfven hvarje annan öfverflyttning från ena till andra Anslaget inom HufvudTiteln kunnat, i fullkomlig öfverensstämmelse med våra constitutionela Stadganden, anbefallas, i händelse K. M:t pröfvat sådant nyttigt och ändamålsenligt.

Öfver den utaf *Casper Wijkman* anmälte Anmärknings-anledning anser Utskottet sig icke böra något annat Utlåtande afgifva, än att det anmärkte förhållandet redan uti Utskottet varit pröfvadt och uti dess förra Bet. N:o 151 framställdt. Vid Hr Grefve *Cronstedts* och Hr Frih. *af Nordins* anförande af giltigheten, att till aflöning använda besparde Underhålls- och BeklädnadsMedel, får Utskottet erinra, att, då Flottans Anslag till Försvarsverket i allmänhet befunnits otillräckligt, det påtagligen varit ändamålsenligare att för brister deruti använda hvad af samma Anslag kunnat besparas. Men, ehuru Utskottet ej kan bestrida, att, enligt R. St:rs underd. skrifvelse af d. 30 April 1810 K. M:t sedermera inom HufvudTitlarne fritt disponerat Anslagen, kan Utskottet likväl ej medgifva, att R. St:r skulle vara häraf hindrade att föreskrifva vis-

sa vilkor för gifne StatsAnslags användande; och har Utskottet, oagtadt så väl ofvanberörde af Hr Friherre *af Nordin*, som hos H. *PresteStåndet* af Hr Professor *Geijer* och hos V. *BorgareStåndet* af Hr *Noréus* häremot gjorde anmärkningar, ansett sig böra förnya dess hos R. H. St:r gjorde hemställan, om vidtagande af det Stadgande, att under de Titlar som röra Försvars-Verket, Besparingar, som uppstått å Anslagen till de Materiela Behofven ej få användas till reglering eller förbättring af Löner, samt att uppkomne LöneBesparingar böra i första rummet användas till betäckande af de Brister, som möjligen under samma tid kunnat uppstå å de, till fyllande af Materiela Behofven, beviljade Anslag.

5:o Hos H. *R. o. A.* hafva ytterligare Hr Grefve *Cronstedt, Clas*, Hr Frih. *af Nordin, Carl Johan*, Herr *Nordensköld, O. G.*, och Hr *Crusenstolpe, M. J.*, anmärkt: att Tionde HufvudTitelns ställning och behof voro för K. M:t så tillräckligt kände, att den af Utskottet hos R. St:r tillstyrkte åtgärd att till K. M:t ingå med underd. framställning om vidtagande af sådana inskränkningar och Besparingar i Utgifterne för Sjöförsvaret, som, med iagttaget beredande af Rikets säkerhet, öfverensstämma med Nationens förmåga att Utgifterne åstadkomma, vore öfverflödig; äfvensom Hr Grefve *Cronstedt* anfört: att Utskottet misstagit sig om beloppet af Tionde HufvudTitelns årliga Brist, då Utskottet derifrån ej afdragit de 48,500 R:dr, som blifvit anslaget för Materielen af Utskottet tillagde; samt att Utskottet borde upplysa, hvaruti de å Materielen upp-

tagne Indelte Räntor, 2621 R:dr 32 sk., bestå eller hvartill de äro anslagne, emedan detta ej kunde igenfås hvarken i Utskottets Betänkande eller i 1823 års Statsreglering.

Ehuru Utskottet icke dragit i tvifvelsmål, att ju K. M:t äger kännedom af Tionde HufvudTitelns Tillgångar och tagit desamma under beräkning vid uppgifvandet af Sjöförsvarets framtida behof, hälst Utskottet af K. StatsContoirets Handlingar funnit, att K. M:t sjelf årligen i Nåder bestämmer den specifika fördelningen af Anslagen inom Titeln; har, Utskottet likväl, sedan de upplysningar om denna HufvudTitels förvaltning hvilka uti K. M:ts Nåd. Proposition ej lemnats nog fullständige, serskildt blifvit inhemtade, ansett sig böra underställa R. H. St:r angelägenheten deraf, att uti underd. Skrifvelse till K. M:t framställa de bekymmer R. St:r hysa för tillräckligheten af Anslagen för Sjöförsvaret, såvida dispositionen deraf skall fortgå på sätt som hitintills; och förblifver Utskottet ännu af samma öfvertygelse. Den i tillgångarne för Sjöförsvarets behof, efter hittills gällande plan, uppkommande årliga Brist, hvilken Utskottet genom dess undersökningar insett, har så mycket mindre under sjelfva Calculen bort med den för HufvudTiteln föreslagne förstärkning af 48,500 R:dr minskas, som Utskottet, just för att med giltigt skäl kunna föreslå denna förstärkning, uppgifvit Bristens deraf oberoende belopp. Och får Utskottet i afseende på de under Anslaget för FörsvarsVerket i allmänhet upptagne Indelta Räntor, åberopa den i Betänkandet N:o 151 pag. 341 och 342 der-

öfver förekommande utredning, hvilken visar, att de utgöra den på Gottland till Flottans behof anslagne Skattetjära, i Räkenskaperne upptagen till Kronovärde 524 R:dr 16 sk., hvilket till Markegångs förvandling, förslagsvis fem gånger taget, af Utskottet blifvit utfördt till 2,621 R:dr 32 sk.

6:o Vid den af Utskottet, i enlighet med K. Brefvet af den 2 Nov. 1824, *utförde Summa för LöningsStaterne* har hos H. *R. o. A.* Hr Grefve *Cronstedt, Clas*, anmärkt, att Spanmålen under lönerne blifvit upptagen till 14,541 T:r men utgör rätteligen endast 14,533 T:r hvilket härrörer deraf, att uti K. M:ts Nåd. RegleringsStat af den 2 Nov. 1824, missskrifningar eller misstag som vid 1825 års Nådiga Staters utfärdande blefvo rättade, i så måtto ägt rum, att Spanmålen under lönen för en Expeditions-Bokhållare vid Carlskrona Station upptagits till 50 T:r i stället för 30 Tr, men att deremot en VaktmästareLön vid samma Station, eller 140 R:dr, med derunder beräknade 12 T:r Sp:ml, blifvit alldeles uteglömd, i följd hvaraf Utskottets beräknade totala AfföningsAnslag i penningar 435,535 R:dr 36 sk. jemväl borde tillökas med sagde 140 R:dr, men anslaget i Sp:ml under Lönerne med 8 T:r förminskas; och har Hr Grefve *Cronstedt* derjemte erinrat, att, sedan erfarenheten nu mera vitsordat, att CivilPersonalen vid Flottans Stationer i Stockholm och Götheborg vid RegleringsStatens uppgörande år 1824 blifvit för ringa beräknad, densamma ovilkorligen måste, utöfver nämnde af Utskottet följde regleringsStat tillökas med

Vid Stockholms Station.

Sp:ml under Lönen					
30: -	1	Revisor, Lön	R:dr	500: - -	
30: -	1	Bokhållare	„	400: - -	
15: -	1	Kammarskrifvare	„	220: - -	
85 10: -	1	ContorsSkrifvare .	„	150: - -	1,270: - -

Vid Götheborgs Station

30: -	1	Revisor	R:dr	500: - -	
45 15: -	1	Kammarskrifvare	„	220: - -	720: - -
130 T:r					R:dr 1,990: - -

hvilken tillökning i Personalen hufvudsakligen öfverensstämde med den i K. M:ts Nåd. Förvaltnings- och RedogörelseReglemente för Flottan af den 29 Aug. 1825 för nämnde Stationer utförda Personal, och jemväl blifvit provisoriskt på fyra år tillåten genom K. Brefven den 29 Aug. 1825 och 22 Oct. 1828.

Utskottet har, vid efterseende uti de för år 1825 och följande åren af K. M:t i Nåder fastställde Stater, funnit så väl VaktmästareLönen till 140 R:dr med 12 T:r Sp:ml som det under ExpeditionsBokhållareLönen förminskade Sp:mlsbelopp till 30 T:r, vid Carlskrona Station, vara i berörde Stater observerade; och som Utskottet anser, att detta bör vid Statsregleringen rättas, och sådant egentligen borde ske genom öfverflyttning af 140 R:dr från Anslaget för Materielen, hvilket derigenom från den förut föreslagne jemna summan af 605,000 R:dr skulle förvandlas till den ojemna af 604,860 R:dr, hemställer Utskottet, om icke, så väl i afseende på denna omständig-

het, som derå, att denna del af Tionde HufvudTiteln, enligt hvad ådagalagdt blifvit, ej tål någon minskning,

berörde 140 R:dr må, såsom en tillökning i Tionde HufvudTiteln, under dess LöningsStater få vid Statsregleringen uppföras.

Hvad deremot de vid Stockholms och Götheborgs Stationer tillkomne Civile Lönerne beträffar, så, enär de, dels äro blott provisoriskt anslagne, dels äro anviste på Tionde HufvudTitelns besparingar, deraf de fortfarande kunna utgå, utan hinder af det om Besparingarnes användande föreslagne Stadgandet, hvilket aldrig retroactivt kan verka på hvad förut å de samma är anvist, kan Utskottet ej tillstyrka att dessa Löner å Ordinarie AflöningsStaten må varda uppförde.

7:o I öfverensstämmelse med Hr Amiralen *v. Schantz's* Utskottets förra Betänkande åtföljande Reservation, har hos H. *R. o. A.* af Hr Grefve *Cronstedt, Clas,* och Hr *Nordensköld, O. G.,* hos H. *PrästeStåndet* af Herr Professor *Bolmér* och hos V. *BorgareStåndet* af Hr *Santesson,* blifvit anmärkt, att då *Flottans ConstructionsCorps,* enligt äldre Stadganden, varit och enligt R. St:rs Beslut af den 20 Dec. 1823 borde vara lika aflönt med IngenieurCorpsen, samt Utskottet å den sistnämndes Stat under Tredje HufvudTiteln föreslagit Lönetillökningar för Majorer, Capitainer och UnderConducteurer, Utskottet äfven hade bort föreslå enahanda Lönetillökningar å ConstructionsCorpsens Stat, utgörande för

1 Capitaine eller Major . . . . . R:dr 300. — —
2 PremierLieutenanter eller Capitainer à 200 R:dr . . . . . „ 400. — —
3 UnderConstructeurer à 50 R:dr . . „ 150. — —
Tillsam. R:dr 850. — —

Utskottet får, i anledning häraf och då, såsom anfördt är, R. St:r vid nästl. Riksdag erkänt, såsom billigt, att Flottans ConstructionsCorps bör åtnjuta enahanda lönevilkor med IngenieurCorpsen, funnit sig böra till R. St:r hemställa:

att, till likhet med den förhöjning som i aflöningen för sistnämnde Corps blifvit af Utskottet tillstyrkt, en förbättring uti ConstructionsCorpsens löner nu äfven må få äga rum samt för detta ändamål nyssberörde summa af 850 R:dr B:co, till fördelning på ofvannämnde sätt, beviljas såsom ytterligare tillökning i 10:de HufvudTitelns AnslagsSumma.

8:o) Den Summa af 30,000 R:dr årligen, hvilken Utskottet föreslagit att af Anslaget för Materielen tills vidare utgå till Aflöning för Flottans *Indragnings- eller så kallade Extra och ExspectanceStat*, hafva hos H. *R. o. A.* Hr Grefve *Cronstedt*, *Clas*, och Hr *Nordensköld*, *O. G.*, förklarat vara otillräcklig och ansett böra ökas till minst 34,000 R:dr, utom 120 T:r Sp:ml in natura och hvad som kan erfordras i tillökning för 1781 T:r Sp:ml beräknade under Lönerna.

I anledning häraf får Utskottet upplysa, att enligt de af K. M:t för innevarande år i Nåder fastställde Stater, uppgår hela IndragningsStaten vid Flottan till 51,959 R:dr i penningar, hvarifrån böra afgå för

LotseriStaten 1,200 R:dr, hvilka uti ofvan upptagne 48,5000 R:dr äro inbegripne och böra af Anslaget för Båk- och LotsInrättningen utgå. Till

återstoden		R:dr 50,759: — —
finnes, enl. Hr Grefve *Gronstedts* egen uppgift, tillgång uti 16 Vacanta PremierLieutenants Löner à 400 R:dr	6,400: —	
Arrenden för BåtsmansChefs-Boställen	1,800: —	
Skillnad i Summorne	800: —	
Permitterade SjöArtilleristers och otillsatte Matrosers underhåll	9,072: 40.	18,072: 40. —

hvadan det återstående Behofvet är R:dr 32,687: 40. — utom 120 T:r Sp:ml in natura. Då ifrån 1825 års början till 1828 års slut denna IndragningsStat nedgått ifrån 77,165 R:dr till 51,959 R:dr, är det att förmoda, att densamma, med undantag af LotseriStaten, skall, efter ett härmed enligt förhållande, till nästa år vara förminskad till 48,000 R:dr eller derunder. Men för det fall att en sådan förminskning till fullo ej skulle inträffa, hemställer Utskottet:

att hvad, utöfver de härtill bestämde 30,000 R:dr, möjligen kan erfordras må anvisas att utgå af *Anslaget till oförutsedde Utgifter.*

9:o Att till sistnämnde Anslag en viss Summa af Utskottet blifvit föreslagen, att vid Statsregleringen, afskiljd ifrån *Anslaget för FörsvarsVerket till Sjös i*

allmänhet, upptagas, har Hr Grefve *Cronstedt* ansett olämpligt, emedan K. M:t hvarje år serskildt i Nåder förordnar, huru det Allmänna Anslaget å Titeln i detail skall användas. Men då enahanda förhållande förut ägt rum med Allmänna Anslaget å Tredje HufvudTiteln, och i det, K. M:ts Nådiga Proposition åtföljande, specifika Förslag till reglerande af densamma en serskild Summa till oförutsedde Utgifter är upptagen, har Utskottet ansett likhet härutinnan böra iagttagas HufvudTitlarne emellan.

10:o) Hr Grefve *Cronstedt* har ytterligare anmärkt, att det å Tionde HufvudTiteln till *Rese- och TractamentsPenningar* uppförde Anslag af 3,333 R:dr 16 sk. redan förut varit otillräckligt och ännu mer blifver det genom den af Utskottet föreslagne åtgärd, att från Andra Titeln öfverflytta kostnaden för de Militaire Personers Aflöning, som från Flottan sitta i KrigsHofRätten; och anser Hr Grefven, att detta Anslag, hvaraf utgå 27 BåtsmansCompagnieChefers Resepenningar, kostnaderne för de flerfaldiga Commenderingar och flyttningar så väl af dessa Officerare, som af andre, Flottans Stationer emellan, Räkenskapers öfversändande, årlige Mönstringsförrättningar m. m., borde ökas till 6,000 R:dr. Men då hitflyttningen af KrigsHofRättens Ledamöter ej kommer att med betydligt belopp gravera detta Anslag, och då K. M:t ej deruti äskat någon tillökning,

hemställer Utskottet, att det vid Statsregleringen må förblifva oförändradt.

11:o *Anslaget till SpannemålsUpphandling och Bagerikostnader* af 20,000 R:dr årligen, har hos V. *BorgareStåndet*, Hr *Ståhle* anmärkt böra nedsättas, om en uti K. M:ts serskildte Nådiga proposition gjord framställning af en Summas öfverflyttning från Allmänna MagazinsFonden till Proviantlagret i Carlskrona, bifalles. Men då den i Nåder föreslagne Afskrifningen af Flottans skuld för ett längesedan på en gång emottaget Proviantlager ej kan inverka på Flottans kommande årliga Utgifter i och för dess Spannemåls behof, och då dessa Utgifter bestå dels uti Magazineringskostnaderne för de å RiksStatens Tionde HufvudTitel anslagne 9,423 T:r Sp:ml in natura, dels kostnader för den Sp:ml, som, utöfver Anslaget in natura, måste för Flottan upphandlas, och dels Utgifter till förmalning och förbakning, anser Utskottet någon nedsättning i Anslaget ej böra äga rum.

12:o I afseende på den af Hr Grefve *Cronstedt, Clas*, hos H. *R. o. A.* gjorde framställning, att så vida Generalerne vid 65 års ålder kunna erhålla pension å Allmänna IndragningsStaten, i likhet med Landshöfdingar, Amiralerne äfven böra uppföras till åtnjutande af samma förmån, samt den af Vice Talmannen *Jon Jonsson* m. fl. uti H. *BondeStåndet* väckte fråga om tillökning i InqvarteringsPenningarne för Båtsmännen i Carlskrona;

så och enär K. M:t icke funnit skäl att något uti förenämnde afseende R. St:r meddela samt Motioner härom icke blifvit väckte inom den i 56 §. RiksdagsOrdningen stadgade tid; anser Utskottet sig icke

kunna samma frågor till hufvudsaklig pröfning upptaga.

Bifalla R. St:r hvad i detta Utlåtande blifvit tillstyrkt, kommer den för 10:de HufvudTiteln förut föreslagne Summa . . . . . R:dr 1,201,527: 7. 4.
att ökas med 1:o ersättningen för den i 1824 års Stat uteglömde Vaktmästarelön vid Carlskrona Station . . . . . R:dr 140.
2:o För lönetillökningar å Flottans ConstructionsCorps Stat med . . R:dr 850.
eller tillhopa „ 990 — -
så att hela Summan skulle blifva R:dr 1,202,517: 7. 4.

Reservationer:

Af Hr Amiral *v. Schantz:* vid 2:dra *Puncten* — Utskottet har icke ansett sig äga anledning ändra dess i förra Betänkandet N:o 151 fattade beslut att af BåtsmansVacanceMedlen endast tillstyrka 15,000 R:dr B:co till Exercice för Flottan, ehuru anmärkningar blifvit gjorda och återremissen vidfogade; öfver otillräckligheten af ett så ringa anslag, hvilket ock inhämtas af räkenskaperne öfver förflutna årens ExerciceExpeditioner, när nu härtill kommer att Utskottet föreslagit till vapenöfning åt Arméens BeväringsManskap 60,000 R:dr B:co samt till ExerciceEsquadroners underhåll 22,000 R:dr; Så synes mig Utskottet hafvit skäl föreslå R. St:r att enligt K. M:ts Nåd. Proposition hela

BåtsmansVacanceAfgiften, till Flottans Exercice blifvit anslagen, eller ock hvad jag inom Utskottet vördsamt framställt, att, sedan för StatsVerkets behof af dessa VacanceMedel fråntagits 10,000 R:dr, det återstående till ExerciceFonden åt Sjöförsvaret anslagits, någon gång hade då genom höga Markegångspris, större Summa erhållits än de föreslagne 15,000 R:dr.

4:de *Puncten* — Då Utskottet fortfarit att i detta Betänkande lika med det förra N:o 151 vidhålla den sats att medel blifvit obehörigt tagne ifrån Material-Anslaget till AflöningsStaten; ett förhållande som ej mindre af Hr Grefve Cronstedt än Hr Frih. af Nordin blifvit vederlagdt samt med calculer fullkomligen upplyst; får jag såsom ett ytterligare bestridande af denna Utskottets uppgift, åberopa min förut vid Betänkandet N:o 151 och pag. 343 afgifna reservation; till hvilken jag äfven får hänvisa i anseende till den af Utskottet hos R. St:r föreslagne underd. skrifvelse, om sättet att använda besparingarne inom Titlarne som röra FörsvarsVerket; varandes denna framställning i min tanka så mycket mindre lämpelig, som den innefattar ett upphäfvande af K. M:ts höga rätt att under hvarje HufvudTitel på sätt Högst densamma för godt finner fritt disponera de der uppkomne besparingar.

5:te *Puncten* — Jag kan icke heller dela Utskottets tanka om angelägenheten af den nu, lika som i förra Betänkandet R. St:r föreslagne underd. skrifvelse, om 10:de HufvudTitelns tillstånd samt medlens bättre användande, och får i sådant afseende åbero-

pa den öfver förre Betänkandet afgifne reservation p. 346.

I 8:de *Puncten* af Betänkandet yttrar Utskottet att hvad utöfver 30,000 R:dr till Extra- och Exspectance-Statens aflöning, erfordras skulle utgå af Anslaget till oförutsedda händelser, jag finner icke något skäl att hänföra en förutsedd och ovilkorlig utgift till de oförutsedda, ej heller någon våda vara, att medgifva och bestämma aflöningen för ifrågavarande personal, till erforderliga Summan, 34,000 R:dr B:co. Det är i min tanka bättre att å en AnslagsSumma äga öfverskott än brist, det förra blir alltid redovist, men det senare är ofta svårt att fylla.

10:de *Puncten* — lika med hvad Hr Grefve *Cronstedt* emot förra Betänkandet anmärkt finner jag den till Rese- och Tractamentspenningar föreslagna Summa 3333: 16 B:co vara otillräcklig, hälst ReseReglementet tillägger högre tractamente nu än förr och att Flottornas sammanslående gifvit anledning samt behof af Officerarnes ombytliga användande till tjenstgöring vid Stationerna; anslagets förhöjande till 6000 R:dr är således af behofvet påkalladt.

12:te *Puncten* — Det af Hr Grefve *Cronstedt* väckta nya ämne, att, så vida 2:ne af Herrar Generaler vid 65 års ålder erhålla på IndragningsStat, hvad Utskottet föreslagit eller årligen 3000 R:dr B:co, bör lika förmohn föreslås åt Amiraler; har Utskottet ej ansett sig kunna till öfverläggning upptaga enär motion härom icke blifvit väckt inom den tid 56 §. RiksdagsOrd. föreskrifver, men då denna §:s sista moment berättigar

att väcka ny motion efter den tid 27 §. RiksdagsOrd. stadgar, enär redan upptagna ärender dertill föranleda, så anser jag, varit behörigt att Utskottet öfver detta nya ämne Utlåtande afgifvit; af sådan öfvertygelse ledd får jag till bedömande omnämna sättet huruledes AmiralsPersoner som äga lön på Stat efter innehafvande grad, enär de, föråldrade, icke mer tjensten förmå utöfva och om afsked anhålla, skulle kunna årligen erhålla, en i min tanka lämpelig inkomst till framtida bergning af 2,500 R:dr B:co utan att StatsVerket med betydlig utgift på IndragningsStat betungas. — Den afskedade Amiralen erhåller enligt PensionsReglementet 1000 R:dr i Pension, dess ledigblifna lön blifver då tillagd den i tour äldsta Amiral, som i följd af gällande författning och såsom tjenstgörande vid någon af de flere Amiralsgraden tillhörande tjenstbefattningar har fyllnad i innehafvande CommendeurCaptens Lön, till AmiralsLön, som minst utgör 1000 R:dr och som för närvarande Trenne Amiraler njuta, om desse 1000 R:dr då i stället tilldelas den afskedade, så vore endast 500 R:dr att på IndragningsStat uppföras; att på sådane vilkor föreslå R. St:r till uppförande på IndragningStat ett lika antal Amiraler som Generaler tror jag icke varit olämpeligt, och möjeligen af R. St:r beviljats såsom ledande till godt ändamål utan betydelig kostnad för Staten.

Hr Öfverste *Lefrén* har instämt uti de tillstyrkanden Hr Amiralen *von Schantz's* ofvanberörde reservation, i afseende på 2:dra och 4:de Puncterne, innehåller.

Af Hr Lagman *Noréus:* vid 4:de *Puncten* — Jag reserverar mig emot Utskottets Beslut, angående hemställan till R. St:r, att vid K. M:ts dispositions-rätt af besparingarne inom HufvudTitlarne, måtte, hvad beträffar de Titlar som röra FörsvarsVerket, fästas de vilkor, att besparingar, som uppstått å anslagen till de materiela behofven, ej få användas till reglering eller förbättring af löner, samt att uppkomne lönebesparingar i första rummet användas till betäckande af de brister, som möjligen under samma tid kunna uppstå å de till fyllande af materiella behofven beviljade anslag.

Jag finner ett sådant förbehåll leda till inskränkning uti K. M:ts rätt, att i allmänhet disponera besparingarne inom hvarje af RiksStatens HufvudTitlar, men jag finner äfven att det ändamål, som sökes för de bägge Titlarne, som innefatta regleringen för utgifterne till FörsvarsVerket, framför något annat är af mycken vigt, och att just detta ändamål åsyftades af K. M:t då den nya löneregleringen inom Flottan stadgades. Igenom de uppå IndragningsLöneStaten uppkommande successiva besparingarne, finner man ock en årlig betydelig ny tillgång för Flottans Materiel uppkomma och slutligen stadna vid en jemnt fortfarande större summa. Jag medgifver att K. M:ts fria disposition af besparingarne inom HufvudTitlarne icke finnes uti Grundlagarne uttryckt, men den antogs vid det nya Statsskick, som år 1809 inträdde och bör alltid antagas, såsom en ostridig följd af en väl ordnad

nad Statsreglering. Ett ändamålsenligt uppfyllande af Statsbehofven är icke derförutan att förvänta, och jag kan icke fatta, huru R. St:r skulle kunna tilltro sig att anordna, huru en uppkommen besparing inom en Titel bör användas, för att kraftigast verka till vinnande af Titelns hufvudändamål. Behofven omvexla och framställa sig olika den ena tiden emot den andra, och det är just derföre, som det är nyttigt att för hvarje tillfälle, utan serskilde föreskrifter kunna bedömma sättet, att med största nytta för Riket använda uppkomne besparingar.

Af Hr CommerceRådet *Santesson*, i frågan *om Båk- och LotsInrättningen.* Ehuru, igenom 3:ne Riks-Stånds enstämmiga bifall till StatsUtskottets förslag uti dess så väl förra, som sednare Betänkande, att bland Statens Ordinarie Inkomster inräknas och med en Summa af 9,333 R:dr 16 sk. Banco uppföras, under namn af Danska Fyringsmedel, de R:dr 3,500 Hamb. Banco, som årligen ingå i aftalad ersättning, ett för allt, af de Elseneur passerande Skepp, BorgareStåndets häremot stridande beslut, att desse Medel skulle directe ingå till Båk- och LotsVerkets Inkomster, lärer få anses för denna gång förfallit; men LotsVerket har dock härigenom gått miste om en dess rättmätigaste tillgång, och det derföre äfven måste finnas destomera betänkligt och osäkert, huruvida Båk- och LotsVerkets Inkomster på sådant sätt komma att förslå fullt till Fyrbåksanstalternes underhållande, och ännu mera till deras iståndsättande och uppbringande till

ett någorlunda försvarbart skick, ifrån det alldeles motsatta hvari de sig nu befinna; så nödgas jag reservera min, i anledning häraf, inom StatsUtskottet yttrade enskilda tanka, att en lika Summa, som nu kommer att till StatsCassan ingå för Danska FyringsMedlen, måtte till återutgående anslås på 10:de HufvudTiteln, och alltså der tilläggas de 50,000 R:dr, hvilka redan der äro upptagne till Lots- och Båk-Inrättningens underhållande. Till de härföre, i min tanka, så talande skäl, som jag haft äran anföra uti min särskilda Reservation vid StatsUtskottets första Betänkande om StatsVerkets Inkomster, N:o 54, och hvad vid återremissen så deraf, som af Utskottets Betänkande N:o 151 om StatsVerkets Utgifter på 10:de HufvudTiteln, blifvit dels inom H. *R. o. A.*, dels inom *BorgareStåndet* yttradt, anhåller jag nu få lägga, att utom ett sådant direct användande af hela inkomsten utaf Båk- och LotsInrättningen, och alldra synnerligast af det som erhålles från Elseneur för der passerande främmande Fartyg, skall Svenska Staten, så länge FyrbåksInrättningen ej är bragt uti fullkomligt godt stånd, ej väl rättvisa denna uppbörd af främmande Nationers Skepp, och undanrödja all skälig anledning till klander för denna betalnings upptagande, utan att derföre göres fullt skäl, hvilka grannlaga omständigheter R. St:r, i min tanka, dock visserligen ej böra förbise.

Hr Amiral *v. Schantz* har häruti instämt.

Af Hr CommerceRådet *Santesson*, *i frågan om afslutade Contracter om Ekevirkes lefverencer:* Då jag

ej kan dela StatsUtskottets yttrade åsigter, i anledning af inom RiksStånden gjorde anmärkningar vid den betydliga SkeppsEkeverkes upphandlingen på de mäst ovanlige och besynnerlige vilkor, emedan jag anser lika så väl för skuldsättning, hvad man åtagit sig att framdeles betala, som hvad redan är förfallet, och emedan jag ansett anmärkning emot denna handel mäst ändamålsenligt hafva bordt äga rum nu genast, då den blifvit känd, och ej, som Utskottet yttrat, först då när framdeles betalningen derföre i fråga kommer; så nödgas jag ock nu reservera denna min särskilda mening härom, och med ett befarande, att denna frågas lätta behandlande nu, i längden kommer att blifva alltför kostsamt.

N:o 254.

Utlåtande, i anledning af gjorde anmärkningar vid Betänkandet N:o 152, angående reglering af Allmänna IndragningsStaten.

(U. A.)

Vid nedannämnde Puncter af berörde Betänkande äro anmärkningar gjorde, neml:n:

1:o *Andra Puncten, om Anslag för AmiralitetsKammarRådet Elers.*

Inom H. *BondeStåndet* har RiksdagsFullmäktigen *Johan Jacob Rutberg* anmärkt, att nämnde anslag ej borde å denna Stat öfverföras, utan tillgång derför sökas å 10:de HufvudTitelns besparingar, hvaraf utgiften rätteligen skulle utgå.

Då R. St:r förut medgifvit, att de Löne-ersättningar, som blifvit Embets- och Tjenstemän tillagde vid indragning af deras Embeten eller Tjenster, från Allm. IndragningsStatens Anslag utgått, och ifrågavarande Anslag uppkommit, genom den med K. Krigs-HofRätten vidtagne och till besparing i StatsUtgifterne ledande reglering,

finner Utskottet icke skäl, att, i anledning af förenämnde, inom ett RiksStånd gjorde anmärkning, frånträda dess i ämnet förut afgifne förslag.

2:o *Femte Puncten, ang:de en Bergsmästaren Jacobsson tillagd ersättning.*

Denna ersättning har väl af bemälte Riksdags-Fullmäktig blifvit bestridd, på grund af Hr Friherre Palmstjernas, Betänkandet bifogade, reservation; men som af den åberopade reservationen ådagalägges, att enahanda anmärkningsfråga blifvit vid ärendets behandling af Utskottet pröfvad,

anser Utskottet sig icke kunna förändra den af dess pluralitet förut gjorde hemställan.

3:o *Sjunde Puncten, upptagande Lönetillökning för Kammarskrifvaren Westman.*

Under förmenande, att Westman aldrig söker någon syssla och att hvad åt honom beviljas blir en lifstidspension, har hos H. *BondeStåndet* Riksdagsfullmäktigen *Johan Jacob Rutberg* yrkat, att nämnde Löneersättning måtte tagas af Besparingarne och ej å Allmänna IndragningsStaten uppföras.

Vid öfvervägande häraf, har Utskottet så mycket mindre kunnat frångå dess förra hemställan, som, en-

ligt hvad Utskottet inhemtat, Westman uti K. Stats-Contoiret tjenstgör, utan att derföre åtnjuta någon serskild Lön.

4:o *Åttonde Puncten om den under 10:de HufvudTiteln nu upptagne LotseriIndragningsStat.*

RiksdagsFullmäktigeu *Johan Jacob Rutberg* har likaledes yrkat, att nämnde Stat må förblifva under 10:de HufvudTiteln, hvarigenom 740 R:dr B:co årligen skulle komma att minskas i utgiften på det hela.

Utskottet har af detta anförande

icke funnit skäl att frångå sitt förra förslag i förenämnde afseende.

5:to *9:de Puncten, f. d. Landshöfdingen Järtas Pension.*

Hos H. *R. o. A.* har Herr *Crusenstolpe, Magn. Jacob,* anmärkt, att då R. St:r vid sistlidne Riksdag beviljat Pensionen intill derpå följande Riksdag, Utskottet, i stället för Pensionens utgående *tills vidare,* bordt föreslå densammas tilldelande *intill nästa Riksdag;* hvaremot Hr *v. Hartmansdorff, August,* ansett det vara ovanligt och orätt, att ställa en Embetsman på PensionsStat blott fem år i sänder och ej för alltid, intill dess han åter inträdde i Statens tjenst med motsvarande lön, samt att, med afseende å Landshöfding Järtas förtjenster, som berättigade honom till R. St:rs erkänsla, R. St:r borde på sistberörde vilkor bevilja honom ifrågavarande Pension, och icke göra den till föremål för obehagliga öfverläggningar och serskildta beslut vid hvarje Riksdag; hvarförutan, det blifvit anfördt och yrkadt, inom H. *R. o. A.* af Hr

Rosenqvist af Åkershult, Fredr. Leonh., att ehuru han vore okunnig om de så kallade Patriotiska åtgärder, som föranledt Pensionens beviljande för Landshöfding Järta, utan afseende på PensionsFörfattningarnes föreskrift, Hr Rosenqvist likväl förmodade, att Nationen ägde rättighet att af Landshöfdingens verksamhet och grundsattser vänta, det han med sådane åtgärder icke afstannade utan dermed fortfore, då han ock borde blifva förvissad att icke glömmas; hvadan, med bestridande af Pensionens fortfarande, Hr Rosenqvist ansett Landshöfding Järta böra vara nöjd med den Pension, som han redan åtnjutit: uti V. *BorgareStåndet* af Hr *Helsingius*, att en så stor Pension af Statens Medel, som den ifrågavarande vore en misshushållning dermed, enär Innehafvaren derigenom undanhölles från Statens tjenst, och det ej kunde förmodas det den med pension begåfvade skulle vilja åter inträda i tjenst; att Utskottet, närmare än som skedt, bordt utlåta sig deröfver huru länge denna Pension skulle fortfara; att tillstyrkandet i den anmärkte Puncten vore så mycket mera orättvist, som Utskottet, vid pröfning af frågan om en mindre betydlig pension för Assessoren Wahlström, lemnat densamma utan afseende, ehuru denne Tjensteman synts vara till Pension mera berättigad än Landshöfding Järta, som ej torde vara i egentligt behof deraf och dessutom skulle äga förmåga att genom Skrifter bereda sin utkomst; samt i H. *BondeStåndet* af *Johan Jacob Rutberg*, att då R. Str gifvit Pensionen i förlitande dertill, att Landshöfdingen Järta skulle begagnas i Statens tjenst, men

sådant ej nu syntes vara meningen, borde ock Pensionen indragas, samt de 10 à 12,000 R:dr Banco, som han redan uppburit anses mer än tillräckligt svarande mot de tjenster han gjort Fäderneslandet.

Utskottet har öfvervägat hvad sålunda anmärkt blifvit, men icke funnit de af R. St:r år 1823 anförde och af Utskottet uti sitt förra Betänkande åberopade skäl för tilldelandet af pension åt Landshöfding Järta, i någon måtto genom dessa anmärkningar förringade; utan förnyar således sin förut gjorde hemställan uti detta afseende.

6:o *Tolfte Puncten, om reglering af Pensioner för Högts. H. K. H Prinsessan Sophia Albertinas HofStat och Betjening.*

Härvid har blifvit anmärkt, inom H. *R. o. A.* af Hr *Crusenstolpe, Magn. Jacob,* att Utskottet bordt uppgifva så väl personalen som Pensionsbeloppen, enär derförutan det vore svårt för R. St:r, att bestämma hvad för ändamålet i sjelfva verket erfordrades, och af Hr *Hartmansdorff, August,* som instämt i berörde anmärkning, att HofStaten i allmänhet ej borde åtnjuta Pensioner, som till deras belopp öfverstego alla andre Civile och Militaire Embets- och Tjenstemäns; till stöd hvarföre, blifvit anfördt, att en person, som blott några månader innehaft en Hof-syssla, fått vid den K. Personens frånfälle bibehålla hela lönen såsom Pension för lifstiden, då deremot en Civil Embetsman icke åtnjöte en sådan förmån förr, än han tjent 40 år och uppnått 65 års ålder, med så försva-

gad hälsa, att han vore oförmögen till tjenstens ordentliga bestridande; att de Militaire Tjenstemännen voro ännu mera vanlottade, emedan de nödsakades för det mästa pensionera sig sjelfve genom afgifter af deras löner, ehuru otillräcklige de vore; att då Hof-sysslorne voro de beqvämaste befattningar, hvartill inga kunskapsprof fordrades och hvarvid lif och lemmar icke eller synnerligen äfventyrades, skäl ej heller förefunnes, hvarföre deras innehafvare skulle så öfverdrifvet pensioneras, hvilken grundsats äfven i allmänhet vore gällande i afseende på Pensioners tilldelande åt HofFruntimmer, då, ehuru de Fruntimmer, som erhålla Pension af StatsVerket, skulle vara Enkor eller ock befinna sig i torftig belägenhet, HofFruntimren deremot undfingo Pensioner, utan afseende på deras behof deraf, äfven om deras Män lefde och voro försedde med de högsta och bäst lönade Embeten i Staten; hvarjemte Hr von Hartmansdorff ansett nödigt, att bestämdt borde uppgifvas, hvilka personer, som af de till Gratificationer föreslagne 2300 R:dr, skulle komma i åtnjutande.

Uti H. *BondeStåndet* är det föreslagne Pensions-Anslaget vordet bestridt af *Johan Jacob Rutberg*, som ansett ifrågavarande, så till personal som i rang för högt tilltagne HofStat icke berättigad till Pensioner af StatsVerket, enär Högts. H. K. H. Prinsessan efterlemnat enskild förmögenhet, hvaraf Desss Tjenare kunnat belönas.

Utskottet får, i anledning häraf, åberopa hvad dess förra Betänkande innehåller, att, i öfverensstämmelse med hvad R. St:r, vid regleringen af Indrag-

ningsStaten för Högsts. Hennes M:t EnkeDrottningen *Hedvig Elisabeth Charlottas* Hof och dertill hörande Personers öfverflyttande på RiksStaten, år 1818, iakttogo, Utskottet ansett den nu föreslagne summan af 14,000 R:dr böra anslås, att å Allm. IndragningsStaten uppföras såsom tillgång för Pensionerne, Högts. H. K. Höghets enskilde Pensionärer deruti inbegripne, och att, i följd deraf, till K. M:ts visa och Nådiga afgörande äfven nu öfverlemnas alla vid denna Pensionsreglering förekommande frågor i hela deras vidd, endast under förbehåll, att det för ändamålet sålunda anslagne belopp ej må vid utgifternes bestämmande öfverskridas.

För detta tillstyrkande har Utskottet äfven hämtat stöd deraf, att, i afseende på åtnjutandet af HofStats-Pensioner, den grund redan finnes vara af K. M:t lagd, genom K. Brefven den 4 Nov. 1818, d. 27 Mars och 22 April 1819 samt 14 Jan. 1824: att samma pensioner "innehafvarne tillgodokomma, intill dess de genom döden afgå, så framt de ej å annan Stat hädanefter undfå lön, arfvode eller pension, eller förbättring i redan erhållne inkomster, i hvilka fall pensionerne skola, i mohn deraf, antingen med motsvarande belopp förminskas eller ock alldeles upphöra."

Och då detta, ehuru i förra Betänkandet ej uttryckt, varit af Utskottet i betraktande taget, får Utskottet nu tillägga, att, under förutsättning af iakttagandet af en lika ordning, rörande den nu ifrågavarande PensionsStatens successiva indragning, beviljandet af ofvanberörde anslag 14,000 R:dr är vordet af Utskottet tillstyrkt.

Med föranledande af förestående anmärkningar, bifogar Utskottet nu, under Litt. A. med E. de med K. M:ts Nådiga Remiss Utskottet tillhanda komne Förteckningar och Uppgifter dels å HofStats-Personalen och deras nu innehafvande löneförmoner samt dels å dem, som af Högts. H. K. H. Prinsessan blifvit tillagde pensioner.

Förbehållande sig likväl Utskottet, att, i anledning af de vid denna Punct gjorde anmärkningar, framdeles till R. St:r få inkomma med serskildt Förslag till de grunder, hvilka Utskottet kan finna böra för framtida regleringar af HofStats-Pensioner stadgas och tillämpas.

7:o *Trettonde Puncten, ang:de fortfarande Löneersättning för H. Exc. Hr Grefve Rosenblad samt Vice Presidenten af Wåhlberg.*

Hr *Crusenstolpe, Magn. Jacob,* har hos *Högl. R. o. A.* anfört, att då hans önskan om en jemngod tillökning i Inkomsterne för samtelige StatsRåden ej kunde uppfyllas, det icke eller i hans tanka vore lämpligt, att bevilja tillökning åt någon af StatsRåden serskildt och således öppna vägen för sträfvandet efter biförtjenster, oförenlige med ett värdigt utöfvande af det vigtiga Rådgifvare-kallet; hvarförutan i *Hederv. BondeStåndet Joh. Jacob Rutberg* anmärkt, dels att ifrågavarande Arfvoden icke bordt komma i fråga samt dels att Utskottet ålegat uppgifva de så kallade *härvid förekommande omständigheter,* emedan R. St:r dessförinnan ej torde kunna inse, huruledes ett i tjenst

varande StatsRåd och en med full Lön pensionerad Vice President kunna vara i behof af extra Pensioner.

Sedan Vice Presidenten af Wåhlberg nu mera afslidit, derigenom all vidare fråga, i afseende på den löneersättning han åtnjutit, förfallit, får Utskottet, beträffande den till H. Exc. Hr Grefve Rosenblad ännu utgående, andraga, att då berörde Löneersättning härleder sig ifrån serskildta med StatsRåds-Embetet icke sammanhang ägande mödor och arbeten i Statens tjenst under en längre tid, Utskottet ej kunnat instämma uti den här ofvan yttrade öfvertygelse, att samma ersättning bör upphöra, endast af den anledning att andre StatsRåd ej deraf kommit i åtnjutande; och enär skälen för Hans Exc. Hr Grefve Rosenblads berättigande till fortsatt uppbärande af det Arfvode honom å Tull-Verkets Stat varit tillagdt, och hvilka skäl äfven legat till grund för Utskottets hemställan, blifvit fullständigt upptagne uti K. M:ts i ämnet aflåtne Nåd. Proposition, deraf RiksdagsFullmäktigen Rutberg, i likhet med andre Riksdagsmän, lärer undfått del, anser Utskottet, förblifvande vid dess förra förslag, icke allenast öfverflödigt att desamma här upprepa, utan äfven

de gjorde anmärkningarne af den beskaffenhet att de böra förfalla.

8:o *Femtonde Puncten, upptagande åtskillige Page-Pensioner.*

RiksdagsFullmäktigen *Johan Jacob Rutberg* har ansett desse Pensioner, såsom obehörige, icke böra beviljas, enär innehafvarne deraf redan år 1792 upphörde att tjenstgöra i egenskap af Pager; hvarigenom,

ock, efter Rutbergs tanka, deras rättighet till lön vid samma tid upphört.

Utskottet, som uti dess förra yttrande fullständigt utvecklat skälen för berörde pensioners tilldelande, har icke ansett den gjorde anmärkningen föranleda till någon ändring uti förr afgifne förslag.

I afseende på den i samma Punct förekommande fråga om Majoren Gust. Grönhagens rätt till erhållande af Pension såsom Page, sedan han kommit i åtnjutande af ett Pensionen motsvarande Expectance-Arfvode, har bemälte Major hos Högl. R. o. A. anmärkt, att det Expectance-Arfvode han åtnjuter icke äger sammanhang med Page-Lönen, enär Arfvodet blifvit honom tilldeladt för bivistade Fälttåg, såsom lönlös Officer; att Expectance-Arfvodet väl till ziffran utgjorde ett lika belopp som Page-Lönen, eller 150 R:dr, men i anseende till sjelfva värdet alldeles icke svara deremot, enär nämnde belopp vid början af 1790-talet, efter 128 sk. Cours, motsvara 400 R:dr, och efter hvilken beräkning Löne- samt Pensions-förhöjningar skola blifvit Embets- och Tjenstemän samt Pensionärer tilldeldte; att om, i följd häraf, Hr Grönhagen komme i åtnjutande så af Page-Lönen som Expectance-Arfvodet tillika, sammanräknade beloppet ändock skulle understiga värdet af blotta Page-Lönen; att, beträffande ersättningen för den tid Hr Grönhagen varit sin Page-Lön förlustig, dels utan åtnjutande af annan Lön än 50 R:dr, dels ingen Lön innehaft, eller intill år 1815 då Expectance-Arfvodet honom tillades, Utskottet icke uppgifvit de Författningar, som lade

hinder i vägen för Medlens utbekommande för den förflutne tiden, och hvilka Stadganden han tillika ansett icke kunna på honom tillämpas, då frågan icke vore om utfående af någon fordran hos StatsVerket, utan om erhållande af hans egna hos Staten innestående Penningar, hvilka, i kraft af Högstsalig Konung *Gustaf III.s* Testamente, honom men icke StatsVerket tillhörde; och att, då Utskottet icke tillämpat berörde Författningar på Lieutenanterne H. H. och J. F. DuRietz samt Capitainen Friherre B. v. Liewen, med hvilka förhållandet vore enahanda, som för Hr Grönhagen, han ock borde lika rättvist behandlas; yrkande Hr Grönhagen sluteligen, att, i händelse han icke skulle få uppbära sin Page-Lön för den tid han begärt, honom åtminstone måtte tilläggas samma Lön från och med början af år 1828 eller år 1829 och allt framgent under dess öfriga lifstid.

Utskottet, som vid frågans bedömande förra gången tagit i öfvervägande alla dervid förekomne omständigheter och deribland äfven sådane, som nu anförde blifvit,

har icke funnit skäl, att i grund af berörde anmärkningar, frångå dess af trenne RiksStånd utan anmärkning lemnade hemställan i ämnet;

Och ehuru någon vederläggning af meranämnde anmärkningar och det deri upptagne yrkande om Page-Lönens åtnjutande från början af åren 1828 eller 1829 således icke synes erforderlig, får Utskottet likväl, i anledning deraf, upplysa Hr Grönhagen, att Pensioner, som redan före år 1792 tillkommit, ännu utgå

till oförändradt belopp, samt att de på denna fråga tillämplige stadganden om præscriptionstiden, innefattas uti K. Kungörelsen af d. 19 Aug. 1802, hvarigenom förordnats, att fordringar hos StatsVerket, grundande sig på Contracter, serskildta beting, öfverenskommelser och förbindelser, böra, med undantag af all uppbördsmanna-befattning och redogörelse-ansvar, vid förlust af all rätt till betalning, kräfvas och å vederbörligt ställe till utbekommande anmälas inom tio år, ifrån den dag sjelfva fordringen kunnat och bordt göras gällande; men att för kraf och utsökande utaf de fordringar af enahanda upphof, som då eller under den förflutne tiden tillkommit, præscriptionstiden, vid lika äfventyr, må beräknas till tjugu år ifrån kungörandet af berörde Författning.

9:o *Sextonde Puncten, ang:de Fröken Tornerhjelms Pension.*

RiksdagsFullmäktigen *Nils Strindlund* från WesterNorrlands Län har väl hos H. *BondeStåndet* anmärkt, att denna Pension ej borde beviljas längre än till nästa Riksdag, på det R. St:r då måtte erfara, huruvida behofvet fortfore, emedan anslaget eljest skulle räcka för alltid; men som Utskottets förslag öfverensstämmer med R. St:rs, vid Pensionens tilldelande för Fröken Tornerhjelms moder år 1823, fattade beslut, och deraf ovilkorligen följer, icke allenast att Pensionen bör upphöra, så snart behofvet icke mera förefinnes, ett förhållande, som äfven inom nästa Riksdag kan inträffa, utan äfven att R. St:r äga öppet,

att äfven då pröfva, huruvida Pensionen bör indragas, i händelse Pensionärens vilkor dessförinnan blifvit förbättrade;

anser Utskottet förevarande anmärkning böra förfalla.

10:o *Sjuttonde Puncten, ang:de ifrågaställd Pension för f. d. LandsKamereraren, Assessoren C. M. Wahlström.*

Anmärkningar äro gjorde: hos H. *R. o. A.*, af Hr *v. Hartmansdorff, Aug.*, att Utskottet synes hafva utgått från en origtig åsigt af frågan, nemligen den, huruvida Wahlström, såsom afskedad KronoFogde, vore *berättigad* till Pension, emedan om han haft en sådan rättighet, K. M:t kunnat bevilja honom Pensionen, utan remiss derom till R. St:r; men då nu åter frågan vore, om icke sådane *ömande* omständigheter förekomma, att Wahlström, ehuru icke till Pension berättigad, måtte på IndragningsStaten erhålla något understöd, Utskottet ock bordt taga dem i noga öfvervägande; och af Hr *Nordenankar, G. P.*, som, med vitsordande så af Wahlströms nödställda belägenhet, som dess nit och skicklighet, i egenskap af Tjensteman, yrkat, att Pension måtte honom tilldelas; Inom V. *BorgareStåndet:* af Hr *Rydström*, som, med hufvudsakligt instämmande uti Hrr *v. Hartmansdorffs* och *Nordenankars* yttranden, anfört, att, till betäckande af den balance, som Wahlströms Vicarius i KronoFogdetjensten, under det Wahlström biträdde vid utmarksfördelningen på Öland, sig åsamkade, all hans Egen-

dom måst utmätningsvis försäljas; att ett armbrott högst ofördelagtigt inverkade på hans arbetsförmåga; och att han sålunda, utan eget förvållande, iråkat den bittraste fattigdom samt följaktligen, framför mängden af den, som anropade Staten om uppehälle, vore, efter Hr Rydströms omdöme, berättigad till understöd, särdeles som K. M:t åtskillige gånger tillagt honom Gratificationer, som R. St:rs Revisorer lemnat utan anmärkning; och af Hr *Helsingius*, som ansett Utskottet hafva handlat inconsequent deruti, att, ehuru medgifvet blifvit, att både Landshöfdingen Järtas pensionerande och en dylik förmåns tilldelande åt Assessoren Wahlström strider emot formerne, Utskottet dock, med undantag från Författningarne, tillstyrkt det förra, fastän innefattande ett betydligare anslag, men funnit sig icke kunna med förord beledsaga det sednare, fastän för Staten medförande en ringare utgift till en otvifvelagtigt mera behöfvande och äfven förtjenstfull Statens Tjensteman; samt uti H. *Bonde-Ståndet:* af *Samuel Jönsson* och *Per Jonsson* från Calmare Län samt *Johan Jacob Rutberg* från Norrbottens Län, hvilka, med afseende å Wahlströms tjenstemanna-förtjenster och iråkade fattigdom, yrkat, att honom borde af Staten tilldelas någon hjelp på dess ålderdom.

Ehuru Utskottet medgifver, att hvad sålunda blifvit anfördt, synes innefatta för Assessoren Wahlström särdeles ömande omständigheter, har likväl, enär hvarken K. M:t eller vederbörande EmbetsVerk derå, med

stöd

stöd af Författningarnes bestämda föreskrift, kunnat fästa det afseende att Pension borde Wahlström tilldelas,

Utskottet icke heller ansett sig böra dess förra yttrande i ämnet frånträda, utan får detsamma oförändradt till ytterligare pröfning framställa.

I anledning af den anmärkning, som Hr Helsingius framställt, att nemligen Utskottet icke lika förfarit vid behandlingen af de Landshöfdingen Järta och Assessoren Wahlström rörande Pensionsfrågor, får Utskottet förklara, att Utskottet icke kan medgifva samma anmärknings rigtighet, enär emellan desse frågor det olika förhållande äger rum, att R. St:r sjelfve för den förstnämnde förut beviljat undantag från Pensions-Författningarnes tillämpning, hvaremot, hvad Assessoren Wahlström beträffar, dess pensionerande innefattar ett nytt ämne, hvilket Utskottet ansett sig böra, enligt gällande Författningar, pröfva och R. St:rs beslut underställa.

11:o *Adertonde Puncten, om tillökning i Anslaget för Lönlöse Officerare.*

Inom Högl. *R. o. A.* är anmärkt: af Hr Grefve *Brahe, M.*, att ännu finnes ett ganska betydligt antal af fattige i Arméen qvarstående Officerare, som hittills icke hunnit att komma i åtnjutande af Expectance-Arfvoden, hvilket jemte den befunne otillräckligheten af Arfvodenas belopp, utgjort anledningarne till yrkandet om tillökning i nämnde Anslag; att Utskottet

tagit för ringa kännedom af ämnet, när man besinnade dels huru otillräcklig tillgången af 100 R:dr vore för en af flere Personer bestående Familles bergning på det aldra tarfligaste sätt samt dels huru de med ett så ringa understöd försedde Officerare kunna blifva så tjenstbara som vederborde, då de saknade medlen att kunna sig försörja och vinna förkofran i sitt yrke, hvarjemte Hr Bråkenhjelm, Pehr Reinh., under yrkande af tillökning i förevarande Anslag, anfört: att Svenska Militaire-väsendet, likasom andre Nationers, ej kunde i fredstid bibehållas på samma fot som i krigstid fordrades, hvarföre ock i Frankrike och England en mängd Officerare voro ställde på half sold under freden, för att vid tillfälle af krig vara att tillgå; att dermed skulle kunna jemföras åtgärden här i Riket, att genom ExpectanceLöner åt Officerare i fredstid kunna uppsätta nödigt befäl vid utbrytande krig och att således i Hr Grefve Brahes förslag låge grunden för en hushållsprincip.

På sätt R. St:rs till K. M:t aflåtne underd. Skrifvelse af d. 23 Julii 1815 innehåller, har väl det serskildta Anslaget af 10,000 R:dr till Expectance-Stat för lönlöse Officerares och andre Tjenstemäns underhåll, blifvit beviljadt med afseende å desse Personers förtjenster under sednaste krig och Statens pligt att gifva dem sin utkomst till dess de efter hand, vid yppande ledigheter, kunna till tjenster på ordinarie Stat befordras; men häraf anser Utskottet icke följa, att ifrågavarande anslag äfven är bestämdt till Expectance-Arfvoden åt sådane under samma krig tjenstgörande